

M. I
214

M. I
214

LEGGIA

II Liturgia

August 20th - 1851
Dear Mother
I received your kind letter
of the 15th and was glad
to hear from you.
I am well and hope
these few lines will find
you the same.
I have not much news
to write at present.
I must close for this time.
Write soon.
Your affectionate son,
John Smith

MANVALE SECUNDUM
Ordinē almæ Bracarēsis Ecclesiæ.

BRACARÆ.
Ex officina Antonij de Mariz.
1562. mense Julio.

Bartholomeus

a martyribus Archiepiscopus Braca-
rensis Capitulo & vniuerso clero
S.P.D.

DOSTE QUAM huius nobis ecclesie cura demandata est, & clerum bene instituendi onus suscepimus, multa sanctè à maioribus emèdata deprehēdimus: & sano in melius iudicio restituta. Quæ nos summa diligentia & studio singulari (ne neglecta periret) obseruanda curauimus. Admonuerunt præterea nos, non admodum pauci in ecclesia dignitate nobiles & alij rei ecclesiasticæ peritia & vsu insignes, per necessarium de sacramentis librū deesse, quod vulgo Manuale appellāt: & vetus illud Manuale multis in locis corruptū, & in quo cōficiēdo per multa & incuria omiſsa, & alieno loco posita fuerāt, quæ doctos æquè atq; non adeo indoctos offenderant. Quibus rebus permoti nos ex veteri libro nouum confecimus, collatis in vnum prius & per pensis multarum ecclesiarum eiusdem argumenti libris: in quo nouo Manuali, corruptam veterie mendauimus, incuria omiſsa noua accessione adiecimus, & quedam reposuimus. Quod opus ad generale concilium euocati, ante subitam profectiōem nostram perfeciendum reliquimus: totumque negocium pondusque rei viris de re ecclesiastica benemeritis, & in primis Ioanni à Leiria (cuius fidei & integritati vitæ omnem etiam administrationem Bracarenſis ecclesie commisiſimus) absoluendum omni ex parte mandauimus. Quocirca admonemus & idētidem hortamur Capitulum huius ecclesie, atque omnem clerum, vt hoc opus à nobis institutum & à proximo Archiepiscopo iam antea excogitatum, in conficiendis sacramētis sequantur: quod multorum iudicio est elucubratum, & ex fide Christiana compositum. Nec mihi quisquam huius operis & laboris qualiscūque gratiam referēdam putes: sed Christo Deo optimo maximo, à quo velut fonte vberimo pura & salubres aquæ effunduntur, quibus nos in vera fide formati abluimur. **Braca. a quinto idus Iunias.**

Tabula de his, que in hoc Manuali continentur.

P rimū ad inuentiōdum litteram dñicalem ⁊ aureum numerum.	
C alendarium.	
D e benedictione ⁊ asperſione aquę benedictę.	fo. 3.
B enedictio fontis.	fo. 4.
O rdo baptizandi masculum.	fo. 8.
O rdo baptizandi feminam.	fo. 12.
O rdo baptizandi extra ecclesiam.	fo. 17.
M odo de receber os despoſados.	fo. 18.
F orma das absolucões.	fo. 18.
M odo de administrar o sanctissimo sacramento aos ſãos.	fo. 20.
M odo de leuar fora o ſactissimo sacrameto aos ſermos.	fo. 21.
D e sacramento vnctionis.	fo. 24.
O rdo ad ſepeliendum mortuos.	fo. 33.
D e ſepultura paruulorum.	fo. 38.
O rdo ad ſepeliendum ſacerdotem vel clericum.	fo. 40.
D elatio corporis defuncti ad ecclesiam.	fo. 41.
D e officio ſepulture ſacerdotis, vel clerici defuncti.	fo. 42.
D e modo como ſe ha de veſtir o ſacerdote ⁊ o ſubdiacono.	fo. 45.
D a ordem que ſe teraa no enterramento dos biſpos.	fo. 45.
D a ordem que ſe teraa no veſtir do biſpo defuncto.	fo. 46.
B enzimento da coua ou do moymento onde ajnda não ſoy ſepul- tado nenbum corpo.	fo. 46.
O fficium mortuorum cum cantu.	fo. 47.
M odo ad celebrandam miſſam.	fo. 69.
P refationes.	fo. 70.
S acer canon.	fo. 82.
I n natiuitate domini miſſa ad galli cantã.	fo. 105.
I n natiuitate domini miſſa de luce.	fo. 106.
I n natiuitate dñi ad miſſam maiorẽ.	fo. 107.
I n circuncisio nedomini, officium.	fo. 109.
I n die Epiphanię domini, officium.	fo. 110.
I n dominica reſurrectionis dñi, officium.	fo. 111.
I n aſcenſione domini, officium.	fo. 112.
I n die ſancto Pentecostes, offm.	fo. 114.
I n dominica ſanctę Trinitatis, officiu.	fo. 115.
I n die corporis Chriſti, officium.	fo. 117.
I n purificatione beate Marię, officiu.	fo. 118.

Tabula.

Blasii episcopi & martyris, officium.	fo. 119.
Martini archiepiscopi Bracarenfis, officium.	fo. 120.
Benedicti abbatis, officium.	fo. 121.
Fructuosi Archiepiscopi Bracarenfis, officium.	fo. 122.
Petri martyris Archiepiscopi Bracarenfis, officium.	fo. 123.
Antonij confessoris, officium.	fo. 123.
Geraldi Archiepiscopi Bracarenfis, officium.	fo. 124.
De sancto Spiritu, officium.	fo. 125.
De lancea cruce, officium.	fo. 126.
Missa B. Marię in aduentu vsq; ad natiuitatem dñi.	fo. 127.
A natiuitate dñi vsq; ad pur. B. M. exclusiue. Offm.	fo. 128.
A purificatione B. M. vsq; ad pascha. Offm.	fo. 129.
Missa B. M. tempore resurrectionis.	fo. 130.
Missa in honorem sanctorum angelorum.	fo. 131.
Missa pro salute hominum tempore pacis.	fo. 132.
Missa pro defunctis.	fo. 132.
Regimento pa reconciat Igreja juntamente com o adro que não for consagrada.	fo. 139.
Coniuratio contra locustas.	fo. 141.

Finis.

Tabula litterarum dominicalium.

A g f e c b **A** g e d c b g f e d b **A** g f d c b **A** f e
b d f h e g

In tabula supra scripta litteram dominicalem singulis annis hoc pacto inuenies. primam litteram que est, **d**, tribue anno **M. D. lxxij**. sequētē que est, **c**, tribue anno **M. D. lxxij**. sicq; deinceps progredere quousq; peruenias ad numerum anni / cuius litteram scire vis: quia littera super quā cadit numerus illius anni, erit littera dominicalis. Que si vnica occurrit, annum comunem esse intelliges: si duplex, bissextile. Et tunc prior, id est superior vsq; ad festum **Matthie** Apostoli deseruet: Inferior autem ad reliquam anni partem accommodabitur.

Aureus numerus.

v. vi. vii. viii. ix. x. xi. xii. xiii. xiiii. xv. xvi. xvii. xviii. xix. j. ii. iii. iiii.

Simili modo ut dictum est de littera dominicali deprehendes etiam aureum numerum in supra scripta numerorum serie. Nam primus numerus qui est, **v**, tribue anno **M. D. lxxij**. sequētē qui est, **vj**, tribue anno **M. D. lxxij**. et sic deinceps, donec ad annum tuum peruenias.

Annus xij. mēsa. hebdoma. iij. et die vni. et dies cccly. et vi. bf.

**Aureus
numerus.**

BD

**Januarius habet dies triginta vnum.
Luna triginta.**

119.	iiij	A	Januar.	Circuncisio dñi sol. ser. et non ieiunatur.
120.		b	iiij. no.	Octaua sancti Stephani, semidup.
121.		c	iiij. no.	Octaua sancti Joannis, semidup.
122.		d	prid. no.	Octaua sanctorum Innocentium, semidup.
123.		e	Nonis.	Vigil. Epiph. recitanda iij. lec. Si in
124.	xix	f	viiij. idus	Epiphania dñi sol. ser. (domica. ix. lect.)
125.	viii	g	vii. idus	
126.		a	vi. idus.	
127.		b	v. idus.	Juliani et Basilice, martyrum.
128.		c	iiii. idus	Sondisli ordinis predicatorum.
129.		d	iii. idus.	Sol in aquario.
130.	xiii	e	prid. idus.	
131.	ii	f	Janus	Octaua Epiphantie, semidup.
132.		g	xix. cal.	February. Hilarij epi et cof. Felicitis
133.		a	xviii. cal.	Mauri ab. cof. no po. (pici cof. no po.
134.		b	xvii. cal.	Marcelli pape et m. Priscille et g. et m.
135.		c	xvi. cal.	Antonij abbatis confessoris non pont.
136.		d	xv. cal.	Prisce et ginis et martyris.
137.	xviii	e	xiiii. cal.	
138.	vii	f	xiii. cal.	Fabiani et Sebastiani, mar. dup.
139.		g	xii. cal.	Agnette virg. et m. Fructuosi et so. ei. m.
140.		a	xi. cal.	Timothei mar. dup. Anastasij mar. semu.
141.		b	x. cal.	Mlesoni episcopi et confessoris.
142.		c	ix. cal.	Timothei episcopi et martyris.
143.		d	viii. cal.	Conuersionis sancti Pauli ap. dup. Pro
144.	xvi	e	vii. cal.	Dolycarpi epi et mar. lecti epi et mar.
145.		f	vi. cal.	Joannis Chrystomi epi et confessoris.
146.		g	v. cal.	
147.	xv	a	iiii. cal.	
148.	iiii	b	iii. cal.	
149.		c	prid. cal.	

Accipe aureum numerum de literis nigris cuiuslibet anni qui est in margine: et ex opposito eius intra ad literas dierum: et descende usque ad primam dominicam, et ibi sine dubio erit Septuagesima in illo anno: quod si opposita litera fuerit dominicalis anni currentis, descende ad sequentem literam dominicalem.

Februarius

Aureus
numerus.

BD

Februarius habet dies viginti octo.
Luna viginti unam.

	d	Februa.	Ignatijs epi & m. Bagid. vir. Vig. iei.
i	e	iii. no.	Purificatio beate Marie, sol. ser.
ix	f	ii. no.	Blasij episcopi & martiris, dup.
xviii	g	pid. no.	
vi	A	Nonis.	Agathe virginis & martiris.
xv	b	viii. idus.	Dorothee virginis & martiris.
xiiii	c	vii. idus.	
xiii	d	vi. idus.	
xii	e	v. idus.	Appollonie virginis & martiris.
xi	f	iiii. idus.	Scholasticę virginis.
x	g	iii. idus.	Sol in plicibus.
ix	A	pid. idus.	Eulalie Barchinonensis virg. & mart.
xviii	b	Ididus.	
xvii	c	xvi. cal.	Martij. Valentini martiris.
xvi	d	xv. cal.	Faustini & Jovite martirum.
xv	e	xiiii. cal.	Juliane virginis & martiris.
xiiii	f	xiii. cal.	
xiii	g	xii. cal.	Theotonij conf. non. pont. primi prio.
xii	A	xi. cal.	(sanctę & Lonimbrensis.
xi	b	x. cal.	
x	c	ix. cal.	
ix	d	viii. cal.	Cathedra sancti Petri. dup.
xviii	e	vii. cal.	vigilia tenenda.
xvii	f	vi. cal.	Mathe apostoli. dup. ser.
xvi	g	v. cal.	¶ Bisextum sextę Martis tenues
xv	A	iiii. cal.	(re calendę.
xiiii	b	iii. cal.	Posteriore die celebrentur festa
xiii	c	pidie cal.	(Mathe.

¶ Numera per aureum numerum nigrum, vt supra in mense
Januarij: & descendendo ad primam dominicam, Septuagesimam
celebrabis.

Martius.

C Post festum Perpetue & Felicitatis aureum numerum queratis, & in tertia dominica Pasche faciatis.

Aureus numerus

K U

Martius habet dies triginta unum. Luna triginta.

iiij	d	Martij	Albini episcopi confessoris.
	e	vj.no.	Bercullani episcopi & martyris.
v	f	v.no.	
vi	g	iiii.no.	
vii	H	iii.no.	
viii	b	prid.no.	
ix	c	Romis.	Thome de Aquino doc. cof. no pot. du:
x	d	viii.idus.	Perpetue & Felicitatis virg. mart.
xij	e	vij.idus.	Sanctorum quadraginta martyrum.
xiii	f	vj.idus.	
xiiii	g	v.idus.	Sol in ariete. Aequinoctium vernale.
xv	H	iiii.idus.	Gregorii pape & doctrine. dup.
xvi	b	iii.idus.	Leandri episcopi confessoris.
xvii	c	prid.idus.	
xviii	d	Idibus.	Longini marty. Sic incepit mundus.
xix	e	xvij.cal.	Avilis.
xx	f	xvj.cal.	Patritij episcopi.
xxi	g	xv.cal.	Anselmi episcopi.
xxii	H	xiiii.cal.	Joseph confess. non pontificis. dup:
xxiii	b	xiii.cal.	Martini archiepi Brac. sol. ser. Braca.
xxiv	c	xii.cal.	Benedicti abb. du. Sic factus est Ada.
xxv	d	xi.cal.	Pauli episcopi Narbonensis.
xxvi	e	x.cal.	
xxvii	f	ix.cal.	Vigilia ieiunanda.
xxviii	g	viii.cal.	Annuntiatio beatę Marię sol. ser. Pas:
xxix	H	vii.cal.	(sio Christi.
xxx	b	vi.cal.	Resurrectio domini.
xxxi	c	v.cal.	
xxxii	d	iiii.cal.	
xxxiii	e	iii.cal.	
xxxiiii	f	pridie cal.	

C Accipe aureum numurum nigrum anni currentis, & ingredere ad literas dierum: & ex opposito ut supra: & descendendo ad punctum ducam celebrabis Pascha uel in hoc mense, uel in sequenti.

Aprilis

Aureus
numerus

BU

Aprilis habet dies triginta:
Luna viginti novem.

xv	xiii	A	Aprilis. tiii.no.	Marię Egyptiacę matrone.
xii	xix	b	iiij.no.	
	vii	c	prid.no.	Ambrosij epi z doct. dup. Isidori epi.
	xv	d	Nonis.	Vincentij conf. ordinis predicatorum.
	v	e	viiij.idus.	
ix		f	vii.idus.	
		g	vi.idus.	
xvii	xii	A	v.idus.	
vi	ij	b	iiii.idus.	
		c	iii.idus.	Sol in tauro.
xiiii	xiii	d	prid.idus	Victoris mar. Bracarenfis dup.
iii		e	Ididus.	
	xvii	f	xviiij.cal.	Maij. Liburtij. Valeriani, z Ba-
	xij	g	xviij.cal.	(primi marci)
		A	xviij.cal.	Fructuosi archiepi Braca. sol. ser. Bra-
		b	xvj.cal.	carę: z nonieim.
xix	xv	c	xv.cal.	
viii	iiii	d	xiiii.cal.	
		e	xiii.cal.	
	xii	f	xij.cal.	
		g	xj.cal.	
		A	x.cal.	
	ix	b	ix.cal.	Georgij mar. dup. Felicis fortunati z
		c	viiiij.cal.	(Achillei. mar.)
xvii	vii	d	viiij.cal.	Marci euangeliste dup. ser.
vi	vi	e	vij.cal.	Petri in. archiepi Braca. sol. ser. Bra-
		f	vi.cal.	carę. Cleti pape z mar.
		g	v.cal.	
xiii	xiii	A	iiiiij.cal.	Italij martiris.
ii	ii	b	iiiiij.cal.	Petri martiris ordinis predicatorum.
		c	iiiiij.cal.	Eutropij episcopi z martiris.
		d	pridie cal.	

¶ Numeri per aureum numerum nigrum descendendo, ut
pra: z in prima dominica celebrabis Pascha.

Maivs.

Aureus
numerus.

BD

Maivs habet dies triginta vnum.
Luna triginta.

	ij	b	Maiv.	Philip. z Jac. dup. ser. z no ieu. Lozq. z
		c	vj. no.	Athanasij epi cof. (Socioz ei⁹ cof. z pot.
	xix	d	v. nonas.	Inuentio s. X. sol. ser. z no ieu. Alexan⁹
	viii	e	iiii. no.	Trasla. s. Vincetij in Bracarē. (dri. Eue⁹
		f	iiij. no.	Quiriaci epi z m. (iij z Theodoli. mar.
	xvi	g	pid. no.	Joannis apostoli ante portā latinam/du.
	v	A	Ronis.	
		b	vii. idus.	Reuelatio sancti Michaelis arch. dup.
xvi	xiii	c	vii. idus.	Gregorij epi Nazianzeni.
v	ij	d	vj. idus.	Gordiani z Epimachi. martyrum.
		e	v. idus.	Sol in geminis.
xiii	x	f	iiii. idus.	Herei/ Achillet z Pancratij. mar.
ij		g	iiij. idus.	
	xviii	A	pid. id⁹.	Victoris z Corone martyrum.
x	vii	b	Idibus.	
		c	xvii. cal.	Junij.
xviii	xv	d	xvi. cal.	
vii	iiii	e	xv. cal.	
		f	xiiii. cal.	Potentiane virginis.
xv	xij	g	xij. cal.	Bernardini confess. non pont.
iiii	j	A	xij. cal.	Abancij martyris.
		b	xj. cal.	Trasla. s. Jacobi intercessi in Brac. dup.
xij	ix	c	x. cal.	
j		d	ix. cal.	Donatiani z rogatiani. mar.
	xvi	e	viii. cal.	Urbani pape z martyris.
ix	v	f	vii. cal.	
		g	vj. cal.	
xvi	xiii	A	v. cal.	
v	ii	b	iiii. cal.	
		c	iii. cal.	
xiii	xj	d	pid. cal.	

¶ Per aureum numerū de figuris nigris poteris inuenire Pentecosten eo ordine, quo in preteritis mensibus est exposita.

Junius.

Tureus.
numerus

BU

Junius habet dies triginta.
Luna viginti novem.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Junij.

Nicomedis et Reueriani martyrum.
Marcellini et Petri martyrum.

iiii. non.

iii. non.

ii. non.

Idus.

viii. idus.

vii. idus.

vi. idus.

v. idus.

iiii. idus.

iii. idus.

ii. idus.

Idibus.

xviii. cal.

xvii. cal.

xvi. cal.

xv. cal.

xiiii. cal.

xiii. cal.

xii. cal.

xi. cal.

x. cal.

ix. cal.

viii. cal.

vii. cal.

vi. cal.

v. cal.

iiii. cal.

iii. cal.

ii. cal.

Idibus.

Primi et Feliciani martyrum.

Barnabe ap. du. Sol in cancro, Solstitiu.

Basil. Cyrini, Nabę, et Raza. m. (Istuale.

Antonij de Padua conf. non pont. dup.

Julij.

Cyrici et Julite martyrum.

Marci et Marcelliani martyrum.

Seruasij et Protbasij martyrum.

Florentie virginis.

Achacij et x. milliu m. Consortie s. g. et mari.

Triginta ieiunanda.

Annuitas sancti Joannis baptę sol ser.

Joannis et Pauli mart. Pelasgij marty.

Leonis pape. Triginta ieiunanda.

Apostolorum Petri et Pauli. sol ser.

Commemoratio s. Pauli apost. dup.

Julius.

Julius habet dies triginta unum;
Luna triginta.

Anticus
numerus.

BU

xix
viii
xvii
vi
xvi
v
xv
iiii
xiiii
iii
xiii
ii
xii
i
xi
x
ix
viii
vii
vi
v
iiii
iii
ii
i

S
A
b
c
d
e
f
g
A
b
c
d
e
f
g
A
b
c
d
e
f
g
A
b

Julij.
vi. no.
v. nonas.
iiii. no.
iii. no.
pud. no.
iii. idus.
vii. idus.
vi. idus.
v. idus.
iiii. idus.
iii. idus.
ii. idus.
pud. idus.
Julius.
viii. cal.
vii. cal.
vi. cal.
v. cal.
iiii. cal.
iii. cal.
ii. cal.
i. cal.
viii. cal.
vii. cal.
vi. cal.
v. cal.
iiii. cal.
iii. cal.
ii. cal.
pudic. cal.

Octava sancti Joannis baptiste. semidup.
Visitatio s. Marie ad Eusebium. i. l. ser. no.
(i. i. Processus z Briniani.

Oct. apostolorum Petri z Pauli. semid.
Martialis episcopi.

Octava visitationis. semidup.
Septem fratrum. martyrum.
Translatio sancti Benedicti abbatis.
Dñica tertia huius mensis sic officium
(Angli custodia solenne.
Incipiunt dies canicula. Sol in Leone.

Augusti.

Alexij confess. non pontificis.
Marine virginis z martyris.
Iuste z Rufine virginis z martyris.
Margarite virginis z martyris.
Praxedis virginis. Victoris celsocij. m.
Adine Magdalene. dup.
Apollinaris episcopi z martyris.
Christine virg. z mar. Vigil. ieiunanda.
Jacobi apollao. ser. Christophori z Lucie
Anne matris Marie. dup. (phati. mart.

Dedicatio secunda ecclesie Brice. dup.
Marthe z g. dup. Felcis. Simp. Fausti.
Pantaleonis. mar. (Abdon z Sené. m. z
Oct. s. Jacobi. semidu. (Beatrix. mar.
(Germani episcopi.

Augustus.

Augustus habet dies triginta unum.
Luna triginta.

Bureus
numerus.

BD

vii	c	Augusti.	Vincula sancti Petri, du. Felicis mart.
xvi	d	iiii. no.	Stephani pape & martyris.
v	e	iiii. no.	Inuentio sancti Stephani protomart.
	f	prid. no.	
xiii	g	Nonis.	S. Marię de niuib. sol. ser. Philici conf. dup.
ii	H	viii. idus.	Transfiguratio dñi solenne. Sixti, Felicis.
	b	vii. idus.	Dametis, Donati m. (Justi & Past. m.
x	c	vi. idus.	Cyriaci, Largi, & Smaragdi, mart.
	d	v. idus.	Romani mart. Vigilia ieiunanda.
xviii	e	iiii. idus.	Laurentij mart. dup. ser.
vii	f	iii. idus.	Susanne virg. & mart. Liburtij mart.
	g	prid. idus.	Clare virginis, dup.
xv	H	Idibus.	Hippoliti, mart. cum socijs eius.
iiii	b	xix. cal.	Septemb. is. Eusebij cōf. Sol in 8g. Vig. ieiun.
	c	xviii. cal.	Assumptio beate Marię, sol. ser.
xii	d	xvii. cal.	
i	e	xvi. cal.	Octava s. Laurentij, Rochi conf. non pōt.
	f	xv. cal.	Agapiti martyris.
x	g	xiiii. cal.	Ludouici episcopi.
	H	xiii. cal.	Bernardi abbatis, dup. Philiberti, abb.
xviii	b	xii. cal.	(confes. non pon.
vii	c	xi. cal.	Octava s. Marię, semidup. Timothei &
	d	x. cal.	Vigilia ieiunanda. (Symphorian. m.
xviii	e	ix. cal.	Bartholomeę apostoli, dup. ser.
iiii	f	viii. cal.	Benefi atq; Benefij martirum :
	g	vii. cal.	Ludouici regis Franco:um, conf. non pon.
x	H	vi. cal.	Cesarię episcopi,
	b	v. cal.	August. epi & doc. du. Bermet. & Julia. m.
xviii	c	iiii. cal.	Decollatio sancti Joan. bap. dup. (Sabi
vii	d	iii. cal.	Felicis & Adaucti, mar. (neq; virg. & mar.
	e	pridie cal.	

September

Aureus
numerus.

ED

September habet dies triginta.
Luna viginti novem.

xvi	f	Septēb.
v	g	iiii. no.
	a	iii. no.
xiii	b	puā. no.
ij	c	Ronis.
	d	viii. id ⁹ .
x	e	vii. idus
	f	vi. idus.
xviii	g	v. idus.
vii	a	iiii. idus.
	b	iii. idus.
xv	c	puā. id ⁹ .
iiii	d	Idibus.
	e	xviii. cal.
xii	f	xvii. cal.
i	g	xvi. cal.
	a	xv. cal.
ix	b	xiiii. cal.
	c	xiii. cal.
xviii	d	xii. cal.
vi	e	xi. cal.
	f	x. cal.
xiiii	g	ix. cal.
iii	a	viii. cal.
	b	vii. cal.
xi	c	vi. cal.
ix	d	v. cal.
	e	iiii. cal.
viii	f	iii. cal.
	g	puā. cal.

Aegidij abb. conf. nō pont. Prisci epi z mar
Antonij martyris,
Lupi episcopi episcopi confessoris,
Barcelli martyris.

Hic fiuntur dies caniculares.

Vigilia sejunanda.

Natiuitas sancte Marie sol. ser. Adrlani sn,
Borgonij atqz Dorothei martyrum.

Prothi z Jacinchi martyrum.

Sol in libra. Aequinoctium.

Octobus. Eralt f. dup. Cor. Cypriani

Octava s. Marie semidu. Nicomedis z

Euphemie virg. z mart. Valeriani mart.

Lucie z Semianiani, mart.

Vigilia sejunanda.

Matthei apostoli z euang. dup. ser.

Mauritij cum socijs suis/mar.

Linii pape z martyris.

Justine virginis z martyris.

Colme z Damiani martyrum.

Dedicatio Michaelis archa. du. z non scus.

Hieronimi preibteri z doct. dup.

December.

December habet dies triginta unum.
Luna triginta.

Tercius
numerus.

K D

xiii	f	Decēbr.
ij	g	iiii. no.
	A	iii. no.
x	b	prid. no.
	c	Nonis.
xviii	d	viii. id ⁹ .
vii	e	vii. idug
	f	vi. idus.
xv	g	v. idus.
iiii	A	iiii. idus
	b	iii. idus.
xii	c	prid. id ⁹ .
i	d	Idibus
	e	ix. cal.
ix	f	xviii. cal.
	g	xvii. cal.
xvii	A	xvi. cal.
vi	b	xv. cal.
	c	xiiii. cal.
xiiii	d	xiii. cal.
iii	e	xii. cal.
	f	xi. cal.
xi	g	x. cal.
x	A	ix. cal.
	b	viii. cal.
xviii	c	vii. cal.
vii	d	vi. cal.
	e	v. cal.
xv	f	iiii. cal.
iiii	g	iii. cal.
	A	prid. cal.

Crispanti z Darioz martirum;

Barbare virginis z martiris.

Geraldus archiepi Bracaren. sol. ser. Braco.
Nicolai episcopi. d. p. (re tancum.)

Octava sancti Andree semidup.

Conceptio beate Marie sol. ser.

Eulalie virginis z martiris.

Damasii pape / conf. pont.

Sol in Capricor. Solstitiū hremale.

Luce virginis z martiris, dup.

Januarij.

Comemoratio annuntiationis beate Mg⁹.
(re: sol. ser.)

Vigilia ieiunanda.

Thome apostoli, dup. ser.

Vigilia ieiunanda.

Paruitas dñi nostri Iesu Christi, sol. ser.

Stephani protomart. sol. ser.

Joannis apostoli zeu angelle, sol. ser.

Sanctorum innocencium, sol. ser.

Thome archiepi Cantuariensis, mar. dup.

Translatio sancti Jacobi apostoli, dup.

Sylvestri pape, semidup.

¶ De benedictione aquæ. V.

Adiutoriū n̄m. **R.** Qui fecit.

Deinde dicat exorcismū salis.

EXorcizo te creatura falis per Deū vi **✠**uum, per Deū ve **✠**rum, per Deū san **✠**ctū, per Deū qui te per Eli seū p̄phetā in aquā mitti ius sit, vt sanaretur sterilitas aquę, vt efficiaris sal exorcizatū in salutē credentiū : & sis omnibus te sumētibus sanitas animæ & corporis : & effugiat atq; discedat ab eo loco, quo aspersum fueris, omnis fantasia & nequitia vel versutia diabolicæ fraudis : omnisq; spiritus immūdus adiuratus pereū, qui venturus est iudicare viuos & mortuos & seculū per ignem. **R.** Amē.

Oremus.

Oratio.

Immensam clementiam tuā oīpotens æterne Deus humiliter imploramus, vt hanc creaturā falis, quā in vsum generis humani tribuisti, bene **✠**ficere, sancti **✠**ficare tua pie

tate digneris : vt sit omnibus sumētibus salus mentis & corporis : & quicquid ex eotaētū vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omniq; impugnatione spiritualis nequitia. Per dñm nostrum Iesum Christum filiū tuū, qui tecum viuit & regnat in vnitate spūs s̄cti Deus. Per oīa sc̄la sc̄lorū.

R. Amen. **Exorcismus aquæ.**

EXorcizo te creatura aquæ, in nomine dei pa **✠**tris oīpotentis : & in nomine Iesu **✠**Christi filij eius domini nostri, & in virtute spiritus **✠**sancti : vt fias aqua exorcizata, ad effugādā omnē potestātē inimici : & ipsū inimicū eradicare & explantare cū angelis suis apostaticis valeas : per virtutē eiusdem dñi nostri Iesu Christi. Qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem. **R.** Amen.

DEus, qui ad salutē humani generis maxima quę que

De asperſione aquæ benediſtæ.

que ſacramēta in aquarū ſub-
ſtantia condidiſti, a deſto pro-
pitiuſ inuocationibus noſtris:
& elemento huic multimodis
purificatiōibus præparato, vir-
tutē tuæ bene-**✠** dictionis in-
fūde: vt creatura tua myſterijs
tuis ſeruiēs ad abiſciendos dæ-
mones, morboſq; pellendos,
diuinæ gratiæ ſumat effectū:
vt quicquid in domibus vel in
locis fidelium hæc vnda reſper-
ſerit, careat omni immūditia,
liberetur à noxa: non illic reſi-
deat ſpiritus peſtilēs: non aura
corrūpens: diſcedant oēs inſi-
diæ latentis inimici. Et ſi quid
eſt quod aut incolumitati ha-
bitantium inuidet aut quieti,
aſperſiōe huius aquæ effugiat:
vt ſalubritas per inuocationē
tui ſancti nominis expetita, ab
omnibus ſit impugnatiōibus
deſenſa. Per dñm nrm Ieſum
Chriſtū filiū tuum, qui tecum
viuit & regnat in vnitare ſpiri-
tus ſancti Deus. Per omnia ſe-

cula ſeculorū. **✠** Amen. **Hic**
mittatur ſalin aqua in modū
crucis, dicēdo: C omiſtio ſalis
& aquę ſit pariter benediſta:
In nomine pa-**✠** tris, & fi-**✠**
lij, & ſpūs **✠** ſancti. **✠** Amen.
Deinde dicat. ✠ Dñs vobiscū.
✠ Et cum. Oremus. **Oratio.**

Deus inuictæ virtutis au-
tor, & inſuperabilis im-
perij rex, atq; ſemper magni-
ficuſ triumphator: qui aduer-
ſe dominatiōis vires cōprimis:
qui inimici rugientis ſequitiā
ſuperas: qui hoſtīles nequitias
potēter expugnas: te domine
tremētes & ſupplices depre-
camur ac petimus, vt hæc cre-
aturam ſalis & aquæ dignāter
aſpicias: benignuſ illū tres:
pietatis tuæ more ſancti **✠** fi-
ces: vt vbiq; fuerit aſperſa,
per inuocationem tui ſancti
nominis omniſ inſeſtatio im-
mundi ſpirituſ abiſciatur: ter-
roreſq; venenofi ſerpentiſ pro-
cul pellātur: & præſentia ſan-

Et ſpiritus nobis miſericordiã tuam poſcētibus vbiq; ad eſſe dignetur. Per dominum, & c. in vnitãte eiufdem. *R.* Amen.

ET benediçtio Dei patris omnipotētis, & filij & ſpiritus ſancti, deſcendat & maneat ſuper hanc creaturã ſalis & aquæ. *R.* Amen.

De aſperſione aquæ benediæ.

Diebus dominicis, finita tertia, ſacerdos celebraturus miſſam, veſtibus ſacris indutus, priuſquam caſullam induat, cum cappa vel abſque, accedit ad altare maius, & genibus flexis aſpergit illud aqua benediæta. Deinde aſpergit ſe ipſum dicendo añam. *Aſperges me dñe hyſſopo & mundabor, lauabis me, & ſuper niuem dealbabor. V. Miſere mei Deus ſecundum magnam miſericordiam tuã. V. Gloria patri. P. Aſperges. Et*

interim quod dicta antiphona cum ſuo verſu cãtatur, aſperguntur omnes in eccleſia exiſtẽtes. Finita verò antiphona, dicit ſacerdos. *V. Dñe exaudi orationẽ meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dñs vobiscum. R. Et cũ ſpiritu tuo.*

In omnibus dñicis aduentus. V. Emitte agnum dñe dominatorem terre. R. De petra deſerti ad montem filie Sion.

In dñicis infra natalem dñi. V. Notum fecit dñs ſalutare ſuũ. R. Ante conſpectum gentium reuelauit iuſtitiã ſuã. In dñicis infra epiſtãtiam. V. Cœli aperti ſunt ſuper eũ. R. Et vox patris intonuit. V. Dñs vobiscum. R. Et cũ. Oremus. O. rō.

Exaudi nos dñe ſancte pater omnipotens æterne Deus: & mittere digneris ſantum angelum tuũ de cœlis, qui cuſtodiat, foueat, pteget, viſitet & defendat omnes habitãtes vel cõuenientes in hec

De asperione aquæ benedictæ :

habitu. Per Christum dñm Deus. Per omnia secula seculi
nostrum. **Re.** Amen. **Tempore resurrexerunt.** **Re.** Amen. **In ascensione dñi dicitur.** **Re.** In ascensione tua Christe alleluia. **Re.**
Ad asperionem aquæ benedictæ. **Añã** Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro. **Re.** Dñs vobiscum. **Re.** Et cum alleluia: & oēs, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt: & dicent alleluia. **Re.** Hæc dies, quam fecit dñs, exultemus & lætemur in ea. **Re.** Gloria patri. Sicut erat. **Repetitur añã.** Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro. **In alijs vero diebus dñicis usque ad Trinitatem exclusivè.** **Añã.** Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro. **Re.** Confitemini dño quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **Re.** Gloria patri. Sicut erat. **Quo finito dicit sacerdos.** In resurrectione tua Christe alleluia. **Re.** Coeli & terra lætentur alleluia. **Re.** Dñs vobiscum. **Re.** Et cum. Oremus. **Oratio.** Solita quesumus dñe, quos saluasti, pietate custodi: ut qui tua sunt redempti passione, lætentur etiam tua sancti spiritus immisione. Qui vivis & regnas Deus. Per omnia secula seculorum. **Re.** Amen.

Aqua baptismalis modo & forma sequente benedicatur.

Quum opus fuerit, sacerdos indutus superpellitio,

stola, lumine, & chrismate preparatis:

genu flexis incipit litaniam.

K yrieleison. **C** hriste eleison. **K** yrieleison. **C** hriste
audi nos. **C** hriste exaudi nos. **P** ater de coelis deus, Mi-
serere nobis. **F** ili redemptor mundi deus, Miserere nobis. **S** pi-
ritus sancte deus, Miserere nobis. **S** ancta Trinitas vnus deus,
Miserere nobis. **S** ancta Maria, ora pro nobis.

S ancta dei genitrix.

ora.

S ancta virgo virginum.

ora.

S ancte Michael.

ora.

S ancte Gabriel.

ora.

S ancte Raphael.

ora.

O es sancti angeli, & archangeli dei.

orate pro nobis.

O es sancti beatorum spirituum ordines.

orate pro nobis.

S ancte Ioannes Baptista.

ora.

O es sancti patriarchæ & prophetæ.

orate pro nobis.

S ancte Petre.

ora.

S ancte Paule.

ora.

S ancte Andrea:

(: :)

ora.

S ancte Iacobe.

ora.

S ancte Ioannes.

ora.

S ancte Marce

ora.

O es sancti apostoli & euangelistæ.

orate pro nobis.

O es sancti discipuli domini.

orate pro nobis.

b

O es

Benedictio fontis.

- O** es sancti innocentes. ora.
S ancte Stephane. ora.
S ancte Clemens. ora.
S ancte Laurenti. ora.
S ancte Vicenti. ora.
S ancte Sebastiane. ora.
S ancte Victor. ora.
S ancte Petre archiepiscopo Bracarenfis. ora.
O es sancti martyres. orate.
S ancte Silvester. ora.
S ancte Gregori. ora.
S ancte Martine. ora.
S ancte Nicolae. ora.
S ancte Martine archiepiscopo Bracarenfis. ora.
S ancte Fructuose archiepiscopo Bracarenfis. ora.
S ancte Geralde archiepiscopo Bracarenfis. ora.
O es sancti pontifices & confessores. orate.
O es sancti doctores. orate.
O es sancti monachi & eremitæ. orate.
O es sancti sacerdotes & leuitæ. orate.
S ancte Dominice. ora.
S ancte Francisce. ora.
S ancte Gondisale. ora.
S ancta Anna. ora.
S ancta Maria Magdalena. ora.
S ancta Martha. ora.
S ancta Susana. ora.

Sancta

S ancta Felicitas.	ora.
S ancta Perpetua.	ora.
S ancta Agatha.	ora.
O es sanctæ virgines.	orate.
O es sancti & sanctæ Dei.	orate.
P ropitiusesto: parce nobis domine.	
A b omni malo.	L ibera nos domine.
P er crucem & passionem tuam.	L ibera.
P er gloriosam resurrectionem tuam.	L ibera.
P er admirabilem ascensionem tuam.	L ibera.
P er gratiam sancti spiritus paracleti.	L ibera.
I n die iudicij.	L ibera.
P eccatores.	T e rogamus audi nos.
V t pacem nobis dones.	T e rog.
V t ecclesiam tuam regere & defensare digneris.	T e rog.
V t nos exaudire digneris.	T e rog.
F ili Dei.	T e rog.
A gnus Dei qui tollis peccata mundi,	M iserere nobis
C hriste audi nos. C hriste exaudi nos. K yrie eleison. C hriste eleison. K yrie eleison. P ater noster. S ub silentio. D ñs vo- biscum. Be. Et cum. O remus.	O ratio.

OMnipotens sempiternæ Deus, adesto magnæ pietatis
tuæ misterijs: adesto sacramētis: & ad recreādos novos
populos, quos tibi fons baptismatis parturit, spiritū adoptio-
nis emitte: vt quod nostrę humilitatis gerendū est mysterio,
tuę virtutis impleatur affectu: Per dñm nostrū Iesum Christū
filiū tuū: qui tecū viuit & regnat in vnitate spūs sancti Deus.

Benedictio fontis.

Hic mutet vocé quasi in tono præfationis. **Præfatio.**

Per omnia secula seculorū. **A** mé. **D**ñs vobiscū. **E**t cū spiritu tuo. **S**ursum corda. **H**abemus ad dñm. **G**ratias agamus dño deo nostro. **D**ignum & iustū est. **V**ere dignum & iustū est: æquū & salutare, Nos tibi semper & ubiq; gratias agere: Dñe facte, pater omnipotēs, æterne deus. Qui inuisibili potentia sacramentorū tuorum mirabiliter operaris effectū: & licet nostātis mysterijs exequendis sim9 indigni: tu tamē gratiē tuę dona nō deserens etiā ad nostras preces aures tuę pietatis inclina. Deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mūdi primordia ferebatur: vt iam tunc virtutē sanctificationis aquarum natura cōciperet: Deus qui nocētis mūdi crimina per aquas abluēs, regenerationis speciē in ipsa diluuij effusione signa-

sti: vt vnus eiusdēq; elementi mysterio, & finis esset vitijs, & origo virtutibus. Respice dñe in faciē ecclesię tuę: & multiplica in ea regenerationes tuas: qui gratiæ tuę affluentis impetu lætificas ciuitatē tuā: fontēq; baptismatis aperis toto orbe terrarū gētibus innouādis: vt tuę maiestatis imperio, sumat vnigeniti tui gratiā de spiritu sancto. **Hic diuidat aquā in modū crucis mittēdo manū in aquā, & dicat:**

Qui hanc aquam regenerādis hominibus preparatā arcana sui luminis admittance fœcūdet: vt sanctificatione concepta, ab immaculato diuini fontis vtero in nouam renatā creaturā progenies cœlestis emergat. Vt quos aut sexus in corpore, aut ætas discernit in tēpore: oēs in vnā pariat gratia mater infantia. Procul ergo hinc iubente te dñe omnis spiritus immundus

dus abscedat: procul tota ne-
 quitia diabolicæ fraudis ab-
 sistat. Nihil hic loci habeat
 contrariæ virtutis admistio.
 Non insidiando circumuo-
 let, non latèdo surripiat, non
 inficiendo corrūpat. **Ite manu
 tangat aquam & dicat.**

Sit hæc sancta & innocens
 creatura, libera ab õni im-
 pugnantoris incurſu, & totius
 nequitie purgata discessu. **Hic
 reuoluat aquam & dicat.**

Sit fons viuus, aqua regene-
 rans, vnda purificans. Vt
 oēs hoc lauacro salutifero di-
 luèdi, operãte in eis spiritu ſã-
 cto, perfectæ purgationis in-
 dulgentiã conſequantur. **Hic
 nõ diuidat aquã, sed bñdicat.**

VNde benedico te creatu-
 ra aquæ per Deũ ✠ vi-
 uũ. Per Deũ ✠ verũ. Per Deũ
 ✠ sanctũ: per deum, qui te, in
 principio, verbo separauit ab
 arida: cuius spiritus super te fe-
 rebatur: Qui te de paradiso

manare fecit, & in quatuor flu-
 minibus totã terrã rigare præ-
 cepit. **Hic accipiat de aqua cũ
 manu dextera, & effundat pa-
 rũ de ea extra fontẽ in quatuor
 partes in modũ crucis dicẽdo.**

Qui te in deserto amarã,
 suauitate indita, fecit
 esse potabilẽ: & sitiẽti populo
 de petra pduxit. Bene ✠ dico
 te per Iesum Christũ filiũ eius
 vnicũ dñm nrm, qui te in Ca-
 na Galilææ signo admirabili
 sua potentia cõuertit in vinũ?
Qui pedib' super te ábulauit:
 & à Ioãne in Iordane in te ba-
 ptizatus est. **Qui te vna cum
 ſãguine de latere suo pduxit:**
 & discipulis suis iussit, vt cre-
 dẽtes baptizarẽtur in te, dicẽs:
**Ite, docete oēs gẽtes, baptizã-
 tes eos in nomine patris, & fi-
 lij, & spũs ſãcti. Amẽ. Hic mu-
 tet vocẽ quasi lectiõnẽ legens.**

Hæc nobis præcepta ser-
 uatibus, tu deo õnipotẽs
 clemẽs adesto: tu benign' aspi-

Benedictio fontis.

ra. Hic aspiret super aquam in modū crucis ter, sic dicēdo:

TV has simplices aquas tuo ore benedicito: vt preter naturalem emundationē, quam lauandis possunt adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

Hic mittat cereum ardentem in aquam fontis dicendo:

Descendat in hanc plenitudinē fontis virtus spiritus tui: totamq; huius aque substantiam regenerandis fecundet effectu. **Hic faciat crucem cū cereo, instillando cerā in aquam.**

Hic omnium peccatorū maculæ deleantur: Hic natura ad imaginē tuā cōdita, & ad honorem sui reformata principij, cunctis vetustatis squaloribus emūdetur: Vt omnishomo hoc sacramentū regenerationis ingressus, in veræ innocentiae nouam infantiam renascatur. Per eum qui

uenturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignē.

℞. Amen Hic cū sancto chrismate tanget fontes, signū crucis in illis exprimens in locis vbi cruces signatæ sunt: deinde cum oleo cathecummorū. Tanget autē dextro pollice, aut penna quæ inest in apullis vbi oleū asseruatur dicens:

Coniunctio chris-matis & sancti ✠ ficationis, & olei vn ✠ ctionis in Christo Iesu dño nro in vitā æternā: Amē. **Et statim signū crucis faciat in aqua ter cū sancto chrismate & oleo simul, dicens:**

IN nomine pa ✠ tris & fi ✠ lij & spiritus ✠ sancti, fecundetur, & sanctificetur fons iste ex eo renascentibus in vitam æternam. **℞. Amen.**

¶ Incipit baptismus masculorum.

Primum si fuerit masculus, quū venerit infā
ante ianuā ecclesiæ, discooperiatur caput
infātis, & sacerdos interroget de nomine ei⁹,
& faciat eum teneri super brachio dextro, & dicat: **Que**
trazeis aqui, minino, ou minina? **R**espondeant patrini.
Minino. **Et sacerdos dicat.** **Que quer ser?** **R**espondeāt
patrini: Christāo. **Et sacerdos: Como ha dauer nome?**
Respondeant patrini loco infantis. N. vel N. Si autem
fuerit adultus, respondeat cum patrinis ad interroga-
tiones. **Et sacerdos dicat nominando illudmet nomē.**
N. vel N. Quid petis ab ecclesia? **R.** Fidem. **Et sacerdos:**
Fides quid tibi præstabit? **R.** Vitam æternam. **Et sacer-**
dos dicat:

Advertat sa-
cerdos ante
oīa vt inter-
roget qui sint
patrini ⁊ ne
recipiat plu-
res quā cōsti-
tutio præscri-
bit ⁊ utrū sint
rogati a parē-
tib⁹ infantis.

Quod in officio
baptismi pue-
rorū non fuit
positū euāge-
liū, sacerdos
dicat illud an-
te orationem
Nec te latet.
⁊ inueniet in
fine baptisimi
feminarū.

fo. 12.

Hæc est vita æterna, vt cognoscas vnum Deum vi-
uum & verum, & quem misit Iesum Christū filiū
eius: qui cum eodē patre & spiritu sancto viuit & regnat
Deus: Per omnia secula seculorum. **R.** Amen. **Deinde**
insufflet sacerdos in modum crucis in faciem infantis
tribus vicibus dicendo:

Insufflote diabole in nomine pa-
bis lis tris, vt exeas & re-
cedas ab hoc famulo Dei. **N.** quem tua fraude dece-
os pisti. **I**nsufflo te in nōe fi-
lis **os** lij, vt exeas & recedas ab hoc
famulo Dei. **N.** quē tua fraude decepisti. **I**nsufflo te in
b iij **nomine**

Todas as ve-
rec q̄ se offere-
cer esta letra
R nome arā
os padrinhos
a crianca jūta
mēte cō ho se
cerdote.

Ordo baptizandi masculini.

nomine spiritus **✠** facti: ut ex-
bis **lis**
cas & recedas ab hoc famulo
quos
dei. **N.** quem tua fraude decepi-
sti. **Deinde sacerdos faciat crucē**
cū pollice in oculis infantis, &
in alijs quatuor partibus. scilicet in
auribus dextera, & sinistra, &
naribus, in corde, & ore. Et li-
cet sint duo vel plures qui ba-
ptizantur, tamen unicuique de
per se dicatur. hoc modo.

Signaculo dei patris omni-
potētis, & filij & spūs san-
cti, si **✠** gno oculos tuos, ut vi-
deas claritatē dñi. Au**✠**res ut
audias. Na**✠**ares, ut percipias
odorē suauitatis. Cor **✠** ut cre-
das. Os **✠** ut cōfitearis illi qui
te saluū faciat omni tēpe vitę tuę,
ut nullā habeat diabolus po-
testatē de te: sed trinitas diuina
regnet in te, & perducatur in vi-
tā æternā. Amen. **Tunc ponat**
manū dexterā super caput in-
fantis & dicat. Dñs vobiscū.
✠ Et cum. Oremus. **Oratio.**

Omnipotens sempiternus
deus, pater dñi nři Iesu
Christi, respicere dignare sup
hos **os** **os** **os**
hunc famulū tuū. **N.** quem ad
rudimēta fidei vocare digna-
tus es, oēm cæcitatē cordis ab
eis
eo expelle: disrūpe oēs laqueos
rāt **ti**
satāne, quibus fuerat colligat.
eis
Aperi ei dñe ianuam pietatis
tuę, ut signo sapiētiae tuę im-
ti
butus, omniū cupiditatū foeto
ant
ribus caeat: & ad suauē odorē
ti
pręceptorū tuorū letus tibi in
ant **ant**
ecclesia deseruiat, & proficiat
nei **atur**
dedie in diē: ut idoneus efficiat
accedere ad gratiā baptismi
tui perceptā medicina. Per eū-
dē dñm nřm Iesum Christū
filiū tuum. Qui tecū viuūt &
regnat in vnitāte spūs sancti
deus. Per omnia secula seculorū.

R. Amen. Oremus. **Hic faciat signū crucis in fronte. Oratio.**

P Reces nostras quæsumus dñe clementer exaudi: &

bos os os
hunc electū tuū. **N.** crucis do-
cos
minicæ, cuius impressione eū
signa **✠** in, virtute custodi:
vt magnitudinis gloriæ tuæ

ntes
rudimenta seruans per custo-
diā mādatorū tuorū ad rege-
neratiōis gratiā peruenire me-
antur

reatur. Per Christū dñm nrm. Amen. Oremus. **Oratio.**

D Eus qui humani gene-
ris ita es conditor, vt sis
etiā reformator: ppitiare po-
pulis adoptiuis: & nouo testa-
mēto sobolē nouę prolis ascri-
be: vt filij promissionis, quod
nō potuerūt assequi per natu-
rā, gaudeāt se recepisse per gra-
tia. Per xpm dñm nrm. Amē.

**Exorcismus salis, qui debet fi-
eri sine Dñs vobiscū. & sine**

Oremus, & non dicatur nisi
✠ Adutoriū nrm in nomine
dñi. **R.** Qui fecit cœlū. &c.

E Xorcizo te creatura salis
in nomine dei pa **✠** tris
oīpotētis, & in charitate dñi
nri Iesu **✠** Christi, & in virtu-
te spūs **✠** sancti. Exorcizo te
per deum **✠** viuū, per deū **✠**
verū, per deum **✠** sanctū, per
deū qui te ad tutelā humani
generis pcreauit, & populo
veniēti ad credulitatē per ser-
uos suos cōsecrari præcepit: vt
in nomine sctę trinitatis effi-
ciar salutare sacramentū ad
effugādū inimicum. Proinde
rogamus te dñe de' noster, vt
hanc creaturā salis, quā tu dñe
Sācti **✠** ficādo sancti **✠** fices.
Bene **✠** dicēdo bene **✠** dicas:
vt fiat oībus accipiētibus per-
fecta medicina, p̄manens in
visceribus eorū, in nomine dñi
nostri Iesu Christi. Qui ven-
turus est iudicare viuos & mor-
tuos & sc̄lm p̄ ignē. **R.** Amē.

Asper-

Ordo baptizandi masculinum.

Aspergatur aqua benedicta
super sal, & super circūstātes.
Hic sacerdos mittet sal in mo-
dū crucis in ore infantis, & vo-
cabit nomen eius ita dicendo:

NAccipe sal sapiētiae, vt pro-
pitiatu sit tibi Deus in vitam
æternā. *Re.* Amen. **Post sal datū**
dicat. Dñs vobiscum. *Re.* Et
cum. **Oremus.** **Oratio.**

Deus patrum nostrorum,
Deus vniuersæ cōditor
veritatis: te supplices exora-

bos los os
mus, vt hunc famulū tuū. **N.**
respicere digneris propitius: &
hoc primum pabulū salis gu-

ntes
stantē ne diutius esurire per-
mittas, quo minus cibo exple-

antur sint
atur coelesti, quatenus sit dñe
ntes

semper spiritu feruens, spe
ntes
gaudens, tuo semper nomini
ntes eos
feruens: & perduc eū ad nouæ
regenerationis lauacrū, vt cū

fidelibus tuis promissionum
tuarū æterna præmia consequi
antur

mereatur. Per dñm nostrum,
Itē faciat crucem in frōte eius
& dicat: **Oremus.** **Oratio.**

Deus Abrahā, Deus Isaac,
Deus Iacob, Deus qui
Moyfi famulo tuo in monte
Sinai apparuisti, & filios Israel
de terra Ægypti eduxisti, de-
putās eis angelū pietatis tuæ,
qui custodiret eos die ac no-
cte: Te q̄sumus dñe vt emit-
tere digneris sanctum angelū
tuum, vt similiter custodiat

bos los os
hunc famulum tuū. **N.** & per-
eos

ducat eum ad gratiam bap-
tismi tui. **Adiuratio.**

ERgo maledicte diabole
recognosce sententiā tuā,
& da honorē Deo viuo & ve-
ro: da honorem Iesu Christo
filio eius, & Spiritui sancto pa-

trio
traceto: & recede ab hoc fa-
mulo

lis

illos

mulo Dei. **N.** quia istum sibi
Deus & dñs n̄r Iesus Christus
ad suā sāctā gratiā & bñdictio-
nem fontēq; baptismatis dono
suo vocare dignatus est: & hoc
signū sanctæ cru **X** cis, quod
nos fronti eius damus, tu male-
dicte diabole nunquā audeas
violare: sed dānatus in æternū
maneas ab eo repuls⁹. Per eūdē
qui vētur⁹ est iudicare viuos et
mortuos & sc̄lum per ignē. **R.**

**Amē. Deinde faciat crucē sup
frōtē infātis dicēs. Orem⁹. Or.**

Deus immortale præsi-
diū omniū postulātium, libe-
ratio supplicū, pax rogantiū,
vita credentium, resurrectio
mortuorū: Te inuoco dñe sup

hos los os
hūc famulum tuū. **N.** qui ba-
ptismi tui donū petēs, æternā
consequi gratiā spiritali rege

rant
neratione desiderat. **Tūc sacer-
dos offerat eum dño: ponēsq;
manū super ipsū dicat: Accipe**

eū dñe: & quia dignatus es di-
cere: Petite & accipietis, querite
& inuenietis, pulsate & aperie-
tur vobis, Petenti itaq; præmiū
porrige: & ianuā p̄de pulsanti,
vt æternā celestis lauacri be-
nedictionē cōsequat⁹, p̄missa
tui muneris regna percipiat.
Per Christum dominum no-
strum. **R.** Amen. **Exorcismus.**

AVdi maledicte satāna, ad-
iuratus per nomen æterni
Dei & saluatoris n̄ri Iesu xp̄i fi-
lij eius, cū tua victus inuidia, tre-
mēs, gemēsq; discede: nihil sit

uis

tibi cōmune cum seruo Dei iā
tibus ris
coelestia cogitātī, renūciaturo
tibi ac seculo tuo, & beatæ im-

ris

mortalitati victuro. Da igitur
honore adueniēti sp̄ui sancto,
qui ex sūma cœli arce descen-
dēs, p̄turbatis fraudib⁹ tuis, di-
uino fōte purgatū pecc⁹ id est
sanctificatū Deo templum &
habitaculum perficiat: & ab

omnibus

Ordo baptizandi masculinum.

omnibus penitus noxijs prete-
ritorū criminū liberatus seru^{us}
Dei gratias perenni Deo re-
ferat semper: & benedicat no-
men eius sanctum in secula se-
culorū. **R.** Amē. **Exorcismus.**

EXorcizo te immūde spi-
ritus, in nomine pa-
& fi-
lii, & spiritus
sancti:
ut ex eas & recedas ab hoc fa-
mulo dei. **N.** ipse enim tibi im-
perat maledicte damnate, qui
pedib^{us} suis sup mare ābulauit:
& Petro mergēti, dexterā por-
rexit. Ergo maledicte diabole
recognosce sentētiā tuā: & da
honorē deo viuo & vero: da ho-
norē Iesu xp̄o filio eius, & sp̄i
sancto paraclēto: & recede ab
hoc famulo dei. **N.** quia istum
sibi deus & dñs nr̄ Iesus Xps
ad suā sanctā gratiā & bñdicti-
onē fontēq; baptisimat̄is dono

suo vocare dignatus est: & hoc
signū sanctæ cru-
cis, quod
nos frōti eius damus, tu male-
dicte diabole nunquā audeas
violare: sed dānatus in æternū
maneas ab eo repuls^{us}. Per eūde
qui v̄turus est iudicare viuos
& mortuos, & seculū per ignē.
R. Amen. Oremus. **Oratio.**

Aternam ac iustissimam
pietate tuā deprecor dñe
sancte pater oīpotens æterne
de^{us} luminis autor, & veritatis,
super hūc famulū tuū. **N.** ut
digneris eū illuminare lumine
intelligentiæ tuæ: munda eū
& sanctifica, da ei scientiā ve-
rā, ut dign^{us} efficiatur accedere
ad gratiā baptismi tui. Teneat
firmā sp̄e. Amen. Consilium
rectum. Amen. Doctrinam sā-
ctam. Amen. Ut aptus sit ad
perci-

percipiendam gratiã baptismi
tui. Per eũ qui tecũ & cũ spiri-
tu sancto viuit & regnat in se-
cula seculorũ. **R.** Amẽ. **Postea**

sacerdos moneat patrilos,
qualiter ille filiulus est fili' spi-
ritualis suus, & sunt fideiusso-
res pro eo ad dñm, & debet eũ
docere. Pñ nñ. & credo in deũ.

Et sacerdos dicat cũ patrilis
genibus flexis. Pñ nñ. & Credo
in deũ. & dicatur totũ. Quo fa-
cto sacerdos ponat partẽ stolę
super pectora infantis: & per-
gens ad baptismum dicat.

NEc te latet satãna iminẽ-
re tibi pœnas, imminẽre
tibi tormẽta, imminẽre tibi
diẽ iudicij, diẽ supplicij sempi-
terni, diẽ qui vêturus est velut
clibanus ardẽs: in quo tibi atq;
vniuersis angelis tuis æternus
superueniet interit'. Proinde
damnate, atq; dãnande, da ho-
norẽ Deo viuo & vero: da ho-
norẽ Iesu Christo filio eius, &
spiritui sancto. In cuius nomi-

ne atq; virtute præcipio tibi
quicunq; es spiritus immun-
de: vt ex eas & recedas ab
bis **lis** **os**

hoc famulo Dei. N. quẽ hodiẽ
Deus & dñs nñ Iesus Christus
ad suã sanctã gratiã & bene
dictionẽ fontẽq; baptismatis
dono suo vocare dignatus est,

ant

vt fiat ei' tẽplũ per aquã rege-
nerationis in remissionẽ om-
niũ peccatorũ: in nomine eius-
dẽ dñi nñ Iesu Christi. Qui
uenturus est iudicare viuos &
mortuos, & seculũ per ignem.

R. Amen. **Deinde sacerdos sa-**
liua oris sui tangat aurẽ infan-
tis dexterã in modũ crucis, di-
cens. Effeta. quod est aperire.

R. Effeta. **Postea tangat nares**
eius faciendo crucẽ & dicat.

In honorẽ suauitatis. R. Effe-
ta. Sacerdos eadẽ saliuã tãgat
aurẽ sinistrã dicendo. Tu autẽ

effugare diabole, appropin-
quabit enim iudiciũ Dei. **R.**

Effeta. **His expletis, sacerdos**

Ordo baptizandi masculinum.

eat ad fontes: & si non fuerint benedicti, bñ dicatur vt supra. Si autē fuerint benedicti, exuatur infans: & interroget sacerdos nomen infantis, & dicat. **Quomodo vocaris?** Respondeat patrini **N.** Si autē qui baptizatur, fuerit adultus, faciat ei sacerdos interrogationes sequētes in suo vulgari. Et sacerdos dicat. **Abrenūcias satāne?** **R.** Abrenūcio. **Itē sacerdos** Et oībus operibus eius? **R.** Abrenūcio. **Itē sacerdos** Et oīb' pōpis ei? **R.** Abrenūcio. **Deinde** sacerdos liniat infantē de oleo sancto cathecuminorū in pectore, & in scapulis in modū crucis, dicens.

ET ego te linio oleo salutis in pectore, & in scapulis, in nomine dñi nostri Iesu Christi, vt habeas vitā eternā, & viuas in sc̄la sc̄lorū. **R.** Amē. **Deinde** interroget eū sacerdos & dicat **Quomodo vocaris?** **R.** **N.** Et sacerdos. **Credis**

in deū patrē ōnipetētē, creatōrē coeli & terrę? **R.** **Credo.** Et sacerdos **Credis & in Iesū xp̄m filiū eius vnicū dñm nrm natū & passū?** **R.** **Credo.** **Itē sacerdos.** **Credis & in spiritū sanctū, sanctā ecclesiā catholicā, sanctorū cōmunionē, remissionē peccatorū, carnis resurrectionē, vitā eternā?** **Amē.** **R.** **Credo.** **Interroget sacerdos nōmē infantis, & dicat.** **Quomodo vocaris?** **R.** **N.** **Dicat sacerdos.** **Quid petis?** **R.** **Baptismū.** **Et sacerdos.** **Vis baptizari?** **R.** **Volo.** **Et sacerdos.** **Vis baptizari?** **R.** **Volo.** **Et sacerdos.** **Vis baptizari?** **R.** **Volo.** **Hic t̄gāt patrini cū manu dextera infantē in frōte.** **Tūc baptizet eū sacerdos in nomine sanctę Trinitatis in modum crucis, sub vna immersione, dicens.** **Et ego te baptizo, In nomine patris, & filij, & spiritus sancti. Amē.** **Et dicēdo & spiritus.** **Immergat infantē, incipiendo à manu si-**

nistra

niſtra. Si fuerit adultus, infūdatur
sacerdos aquā super caput eius.
Et aduertat sacerdos magna
cū diligentia, & tali modo ba-
ptizet, & formam sic seruet,
quod vno eodēq; momento
occurrat verbū ad elemētum.

Item si dubitatur an sit bap-
tizatus, sub hac forma baptize-
tur. N. Si tu es baptizatus, ego
te non rebaptizo: sed si tu non

es baptizatus, ego te baptizo.
In nomine patris. & c. *vt su-
prā.* Vt autē surrexerit à fōte,
faciat sacerdos signum crucis
cum chrismate in vertice eius
dicendo. Oremus. Oratio.

DEus ōnipotens, pater dñi
nostri Iesu Christi, qui te
regenerauit ex aqua & spiritu
sancto, quiq; dedit tibi re-
missionē omnium peccato-
rum, ipse te liniat chrisma
salutis, in Christo Iesu dño
nō, vt habeas vitā æternā, &
uiuas in sc̄la sc̄lorum. Amen.

Deinde ponat pannū chrisma-

le super caput eius ita dicēdo.
Accipe vestem sanctā can-
didā, & immaculatā, quā
perferas sine macula ante tri-
būnal dñi nostri Iesu Christi:
vt habeas vitā æternā, & uiuas
in secula seculorum. Amen.

Posteā sacerdos apprehendat
candelam accensam, & det in
manu infantis, & in simul te-
nentes, dicat sacerdos sic.

Accipe lampadem arden-
tem, irreprehensibilem:
custodi baptismū tuū, vt quū
venerit dñs ad nuptias, possis
ei occurrere vna cum sanctis
suis in aula cœlesti: vt habeas
vitam æternam, & uiuas in se-
cula seculorum. Amen. *Be-*

nedictio super eum.

ET benedictio Dei omni-
potētis, pa- tris, & fi-
lij, & spūs sancti, descendat

vos

super te, & maneat sēp. Amē.

Hic sacerdos intra fōtes lauet
manus cū alia aqua. Postquā

inuo-

Ordo baptizandi foeminam.

inuolutus fuerit infans, sacer-
dos ponat stolā super caput in-
fantis, & dicat sequens euangeliū.
℟. Dñs vobiscū. ℞. Et cū
spiritu tuo. ℞. Sequētia sancti
euangelij secundū Marcum.
℟. Gloria tibi domine.

In illo tēpore, Recūbētibꝰ
vndecim discipulis apparuit
illis Iesus: & exprobrauit in-
credulitatem illorū & duri-
tiam cordis: quia his qui vi-
derāt eū resurrexisse non cre-
diderant. Et dixit eis, Eūtes in
mundū vniuersum prædicate
euangeliū ōni creaturæ. Qui
crediderit & baptizatus fuerit,
saluus erit. Qui verò non cre-
diderit, cōdemnabitur. Signa
autē eos qui crediderint, hæc
sequentur. In nomine meo de-
monia eijcient, linguis loquē-
tur nouis, serpentes tollent. Et
si mortiferū quid biberint, nō
eis nocebit. Super egros manꝰ
imponent, & bene habebunt.
Et dñs quidē Iesus postquam

loquutus est eis, assumptus est
in coelū, & sedet à dextris dei.
Illi autē p̄fecti prædicauerūt
vbiqꝰ, dño cooperante, & ser-
monē confirmāte, sequētibꝰ
signis. **Vade in pace. Et statim**
scribatur nomen baptizati, &
patrinorū, cum die, mense, &
anno, iuxta formam constitu-
tionis sinodis.

¶ Incipit baptismus fœ-
minarum.

Que trazeis aqui, mini-
no, ou minina? **Re-**
spondeant patrinī. Minina. Et
sacerdos dicat. Que quer ser?
Respondeāt patrinī. Christaā.
Et sacerdos. Como ha dauer
nome? Respōdeant patrinī. N.
vel. N. Si autē fuerit adulta, re-
spondeat cū patrinis ad inter-
rogationes. Et sacerdos dicat
nominando illud met nome
N. vel. N. Quid petis ab ecc̄-
sia? ℞. Fidē. Et sacerdos. Fides
quid tibi præstabit? ℞. Vitam
æternam. Et sacerdos dicat.

Hæc est vita æterna, vt co-
gnoscas vnum Deum viuum
& verum, & quẽ misit Iesum
Christũ filiũ eius: qui cũ eodẽ
patre & spiritu sancto viuit &
regnat Deus: Per omnia secula
seculorum. Amen. **Deinde**
insufflet sacerdos in faciẽ pu-
ellæ tribus vicibus in modum
crucis, dicendo:

Insufflo te diabole in nomi-
ne pa-^{bis}tris, vt ex eas & rece-
das ab hac famula Dei. ^{lis} ^{quas} **N.** quã
tua fraude decepisti. Insufflo
te in nomine fi-^{bis}lij, vt ex eas
& recedas ab hac famula Dei
^{lis} ^{quas} **N.** quam tua fraude decepisti.
Insufflo te in nomine spiritus
san-^{bis}cti, vt ex eas & recedas ab
hac famula Dei. ^{lis} ^{quas} **N.** quam tua
fraude decepisti. **Deinde sa-**
cerdos faciat crucẽ cũ pollice
in oculis puellæ, & in alijs qua-
tuor partibus. scilicet in auribus, dex-

tera, & sinistra, & naribus, in
corde, & ore. Et licet sint duæ
vel plures quæ baptizantur,
tamen vnicuique de per se di-
catur hoc modo.

Signaculo Dei patris om-
nipotẽtis, & filij, & spiritus san-
cti, signo ^{bis} oculos tuos, vt vi-
deas claritatẽ dñi. Au-^{bis}res, vt
audias. Na-^{bis}res, vt percipias
odorẽ suauitatis. Cor-^{bis} vt cre-
das. Os ^{bis} vt cõfitearis illi qui
te saluam faciat omni tẽpore
vitæ tuæ: vt nullã habeat dia-
bolus potestatẽ de te, sed trini-
tas diuina regnet in te, & per-
ducat in vitã æternam. Amen.

Tunc ponat manum dexterã
super caput puellæ, & dicat:
Dñs vobiscũ. Amen. Et cũ. Oremus.

Omnipotẽs sempi-^{bis}terne Deus, pater dñi
nostri Iesu Christi, respicere di-
gnare super ^{bis} hãc famulam tuã

^{bis} ^{lis} ^{quas} **N.** quam ad rudimenta fidei
vocare dignatus es: omnẽ cæ-

Ordo baptizandi foeminam.

citatem cordis ab ea expelle:
disrumpe omnes laqueos sata-
na, quibus fuerat colligata.

Aperi ei dñe ianuam pietatis
tuæ, vt signo sapiētiae tuæ im-
buta omniū cupiditatū foeto-
ribus careat: & ad suauē odorē

præceptorū tuorum læta, tibi
in ecclesia tua deseruiat, & pro-

efficiatur accedere ad gratiam
baptismi tui, percepta medici-
na. Per eundē dñm nrm Iesum
Christum filiū tuum, qui tecū
viuit & regnat in vnitate spūs
sancti Deus. Per omnia secula
seculorum. Amen. **Hic fa-
ciat signum crucis in fronte.**

P Oremus. **Oratio.**
Reces nostras quæsumus

domine clementer exaudi: &
hanc electam tuam. **N** crucis
dominicæ, cuius impressione
eā signamus, virtute custo-
di: vt magnitudinis glorię tuę

rudimenta seruans, per custo-
diam mandatorū tuorum ad
regenerationis gratiam perue-
nire mereatur. Per Christum
dñm nrm. Amen. Oremus. **Of.**

DEus qui humani generis
ita es cōditor, vt sis etiā
reformer, propitiare popu-
lis adoptiuis: & uouo testamē-
to sobolē nouæ prolis ascribe:
vt filij promissionis quod nō
potuerunt assequi per naturā,
gaudeant se recepisse per gra-
tiā. Per Christum dñm nrm.

Amen. **Exorcismus salis, qui
debet fieri sine Dñs vobiscū
& sine Oremus. & non dica-
tur nisi versus. Ad iutoriū no-
strum in nomine dñi. Qui
fecit**

fecit coelum & terram.

EXorcizo te creatura falis
in nomine pa-**tris** oī po-
tētis, & in charitate dñi nostri
Iesu **Christi**, & in virtute
spiritus san-**cti**: Exorcizo te
per Deū **viuum**, per Deum
verū, per Deū **sanctum**,
per Deū qui te ad tutelā huma-
ni generis pcreauit, & populo
veniēti ad credulitatē p seruos
suos cōsecrari pcepit, vt in no-
mine sanctę trinitatis efficiaris
salutare sacramentū ad effugā-
dū inimicum. Proinde roga-
mūste dñe Deus noster, vt hec
creatura falis, quā tu dñe San-
cti **ficando**, **sancti** **fices**:
Bene **dicēdo**, bene **dicas**:
fiat omnibus accipientibus
perfecta medicina, p̄manens
in visceribus eorū, in nomine
dñi nostri Iesu Christi: Qui vē-
turus est iudicare viuos & mor-
tuos, & seculū per ignem. **Re.**

**Amen. Aspergatur aqua be-
nedicta super sal, & supra circū**

**stantes. Hic sacerdos mittet sal
in modū crucis in ore puellę,
& vocabit nomen eius, ita di-**

Acendo. N.
Accipe sal sapientię, vt pro-
pitiatus sit tibi Deus in vitam
æternā. **Re. Amen. Post sal datū
dicat: Dñs vobiscum. Re. Et di-
cat. Oremus. Oratio.**

Deus patrū nostrorū, De-
vniuersę conditor veri-
tatis, te supplices exoramus vt
bas las es
hanc famulā tuā. N. respicere
digneris ppitius: & hoc primū
antes
pabulū falis gustantē ne diuti-
esurire pmittas, quo min⁹ cibo
ancur sine
expleatur cœlesti, quatenus sit
entes
dñe se per spiritu feruens, spe
entes
gaudens, tuo semper nomini
ntes eas
seruiens, & perduc eā ad nouę
regeneratiōis lauacrū: vt cū fi-
delibus tuis promissionū tua-
rum æterna præmia consequi

Ordo baptizandi fœminam.

entur

lis

itas

mereatur. Per dñm nostrum Iesum Christū filium tuum, & dñs noster Iesus Christus ad qui tecū viuit & regnat in vni-

mula Dei. **N.** quia istā sibi de suam sanctam gratiā & bene-

tate spūs facti de. Per oīa sc̄a sc̄lorū. **R.** Amē. Oremus. **Or.**

dictionē fontemq; baptisma-

Deus coeli, Deus terræ,

est: & hoc signū sanctæ cru-

Deus angelorū, Deus ar-

ribus carū

chá gelorū, Deus prophetarū,

cis, quod nos frōti eius damus,

Deus marty rū, Deus confesso-

tu maledicte diabole nunquā

rū, Deus virginū, Deus vidua-

audeas violare: sed damnatus

rū, Deus omniū bene viuētīū,

in æternum maneat ab eo re-

Deus cui omnis lingua cōfite-

pulsus. Per eundē qui vêturus

tur, & omne genu flectitur, cœ-

est iudicare viuos & mortuos,

lestium, terrestrium, & infer-

& seculum per ignē. **R.** Amē.

norum: Te inuoco dñe super

AVdi maledicte satāna, ad

bas las es hanc famulā tuam. **N.** vt per-

auratus per nomē æterni

ducere eam digneris ad gratiā

Dei, & saluatoris nostri iesu

baptismi tui. **Exorcismus.**

Christi filij eius, cū tua victus

ERgo maledicte diabole

inuidia, tremens gemensque

recognosce sentētiā tuā:

discede: nihil sit tibi cōmune

& da honorē Deo viuo & ve-

cū acilla dei iā cœlestia cogitā

ro: da honorem Iesu Christo

ribus re tī, renūciatura tibi ac sc̄o tuo,

filio eius, & spiritui sancto pa-

& beatę immortalitati victu-

tracletō: & recede ab hac fa-

ra. Da igitur honorē adueni-

enti

enti

enti spiritui sacro, qui ex summa coeli arce descendens, perturbatis fraudibus tuis diuino fonte purgatum peccatum id est sanctificatum Deo templum & habitaculum perficiat: & ab omnibus penitus noxijs praeteritorum

criminum liberata acilla dei facta

gratias perenni deo referat se

per: & benedicat nomen eius sanctum in secula seculorum.

Amen. Item faciat crucem in fronte eius & dicat: Oremus. Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob: Deus qui tribus Israel de Aegyptiaca seruitute liberaasti, & per Moysen famulum tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti, & Susanna de falso crimine liberaasti: te supplex deprecor

domine, ut liberares hanc famulam

tuam. N. & perducere eam di-

gniteris ad gratiam baptismi tui.

Exorcismus.

ERgo maledicte diabole recognosce sententiam tuam: & da honorem Deo viuo et vero: da honorem Iesu Christo filio eius, & spiritui sancto patriarche: & recede ab hac famu-

la Dei. N. quia istam sibi Deus & dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam & benedictionem fontemque baptismatis dono suo vocare dignatus est: & hoc signum sanctae crucis,

quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole nunquam audeas violare: sed damnatus in aeternum maneat ab eo repulsus. Per eundem qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem.

Amen. Exorcismus.

EXorcizo te immunde spiritus, per patrem, & filium, & spiritum sanctum,

Ordo baptizandi foeminam.

Stum, vt exeas & recedas ab

his **abus**
hac famula Dei. **N** ipse enim
tibi iherat maledicte dante,
qui caeco nato oculos aperuit,
& quatrivanu Lazarum de
monumento suscitauit. Ergo
maledicte diabole. **totum vt**
supra. Oremus. **Oratio.**

A Ternam ac iustissimam
pietate tuam deprecor
dne sancte pater omnipotens
aeterne Deus luminis autor &
veritatis, super hanc famulam
tuam. **N.** vt digneris eam illu-
minare lumine intelligentiae
tuae: munda eam, & sanctifica:
da ei scientiam viuam, vt digna ef-
ficiatur accedere ad gratiam ba-
ptismi tui. Teneat firmam spe,
Amen. Cofiliu rectum, Ame.
Doctrina sanctam, Amen: vt

te sint
apta sit ad percipiendam gratiam
baptismi tui. Per eum qui tecum
& cum spiritu sancto viuit &
regnat in secula seculorum. **Re.**

Ame. **Postea sacerdos moneat**
patrinos, qualiter illa filiola est
filia spiritualis sua, & sunt fide
iussores pro ea ad dnm, & de-
bet ea docere. Pr nr. & Credo
in Deu. **Deinde sacerdos dicat**
cu patrinis genibus flexis. Pr
nr, & Credo in deu. & dicatur
totu. Quo facto, sacerdos po-
nat parte super pectora puellae,
& pergens ad baptismu, dicat:

N Ec te latet satana immi-
nere tibi poenas, immi-
nere tibi tormenta, imminere
tibi die iudicij, diem supplicij
sempiterni, die qui veturus est
velut clibanus ardens: in quo
tibi atq; vniuersis angelis tuis
aeternus superueniet interitus.
Proinde damnate, atq; danan-
de, da honorem Deo viuo &
vero: da honorem Iesu Christo
filio

filio eius, & spiritui sancto. In
cuius nomine atq; virtute pre-
cipio tibi quicumq; es spiritus
immunde, vt ex eas & recedas ab
his **lis** **quas**
hac formula Dei. **N** qua hodie
Deus & dominus noster Iesu
Christus ad sua sanctam gra-
tiam & bene **+** dictionem
fontemque baptismatis dono

ant
suo vocare dignatus est: vt fiat
eius templum per aquam rege-
nerationis in remissionem om-
nium peccatorum: in nomine
eiusdem domini nostri Iesu
Christi: Qui venturus est iu-
dicare viuos & mortuos & se-
culum per ignem. **R.** Amen.

Deinde sacerdos salua oris sui
tangat aurem puellae dexteram,
in modum crucis, dicens: Ef-
feta, quod est aperire. **R.** Effeta.
Postea tangat nares eius faci-
endo crucem, & dicat: In odo-
rem suauitatis. **R.** Effeta. **Sa-**

cerdoseadem salua tagat au-

rem sinistram dicendo: Tu

autem effugare diabole, appro-
pinquabit enim iudicium dei. **R.**

Effeta. His expletis, sacerdos
cat ad fores: & si non fuerint be-
nediti, benedicatur vt supra.

Si autem fuerint benediti,
exuatur puella, & interroget
sacerdos nomen eius, & dicat:

Quomodo vocaris? Respon-
deat patrini N. Si autem quae
baptizatur fuerit adulta, fa-
ciat ei sacerdos interrogatio-
nes sequentes in suo vulgari.

& sacerdos dicat. Abrenuncias
satanae? R. Abrenuncio. **Item**

sacerdos: Et omnibus operibus
eius? R. Abrenuncio. **Item sa-**

cerdos: Et omnibus popiscius?
R. Abrenuncio. **Deinde sacer-**

dos liniat puellam de oleo fan-
cto cathecuminum in pe-
ctore, & in scapulis, in modum
crucis dicens:

E T ego te linio oleo salutis
in pe **+** ctore, & in sca **+** pulis,

Ordo baptizandi foeminam.

in nomine dñi nostri Iesu xpi,
vt habeas vitam æternam, &
vivas in secula seculorum. **R.**
Amen. **Deinde interroget eam**
sacerdos, & dicat: Quomodo
vocaris? **R.** N. **Et sacerdos:** Cre-
dis in Deum patrem omnipo-
tentem, creatorẽ cœli & terre?
R. Credo. **Et sacerdos:** Credis
& in Iesum Christũ filium ei?
vnicum dñm nostrum natũ et
passum? **R.** Credo. **Item sacer-**
dos: Credis in spiritum sanctũ,
sanctam ecclesiã catholicam,
sanctorũ cõmunionẽ, remissi-
onẽ peccatorum, carnis resur-
rectionẽ, vitã æternam? **Ame.**
R. Credo. **Interroget sacerdos**
nomen puellæ, & dicat: Quo-
modo vocaris? **R.** N. **Dicat sa-**
cerdos: Quid petis? **R.** Baptis-
mum. **Et sacerdos:** Vis bap-
tizari? **R.** Volo. **Et sacerdos:** Vis
baptizari? **R.** Volo. **Et sacer-**
dos: Vis batizari? **R.** Volo.
Hic tangant patrini puellã cũ
manu dextera in fronte. Tunc

baptizet eam sacerdos in no-
mine sanctæ trinitatis in mo-
dum crucis, sub vna immer-
sione, dicẽs: Et ego te baptizo
In nomine patris, & filij, & spi-
ritus sancti. Amen. **Et dicẽdo:**
Et spũs. **Immergat puellã inci-**
piendo à manu sinistra. Circa
quod nota regulã positã in ba-
ptismo masculorũ in isto loco.
Vt autem surrexit à fonte, fa-
ciat sacerdos signum crucis cũ
chrismate in vertice eius di-
cendo: Oremus: **Oratio.**
DEus omnipotens pater
dñi nostri Iesu Christi,
qui te regeneravit ex aqua &
spiritu sancto, qui que dedit ti-
bi remissionem omnium pec-
catorũ, ipse te liniat chrisma-
te salutis, in Christo Iesu do-
mino nostro, vt habeas vitam
æternam, & vivas in secula se-
culorũ. Amen. **Deinde ponat**
pannum chrismale super ca-
put eius ita dicendo:
Accipe vestem sanctã, can-
didam

didam, & immaculatā quam
perferas sine macula ante tri-
bunal dñi nostri Iesu Christi,
vt habeas vitam æternam, &
viuas in secula seculorū. Amē.

*Postea sacerdos apprehendat
candelam accensam, & det in
manu puellę, & in simul tenē-
tes, dicat sacerdos sic:*

ACcipe lampadem arden-
tem, irreprehensibilem,
custodi baptismum tuum: vt
cum venerit dominus ad nup-
tias, possis ei occurrere vna cū
omnibus sanctis suis in aula
coelesti, vt habeas vitam æter-
nam, & viuas in secula seculo-
rum. *Be.* Amen. *Benedictio su-
per eam.*

ET benedictio Dei omni-
potētis, pa-**tris**, & fi-**lij**, & spiritus **sancti** descen-
dat super te, & maneat sēper.
Amen. *Hic sacerdos intra fon-
tes lauet manus alia aqua. Post
quam inuoluta fuerit puella,
sacerdos ponat stolam super*

*caput eius, & dicat sequēs euā-
gelium. *Be.* Dñs vobiscum. *Be.*
Et cum. *Be.* Initium sancti euā-
gelij, secundum Ioannem. *Be.*
Gloria tibi domine.*

IN principio erat verbum,
& verbum erat apud Deū,
& Deus erat verbū. Hoc erat
in principio apud Deum. Oīa
per ipsū facta sunt, & sine ipso
factum est nihil. Quod factū
est in ipso vita erat, & vita erat
lux hominum. Et lux in tene-
bris lucet, & tenebrę eam non
comprehenderūt. Fuit homo
missus à Deo, cui nomen erat
Ioannes. Hic venit in testimo-
nium, vt testimonium perhi-
beret de lumine, vt omnes cre-
derent per illum. Non erat ille
lux: sed vt testimonium perhi-
beret de lumine. Erat lux vera,
quæ illuminat omnem homi-
nem venientē in hūc mundū.
In mundo erat, & mūdus per
ipsum factus est, & mundus cū
non cognouit. In propria ve-
nit,

Forma baptismi extra ecclesiam.

nit, & sui eum non receperunt.

Quotquot autē receperunt eū, dedit eis potestatem filios dei fieri, his qui credunt in nomine eius.

Qui nō ex sanguinibus, neq; ex volūtate carnis, neq; ex volūtate viri, sed ex deo nati sunt. Et verbū caro factū est, & habitavit in nobis. Et vidimus gloriā eius, gloriā quasi vnigeniti à patre, plenū gratiæ & veritatis. Postea dicat sacerdos. Vade ī pace.

Forma baptismi extra ecclesiam.

Si sacerdos vocatus fuerit ut baptizet aliquē infantē in domo propter aliquā necessitatē, tunc iudo infante, vel inuoluto si imminet periculū, posit⁹ in manibus patris, sacerdos accipiat in vreo aquā benedictā, si cōmode potest haberi, & interroget: *Que tēdes aqua? Ab initio, ou minima? R. Ab initio, ou minima. Sacerdos: Como ha daver nome? R. Pedro, ou Maria. Sacerdos: Que pedes? R. Baptismo. Sacerdos: Uis baptizari? R. Uolo. Uis baptizari? R. Uolo. Uis baptizari? R. Uolo. Tunc sacerdos infundat super caput infantis aquam in modū crucis, dicens Ego te baptizo. In nomine patris & filij & spūs*

sancti. Amē. Et tali modo, quod verba & actus cōformēt eodē modo. Si autē infans nō est totaliter natus, sed habet aliquod mēbris foris, & timetur de eius periculo, tūc in illo mēbre sic apparete, sup⁹ fundatur aqua in modū crucis per aliquē existētū bene instructū, dicens Ego te baptizo, in nomine patris, & filij & spūs sancti. Amē. sine aliqua alia interrogatiōe: talis iterū nō est baptizad⁹, si fuit ī capite baptizat⁹, sed exorcism⁹ & cathecismus cū oleo & impositione nominis in ecclesia fiet. At vero si fuit in alia corporis parte, sub cōditiōe est baptizand⁹, eo modo quo dictū est supra. fo. 2. pagina 1.

Hoc finito ingrediatur sacerdos & patris cū infante dicens: Ingredere in sanctam ecclesiam Dei: ut accipias benedictionem celestē a dño Jesu Christo. Postquam ingressi fuerint omnes dicant *P̄ n̄r. & Credo in Deū*, deinde accedāt ad fontem, & sacerdos dicat euangeliū sequēs. *Secūm Matthēū,*

In illo tēpore oblatis sūt parvuli Jesu: ut manus eis imponeret & curaret: discipuli increpabant eos. Jesus autē dixit eis: Sinite parvulos & nolite prohibere eos ad me venire: talū est enim regnū celoz. Et cū imposuisset eis manus abiit inde. Finito euangelio sacerdos īposita manu capiti infātis dicat orationē. Recte latet. fo. 11.

O modo q̄ o sacerdote tera acerca do Sacramento do matrimonio.

Conselho he, q̄ os q̄ se hão de receber p̄ palauras d̄ presēte, primeyro se cōfessē z. comunguē: p̄ a q̄ sc̄tā z limpamēte, z cōte mor de d̄s, seja o sc̄tō matrimonio entre elles celebrado. E pa nã pecarē mortalmēte he necessario q̄ tenham ao menos cōtriçã d̄ se9 peçõs.

Em a ygreja, no lugar onde ha de ser o recebimēto, estara o sacerdote cō sobrepeliz, z estolla. E viram os esposados ate elle. s. a mulher a mão esquerda do marido. E sabido s seus nomes, fara chegar alli as pessoas q̄ forē presētes, pa q̄ milhor possão ouvir as palauras z forma do sacramento do matrimonio: etã mãdara especialmēte aos esposados sob pena d̄ excomunhãõ, q̄ digã se sabē algũ impedimēto entre si per q̄ nã possãõ ser recebidos p̄ palauras d̄ presēte, z respõdēdo lbe q̄ o nã sabē, elle cō voz mais alta, q̄ possa ser bē ouvido d̄ira.

Aqui estão. **R.** z **R.** os quaes q̄rē cōtraer matrimonio d̄ presente, se sabeis ou algũ de vos sabe impedimēto algũ, p̄ q̄ nã possã casar. s. parētesco, afinidade ou cognadio, cōpadrãdego, afilhamēto, casamēto, ordē, voto, ou qualq̄r outro, per q̄ o matrimonio se não deua fazer: eu vos amo esto da parte d̄ De⁹, z mãdo sob pena de excomunhãõ, q̄ logo cō virtuo:

so zelo o digais: z sob a mesma pena vos d̄fendo, q̄ maliciosamēte o nã estroueis, nã sabēdo vos legitimo z verdadeiro impedimēto.

E isto dito, spere assi hũ pouco: z se v̄ir q̄ nã ha impedimēto, etã m lbes tome as mãos direitas: jūtã dolbes as palmas e cruz q̄ si q̄ a ro homē da parte d̄ cima. E poēdo as assi sobre a sua mão esq̄rda q̄ estara coberta cō o cabo da estolla lançara o outro cabo p̄ cima das mãos d̄lles. E sobre aq̄lla parte da estolla, poera o sacerdote sua mão direita: de modo q̄ as mãos dos esposos fiquē e cruz entre os cabos da estolla z mãos do sacerdote. E logo pergūtara ao homē nomeãdo por seu nome, se he cōtēte de receber a. **R.** por sua mulher, nomeãdo a. E per a mesma maneira pgūtara a ella: cōsētindo abos, z dizēdo q̄ si, fara o signal da cruz cō a mão direyta dizēdo. In nōe pa **✠** tris, z filij, z sp̄s sc̄ti. z tornara poer a mão como estava, z logo d̄ira o esposo cō o sacerdote. **E**u. **R.** recebo a vos. **R.** por miã mulher assi como mãda a sc̄tã madre ygreja d̄ roma, nomeãdo se por seu pprio nome: z assi nomeãdo a ella p̄ o seu. E ella cō o sacerdote por a mesma maneyra d̄ira. **E**u. **R.** recebo a vos. **R.** por meu marido, assi como mãda a sc̄tã madre ygreja de roma.

Entã lbes lançara a benḡm dizendo. **Benedicat vos omni-**

Forma das absolucões.

potens Deus: Pater, & filius, & Spiritus sanctus. Amen. & detelhes agua benta.

Este modo acima escripto se guardará assi quãdo os esposos se veê a receber per via canonica, depois de feitos os baños ou denúciações cõforme ao direito & constituição. Mas se elles se casarem clandestinamente, então há de ser euitados dos diuinos officios & a caso reserua do não podê ser absoltos nê recibidos sem particular prouisão do prelado ou de qué seu carregio tiuer, leuãdo prouisão do superior os receberá como porelle lhe for mandado.

Lébrese todo ho sacerdote quãdo absoluer algũas pessoas de césuras, ou de peccados, assi por sua autoridade como doutré q̄ lha pode cometer, seja sua tenção lépre absoluer de tudo aquilo a q̄ seu poder se estêde: e diga aos penitêtes q̄ assi tenham vôtade de ser absoltose o peça.

¶ Absoluiçam que se há de fazer per authoridade ordinaria, ou apostolica ao excomungado ja declarado.

A Vida licêça e autoridade de qué a té, pa absoluer algũ excomungado declarado, o sacerdote ho fará poer de geolhos, & lhe perguntará se promete de hij é diante estar obediente aos mādados da sancta madre y greja: & dizêdo q̄ si, lhe perguntará se té satisfeito ao dano ou offensa do pximo, se per ventura nella por jsto en correo. O q̄ porê fará cõforme ao mandado & licença q̄ tiuer do prelado. E respondêdo q̄ si, façalhe prometer q̄ não cometerá erro per q̄ encorra é tal, ou outra excomunham. Depois de jsto se fazer, máda o direito q̄ o excomungado descubra os ombros: & o sacerdote diga o psalmo. **Miserere me deus.** ou outro qualquer dos penitencias ate o fim cõ **Gloria patri.**
dando

dando sobre os ombros do ex à vinculo excomunicationis,
 comungado a cada verso hū quā incurristi: & restituo te cō
 golpe cō hūa disciplina, ou va munioni & vnitati fidelium.
 ra: & então dirá. **Kyriecléfon.** In nomine pa **tris,** & filij,
Christe cleifon, Kyriecléfon. & spiritus sancti. Amen.
Pater noster. **Et ne nos.** **Re.** **¶** Porem he de notar q̄ este
 Sed libera. **Re.** Saluos fac seruos dar cō a disciplina ou vara, nã
 tuos. **Re.** Deus meus sperates in he de necessidade, mas pa ter-
 te. **Re.** Esto eis dñe turris fortitu ror: & por jssõ aas vezes se po-
 dinis. **Re.** A facie inimici. **Re.** Ni de deixar' de fazer. s. quando os
 hil proficiat inimicus in eis. **Re.** excomūgados sam' molheres,
 Et fili' iniquitatis nō apponat porq̄ não he honesto q̄ a mo-
 nocere eis. **Re.** Dñe exaudi ora- lher descubra seus ombros. E
 tionē meam. **Re.** Et clamor. **Re.** posto q̄ sejã homēs, se a absol-
 Dñs vobiscū. **Re.** Et cū. Orem'. uicão for é lugar publico, tãbẽ
D Deus cui ppriū est. **Oro.** se leixará a disciplina: segūdo
 misereri semper & parce- dizẽ o arcebispo sancto Anto-
 re suscipe deprecationē nřam: nio, & o Caietano é sua sūma.
 & quos excomunicationis sen **¶** Alguũs costumã dar disci-
 tētia ligat, miseratio tuæ pie- plina cō a mão, ou vara sobre
 tatis absoluat. Per Christum os vestidos por cerimonia & si-
 dñm nostrum. **Re.** Amen. E lo gnal, pa q̄ entenda o excomū-
 go os absolua dizendo: gado q̄ o direito mandaua q̄
¶ Authoritate omnipotentis elle fosse disciplinado: & deste
 Dei, & beatorū apostolorum modo bẽ se pode a tal disci-
 Petri & Pauli, & authoritate plina fazer é publico, quer se-
 mihi cōmissa ego absoluo te ja a homẽ quer a molher, quã-

Absoluição comum dos peccados.

do porem a absoluição ouuer de ser publica: mas muyto vai em ser o sacerdote discreto, & saber auerse cõ hũs brãdamẽte, & cõ outros cõ may srigor segũdo a calidade do excessõ, porq̃ cada hũ foy excomũgado.

Absoluição comum dos peccados.

NOte o sacerdote q̃ as palauras formaes da absoluição no sacramento da penitencia sam estas. Ego absoluo te à peccatis tuis. E as formaes da absoluição da excomunhã sam estas. Ego absoluo te à vinculo excõmunicationis. Todas as outras palauras q̃ se dizẽ seruem may s de ornamento q̃ de necessidade. E não se dizẽdo estas, não he feyta a absoluição. Mas pera que o auto seja may deuoto & alcuante o spiritu do penitente a Deos, acrescentou o vso ecclesiastico dizellas.

Acabando o penitente de se

accusar dirã ho sacerdote. Dominus parcat tibi. Amen. Dole de præteritis, cauet tibi à futuris. E algũas palauras exhortatiuas de penitẽcia & emmenda, como lhe nosso Sñor dera a entender: & dandolhe a penitẽcia segũdo vir a desposiçãõ & animo do penitẽte, dirã:

Misereatur tui. &c. Dominus noster Iesus Christus per suam pijsimam misericordiã te absoluat: & ego autoritate ipsius qua fungor, absoluo te à peccatis tuis. In nomine patris, & filij, & spũs sãcti. Amen.

Passio dñi nostri Iesu Christi, & merita beatę Marię semper virginis, & õniũ sanctorũ, & quicquid boni feceris, vel mali sustinueris, sit tibi in remissionẽ peccatorũ tuorũ in augmentũ gratiæ: & præmiũ vitæ æternę. Amen. Vade in pace & amplius noli peccare.

E se logo depoy s defeyta & acabada esta absoluiçã, ao penitente

nitete lembrar algũ peccado, Dei, & beatorũ apostolorũ Pe-
 confessõho, & ho sacerdote ho tri & Pauli, & authoritate tibi
 absolua neste modo. concessa & mihi cõmissa, ego

¶ Ete adẽ authoritate, ego ab dispẽso tecũ super hãc irregu-
 foluo te à peccatis tuis. In nõe laritatẽ quã contraxisti: atq;
 pa- tris & filij, & spũs sãcti. deinceps habilẽ, & idoneũ de-
 amẽ. dãdolhe algũa penitẽcia. claro ad executionẽ ordinũ, et

¶ E nota q̃ os confelsores atẽ officiorũ tuorũ. In nõe pa-
 q̃ ouçã seus penitentes de con- tris, & filij, & spũs sãcti. Amẽ.

¶ E pola mesma maneyra se ha de fazer a absoluiçãõ da sus-
 pẽsã ou jnterdicto. Excepto q̃ pẽsã ou jnterdicto. Excepto q̃
 se nã ha de dizer **Dispẽso**, mas nesse lugar se dirã, **Absoluo**,

¶ **Segue se a dispẽsaçã da irre- regularidade & absoluiçãõ da suspensãõ ou jnterdicto.** porq̃ sam cẽsurastãbẽ como a
 excõmunhãõ, oq̃ nã he a jrrre-
 gularidade, mas he pena.

¶ **Absoluiçãõ per bulla.**
DEpoys q̃ o sacerdote vir Quando ouuer de absol-
 licẽça de quẽ tẽ poder pa- uer dos peccados p̃ virtu-
 dispenfar na jrrregularidade, fa- de dalgũa bulla ẽ lugar da q̃lla
 rã poer de joelhos aq̃le q̃ ha de clausula, **Dñs nr̃ Iesus xp̃s**, di-
 fer dispẽsado: & lhe pergũtarã ra esta. Authoritate omnipo-
 se p̃mete da hij ẽ diãte fer obe- tẽtis dei, & beatorũ apostolorũ
 diente aos mãdados da sancta Petri & Pauli, & dñi nostrĩ
 madre y greja & depois de assi papæ, ex speciali gratia tibi
 o p̃meter, o dispẽsarã, dizẽdo.

¶ **Authoritate omnipotentis** concessa, & mihi commissa,

Forma das absolucões.

ego absoluo te à peccatis tuis: delium. In nomine pa^{tr}is, & filij & spiritus sancti. Amé. & concedo tibi oēs gratias & indulgentias, quantū apostolica literæ se extendunt. In nomine pa^{tr}is, & filij, & spiritus sancti. Amen.

¶ Absoluçam geeral em ho artigo da morte, per virtude da bulla.

Dirá o enfermo a confissã geeral cõ o sacerdote, ou outré por elle, a qual acabada diz o sacerdote:

¶ Misereatur tui. &c. Dñs nř Iesus Christus per suã pijsimã misericordiam te absoluat. Et ego auctoritate ipsius, & beatorũ Petri & Pauli apostolorũ eius, & auctoritate dñi nostri papæ ex speciali gratia tibi concessa, mihi cõmissa, ego absoluo te ab õni vinculo excõmunicatiõis maioris vel minoris,

si forte ligatus tenēris: & restituo te sanctis sacramentis ecclesię, cõmunioni & vnitati fi-

¶ Item ex plenitudine potestatis apostolicę, cuius auctoritatē in præsentem gero, ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis, & restituo te innocentiaē baptismali, in quantū sanctæ matris ecclesiæ clauēs se extendūt. Et si ex hac infirmitate discesseris, remitto etiam tibi purgatorij pœnas, quas propter peccata tua incurristi, secundū gratiã apostolicam tibi concessã. In nomine pa^{tr}is, & filij, & spiritus sancti. Amé.

¶ Segue-se o modo que se terá no ministrando factissimo Sacramēto da cõmunhão aos fãos.

Postos em giolhos os que ouuerẽ de receber a cõmunhão, o sacerdote depois de fazer inclinação ao sanctissimo sacramento cõ as mãos juntas ante os peçtos, desuiado hum

pouco

pouco pa a parte do euãgelho, lhes fara a confissão geeral, de vagar & em voz jntelligiuel, Dizendo elles com elle.

¶ Eu peccador me confesso a Deos todo poderoso, & á gloriosa sêpre virgê Maria: & aos béauenturados apóstolos sam Pedro & sã Paulo, & a todos os sanctos: & avos padre q̄ pe quei graueméte, cuidando, falando, & obrádo: de q̄ digo minha culpa, minha grande culpa. Peço á virgê gloriosa nossa senhora, & aos béauêturados apóstolos sã Pedro, e sã Paulo, & a todos os sãctos, & avos padre q̄ rogueis a deos por mim.

¶ Acabada a cõfissão lhes fara absoluição, dizendo: **Miscereatur vestri. &c. Indulgentiã &c.** Elãçada a benção lhes mã dará dizer o, **Credo.** quádo se der este sacramêto a pessoas q̄ cõmũgã frequêtemente, basta mãdar lhes dizer o **Credo** mas na cõmunham obrigatoria

guardar seá a forma da constituição perguntando distintamente polos artigos da fee q̄ está. **fo. 11. & 12.** & virandose pa o altar, e feita reuerécia, tomará o sacramento cõ muyta veneração tendoo sobre hũcalez cõ os quatro dedos: s̄ pollegares & jndices. E virado pera elles dirá:

¶ Irmãos, este he o sãctissimo corpo de nosso sñor Iesu xpo verdadeiro Deos & homem, adoraço & pedijlhe, que por sua piedade aja misericordia cõ vosco, & vos dee sua graça pera que dignamente ho recebais, Dizey tres vezes:

¶ Senhor eu nam sam dino que vos étreis em minha morada: mas dita a vossa sancta palaura minha alma será salva. Senhor é as vossas sanctas mãos é comêdo minha alma. Creio sñor o q̄ cree & enfina a sancta madre y greja: & p̄t esto de sempre viuer é a vossa sãcta

Modo de leuar fora ho. S. Sacramento.

fee catholica, & nella morrer:

¶ Pronunciando as palauras cõ deuação, & tornando o sanctissimo sacramêto a seu lugar tomará as particulas q̃ ja deue ter feitas é hũ calez. E ministra lasha fazendo o sinal da cruz cõ a particula ante cada hum: **dizêdo: Corpus dñi nostri Iesu Christi custodiat te, & perducat in vitã æternam.** **¶** E dado o lauatorio lhes dirá: **Dai muitas graças a nosso sñor, polla merce q̃ vos fez é vos trazer a estado de penitencia, & é vos dar a si mesmo p̃a vossa saluação, dizei hum Pater noster, e hũa Ave Maria em veneração do sanctissimo sacramento. E lançandolhes a benção, dirá: Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, & filius, & spiritus sanctus. Amen. Ite in pace, & amplius nolite peccare.**

¶ Como se leuarã o. S. Sacramento aos enfermos.

QVando ho sanctissimo Sacramento ouuer de ser leuado aos éfermos, de pois dos finaes q̃ se vsã fazer p̃a o pouo o acompanhar, & prestes todo o mays, segundo costume, auendo na ygreja disposição p̃a jssõ, yrão cõ elle ao menos dous sacerdotes, hũ q̃ o leue, & outro: & guardarão o modo seguinte: jrão rezãdo o canticũ graduũ, & outros psalmos de deuação, cõforme a distancia do lugar & disposição do tempo. E o sacerdote q̃ o ouuer de leuar, leue sobre peliz lauada & estola é cima: e hũa capa vestida se a ouuer na ygreja donde ho sanctissimo sacramento sair: & leuarã hũa custodia ou calez em q̃ vã ho sanctissimo sacramêto a leuando ante os peitos cõ muyta decencia & deuação: & por os hombros hũ véo muyto bõ e limpo q̃ cubra o sanctissimo sacramêto: & paleo se o ouuer:

& campaynha vá tangendo diáte, e tochas ou cirios accfos: & seja auifado o sacerdote que leue duas hostias consagradas húa pa o enfermo, & outra cõ q̄ torne pa a jgreja, & jsto se farà nas jgrejas onde ouuer sacramento é q̄ le ponha o sanctissimo sacramento: & se o tẽpo for tal q̄ apague o lume dos cirios leuará húa alâterna cõ húa vela acesa, por q̄ o sanctissimo sacramento não vá sem lume: & leuarão agoa bêta: & não auêdo mais que o clerigo q̄ leua o sancto sacramento, irá rezando é voz jntelligiuel que se ouça. E os Curas mandarão auifar que tenham a casa do enfermo limpa & concertada, & posta húa mesa decentemente, em que se ponha a custodia ou callez com ho sanctissimo sacramento, & chegando o cura à porta do enfermo se voluerá pera o pouo & dirá:

Aqui jaz hum nosso jrmão

enfermõ, e como fiel christão quer receber o sanctissimo corpo de nosso saluador. Pede us q̄ por ele rezeis hũ **Paternĩ**, & hũa **Aue Maria**, pa q̄ nosso señor lhe dé graça cõ q̄ dignamente receba o seu sanctissimo corpo. Pede perdão por amor de nosso señor á qualquer pessoa a que teuer feito algũa coufa que nam deuesse fazer. E se per ventura alguem ho tem offendido, elle com boa vontade & charidade christãã lhe perdoa.

E entrando o sacerdote cõ o sanctissimo sacramento é casa do enfermo, dirá: **Pax huic dõmũ**. **Et oĩbus habitantibus in ea.** E logo diga ao enfermo **Hirmão**, jesu xpo nosso sñor, e saluador cõ aquella caridade, e amor cõ q̄ morreo por nos saluar, jnstituio o sanctissimo sacramento de seu corpo, e sangue pa limpeza de nossas almas, cõforto dos atribulados,

Modo de leuar fora ho .S. Sacramento.

faude spiritual dos enfermos, fortaleza pera ha ora da morte: & singular companhia.

¶ Elle vos vé agora aqui visitar pa vos perdoar & alimpar vossa alma de vossos peccados: encomédai uos a elle & pedijlhe q̄ seja cō vosco, por q̄ se dignamente o receberdes, dar uos a faude na alma & no corpo. jsto ditopora a custodia ou calez na mesa q̄ pa jste fim ja estará cōcertada e lugar decēte. E quando o quiser poer, tentará primeiro cō a mão se está firme: & tanto q̄ o poser, lançará aguo a benta ao enfermo, & assi per a casa, dizēdo. **Añã.** Asperges me dñe. **&c. V.** Miserere mei Deus. **&c. V.** Glã patri. **&c. Añã.** Asperges. A qual acabada dirá. **V.** Ostende nobis domine misericordiã tuam. **R.** Et salutare tuum da nobis. **V.** Domine exaudi orationē meã. **R.** Et clamor me⁹ ad te veniat. **V.** Dominus vo-

biscum. **R.** Et cum spiritu tuo. Oremus.

Oratio.

EXaudi nos domine sãcte pater omnipotens, æterne Deus: & mittere dignare sanctũ angelũ tuum de cœlis, qui custodiat, foueat, p̄tegat, visitet, & defendat, omnes habitãtes in hoc habitaculo. Per Christũ dñm nostrũ. **R.** Amē.

¶ Acabada ha oraçam se irá o sacerdote onde ho enfermo jaz: & se elle ho não ouuio de cõfissã, pregũtar lhe há se se cõfessou, & a qué: & se lhe lembra mais algũa culpa. E se lhe responder q̄ si, ouça ho, & de lhe penitencia breue, & absolua ho. Sayba tãbem se pedio o sancto sacramento, & se está em disposiçã pa ho poder receber: & se q̄r particularmēte pedir perdã a alguẽ q̄ teuer offendido: ou q̄ elle sacerdote em seu nome o peça aos q̄ alli estão, ou teuer errado. E praticado isto, & o mais q̄ parecer

con-

conueniente, faça logo a confissão geeral ao enfermo, muito de vagar, & deuotamente, começado cõ o final da cruz.

¶ Eu peccador me confesso a Deo todo poderoso, & á gloriosa sempre virgê Maria. &c.

¶ Acabada a confissão, pode lhe fazer a absoluição é particular. E volto á mesa tire da custodia o sancto sacramento, cõ muyto resguardo & veneração, adorandoo primeyro cõ os giolhos é terra. E depois de tirado, o tome sobre a patena cõ os dedos pollegares & indices de ábasas mãos: & assi cõ elle se vá ao enfermo. E pondo se é lugar onde o enfermo é trabalho possa teer os olhos no sancto sacramento, diga deuotamente bé pronunciado.

¶ Hirmão, este he o sanctissimo corpo de nosso sñor Iesu xpo & dadeyro deos & homé. Adoraeo & pedijlhe, q̄ por sua piedade aja misericordia com

vosco, & vos de sua graça: pera que dignamente ho recebais, Dizey tres vezes:

¶ Sñor, eu não sam dino q̄ vos entreis é minha morada: mas dita a vossa sancta palaura, minha alma será salua. Sñor é as vossas sanctas mãos é comédo minha alma. Creio senhor o que cre & ensina a sancta madre y greja: & protesto de sempre viuer em a vossa sancta fee catholica, & nella morrer.

¶ Estas palauras será bé pñuciadas, esperando q̄ o enfermo as possa jr dizédo & sentindo. E tanto q̄ as acabar, torne cõ muito affossego poer o sancto sacramento na custodia: & tome a particula q̄ tras pa ministrar ao enfermo, & cõ toda deuação lhe dé a cõmunhão, fazédo primeiro o final da cruz ante o enfermo cõ a particula, dizédo: **Accipe uianicũ corporis dñi nostri Iesu Christi: cui te custodiat ab hoste maligno,**

Modo de leuar fora ho .S. Sacramento.

& perducatur ad vitam eternam.

Amen. E dado o lauatorio lhe perguntará se tem necessidade de mais. E se disser q̄ si, delho. E depois de ho tomar, lhe dirá:

¶ **Irmão** day muitas graças a nosso sñor por vos deixar receber a si mesmo. praza a elle por sua piedade q̄ seja pa vossa salvação, & dirá. **℟.** Saluū fac seruū tuū.

E se for mulher: Saluā

fac ancillā tuā. **℟.** Deus meus

speratē in te. **℟.** Mitte ei dñe au-

xiliū de sancto. **℟.** Et de Sion

tuere eū, **ou** eā. **℟.** Nihil profi-

ciat inimic⁹ in eo, **ou** ea. **℟.** Et

filius iniquitatis non apponat

nocere ei. **℟.** Esto ei dñe turris

fortitudinis. **℟.** A facie inimi-

ci. **℟.** Dñe exau. **℟.** Et clamor.

℟. Dñs vobiscum. **℟.** Et cum.

Oremus. ¶ **Pera homē. O rō.**

Deus infirmitatis huma-

næ singulare præsidium,

auxilij tui super infirmū nrm

ostende virtutē: vt ope miseri-

cordiæ tuæ adiutus, ecclesiæ

tuæ sanctæ incolumis repræ-

sentari mereat. Per xpm dñm

nrm. **℟.** Amē. **pa molher. O r.**

Deus infirmitatis humanæ

singulare præsidium, auxilij

tui super infirmā nostrā ostende

virtutem: vt ope misericordiæ

tuæ adiuta, ecclesiæ tuæ sanctæ

incolumis repræsentari mereat. p

Christū dñm nostrū. **℟.** Amē.

¶ Depois deitelhe a bênção, &

pergunte se q̄r receber a vnção.

¶ Isto acabado, tomará o sa-

cerdote a custodia, & se torna-

rá pa a ygreja. E tanto q̄ che-

gar ao altar, ponha a custodia

sobre elle, & é pee estando áte

ella espere ate q̄ chegue o po-

uo, entã mostrará o sancto sa-

cramento pa ser adorado. E

poendo é a custodia, ho tor-

nará ao sacrario. E depoy de

cerrado, se vá ao lugar q̄ lhe

parecer mais côueniente a de-

nũciar os perdões dizêdo assi:

¶ **A todos os q̄ acõpanhastes**

o sanctissimo sacramêto, sam

concedidas per os sanctos pa-
dres muitas indulgencias &
perdões: & o Arcebispo nosso
prelado vos concede os seus.

¶ Hos peccados mortaes con-
fessay os a vossos cōfessores, po-
los veniaes fazei a cōfissão ge-
ral, & dizeitres vezes Benta &
louuada seja a paixão de nosso
sñor iesu xpo, ou conforme

ao misterio q̄ a igreja celebrar:

& o sacerdote em quãto elles
differem estas palauras diga:

Misereatur vestri. &c. & indul-

gentiã. &c. E lancelhes a ben-

ção dizendo: *Benedicat vos*

omnipotens Deus, pater, & fi-

lius, & spūs sanctus. &c. Amen.

¶ Auertera ho sacerdote que
na quellas parrochias donde o
sanctissimo sacramento fair &
não ouuer de tornar por nam
auer sacrario, á porta do enfer-

mo ditas as palauras: *Aqui*

jazhũ nosso jrmão. &c. dirã:

¶ Hos peccados mortaes con-

fessay os a vossos cōfessores po-

los veniaes fazey a confissão

géral, depoy s diga: dizey tres

vezes Benta & louuada seja a

payxã de nosso sñor Iesu xpo,

ou cōforme ao misterio que a

ygreja celebrar: & o sacerdote

é quãto elles differẽ estas pala-

uras diga: *Misereatur vñi. &c.*

& indulgẽtiã. &c. E lancelhes

a bẽgã dizẽdo. *Benedicat. &c.*

¶ Ordo administrandi sacra-

mentum vnctionis.

V Eniat sacerdos cū cleri-

cis: & ipse sit indutus su-

ppelliceo, & stola, & capa, si fu-

erit, portãs crucẽ in manibus,

& oleũ sacratũ infirmorũ in

patena imposta disco: & in iti-

nerẽ recitẽt psalmos aliquos cū

deuotioẽ, & precedãt ministri

cum aqua benediãta & libro.

Ingressis autẽ domũ infirmi,

sacerdos dicat: *Pax huic do-*

mui. &c. Et oĩbus habitantibus

in ea. *Postea sacerdos cum cle-*

ricis dicant antiphonam.

De vnctione infirmorum.

Signum salutis crucis pone
dñe in domibus istis, & nō
permittas angelū percutientē
introire in domibus in quibus
habitamus. De cœlo pone si-
gnū tuū dñe, & protege nos: et
non erit in nobis plaga nocēs.

**Deinde sacerdos in modū cru-
cis aspergat infirmū aqua be-
nedicta: postea aspergat oēs, qui
in domo sunt, dicens añam.**

Asperges me dñe hyssopo &
mundabor: lauabis me, & su-
per niuē dealbabor. **℣.** Misere-
re mei Deus: secundū magnā
misericordiā tuam. **℣.** Gloria
patri. **Sicut erat. p̄.** Lauabis
me. **℣.** Ostende nobis dñe mi-
sericordiā tuā. **℣.** Et salutare. **℣.**

Dñe exaudi. **℣.** Et clamor. **℣.**
Dñs vobiscū. **℣.** Et cū. Orem⁹

Exaudi nos dñe san- **Oro.**
cte pater omnipotēs, eter-
ne Deus: & mittere dignare
sanctū angelū tuum de cœlis:
qui custodiat, foueat, p̄tegat,
visitet, & defendat, omnes ha-

bitates in hoc habitaculo. Per
Christū dñm nostrū. **℣.** Amē.

**Infirmus osculetur crucem, et
sacerdos ponat eam super me-
sam, & dicat: Oremus. Oro.**

Exaudi quęsumus dñe pre-
ces nostras, & cōfidentiū
tibi parce peccatis: vt quos
cōsciētīę reatus accusat, indul-
gētia tuę pietatis absoluat. Per
Christū dñm nostrū. **℣.** Amē.

Oremus. **Oratio.**

Preueniat hūc famulū tuū
dñe misericordia tua: vt
omnes iniquitates eius celeri
indulgētia deleatur Per Chri-
stū dñm nostrum. **℣.** Amen.

Oremus. **Oratio.**

Adesto domine supplicati-
onibus nostris, ne desit ab

bac la tua
hoc famulo tuo clemētīę tuę
lōginqua miseratio: sana vul-
nera, eiusq; remitte peccata, vt
nullis iniquitatibus à te sepa-

ta
rat⁹: tibi dño deo nño seper va-

leat

leat adherere. Per Christum
dominum nostrum. *Ps.* Amen.

Oremus. *Oratio.*

Domine Deus noster, qui
offensione nostra non
irascaris, sed satisfactione pla-
caris, respice quæsumus ad
hunc iam am que
hunc famulum tuum, qui graui-
ter tibi peccasse cõfitetur: tuum
est enim absolutionem peccami-
num dare, & veniam præstare
peccantibus, qui dixisti pœni-
tentiã te malle peccatorum,
quã mortem. Concede ergo

is tue

dñe huic famulo tuo, vt tibi
pœnitentiæ excubias celebret:
& correctis actibus suis, con-
ferri à te sēpiterna gaudia gra-
tuletur. Per Christum dñm no-
strum. *Ps.* Amen. Oremus. *Oro.*

Præsta quæsumus domine
is tue
huic famulo tuo dignum pœni-
tentiæ fructum: vt ecclesiæ tuæ
sanctæ, à cuius integritate de-
uiarat peccando, cõmissorum

reddatur innoxius, veniã con-
sequendo. Per Christum do-
minum nostrum. *Ps.* Amen.

In preparatione vntionis.
Prius iubeat sacerdos lauare
infirmum in locis, in quibus de-
bet poni oleum sanctum vnticis:
postea faciat septem pilas de stu-
pis, & ponat eas in disco ad pur-
gandum loca corporis infirmi,
quæ debet ungi à sacerdote,
& circūdet eum stupis summita-
tem pollicis dexteræ cum quo
debet ungeri infirmum. Dica-
tur Antiphona Dñs Iesus. *Psalmus.*

Domine quid multiplica-
ti sunt qui tribulant me?
multi insurgunt aduersum me.
Multi dicunt animæ meæ, nō
est salus ipsi in Deo eius. Tu
autem dñe susceptor meus es:
gloria mea, & exaltas caput meum.

Voce mea ad dñm clamaui:
& exaudiuit me de monte san-
cto suo. Ego dormiui & sopo-
rat' sum, et exurrexi: quia dñs
suscepit

De vñctione infirmorum :

suscepit me. **N**ō timebo mil-
 lia populi circundantis me: ex-
 urge dñe saluum me fac Deus
 meus. **Q**uoniā tu percussisti
 omnes aduersantes mihi sine
 causa: dentes peccatorū contri-
 uisti. **D**ñi est salus: & super po-
 pulum tuum benedictio tua.
Gloria patri. **S**icut erat. **Añā.**
Dñs Iesus loquutus est discipu-
 lis suis, in nomine meo dæmo-
 nia eijcite, & super ægros ma-
 nus vestras imponite, & bene
 habebunt. **O**remus. **O**ratio.
OMnipotens sempiterne
 Deus, qui per beatū apo-
 stolū tuum dixisti: Infirmatur
 quis in vobis, inducat presby-
 tero ecclesie & orent pro eo,
 vngentes eum oleo sancto in
 nomine dñi: & oratio fidei sal-
 uabit infirmum, & alleuiabit
 eū dñs: & si in peccatis sit, di-
 mittetur ei: **T**e suppliciter ex-
 oramus, vt hic famulus tuus
 per mysteriū nostrę vñctionis,

& donum tuę sanctę pietatis,
 peccatorū suorū veniā conse-
 qui, & ad vitā eternā peruenire
 mereatur. Per Christum dñm
 nostrū. **A**mē. **O**rem⁹ **O**ro.
Domine redēptor noster,
 per gratiā facti spūs, cura
 me
 langores istius infirmi, & sana
 ei⁹ vulnera, atq; dimitte pecca-
 ta, cunctosq; dolores cordis &
 corporis ab eo expelle: et plenā
 ei interius exteriusq; sanitatē
 misericorditer redde: vt ope
 misericordie tuę restitutus &
 sanatus, ad pristina reparetur
 officia. Per Christū dñm nrm,
Amē. **Hanc orationē dicat**
sacerdos pro se ipso. Oratio.
Adesto dñe supplicationi-
 bus nostris, & me qui etiā
 misericordia tua primus indi-
 geo, clemēter exaudi: vt quem
 non electione meriti, sed dono
 gratie tuę cōstituisi hui⁹ ope-
 ris

ris ministrum, da fiducia tui
muneris exequendi: & ipse in
nostro ministerio, quod tu epi
etatis est, operare. Per Christum
dñm nostrum. Amen. **Añã.**
Sana me domine. **Psalmus.**

Domine ne in furore tuo
arguas me: neque in ira
tua corripas me. **M**iserere
mei dñe quoniam infirmus sum:
sana me dñe, quoniam cõturbata
sunt ossa mea. **E**t anima mea
turbata est valde: sed tu dñe vñ
que quo? **C**onuertere dñe &
eripe animam meam: saluum me fac
propter misericordiam tuam.
Quonia non est in morte qui
memor sit tui: in inferno autem
quis confitebitur tibi? **L**abo-
raui in gemitu meo: lauabo
per singulas noctes lectum meum:
lachrymis meis stratum meum
rigabo. **T**urbatus est a furore
oculus meus: inueteraui inter
oēs inimicos meos. **D**iscedite
a me oēs, qui operamini ini-
quitatem: quoniam exaudiuit dñs

vocem fletus mei. **E**xaudiuit dñs
deprecationem meam: dñs oratio-
nem meam suscepit. **E**rubescant
& cõturbetur vehementer oēs
inimici mei: cõuertatur & eru-
bescat valde velociter. **G**loria pñi.
Sicut. **Añã.** Sana me dñe, quo-
nia cõturbata sunt ossa mea: et
anima mea turbata est valde,
sed tu dñe conuertere, & eripe
animam meam. **Tunc sacerdos**
ragat oleum cum summitate
pollicis dexteræ, cum quo polli-
ce debet vngere infirmum in lo-
cis signatis: & primo sumat
pilam de stupis præparatam, cum
digitis. s. pollice, & indice, &
medio manus sinistrae, ita di-
cendo: Per istam sanctam vntio-
ne. &c. Vngat in modum crucis
oculos, nares, & alia quinque lo-
ca: vt infra cõtinetur. Si forte
infirmus non habuerit oculos,
manus, aut pedes, vngatur iuxta
vbi habuit, vel potuit habere
eos. Et quando dixerit, Per visum,
auditum, &c. statim in quolibet vice

De vntione infirmorum.

purgabit illa loca cum supradictis pilis, & digitum suum purgabit in pane, qui est supra meam. Quæ pilæ debent seruari in disco, donec reuertantur in ecclesiam, de quibus disponet sacerdos, vt infra dicitur.

Prima vntio in oculis, incipiendo in dextero.

Per istam sanctam vntionem, & suam pijsimam misericordiam, indulgeat tibi dñs quidquid peccasti per visum. Amen. Oremus. **D**icat sacerdos sequentem orationem. **O**ro

Deus qui famulo tuo Ezechie regi ter quinos annos ad vitam donasti, quæsumus,

banc **lam** **am**
vt hunc famulum tuum à lecto suæ ægritudinis, tua potentia erigat ad salutem. Per Christum dñm nostrum. **R.** Amē. **Añ.** Erat quidam regulus. **Psal.**

Beatissimi, quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata. **R.** eatus vir, cui

nō imputauit dñs peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniã tacui, inueterauerunt ossa mea: dū clamare tota die.

Quoniã die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in erumna mea, dū configitur spina. **D**elictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi. **D**ixi, confitebor aduersum me iniustitiam meam dño: & tu remisisti impietatem peccati mei. **P**ro

hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno. **V**erūta men in diluuiō aquarum multarum, ad eum nō approximabunt. **T**u es refugium meum à tribulatione, quæ circūdedit me: exultatio mea erue me à circūdantibus me. **I**n intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos. **N**olite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus. **I**n chamo & freno maxillas eorum constringe, qui

non approximāt ad te. **M**ulta flagella peccatoris: sperantem autē in dño misericordia circūndabit. **L**ætamini in dño & exultate iusti: & gloriamini oēs recti corde. **G** Papri. **S**icut erat. **Añā** Erat quidā regulus cuius filius infirmabatur Capharnaum: hic quum audisset quia Iesus veniret in Galilæā, rogabat eū, vt descenderet, & sanaret filium eius.

¶ Secunda vñctio in auribus, incipiendo in dextera.

Per istam sanctam vñctio-
✠nem, & suam pijsimā misericordiam, indulgeat tibi dñs quid quid peccasti per auditū. Amē. Oremus. **D**icat sacerdos sequētē orationē. **O**ro.

Respice quæsumus dñe **hinc** **iam tuam**
hunc famulū tuum infirmitatē sui corporis laborantē: & animā refoue, quam creasti: vt castigationibus emēdatus,

continuò se sentiat tua medi-
cam

cina saluatum. Per Christum dñm nostrum. **℞. Amē. Añā.** Dñe descende. **Psalmus.**

Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripas me. **Q**uoniā sagittę tuę infixę sunt mihi: & cōfirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie irę tuę: nō est pax oīsib; meis à facie peccatorū meorū.

Quoniā iniquitates meę supgressę sunt caput meū: & sicut onus graue grauataę sunt super me. **P**utruerūt & corruptę sunt cicatrices meę: à facie insipiētiaę meę. **M**iser factus sū, & curuatus sum vsq; in finem: tota die cōtristat; ingrediebar.

Quoniam lūbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea. **A**fflictus sum & humiliatus sum nimis: rugiebā à gemitu cordis mei.

Dñe ante te omne desiderium meum

De vntione infirmorum.

meum: & gemitus meus à te non est absconditus. **C**or meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. **A**mici mei & proximi mei aduersum me appropinquaerunt: & steterunt. **E**t qui iuxta me erant de longe steterunt: et vim faciebant, qui querebant animam meam. **E**t qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur. **E**go autem tanquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum. **E**t factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones. **Q**uonia in te domine speraui: tu exaudies me domine Deus meus. **Q**uia dixi, nequando supergaudeat mihi inimici mei: & dum commouetur pes meus, super me magna locuti sunt. **Q**uonia ego in flagella paratus sum: et dolor meus in conspectu meo seper.

Quonia iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo. **I**nimici autem mei viuunt & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt, qui oderunt me iniquè. **Q**ui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quonia sequebar bonitatem. **N**e derelinquas me domine Deus meus: ne discesseris à me. **I**ntende in adiutorium meum domine Deus salutis meae. **G**loria patri. **S**icut erat. **A**nti. Domine descende vt sanes filium meum, priusquam moriatur: dicit ei Iesus, vade, filius tuus uiuit. **A**llel. **Tertia vntio in ore.** **P**er istam sanctam vntionem, & suam pijsimam misericordiam, indulgeat tibi dominus quid quid peccasti per gustum. **A**men. **O**remus. **D**icat sacerdos sequentem orationem. **O**ratio. **D**eus, qui facturae tuae pio semper dominaris affectu, inclina aurem tuam supplicationibus nostris: &

hunc

hanc **iam tuam**
 hunc famulū tuum ex aduersa
 valetudine sui corporis labo-
 rantem, placatus respice, & vi-
 sita in salutarituo, ac cœlestis
 gratiæ præsta medicinam. Per
 Christū dñm nrm. Amen.

Ant. Cor contritū. **Psalmus.**

Miserere mei Deus secūdū
 magnā misericordiam
 tuam. **E**t secundum multitu-
 dinem miserationū tuarum:
 dele iniquitatē meā. **A**mplius
 laua me ab iniquitate mea: &
 à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatē meam
 ego cognosco: & peccatum
 meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum
 corā te feci: vt iustificeris in ser-
 monib9 tuis, & vincas cū iudi-
 caris. **E**cce enim in iniquitati-
 bus conceptus sum: & in pec-
 catis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatē dilexisti: in-
 certa & occulta sapientiæ tuæ
 manifestasti mihi. **A**sperges

me dñe hyssopo & mūdabor:
 lauabis me, & super niuem de
 albabor. **A**uditui meo dabis
 gaudium & lætitiā: & exul-
 tabūt ossa humiliata. **A**uerte
 faciem tuam à peccatis meis:
 & ōnes iniquitates meas dele!

Cor mundū crea in me Deus:
 & spiritum rectum innoua in
 visceribus meis. **N**e proijcias
 me à facie tua: & spiritū sanctū
 tuum ne auferas à me. **R**edde
 mihi lætitiā salutaris tui: & spi-
 ritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: &
 impij ad te cōuertētur. **L**ibera
 me de sanguinibus Deus Deus
 salutis meę: & exultabit lingua
 mea iustitiā tuam. **D**ñe labia
 mea aperies: & os meū annūti-
 abit laudē tuā. **Q**uoniam si volu-
 isse sacrificiū, dedisē vtiq;: hō
 locustis nō delectaberis. **S**a-
 crificiū deo spūs cōtribulatus:
 cor cōtritū & humiliatū Deus
 nō despicias. **B**enignefac dñe
 in bona voluntate tua Sion:

De vnctione infirmorum.

vt ædificetur muri Hierusalé.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. **G**loria patri. **S**icut erat. **Añã** Cor cõtritum & humiliatũ Deus nõ despicias: sed propter magnã misericordiã tuã miserere mei deus. **Quarta vnctio in narib'.**

Per istam sanctã vnctio-
nem, & suam pijsimã mi-
sericordiã, indulgeat tibi dñs,
quidquid peccasti per odora-
tũ. **℞. Amē. Oremus. Dicat sa-
cerdos sequẽte orationẽ. Oño.**

Deus qui humano generi
salutis remedium, & vite
æternę munera contulisti, cõ-

le tuę

serua huic famulo tuo tuarũ
dona virtutum: & concede, vt
medelam tuam non solum in
corpore, sed etiã in anima sen-
tiat. Per Christum dominum
nostrum. **℞. Amē. Añã** Dñe
puer meus.

Psalms.

Domine exaudi orationẽ
meã: & clamor meus ad
te veniat. **N**õ auertas faciẽ tuã
à me: in quacũq; die tribulor,
inclina ad me aurem tuam. **I**n
quacũq; die inuocauero te, ve-
lociter exaudi me. **Q**uia defe-
cerunt sicut fumus dies mei: &
ossa mea sicut cremiũ aruerũt.

Percussus sum vt fœnum, &
aruit cor meum: quia oblitus
sum comedere panẽ meum.

A voce gemitus mei, adhæsit
os meũ carni meæ. **S**imilis fa-
ctus sum pelicano solitudinis:
fact' sum sicut nycticorax in
domicilio. **V**igilauit, & factus
sũ sicut passer solitari' in tecto.

Tota die exprobrabant mihi
inimici mei: & qui laudabant
me, aduersum me iurabant.

Quia cinerẽ tãquã panẽ man-
ducabã: & potũ meũ cum fletu
miscebam. **A** facie iræ indi-
gnationis tuæ: quia eleuans
allifisti me. **D**ies mei sicut
vmbra declinauerunt: & ego
sicut

sicut foenum arui. **T**u autem domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generatione & generationem. **T**u exurgens domine miserberis Sion: quia tēpus miserendi eius, quia venit tempus. **Q**uoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur. **E**t timebunt gētes nomen tuum dñe: & oēs reges terræ gloriam tuam: **Q**uia ædificauit dñs Sion: & videbitur in gloria sua. **R**espexit in orationē humiliū: & nō spreuit preces eorū. **S**cribātur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit dñm. **Q**uia prospexit de excelsō sancto suo: dñs de cœlo in terrā aspexit. **V**t audiret gemitus cōpeditorū: vt solueret filios interēptorū. **V**t annūciēt in Sion nomen dñi: & laudē eius in Hierusalem. **I**n conueniēdo populos in vnum: & reges vt seruiāt dño.

Respondit ei in via virtutis suę: paucitatem dierum meorum nūtia mihi. **N**e reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione & generationem anni tui. **I**nitio tu dñe terram fundasti: & opera manūū tuarum sunt cœli. **I**psi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimētum veterascent. **E**t sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autē idē ipse es, & anni tui nō deficient. **F**ilij seruorum tuorum habitabūt: & semen eorū in seculū dirigetur. **G**la p̄ri. **S**icut erat: **A**n̄a Dñe puer meus iacet paralyticus in domo, & malè torquetur: & ait illi Iesus, ego veniam & curabo eum. **Q**uinta vñctio in manibus, incipiendo in manu dextera. **E**t si ille, qui debet m̄tyri, fuerit presbyter, vngatur extra supra manus: si autē, vngatur in palmis manūū, vt sic conseruetur est.

De vntione infirmorum.

Per istam sanctam vntio-
nem, & suam pijsimam
misericordiam, indulgeat tibi
dominus, quidquid peccasti
per tactum manuum. Amen.
Oremus. *Dicat sacerdos se-*
quentem orationem. Oratio.
Virtutum celestium Deus,
qui ab humanis corpo-
ribus omnem langorem, &
omnem infirmitatem precepti
tui potestate depellis: adesto
le tue
propitius huic famulo tuo, vt
fugatis infirmitatibus, et viri-
bus receptis, nomen sanctum tuum,
instaurata protinus sanitate,
benedicat. Per Christum dnm
nostrum. *Amen. Añã.* Dñe
non sum dignus. *Psalmus.*
DE profundis clamaui ad
te dñe: dñe exaudi vocem
meam. *Fiant aures tuæ inten-*
dentes, in vocem deprecationis
meæ. Si iniquitates obserua-
ueris dñe, dñe quis sustinebit?
*Q*uia apud te propitiatio est:

& propter legem tuam sustinui
te dñe. *Sustinuit anima mea*
in verbo eius: sperauit anima
mea in dño. *A* custodia matu-
tina vsq; ad noctem, speret Israel
in domino. *Q*uia apud dñm
misericordia: & copiosa apud
eum redemptio. *E*t ipse redimet
Israel ex omnibus iniquitatibus
eius. *Glapri.* *S*icut erat. *Añã.*
Dñe non sum dignus vt intres
sub tectum meum: sed tantum dic
verbo, & sanabitur puer meus.

*Sexta vntio fiat in pedibus su-
pra ipsos, incipiendo in dextero*

Per istam sanctam vntio-
nem, & suam pijsimam
misericordiam, indulgeat tibi
dominus, quidquid peccasti
per incessum pedum. Amen.

Oremus. *Dicat sacerdos se-*
quentem orationem. Oratio.

Domine sancte pater om-
nipotens æterne Deus, qui
fragilitatem conditionis nostræ,
infusa virtutis tue dignatione,
confirmas: salutaribus remedijs

pie-

pietatis tuæ corpora nostra & manuum tuarum meditabar.
 membra vegetentur, ac super **E**xpandi manus meas ad te:

banc **lam tuam**

hunc famulum tuum intende placatus: vt omni necessitate corporeæ infirmitatis exclusa,

ca

gratia in eo pristinae sanitatis pfectè reparetur. Per Christū dñm nostrū. Amen. **Añā.**

Quū sol autē occidisset. **Pfal.**

Domine exaudi orationē meā, auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua: exaudi me in tua iustitia.

Et nōn intres in iudiciū cum seruo tuo: quia non iustificabitur in cōspectu tuo ōnis viuēs.

Quia persecutus est inimicus animam meā: humiliavit in terra vitā meā. **C**ollocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: & anxius est super me spūs me9: in me turbatū est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis

anima mea sicut terra sine aqua tibi. **V**elociter exaudi me dñe: defecit spūs meus. **N**on auertas faciē tuā à me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditā fac mihi manē misericordiā tuā: quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulē: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis dñe, ad te confugi: doce me facere voluntatē tuā,

quia Deus meus es tu. **S**piritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum dñe viuificabis me in equitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes oēs

inimicos meos. **E**t perdes oēs, qui tribulant animam meam: quoniā ego seruus tuus sum.

Gloria patri. **S**icut erat.

Añā. Quum sol autem occidisset, omnes qui habebant

infirmos

De vñctione infirmorum.

infirmos varijs lāgoribus du-
cebant illos ad Iesum, & cura-
bantur. ¶ **Septima vñctio in**
lumbis, vel paulo inferius, vel
in latere, si aliter cōmodè non
potest fieri: vel in vmbilico si
fuerit femina, vel paulo supe-
rius, propter honestatem.

Per istam sanctā vñctio-
nem, & suam pijsimam
misericordiam, indulgeat tibi
dominus, quidquid peccasti
per ardorem libidinis. Amen.
Oremus. Dicit sacerdos se-
quentem orationem. Oratio.

Per istam sanctā vñctionē,
& Dei benedictionem,
munderis ab omni sorde pec-
cati, & sanctificetur manus tuę
& os, cor quoq; & tactus, odo-
ratus, visus, auditus & gustus,
totusq; corporis & animæ tuę

nea

sensus: vt idoneus efficiaris ad
inuocandū atq; sanctificandū
Deum & benedicendum no-
men eius. Reddat tibi dñs læ-

titiam salutaris tui: & spiritū
principali confirmet te: spūm
sanctū innouet in visceribus
tuis, & nō auferat illū à te. Sed
benedictio Dei pa-
tris, & fi-
lij, & spūs sancti descen-
dat super te, copiosaq; super ca-
put tuū defluat: & in extrema
totius corporis tui parte descē-
dat. Interius exteriusq; te re-
pleat: atq; circūdet, ac semper
sit tecum. **Et Amen.**

Et ilico
sacerdos purificet digitos suos
cum pila stupæ iam preparata,
quam reponat cum alijs: vel
cū medulla panis. Añā. Sana-
nam istam

dñe infirmū istum. Psalmus.

Deus misereatur nostri, &
benedicat nobis: illūmi-
net vultum suum super nos &
misereatur nostri. **Vt cognos-**
camus in terra viam tuam: in
ōnibus gentibus salutare tuū.
Confiteatur tibi populi deus:
confiteantur tibi populi om-
nes. Lætentur & exultent
gentes

gentes quonia iudicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis. **C**onfiteantur tibi populi Deus, confiteatur tibi populi omnes: terra dedit fructu suu. **B**enedicat nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eu omnes fines terre.

Gloria patri. **S**icut erat. **Aññ.**

Sana dñe infirmu istu, & me-

dicare eum spiritali medicina: vt pristinae sanitati resti-

tutus, gratiaru tibi in ecclesia tua referat actionem. **Hic sacerdos & ministricu alijs circustantibus flexant genua, & sacerdos incipiat suffragia, & alij respondeant, vt sequitur.**

KYrie eleison. **C**hriste eleison. **K** yrie eleison. **P**ater noster. **S**ub silētio. **E**t ne nos. **S**ed libera. **S**aluum fac seruū tuum. **D**eus meus

sperantem in te. **C**onuertere dñe vsque quo. **E**t deprecabilis esto super seruum tuum.

Nihil pficiat inimic' in eo.

Et filius iniquitatis nō apponat nocere ei. **D**ominus

conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in

terra. **E**t non tradat eum in manū inimicorū eius. **D**ñs opem ferat illi. **S**uper lectū doloris eius. **D**ñs custodiat

eum ab omni malo. **C**ustodiat animam suam dominus.

Mitte ei dñe auxilium de sancto. **E**t de Sion tuere eu.

Libera eum Deus Israel. **E**x omnibus tribulationibus suis. **O**stende ei dñe misericordiam tuam. **E**t salutare

tuū da ei. **A**d te dñe leuam

De vñctione infirmorum :

animam meã. *R.* Deus meus
in te confido non erubescã. *V.*

Beatus qui intelligit super ege-
num & pauperem. *R.* In die

mala liberabit eũ dñs. *V.* Dñe
exaudi orationem meam. *R.*

Et clamor. *V.* Dñs vobiscũ.
R. Et cum. Oremus. **Surgat**

sacerdos, & alij. **Oratio.**

OMnipotens sempiterne

Deus, qui in nomine vni-

geniti filij sui misit spiritum

sancũ secundum promissionẽ

suã discipulis suis, effundat su-

per te paraclẽtũ septiformẽ de

coelis: repleat te spiritu cõsiliij

& fortitudinis, spiritu sapiẽtiẽ

& intellectus, qui excoquat

omnem rubiginẽ peccatorũ:

puræ mētis affectu, & ab om-

nium inimicorũ visibilibus &

inuisibiliũ infestationibus vel

incurfu liberet: perducaturq; ad

gratiam & gloriam regni sui.

Cui honor & gloria, virtus &

imperium p̄manet in sc̄la secula

seculorũ. *R.* Am̄c. Oremus. **Oro.**

Deus humani generis be-

nignissime conditor, &

misericordissime reformator:

qui hominem inuidia diaboli

ab æternitate deiecit, vñcti

sanguine filij tui redemisti, viui

fica hũc famulum tuũ, quem

banc iam tuã quam
quam am
am
letuẽ

quem non derelinquis deuiũ,

assume correctum. Moueant

pietatem tuã quæsumus dñe

huius famuli tui lachrymosa

suspiria: tu eius medere vulne-

ribus, tu iacenti manum por-

rige salutarem, ne ecclesia tua

aliqua sui corporis portione

vastetur

vastetur, ne grex tuus detri-
 mentum sustineat, ne de fa-
 milia tua damno inimicus ex-
 ultet: ne renatū salutarī laua-
 cro mors secunda possideat.
 Tibi ergo dñe supplices preces
 fletu cordis effundim⁹, tu par-
 ce cōfidenti: vt sic in hac mor-
 talitate, peccata sua defleat,
 quatenus in tremendi iudicij
 die sententiā damnationis eter-
 næ euadat: & nesciat quod ter-
 ret in tenebris, quod stridet in
 flāmis, quod cruciat in tormē-
 tis, atq; ab erroris via, ad iter

is
 reuersus iustitiæ, nequaquam
 vulneribus vltra saucietur: sed
 integrum sit ei atq; tranquillū
 quod gratia tua cōtulit, & mi-
 sericordia reformauit. Per

Christum dñm nostrum. **Re.**
 Amen. Oremus. **Oratio.**

Dominus Iesus Christus
 apud te sit, vt te defēdat.
Re. Amen. Intra te sit, vt te re-
 ficiat. **Re.** Amen. Circa te sit, vt

te conseruet. **Re.** Amen. Ante
 te sit, vt te deducat. **Re.** Amen.
 Super te sit, vt te benedicat. **Re.**
 Amē. Pro te sit, vt te redimat.
 Qui cū patre & spiritu sancto
 viuit, & regnat per oīa secula
 seculorū. **Re.** Amē. **Benedictio.**

Benedicat te Deus cœli. **Re.**
 Amē. Adiuuet te xp̄s filius
 Dei. **Re.** Amen. Corpus tuū in
 seruitio suo custodiat. **Re.** amē.

Gratia suam ad prouectū ani-
 mę tuę in te augeat. **Re.** amen.

Ab omni malo te liberet.
 amē. **D**extera sua sancta te de-
 fendat. **Re.** amen. **Q**ui sanctos

suos semper adiuuat, ipse te ad-
 iuuare & cōfortare dignetur.

Qui in trinitate perfecta viuit
 & regnat Deus per oīa secula se-
 culorū. **Re.** amen. **Benedictio.**

Benedicat te Deus pater. **Re.**
 Amen. Saluet te Dei fili⁹. **Re.**

amen. **I**lluminet te spūs san-
 ctus. **Re.** amen. **C**orpus tuū cu-
 stodiat. **Re.** amē. **A**nimā tuam

saluet. **Re.** amē. **C**or tuum irra-
 diet

dict

dict. *℞.* Amé. *S*ésūm tuū dirigit. *℞.* Amé. Et ad supernā vitā perducatur. Qui trinus & vn̄ uiuit & regnat per omnia sc̄la seculorū. *℞.* Amé. *Benedictio.*

*B*enedicat te Deus, qui in principio cūcta creauit ex nihilo. *℞.* Amé. *B*enedicat te Dei filius, qui de supernis sedibus ad nos redimendos venit.

℞. Amé. *B*enedicat te spiritus, qui in specie columbæ in Iordanis flumine super Christū requieuit: ipseq; in trinitate sanctificet, quē venturū expectamus ad iudiciū, Iesus Christus dñs Deus noster, qui uiuit & regnat in secula seculorum. *℞.* Amen.

Oratio.

*O*Rem̄ fratres dñm deū nostrū pro fratre nostro, quem ad præsens malū langoris ex-

ulcerat: vt eum dñi pietas cœlestibus dignetur curare medicinis: vt qui dedit animā, det

& salutem. Per Christū dñm nostrū. *℞.* Amé. *Orem̄.* *Oro.*

*D*eus omnipotēs saluator & redēptor generis humani, qui apostolis suis dedit ligādi & soluendi potestatem, ipse te absoluerē dignetur à cūctis iniquitatibus tuis: & quantum mee fragilitati permittitur,

auxiliante ipso, sis absolutus ante faciem illius.

¶ Omnes presbyteri qui ibi fuerint vnusquisq; per se tenēs stolā dicat super infirmum sequētē absolutionē. Absolutio.

*D*ominus Iesus Christus, qui dixit discipulis suis, quæcūq; ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlis: & quæcunque solueritis super terram, erūt soluta & in cœlis: de quorum numero quāuis indignos nos esse voluit, ipse te absoluat per ministeriū nostrū ab omnibus peccatis tuis, quæcūq; cogitatione, locutione, operatione

operatione negligenter egisti:
atque à nexibus peccatorum

ram

absolutum te perducere digne
tur ad regna coelorum. Qui
viuit & regnat per omnia se-
cula seculorum. *R.* Amen.

ET benedictio Dei pa-
tris omnipotentis, & fi-
lij, & spiritus sancti descē-
dat super te, & maneat sem-
per. *R.* Amen.

*¶ His expletis, sacerdos & alij
reuertantur ad ecclesiam, mo-
do & forma sicut venerunt:
sacerdos deferens in disco vas
olei, & pilas de stupa, quibus
terfit loca corporis infirmi, to-
tū coopertū toballa: & sacer-
dos cōburat pilas in fōte baptis-
mali, & vas olei diligēter lauet.*

¶ Notar seão acerca destes sa-
cramētos as regras seguintes,
pera que ho sacerdote se tire de
algūas duuidas.

¶ Primeiramente sendo o en-
fermo confessado & cōmun-

gado, o sacerdote ho amcesta-
rà que receba ho sacramento
da sancta vñção em tempo q̄
estè cō entēdimento & iuyzo,
pa cō deuaçã o poder receber:
& não espere chegar a hora q̄
estè sem acordo & se deuação.

¶ Item este sacramento se ha
de dar aos enfermos de que se
teme perigo de morte & a pes-
soas que por sua ydade ja rece-
beram ho sancto sacramento
da Eucharistia.

¶ Item se o enfermo estiuer ja
tãto no estremo da morte q̄ se
tema nã se poder acabar o offi-
cio jntegramēte, etã o sacerdo-
te dita primeiro per si a oração
*Adesto dñe supplicationibus
nostris, & me quietiam. &c.*

¶ Poderá logo vngir os lugares
assinados dizendo em cada
lugar, *Per istam sanctam, &c.*
E depoy disto acabado, se ajn-
da viuer o enfermo, poderá di-
zer os psalmos & o mais q̄ fi-
cou por dizer do officio.

ORDO AD

sepeliendum mortuos.

Infirmo iam defuncto, loto, & inuoluto vt est consuetudo: sacerdos indutus superpelliceo & stola imposta, secum deferens crucem, aquam benedictam & librum eat in domum defuncti, & commendet corpus eius: & post commendationem fiat signum campanæ more solito in ecclesia. Quod si oportuerit, vt prius fiat signum, quàm cōmendetur: sacerdos & clerici induti superpelliceis deferētes secum stolam, librum, aquam benedictam & crucem prēuam procedant processionaliter cum silentio: & ante ostium defuncti sacerdos accipiat stolam & librum, & commēdet corpus defuncti in lecto iam positum: & voce alta recitet, & alij simul prosequentes. *℣.*

Subuenite sancti Dei: Occurrite angeli domini, suscipientes animam eius. *℟.* Offerentes eam in conspectu altissimi. *℣.* Suscipiat te Christus, qui creauit te: & in sinū Abrahæ angeli deducant te. *℟.* Offerentes. *℣.* Si defunctus fuerit homo, repetatur respōsorium tertio. Si vero fuerit mulier, repetatur bis: & in fine

ultimę repetitionis respōsorij dicatur versus. Requie æternam dona ei dñe. *℣.* Et lux perpetua luceat ei. *℟.* Offerentes. *K* yrie eleison. *C*hriste eleison. *K* yrie eleison. *P*ñ nñ. *Tunc aspergatur corpus defuncti aqua benedicta. ℣.* Et ne nos inducas in tentationē. *℣.* Sed libera nos à malo. *℣.* A porta inferi. *℣.* Erue dñe animam

mam eius. **V.** Domine exaudi
orationem meam. **R.** Et clamor
meus ad te veniat. **V.** Dñs vo-
biscum. **R.** Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Oratio.

Pro recordationis affectu
fratres charissimi cōme-
morationem facimus chari no-
strę **quam**

stri. **N.** quem dominus de ten-
tationibus huius seculi assump-
sit: obsecrantes misericordiam
Dei nostri: ut ipse ei tribuere
dignetur placidam & quietam
mansionem: & remittat omnes
lubricę temeritatis offensas: ut
cōcessa plenę venię indulgē-
tię, quidquid in hoc seculo
proprio vel alieno reatu deli-
quit, totum ineffabili pietate
ac benignitate sua deleat &
abstergat. Quod ipse prestare
dignetur: cuius regnum & im-
perium sine fine permanet in
secula seculorū. **R.** Amē. **Oro**

Deus cui omnia viuunt, &

cui non pereunt moriendo cor-
poram nra, sed mutatur in me-
lius, te supplices deprecamur:
ut suscipi iubeas animam fa-
mule tuę

mulę tuę. **N.** per manus sancto-
rum angelorū tuorum in sinu
amici tui Abrahę patriarchę:
resuscitadamq; in nouissimo
magni iudicię die, & quidquid
vitiorum, fallente diabolo,
cōtraxit, tu pius & misericors
ablue indulgēdo. Per Christū
dñm nostrū. **R.** Amē. **Oratio.**

Suscipe dñe animam famu-
le tuę **quę**
li tuę. **N.** quę de ergastulo
huius scpi vocare dignatus es:
& libera eam de principibus tene-
brarum, & de locis pœnarum:
ut absolutis omnium vinculis
peccatorum, quietis ac lucis
æternę beatitudine pfruatur:
& inter sanctos & electos tuos
in resurrectionis gloria resusci-
tari mereatur. Per Christum.
Deinde sequitur. **V.** Requiem

Ordo ad sepeliendum mortuos.

æternam dona ei domine. *Re.* inferorum redde extorrem: vt
Et lux perpetua luceat ei. *Re.* A segregata ab infernalibus clau
porta inferi. *Re.* Erue domine stris, sanctorum mereatur adu
animam eius. *Re.* Domine ex nari consortio. Per Christum,
audi orationem meam. *Re.* Et **Et post comendationem dica
clamor meus ad te veniat. Or.** tur Responsorium sequens.

DEus vitæ dator & huma
norum corporum repa
rator, qui te à peccatoribus ex
orari voluisti: exaudi preces,
quas speciali deuotione pro

le tue

anima famuli tui. **N.** Tibi la
chrymabiliter fundimus: vt li
berare eam ab inferorum crucia
tibus, & collocare inter agmina
sanctorum tuorum digneris: ve
ste quoque cœlesti, & stola im
mortalitatis indui, & paradisi
amœnitate cõfoueri iubeas.
Per Christum. **Alia oratio.**

DEus qui humanarum ani
marum æternus amator

le tue

es, animam famuli tui. **N.** quã
vera, dum in corpore maneret,
tenuit fides, ab omni cruciatu

Memento mei Deus: Quia
uentus est vita mea. *Ps.*

Nec aspiciet me: Visus homi
nis. *Re.* Et non reuertetur: Ocu
lus meus, vt videat bona. *Ps.*

Nec aspiciet. **Kyrie eleison.**

Christe eleison. **Kyrie eleison.**

Pater noster. **Aspergatur de**

functus aqua benedicta. Re. Et

ne nos inducas in tẽtationẽ.

Re. Sed libera nos à malo. *Re.* A

porta inferi. Erue. *Re.* Domine

exaudi orationem meam. *Re.*

Et clamor meus ad te veniat.

Re. Dominus vobiscum. *Re.* Et

cum spiritu tuo. **Dicatur ora**

tio cõpetens defuncto.

Postea corpus defuncti duca

tur ad ecclesiam precedente

cruce. Et cãtor in medio pro

cessionis incipiat Añam.

Subuenite

S & alij prosequentes perficiant añam.

Vbueni te sancti De i oc cur-

rite ange li domini suscipien tes a nimam eius. **P.**

Offe rentes e am in conspectu al tiffi mi.

**Qua finita can-
tor incipiat psal-
mum.**

Mise rere mei Deus.

Et alij perficiant versum. Túc cantor reperat añam. Subue-
nite sancti Dei. Et alij prosequentes perficiant añam: & sic fiet
in alijs versibus. Et repetatur psalmus modo prædicto si opus
fuerit. Inxantes verò cimiterium ecclesie cator incipiat Rel.

Ordo ad sepeliendum mortuos.

Ndu ta est ca ro mea pu tre di ne,

& fordi bus pul ue ris cu-

tis mea aru it & cōtracta est. **p** Memen to

mei domine quia ventus est vi ta mea. **x** Dies

me i velo cius transi erunt
quàm

Quã à texen te te la fuc ci di tur &

consumpti sunt abf q; vl la

spe p̄. Memen to.

Quo finito, & defuncto
posito in loco consueto,
dicatur: **K** yrie **cl.** **C** hri-
ste **cl.** **K** yrie **cl.** Et sacer-
dos stas ad caput defuncti

cum stola, dicit. **P** atern̄. **A**spergatur defunctus aqua bene-
dicta. **℟.** Et ne nos **℞.** Sed libera. **℟.** A porta inferi. **℞.** Eruc. **℟.**
Dñe exaudi. **℞.** Et clamor. **℟.** **D**ñs vobiscū. **℞.** Et cum. **O**re-
mus. **D**icatur oīo cōpetens defuncto. **℟.** **R**equiē aternā. **℞.**
Et lux. **℟.** **R**equiescāt in pace. **℞.** **A**mē. **H**is finitis, clerici pre-
parat se ad decāndū vigiliā. Interim sacerdos preparat se, &
decantetur missa, si tēpus congruū fuerit. Finita missa, sacer-
dos indutus vestimētis, & oēs alij in gradu suo veniāt ordi-
natē, & stē hinc inde p̄cessionaliter iuxta feretrum: & stante
sacerdote ad caput defuncti cū aqua benedicta & libro, cātor
incipit **℞.** **H**eu mihi dñe, **Q**uia peccaui nimis in vita mea:

Ordo ad sepeliendum mortuos.

quid faciã miser, vbi fugiam
nisi ad te deus meus? miserere
mei. *p.* Dũ veneris, Innouissi-
mo die. *v.* Anima mea turba-
ta est valde: sed tu dñe succur-
re ei. *p.* Dũ veneris, In nouissi-
mo die. *k* yrie el. *C*hristee el.
*K*yrie el. *P*ater nř. *Sacerdos*
aspergat aquam benedictam
super defunctum. v. Et ne nos.
Sed libera nos à malo. *Psal.*
*L*euauit oculos meos in
montes: vnde veniet auxi-
lium mihi. *A*uxilium meum
à dño: qui fecit cœlum & ter-
ram. *N*on det in cōmotionē
pedem tuum: neq; dormitet,
qui custodit te. *E*cce non
dormitabit, neque dormiet,
qui custodit Israel. *D*ñs custo-
dit te, dñs protectio tua: super
manū dexterā tuā. *P*er diē, sol
nō vret te: neq; luna per noctē.
*D*ñs custodit te ab omni ma-
lo: custodiat animam tuā dñs.
*D*ñs custodiat introitū tuū, &
exitū tuū: ex hoc nūc & vsq; in

seculum. *v.* Requie. *v.* Et lux.

A porta inferi. Erue dñe. *D*ñe
exaudi. Et clamor. *D*ñs vo-
biscum, Et cū. *O*remus. *O*ro.

*N*on intres in iudicium
tua

cum seruo tuo dñe, quoniam
nullus apud te iustificabitur
homo, nisi per te omniū pec-
catorum tribuatur remissio:

es

non ergo eum tua quæsumus
dñe iudicialis sentētia premat,

quam

queni tibi vera supplicatio fi-
dei Christiane commendat,
sed gratia tua illi succurrente,
mereatur euadere iudiciū vlti-

que

onis; qui dũ viueret, insignit⁹
est signaculo sanctę trinitatis.

*P*er xpm dñm nřm. *A*mē. *v.*

*P*eccantem me quotidie
Et non me poenitentem

timor mortis conturbat me

p. Quia in inferno *nulla est*
redēptio, miserere mei *Deus*, et

salua me. *v.* *Deus in nomine*

tuo saluum me fac: Et in misericordia tua libera me. *p.*

Quia in infern. *k.* yrie eleison.

Christe eleison. *k.* yrie eleiso.

Sacerdos aspergat defunctum aqua bñdicta, & dicat: P r n r.

Et ne nos. R. Sed libera. *ps.*

DE profundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocem meam. *F*iant aures tue intendentes, in vocem deprecationis meae. *S*i iniquitates obseraueris dñe, dñe quis sustinebit?

*Q*uia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te dñe. *S*ustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in dño.

A custodia matutina usq; ad noctem, speret Israel in domino. *Q*uia apud dñm misericordia: & copiosa apud eum redemptio. *E*t ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus eius.

*R*equiem æternam. *E*t lux perpetua. *A* porta inferi eue dñe. *D*ñe exaudi.

*D*omiñs vobiscum.

Et cum. Oremus.

Oratio.

FAC quæsumus dñe hanc *ua tua* *cia*

cum seruo tuo defuncto misericordiam, vt factorum suorum

in poenis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit volun-

tatem: vt sicut hic cum vera

fides iunxit fidelium tuis, ita

eu illic tua miseratio societ angelicis choris. Per Christum dñm nostrum. Amen. *Resp.*

Libera me domine, De

morte æterna, in die illa tremenda. *p.* Quando cœli mo-

uendi sunt & terra. *p.* Dum veneris iudicare seculum per ignem.

R. Dies illa, dies iræ, Calamitatis & miseriæ: dies magna & amara valde. *p.* Quando cœli.

R. Tremens factus sum ego & timore, Dum discussio venerit,

atq; venturaira. *p.* Dum veneris. *R.* Requiem æternam.

Resp. Et lux perpetua luceat

Ordo ad sepeliendum mortuos.

K yrie eleison. **C** hriste eleison.

K yrie eleison. **P** ater n^r. **A** sper
gatur defunctus aqua benedi-
cta. **Et** n^{os}. **S** ed libera. **ps.**

L auda anima mea dñm:
laudabo dominũ in vita
mea: psallã Deo meo, quandiu
fuero. **N** o lite cõfidere in prin-
cipibus: neq; in filijs hominũ,
in quibus non est salus. **E** xibit
spiritus eius, & reuertetur in
terrã suam: in illa die peribunt
omnes cogitationes eorum.

B eatus cuius Deus Iacob ad-
iutor eius, spes eius in dño deo
ipsius, qui fecit coelũ & terrã:
mare & õnia quæ in eis sunt.

Q ui custodit veritatẽ in secu-
lum: facit iudiciũ iniuriã pati-
entibus: dat escã esurientibus.

D ñs soluit cõpeditos, dñs illu-
minat cæcos. **D** ñs erigit eli-
fos, dñs diligit iustos. **D** ñs cu-
stodit aduenas, pupillũ & vi-
duam suscipiet, & vias pecca-
torũ disperdet. **R** egnabit dñs
in sc̃la: Deus tuus Sion in gene-

ratione & generationem. **Et**

Requie æternam. **Et** lux. **A**
porta inferi. Erue dñe. **D** ñe
exaudi. **E** t clamor. **D** ñs vo-
biscum. **E** t cum spiritu tuo.
O remus. **Pro episcopo. Oratio.**

D eus qui inter apostolicos
sacerdotes famulũ tuum
pontificali dignitate vigere fe-
cisti: præsta quæsumus, vt corũ
quoq; perpetuo aggregentur
cõsortio. **P** er Christũ dñm no-
strũ. **A** mẽ. **Pro sacerdote. Oratio.**

O mni potens sempiterne
Deus, cui nõquam sine
spe veniæ supplicatur, propi-
tiare animæ famuli tui sacer-
dotis: vt qui de hac vita in tui
nominis confessione decessit,
sanctorũ tuorũ numero facias
aggregari. **P** er Christum do-
minum nostrum. **Et**. **A** men.

Pro laico viro. Oratio.

I nclina dñe aurem tuam ad
preces nostras, quibus mise-
ricordiã tuã supplices de-
camur: vt animã famuli tui,
quam

quam de hoc seculo migrare
iussisti, in pacis ac lucis regiōe
constituas, & sanctorum tuo-
rum iubeas esse consortē. Per
Christum dñm nostrum. *Re.*

Amen. ¶ *Pro foemina. Oꝛo.*

Quæsumus dñe pro tua
pietate, miserere ani-
mæ famulæ tuæ: & à cōtagijs
mortalitatis exutam, in æternæ
saluationis partē restitue. Per
Christum dñm nostrum. *Re.*

Amen. ¶ *Pro omnibus fi-
delibus defunctis. Oꝛatio.*

Fidelium Deus omnium
conditor & redēptor, ani-
mabus famulorum famula-
rumq; tuarum, remissionem
cunctorum tribue peccatorū:
vt indulgentiam, quā semper
optauerunt, pijs supplicationi-
bus consequantur. Qui uiuis
& regnas per omnia secula se-
culorum. *Re. Amen.* *Post ora-*

tionem dicatur. V. Requiem
eternam. *Re.* Et lux perpetua.
Requiescāt in pace. *Re. Amē.*

*Post hæc portent defunctum
ad tumulum: & dū portatur,
clerici cantēt sequentē añam.*

Libera me domine de vijs
infernī, qui portas æreas
cōfregisti: & visitasti infernū
& dedisti eis lumen. *p.* Vt vi-
derent te qui erant in pœnis

tenebrarum. *v.* Clamantes &
dicentes aduenisti redemptor
mundi. *p.* Vt viderent. *kyrie*

elëisō. Christe elëison. kyrie
elëison. Deinde sacerdos stans
ad caput defuncti, dicit: Pater

noster. & aspergit aquā bene-
dictam super defunctū. Postea
dicit. V. Et ne nos. Sed libera.
A porta inferi. Erue dñe. *Dñe*

exaudi. Et clamor. Dñs vobis-
cum. Et cum. Oremus. Oꝛo.

Omnipotentis Dei mise-
ricordiam deprecemur,
cuius iudicio nascimur: & fi-
nimur: vt spiritum famu-
le sue quæ
li sui quæ pietas dñi de incola-
te huius mundi transire præ-

cepit

Officium sepulturæ paruulorum.

cepit requies æterna suscipiat,

eam

& eum in beata requie, & in resurrectione repræsentet, & in sinu Abrahæ collocare dignetur. Per Christum dñm nrm. **Re.** Amen. **Re.** Requie æternam. **Re.** Et lux perpetua. **Re.** Requiescât in pace. **Re.** Amen.

De officio sepulturæ paruulorum.

Incipit officium sepulturæ paruulorum Christianorū antequam ad ætatem septem annorū perueniant. Sacerdos & alij clerici super pelliceis induti, incedentes sequuntur crucem præuiam, ferentes secum stolam nigrâ, aquâ benedictam, & librum: & venientes ante ianuâ defuncti, sacerdos accipit stolam, & vna sex alijs, submissa & intelligibili voce incipit. **Re.** Memêto mei deus: Quia ventus est vita mea. **p.**

Nec aspiciet me: Visus hominis. **Re.** Et non reuertetur: Oculus meus, vt videat bona. **p.**

Nec aspiciet. **Kyrie eleison.**

Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster. Re. Et ne nos indu

cas in tentationem. **Re.** Sed li

bera nos à malo. **Re.** A porta in

feri. **Re.** Erue dñe. **Re.** Domine

exaudi orationem meam. **Re.**

Et clamor meus ad te veniat.

Re. Dominus vobiscum. **Re.** Et

cū spiritu tuo. Oremus. **Oro.**

Fidelium Deus omnium

conditor & redemptor,

animabus famulorum famu-

larumq; tuarum, remissionē

cunctorum tribue peccatorū:

vt indulgentiam, quâ semper

optauerunt, pijs supplicationi-

bus consequantur. Qui viuis

& regnas per omnia secula se-

culorum. **Re.** Amen. Requiem

æternam dona. Et lux perpe-

tua. Requiescât in pace. Amē.

Quando puer extrahitur de de

mo, & deportatur ad ecclesiam,

abs

absolute dicuntur sub missa & intelligibili voce psalmi gradualis, videlicet psalmus, Ad dñm cum tribularer. Cum reliquis. In fine verò ultimi psalmi dicitur: **G**loria patri, & Sicut erat. Etiam dicuntur psalmi, **B**eati immaculati. **L**audate pueri dñm. Et dicuntur cum, **G**loria patri: & Sicut erat. Et si opus fuerit, reiterentur quousq; ad ecclesiam perueniatur. & quando puer fuerit in ecclesia, inchoetur principiū añæ. Hic accipiet benedictionem. **ps.** **D**ñi est terra. Et dicatur totus psalmus cum; **G**loria patri. & Sicut erat. **Q**uo finito repetat & perficiatur rota añæ. Hic accipiet benedictionem à domino: & misericordiam à deo salutari suo: quia hæc est generatio quærētium dominū. Postea sacerdos tenēs stolam, dicit. **kyrie eleison.** **C**hriste eleison. **kyrie eleison.** **P**ater noster. **v.** Et nenos inducas in

temptationem. **v.** Sed libera nos à malo. **v.** Me autem propter innocentiam suscepisti. **v.** Et confirmasti me in cōspectu tuo in æternum. **v.** Dñs vobiscum. **v.** Et cum. **Oremus.** **O**ratio. **O**mnipotens & mitissime Deus, qui omnibus parvulis renatis fonte baptismatis, dum migrant à seculo, sine ullis eorum meritis, vitam ilico largiris æternam, sicut animæ huius paruuli hodiè credimus te fecisse: fac nos quæsumus domine per intercessionem beatæ Mariæ virginis, & omnium sanctorum tuorum hic purificatis tibi mētibus famulari, & in paradiso cum beatis parvulis perenniter sociari. Per Christum dominum nostrū. **v.** Amen. **D**um ad sepulchrum deportatur, inchoetur principiū añæ. **I**uvenes & virgines. **E**t dicatur totus psalmus: **L**audate dñm de cœlis. **C**um, **G**loria patri: & Sicut erat. & repetat & perfici-

Ordo ad sepeliendum

Perficiatur aña Iuuenes & virgines, senes cū iunioribus laudent nomen dñi. **Qua finita dicatur.** **K** yrie eleison, **C**hriste eleison, **k** yrie eleison, **P**ater n̄r. **✠** Et ne nos inducas. **R.** Sed libera nos. **✠** Si nite paruulos venire ad me, **R.** Taliū est enim regnum cœlorum. **✠** Dominus vobiscum, **R.** Et cū spiritu tuo. **Oremus.** **O**ratio. **O**mnipotens sempiternus Deus, sanctæ puritatis amator, qui animā huius paruuli ad cœlorum regna hodiē misericorditer vocare dignatus es: digneris etiā dñe ita nobiscum misericorditer agere, vt meritis tuæ sanctissimæ passionis, & intercessiōe beatæ Mariæ virginis, & omniū sanctorum tuorum in eodem regno nos cū omnibus sanctis & electis tuis semper facias congaudere cœlestibus. **Qui uiuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, R. Amen.**

Ordo ad sepeliendum sacerdotem vel clericum.

Sacerdote defuncto & in uoluto, p̄rochus superpelliceo & stola indutus eat in domum defuncti sacerdotis cum cruce, aqua benedicta & libro, faciatq; sequētē cōmendationem: qua peracta fiet signum campanæ in ecclesia, vt moris est. hoc autē intelligetur quando cōmendatio sit sine pōpa: aliter vero regula sequens seruabitur.

Hora conueniēte facto signo cāpanæ, sacerdos & oēs alij clerici superpelliceis induti, processionaliter & cū silentio incedētes sequuntur crucem p̄xuiā, legendo psalmos graduales distincte & morose: p̄cedentibus ministris cum stola, aqua benedicta, asperforio & libro: & ante ostiū defuncti sacerdos accipit stolam & librū, & stās ad caput defuncti, cruce ad pedes posita, cōmen-

dat

dat defunctum in feretro iam
positū: incipiente succētoꝛe &
alijs simul prosequētibꝫ. *℞.*

Subuenite sancti dei: occur-
rite angeli dñi, suscipientes
animam eius. *ℙ.* Offerentes eā
in conspectu altissimi. *℣.* Sus-
cipiat te Christus, qui creauit
te: & in sinū Abrahę angeli de-
ducant te. *ℙ.* Offerentes. *Et re-
petatur tertio à capite: & in fi-
ne vltimę repetitionis dicatur*
℣. Requiem æternam. *℞.* Et
lux perpetua. *ℙ.* Offerentes.
kyrie eleison. Christe eleison.
kyrie eleison. Pater noster.
*Et aspergatur tertio aqua be-
nedicta super defunctum. ℣.*
Et ne nos. ℞. Sed libera. ℣. A
portainferi. *℞. Erue domnie. ℣.*
Dñe exaudi. ℞. Et clamor. ℣.
*Dñs vobiscum. ℞. Et cum spi-
ritu tuo. Oremus. Oratio.*

Tibi dñe creatori & facto-
ri omnium rerū, animā
famuli tui sacerdotis *vel* dia-
coni *vel* subdiaconi, quam de

hoc seculo vōcari iussisti, sup-
pliciter cōmēdamus, immēlā
clementiam tuam postulātes,
vt si qua crimina carnis aut
voluptatis gessit illecebris, tua
indulgētia deleantur: vt nihil
in eo potestatis aut hor mortis
habeat, sed suorum accepta ve-
nia delictorū, in Abrahę gre-
miū transferatur. Per Christū
dñm nrm, Amē. Orem⁹. *Or.*

Suscipe dñe animam serui
tui sacerdotis *vel* diaconi
vel subdiaconi, reuertētem ad
te: & laua eā sancto fonte vitę
æternę: vt inter gaudētes gau-
deat, & inter sapiētes sapiat, &
inter vidētes Deū videat: & in-
ter collocatos ad dexterā, quie-
tis locū teneat. Per xpm dñm
nostrū, Amen. Oremus. *Oro.*

Suscipe dñe animam serui
tui sacerdotis *vel* diaconi
vel subdiaconi: et veste cœlesti
indue eam, & da ei requiē cœ-
lestem: vt in paradisi gaudio
notitiam mysteriorum Dei
agnoscat

Ordo ad sepeliendum.

agnoscat, & inter possidentes vitam æternam possideat. Per Christum dominum. *Resp.*

Memento mei Deus : Quia vét⁹ est vita mea. *p.* Nec aspiciet me, Visus hominis. *v.* Et non reuertetur, Oculus meus vt videat bona.

p. Nec aspiciet. *Kyrie-eleison.* *Christe eleison. kyrie eleison.*

Pater noster. Aspergatur defunctus aqua benedicta. v. Et

ne nos. *Re.* Sed libera. *v.* A porta inferi. *Re.* Erue. *v.* Dñe exaudi. *Re.* Et clamor. *v.* Dñs vobiscū. *Re.* Et cū. *Oremus. Oño.*

Omnipotens sempiterne Deus, qui humano corpori animam ad similitudinē tuam inspirare dignatus es, dū te iubente puluis in puluerem reuertitur, tu imaginem tuam cum sanctis omnibus, æternis sedibus præcipias sociari: eaq;

reuertentem de Ægypti partibus, blādè leniterq; suscipias, & angelos tuos sanctos ei ob-

uiam mitte, viamq; illi iustitię demōstra, & portas glorię tuę aperi. Per Christum dñm nostrum. *Re.* Amen. *Oremus. Sequentes duæ orationes dicantur sub vna clausula. Oratio.*

Suscipe dñe creaturam tuā non à dijs alienis creatam, sed à te solo Deo viuo & vero, quia non est alius Deus præter te, & non est secundum opera tua: lætifica clemētissime deus animam serui tui sacerdotis

vel diaconi vel subdiaconi, & clarifica eam in multitudine misericordiæ tuæ: ne memineris iniquitatum eius atiquarū, quas suscitauit furor mali desiderij. licet enim peccauerit, tamē nō tenegauit, sed signo fidei insignitus, te, qui omnia fecisti, fideliter adorauit. *Oño.*

Migranti in nomine tuo dñe de tam incerta & instabili vita, sempiternā illā lætitiā in coelestibus præsta.

Per Christum dñm nostrū. *Re.*

Amen.

Amen. *Requiem eternam.*
Et lux perpetua. Requiescant in pace. Amen.

¶ Delatio corporis defuncti ad ecclesiam.

¶ Deinde sacerdos, & clerici ordinatè vadunt, & corpus portant in ecclesiam cantantes hoc Responsoriū: Subuenite sancti Dei.

& omnia alia quæ admodum in alio officio defunctorum continetur. fo. 33.

Deposito corpore in ecclesia, & finita Antiphona. videlicet. Induta est caro mea. & dicto. Kyrie eleison.

Sacerdos stans ad caput defuncti cum stola dicat: Pater noster. & aspergat defunctum aqua benedicta.

Et ne. Sed libe. A porta inferi. Erue. Domine exaudi. Et clamor. Dominus vobiscum. Et cum. Oremus.

Commendamus domine in manus tuas spiritum huius famuli tui sacerdotis vel diaconi vel subdiaconi, ne princeps ei noceat tenebrarum: sed

tu domine misericorditer eum protegas: In secula seculorum. Amen. Requiem æternam. Et lux. Requiescat in pace. Amen.

His finitis, sacerdos cum ministris præparet se: & decætur missa sollemniter, & ordinatè, si tempus congruum fuerit.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

¶ De officio sepulture sacerdotis vel clerici defuncti.

Ordo ad sepeliendum.

Qui venturus es, Iudicare vi-
uos & mortuos, & seculum per
ignem. **P.** Tu es dñe. **K.** yrie el.
Christe eleison. **K.** yrie eleison.
P.ater noster. **Et aspergit tertio**
defunctum aqua benedicta, &
codē modo incēsat. Et sic fiat
in alijs respōsorijs. Quo facto
pronunciat in cantu. V. Et ne
nos. **R.** Sed libera. **V.** A porta
infern. **R.** Erue dñe. **V.** Domine
exaudi. **R.** Et clamor meus. **V.**
Dominus vobiscum. **R.** Et
cum. **Oremus.**

Clementissime dñe, qui
pro nostra miseria ab im-
piorum manibus, mortis sup-
pliciū pertulisti: libera animā
huius sacerdotis **vel** diaconi
vel subdiaconi, de inferni vo-
ragine, & de ministris tartareis
miseratus absolue: & cuncta
eius peccata, obliuione perpe-
tua dele: & ad lucem tuam an-
geli trahant, paradisiq; ianuā
introducant: vt dum corpus
pulueri traditur, animam eius

ad æternitatē perducas. Qui
viuis & regnas per omnia se-
cula seculorū. **Amē. Resp.**

Heu mihi dñe, Quia pec-
caui nimis in vita mea:
quid faciam miser, vbi fugiā
nisi ad te Deus meus? miserere
mei. **P.** Dum veneris, In nouis-
simo die. **V.** Anima mea tur-
bata est valde: Sed tu dñe suc-
curre ei. **P.** Dum veneris, In
nouissi. **K.** yrie eleison. **C**hri-
ste eleison. **K.** yrie eleison. **P.** r
nñ. **V.** Et ne nos. **R.** Sed libera.

V. A porta inferi. **R.** Erue do-
mine. **V.** Dñe exaudi. **R.** Et
clamor. **V.** Dominus vobiscū.
R. Et cum. **Oremus. Oratio.**

TV domine auxiliū præ-
stare digneris, tu opem
feras, tu misericordiā largiaris:
vt spiritū famuli tui sacerdotis
vel diaconi **vel** subdiaconi, à
vinculis corporis liberatum, in
pace sanctorū tuorū suscipias:
vt locum pœnalem, & ge-
hennæ ignem, flammamq;
tartari

tartari, in regione viuentium liberare eam ab inferorum
 euadat. Per Christum dñm cruciatibus, & collocare inter
 nostrum. Amen. *Resp.*

PEccantem me quotidie,
 Et non me pœnitentem: agmina sanctorum tuorū di-
 timor mortis conturbat me. gneris: veste quoq; cœlesti &
 stola immortalitatis indue cā,
 & paradisi amœnitatē iubeas

p. Quia in inferno, Nulla est introire. Qui viuis & regnas
 redemptio, miserere mei Deus per omnia secula seculorum.
 & salua me. Deus in nomi- *Amen.*

ne tuo saluum me fac: Et in mi- *Resp.*
 sericordia tua libera me. *p.* **L**ibera me domine, De
 morte æterna, in die illa

Quia in inferno, *kyrie eleison.* tremēda. *p.* Quādo cœli, Mo-
 uendi sunt & terra. *p.* Dū ve-

Christe eleison. *Kyrie eleison.* neris, Iudicare seculū per ignē.
Pater noster. Et ne nos. *Amen.* *Amen.* Dies illa, dies iræ, Calami-

Sed libera. *A* porta inferi. *Amen.* tatis & miserię: dies magna &
 Erue domine. *Domine* amara valde. *p.* Quādo cœli,
 exaudi. *Et clamor.* *Do-* Mouendi. *Amen.* Tremens fa-

minus vobiscum. *Et cum.* ctus sum ego & timeo, Dum
 Oremus. *Oratio.* discussio venerit atq; ventura

DEus vitę dator, & huma- ira. *p.* Dū veneris, Iudi. *Amen.* Re-
 norum corporū repara- quiem æternam dona ei dñe.

tor, quite à peccatoribus coro- *Amen.* Et lux perpetua luceat ei.

nari voluisti, exaudi preces, *Kyrie eleison.* *Christe eleison.*

quas speciali deuotione pro *Kyrie eleison.* *Pater nŕ.* *Amen.* Et
 anima famuli tui sacerdotis ne nos. *Amen.* Sed libera. *Amen.* *A*
vel diaconi vel subdiaconi tibi porta inferi. *Erue dñe.* *Amen.*
 lachrymabiliter fundimus: vt

Domine exaudi. *℞.* Et clamor. *℞.* Dominus vobiscum.

℞. Et cum. Oremus. **Oratio.**

Satisfaciat tibi quæsumus dñe deus noster pro anima famuli tui sacerdotis *vel* diaconi *vel* subdiaconi, beatissimæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ, & beatorum apostolorū Petri & Pauli, omniumq; sanctorū tuorum oratio, & præsentis familiæ tuæ humilis & deuota supplicatio: vt peccatorum omnium veniã, quã precamur, obtineat: nec eū patiaris cruciari gehennalibus flammis, quẽ filij tui dñi nostri Iesu Christi pretioso sanguine redemisti. Qui tecū & cum spiritu sancto viuit, & regnat deus: per omnia secula seculorum. *℞.* Amen. *℞.* Requiem eternam. *℞.* Et lux perpetua. *℞.* Requiescant in pace. *℞.* Amen. **His expletis defertur defunctus ad sepulturã: & sacerdos incãtu incipit añam.**

Ego sum e v o v a e

Et succentor in cantu incipiat canticū: Benedictus dñs Deus Israel. Dicatur totum canticū. In fine. ℞. Requiem eternam. &c. Feretrum cū defuncto ponatur iuxta sepulturã: & crux stet ad pedes, & sacerdos ad caput. Interim dum dicitur canticum, sacerdos stans cū stola & cappa, submissa & intelligibili voce benedicit sepulturam absolute, sine Dñs vobiscum. nec Oremus. dicēdo. ℞. Adiutoriū nostrū in nomine dñi. ℞. Qui fecit cœlū & terram. & sacerdos. Qui de terra est, de terra loquitur: qui de cœlo venit super oēs est. In nomine patris, & filij, & spūs sancti. Amen. Et aspergatur aqua benedicta super vtrūq; .s. super sepul-

sepulturam & defunctū. Finito cantico repetatur & perficia-

tur to-
ta añā.

E go sum resurrectio & vi ta: qui credit in

me, etiam si mortuus fu e rit, viuet: & omnis

qui viuit & cre dit in me, nō morietur in æternum.

Finita añā, sacerdos dicat: P r
noster. & aspergat aquam be-
nedictam super defunctum. ✠.

Et nenos. ✠. Sed lib. ✠. A por-
 ta inferi. ✠. Erue dñe. ✠. Dñe
 exaudi. ✠. Et clamor. ✠. Dñs
 vobiscum. ✠. Et cum spiritu
 tuo. Oremus. **Oratio.**

Deus apud quē mortuorū
 spiritus viuunt, & in quo

electorū animæ, deposito car-
 nis onere, plena felicitate lætā-
 tur, præsta supplicationibus
 nostris, vt anima famuli tui
 sacerdotis **vel** diaconi **vel** sub-
 diaconi (quę tēporali per cor-
 pus visionis huius luminis ca-
 ruit visu) eternæ lucis solatio
 potiatur: non eum tormētum
 mortis atingat, non dolor

Ordo ad sepeliendum.

horrendæ visionis afficiat, non poenalis timor excutiat, non reorū proxima catena constringat, sed concessā sibi delictorū omniū venia, optatæ quietis consequatur gaudia repromissā. Per Christum. **Statim sacerdos in cātu incipiat antiphonam.**

Psalmus Memento dñe David. **Ecce, audiuimus eū in Ephraim.** **Quādiu psalmus cātatur** ta, inuenimus eum in campis **mittatur corpus in sepulturā,** syluæ. **& nō operiatur: & tali modo** Introibimus in taber- **ponatur, ut sit posita facies cō-** naculum eius, adorabimus in **tra Orientō. Dicatur totus ps.** loco, vbi steterunt pedes eius. **M**emento dñe David, & tu, & arca sanctificationis tuæ. **ōnis mansuetudinis eius.** **Sacerdotes tui induātur iusti-** **Sicut iurauit dño, votum vo-** tiam: & sancti tui exultent. **uit Deo Iacob. & introiero in** **Propter David seruum tuum,** **tabernaculum domus meæ: si** non auertas faciē Christi tui. **ascendero in lectū strati mei.** **Iurauit dñs David veritatem,** **& dederō somnū oculis meis,** & nō frustrabitur eū: de fructu **& palpebris meis dormita-** ventris tui ponā super se Jē tuā. **tionem. & requiem tempo-** **& custodierint filij tui testa-** **ribus meis: donec inueniā locū** mētum meum: & testimonia **dño, tabernaculū Deo Iacob.** mea hæc, quæ docebo eos:

Et

Et filij eorum, vsq; in seculum tari: & sancti eius exultati-
sedebunt super sedem tuam. one exultabunt. **U**lluc pro-

Quonia elegit dñs Siō, elegit ducā cornu David: parauit lu-
eam in habitationē sibi. **H**æc cernā Christo meo. **I**nimicos
requies mea in seculum seculi: eius induā cōfusiōe: super ipsū
hic habitabo, quonia elegi eā. autem effloreat sanctificatio

Viduā eius benedicēs bñdicā: mea. **R**equiē eternam. Et lux
pauperes ei' saturabo panibus. **perpetua.** **Finis psalmo, repe-**

Saacerdotes eius induam salu- **tatur & perficiatur tota Añs.**

Hæc requies mea in seculum seculi hic habitabo

quoniam elegi eam.

vobiscum. Et cū. Orem'. **Of.**

Debitum humani corpo-
ris sepeliendi officium fi-
deliū more complentes, Deū
cui omnia viuunt fideliter de-
precemur, vt hoc corpus chari
nostri à nobis in infirmitate se-

Qua finita sacerdos dicat: **P**ater
noster. **A**spergatur defunctus
aqua benedicta. **Et ne nos.**
Sed lib. **A** porta inferi. Erue.
Dñe exaudi. Et clamor. **D**ñs

pultū, in ordine sanctoū suorū
resuscitet: vt eius spiritū cū san-
ctis ac fidelibus aggregari iu-
beat, cum quibus inenarrabili
gloria & perenni felicitate per-
frui mereatur. **Per Christ.** **Sa-**
cerdos in cantu incipiat añam.

Ordo ad sepeliendum.

Et interim dum ps cantatur, sacerdos mittat aliquam terram super defunctum: deinde a portibus et clericis circumstantibus mittatur terra super defunctum quousque corpus operiatur. Finito psalmo repetatur et perficiatur tota antiphona.

In paradysum. ps. De profundis.

In paradysum deducant te angeli in tuo aduentu

suscipiant te martyres & perducant te in ciuitatem sanctam

Hierusalém: chorus angelorum te suscipiat,

& cum Lazaro quodam paupere aeternam habeas requiem.

Finis

Finita aña, sacerdos dicat: *P*ro-
noster. *A*spergatur defunctus
aqua benedicta. *℟*. Et ne nos.
℞. Sed libera. *℟*. A porta inferi.
℞. Erue. *℟*. Dñe exaudi. *℞*. Et
clamor. *℟*. Dñs vobiscum. *℞*.
Etcum spir. Oremus. *O*ratio.

OMnipotens sempiterne
deus, cui nūquā sine spe
veniaē supplicatur, propitiare
animæ famuli tui sacerdotis,
vel diaconi, vel subdiaconi: vt
qui de hac vita in tui nominis
confessione decessit, sanctorū
tuorum numero facias aggre-
gari. Per Christ. *℟*. Requiem
æternā. *℞*. Et lux. *℟*. Requies-
cant in pace. *℞*. Amen. *H*is ex-
pletis, mittatur terra super de-
functū ab eo qui sepulturā fe-
cit: quousq; ex toto impleatur.

O modo como se ha de
vestir o sacerdote depoy
de falecido: & assi o dia-
cono & subdiacono.

O Sacerdote depois de fa-
lecido, será vestido per

outros sacerdotes & clerigos,
per o modo seguinte. Primei-
raméte ho vestirão cō os vesti-
dos q̄ cōmūmente trazia, e cō
hūas cervilhas, ou çapatos nos
pees, e écima dos vestidos hūa
sobrepellizia, & hūa carapuça
de linho na cabeça, & lhe co-
brirão o rosto cō hūa toalha, e
então o vestirão cō amictō, o
qual lhe porão por cima da ca-
beça q̄ lhe cubra meo rosto, e
com alua, cingulo, manipulo,
stolla, & casulla: & leuará as
mãos discubertas, & nellashū
calez de cera cō sua patena. E
é quanto ho vestiré, rezarão
o psalmo *Miserere mei Deus.*
cō *℟*. *Requie æternam* & o re-
petirão as vezes q̄ for necessa-
rio. Acabado de vestir, ho po-
ráo no leito cō hūa cruz á cabe-
ceira, e duas vellas accesas cada
hūa de sua parte: & logo lhe di-
rão hū resposso cō sua oração.
E é quãto hij estiuer, auerá cal-
ceira da guoa bêta cō hyfopo,

Ordo ad sepeliendum episcopum.

pera q̄ os q̄ entrarẽ lhe lácem
aguoa benta, & rezẽ a oraçãõ
do pater noster por sua alma.

¶ O diacono & subdiacono
irão vestidos e dalmaticas ca-
da hũ conforme a sua ordẽ: &
nãõ leuarãõ calez, mas leuarãõ
as mãos descubertas & junctas
sobre os peçtos. E nos vestidos
cominũs & cerimoniaes seram
conformes aos sacerdotes.

¶ **A ordem que se terá no
enterramento dos Bispos.**

Quando nosso senhor le-
uar algum bispo da
vida deste mũdo, farheãõ to-
do o officio dos sacerdotes, ex-
cepto q̄ nas orações onde diz
famuli tui sacerdotis, Dirseha
famuli tui Episcopi, & a vlti-
ma oraçãõ, depõys deo bispo
ser eterrado, será, **Deus qui in-
ter apostolicos. Fo. 37.** & assi e
quãto se disser cada hum dos
quatro resposos q̄ se dizẽ de
pois da missa, o sacerdote com
stolla & capa, darã hũa volta

muyto de vagar ao redor do
leito encẽsando o bispo defun-
cto, começãdo da parte direita
pa a ezquerda, & irá dizẽdo o
mesmo resposo e voz bayxa
& se tornará à cabeceira do bis-
po. Acabado o resposo, o sa-
cerdote dirã e voz alta. **Pí nř.**
Lancando aguoa bẽta sobre o
bispo tres vezes: e dirã os **ñs,**
e oraçã q̄ se seguẽ depois do **R.**

¶ **A ordem que se terá no
vestir do bispo defuncto.**

O Bispo irá vestido na ma-
ne yra seguinte. Primei-
ramẽte leuarã seus vestidos cu-
stumados tirando loba e mur-
ça, & e cima dos vestidos, oro-
xete, & nos pees calções & pá-
tufos, e depois o vestirãõ com
amiçto, o qual leuara ao redor
do pescoço, alua, cingulo,
cruz, pectoral, stolla: & nãõ
irá posta em cruz, tunicella,
dalmatica, luuas, casula, bar-
rete, mitra, anel, o qual leua-
rá no dedo que está junto do
dedo

dedo meiminho da mão direl-
 ta, manipulo, & bago na mão
 ezquerda, e a mão direita leua
 ralobre o pecto, & irá com o
 rosto descuberto. E é quãto os
 sacerdotes & clerigos o vestirẽ,
 rezarão o psalmo **Miserere**
mei Deus. & o repetirão as ve-
 zes q̄ for necessãrio. Acabado
 de vestir, o porão logo no lecto
 com hũa cruz á cabeceira, &
 duas vellas accesas cada hũa
 de sua parte, e outras duas aos
 pees: e logo lhedirão o respõso
 com sua oração. Em quãto hij
 estiuer, auerã caldeira d'agua o
 benta cõ hyssopo, pa q̄ as pes-
 soas que entrarem lhe lançem
 agua o benta, & rezem a ora-
 ção do Pater n̄r, por sua alma.

¶ Benzimento da coua, ou do
moymento onde ajnda não
foi sepultado nenhũ corpo. N̄.

Adiutorium nostrum in no-
 mine dñi. **Re.** Qui fecit coelũ et
 terram. **N̄.** Sit nomen dñi be-
 nedictum. **Re.** Ex hoc nunc &

vsq; in seculum. **Oratio.**

DEus qui fundasti terram,
 formasti coelos, qui õnia
 sydera statura fixisti, qui ca-
 ptum laqueo mortis hominẽ
 ablutione reparas, qui sepultos
 Abrahã, Isaac, & Iacob in spe-
 lunca duplici, libro vitę atque
 totius glorię principes aduoca-
 sti: **benedicere digneris hũc**
le me **ca**
 tumulũ famulitui **N.** vt hĩc eũ
 requiescere facias, & in finu
 Abrahæ collocare digneris:
 Qui dñm nostrũ Iesum Chri-
 stum filiũ tuũ de uicis laqueis
 inferorum resurgere in se cre-
 dentiũ uoluiisti salutem. Re-
 spice dñe quæsumus super hãc
 fabricam sepulturę, descendat
 hĩc spiritus sanctus: vt te iu-
 bente sit ei quieta dormitio:
 & tempore iudicij cum omni-
 bus sanctis vera resurrectio.
 Per eundem. **Oratio.**

Obscramus misericordiã
 tuã õps æterne deus, qui

Ordo ad benedicendum sepulturam :

hominem ad imaginē tuam
creare dignatus es: vt spiritū &

le tuę quam

animā famuli tui, quę hodie-
na die rebus humanis eximi &
ad te accersiri fecisti, blandē &
misericorditer suscipias. Nō ei
dominetur vmbra mortis, nec
tegat eū chaos & caligo tene-
brarum: sed exutus omniū cri-
minum labe in sinu Abrahę

ta

patriarchę collocatus locū lu-
ram

cis & refrigerij se adeptum esse
gaudeat. Et cū dies iudicij ad-
uenerit, cum sanctis & electis

cam

tuis eū resuscitari iubeas. Per
Christū dñm nrm. Amē. **Or.**

T Emeritas quidē est dñe,
vt homo hominē, mor-
talis mortalē, cinis cinerē tibi
dño Deo nostro audeat com-
mēdare. Sed quia terra suscipit
terram, & puluis conuertitur
in puluerē, donec omnis caro
in suam redigatur originem:

inde tuā Deus pater pijsime
lachrymabiliter quęsumus pi-

le tuę

etatē: vt huius famuli tui ani-
mā, quam de huius mundi vo-
ragine coenulenta ducis ad pa-
triā, in Abrahę amici tui sinu
recipias, & refrigerij rore per-
fundas: sit ab æstuātis gehen-

ta

nę truci incendio segregatus:
& beatę requiei te donāte cō-

cia

iunctus. Et si quę illi sunt dñe
dignę cruciatibus culpę, tu
eas gratia mitissimę lenitatis
indulge: nec peccati recipiat
vicem: sed indulgentię tuę
piam sentiat bonitatē. Cūq;
finito huius mūdi termino, su-
pernū cunctis illuxerit regnū,
omniū factōrū coetibus aggre-

ta

gatus cū electis resurgat in par-
te dextera coronād^o. Per Chr.

da

Requie eterna. Et lux.

Requiescāt in pace. Amen.

Incipit

Lacebo domino in regione viuentium.

ps. Dilexi quonia[m] seculorum. Amen. Añã. Eum me

quia incolatus meus prolongatus est ps. Ad dñm

seculorum. Amē. Añã. Omnis custodit te ab omni

malo: custodiat animam tuam dominus. ps. Leuaui

i iij

Se-

Officium mortuorum.

Seculorū. Amen. **Añ.** Si ini qui rates obseruaueris do

mine, domine quis sustinebit? **ps.** De profundis. Secu-

lorum. Amē. **Añ.** Opera manū tuarum domine

ne despicias. **ps.** Confitebor. Seculorū. Amen.

✠. A porta inferi. **℞.** Erue dñe.

Ad Magnificat.
Añ.

A Vdiui vocē de cœlo dicentem,
beati

beati mortui qui in domino moriuntur. ps. Ma-

Inui-
tato-
rium.

gnificat. Seculorum. Amen.

R Egé, cui omnia

viuunt, Venite adoremus. ps. Venite. In. j. noctur. Añ.

D Irige domine De u s me us

in cōspectū tuo viam meā. ps. Verba mea. Secu-
lorum.

Officium mortuorum.

lorū. Amē. **Añ.** **C**onuertere do mi ne, & eripe

animā meam: quoniam nō est in morte qui memor

fit tui. **ps.** **D**ñe ne in furore. Sc̄lorū. amē. **Añ.** **N**equādo

rapiat vt leo animā meā: dū nō est qui re di mat,

neq; qui saluū faciat. **ps.** **D**ñe deus meus. Sc̄lorū. Amen.

Requie
eterna. *Re.*
Et lux per
petua. *Re.*

Credo quod redemptor me u

viuit: & in nouissimo di e

de terra surretu rus sum. *Re.*

Et in carne me a vi de bo De-

u m saluato re in ho m i n i b u s
k m

Officium mortuorum.

m me um. *℣.* *Q*ue visurus su e go

ip se, & no a li us: & o cu li

me i conf pe tu ri

su *℣.* Et in *℣.* *Q*ui La zarum

re sus ci tas ti a monu men to

facti dū. *p.* Tu e is do mi ne

dona requi em, & lo cum in

dul genti *æ. v.* Qui vêturus

e s iudica re vi uos &

mortu os & secu lum pe
k ij

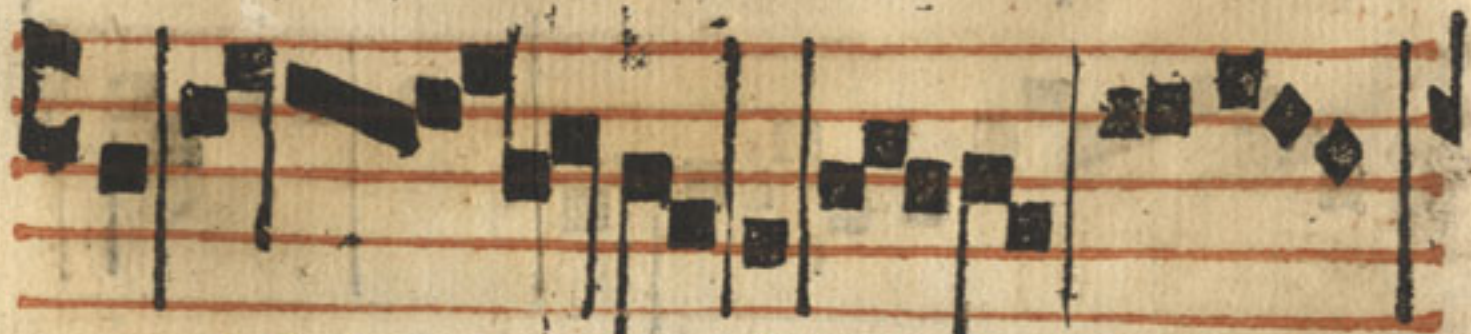
Officium mortuorum.

igné. **p.** Tu e is. **Be.** Do mi ne quado vene-

ris iu dica re terram, vbi

me abscon dan à vul tu iræ

tu æ? **p.** Quia pec ca ui

ni mis in vita

mea

me a. ✠ Cōmissa mea

pa ues cō, & ante te e ru bes co: dū ve ne ris.

iudi ca re no li me cōdemna re.

Quia. ✠. Requie in æternam do.

na tō de is domi b' one & lux perpe tua lu-

k iij

ceat

Officium mortuorum.

ce at e is.

In primo nocturno. Añs.

In loco pascu æ ibi me collocavit. ps. Dñs regit.

Scolorū. Amē. Añ. Delicta iuuetutis meę, & ignoratias

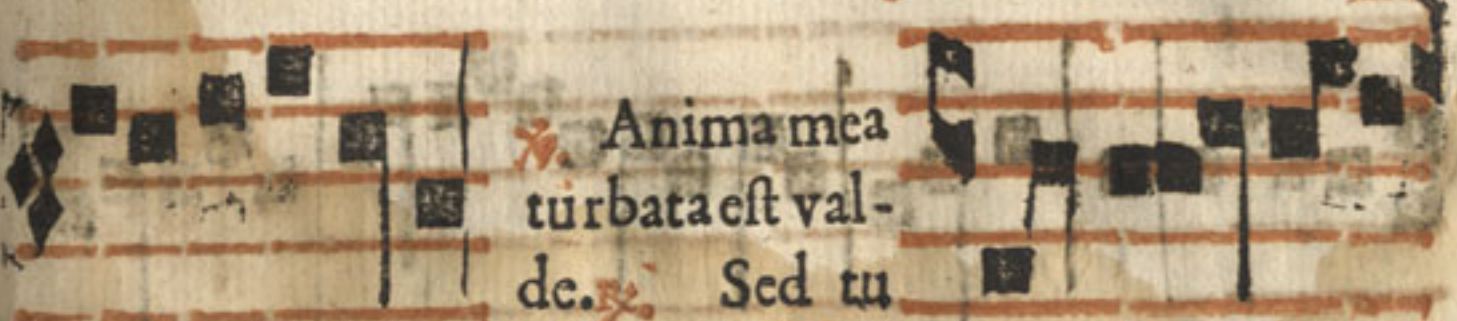
me as ne memine ri s do mine. ps. Ad te dñe.

Seculorum. Amē. Añ. Credo vide re bona

domini in terra viventium. ps. Dñs illumina

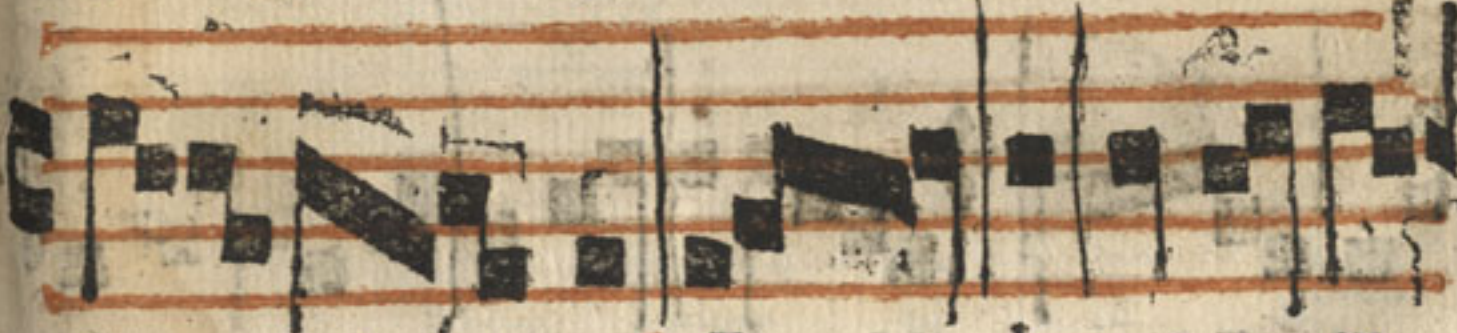

Anima mea turbata est valde. Sed tu

Sclorū. Amen. dñe succurre ei. Re. Equi mem

æ te rna et scilicet m do na e

do mi ne. Et lux perpe tu

lu a in iu s sup

INDEX

Handwritten notes at the bottom right of the page.

Officium mortuorum.

ccra lli t e is. *✠* A nimæ

e orum in bo nis de mo ren tur: &

semen e o rum hæ re di tet te r-

ra. *✠* Et *✠* He u mi hi do mi ne,

qui a pecca ui ni mis in vi ta
mea

me a: quid faciam mi ser, v bi

fu giam, nisi ad te Deus

me us? Miferere me

i. p Dum veni ob s

in no uissimo di e.

Officium mortuorum.

A nima me a turba ta est val de: sed

tu do mi ne suc CURG e i.

P. Dum. **N**e recor de ris pec cata

me a do mi ne,

P. Dum vene ris iu di care

seculū per

gnem. **D**i rige domine

Deus meus in cōspectu tuo

vi am me **D**ū vene.

Re qui e m ter nam dona

Officium mortuorum.

ci s domi ne, & lux per pe tu a lu-

In ter-
tio noctur
no. Añ.

ceat e i s. Om

pla ce at tibi domine vt e ri pias me, ad adiuuan-

dū me respice. ps. Expectās. Sc̄lorū. amē. añ. Sa na do mi ne

animā meā, quia peccaui ti bi. ps. Bēs qui intelli.

Sc̄porum. Amē. **An.** Sitiuit anima mea ad Deū viuū:

quādo veniam, & apparebo ante faciē dñi?

R. Audiui vocē de celo dicentē. **R.** Beati mortui, qui in dño moriūtur.

ps. Quēadmodū. Secu lorū. Amen.

R. **D**eccatē me quoti die & nō me pce ni

ten tem timo r mortis con-
l iij

Officium mortuorum.

tur bat me. **P** Quia in infer no

nulla est redemptio, mi se rere me-

i Deus, & sal ua me. **V** Deu s in

nomine tuo saluum me fac & in virtute

tu a iu dica me. **P** Quia. **R.** Do mine secūdu

actum me u m noli

me iu di a ca re: ni-

hil dignum in conspectu tu

o c gi: i deo de-

pre cor ma ie sta tem
l iij

Officium mortuorum.

tu am. *p.v* t tu De us dele a

s i niquita

te m me am. *x.T i*

bi fo li pec ca, ui &

ma lum co ram te fe

ci. p. Ut. Re. M emento

me i De us, quia ven tus e st

vita me a. p. Nec aspi-

ciet me visus homi nis.

Et nō reuerte tur o cu lus me us:
l v

Officium mortuorum.

vt vi dea t bo na. p̄. Nec af-

pi. ✠. Requiem æter nam dona e is

domi ne: & lux perpe tua lu ce-

a t e is

In die omnium fi-
delium, vel quando
fit officium pro aliqua
magna persona dici-
tur sequens &c.

Ibe ra me do mi ne de mor te æter-

na in die illa tre men da. *p.*

Quando coe li mo uendi sunt &

ter ra. *p.* Dum ve ne ris in

di ca re fe cu lum per igne. *W.*

D ies illa, di es i re, calamita ris & mi-

Officium mortuorum.

seri æ, dies magna & amara val de. *p.* Quãdo.

✠. Tremēs fact' sū ego, & ti me o, dū discussi o

vene rit at q; ventu ra i ra. *p.* Dum.

Requi ē æternam dona e is domi ne, &

lux perpetu a lu ce at e is.

*In lau
dibus.
Añã.*

EXultabunt dño ofsa humiliata. *ps.*

Miserere. Seculorum. Amen. *Añ.* Exaudi domine

orationem meam, ad te omnis caro

veniet. *ps.* Te decet. Seculorum. Amen. *Añ.* Me sus-

cipiet dextera tua domine. *ps.* Deus Deus

meus Seculorū. Amē. **Añ.** **E**ru isti domine a nimam

meam, ne pe rirer. **ps** **E**go dixi. Seculorum. Amē. **Añ.**

Omnis spiritus laudet dominū. **ps** **L**audate. Seculorum.

✠. Requiem
æternā dona
eis dñe. **℞.** Et
lux perpet.

Amē. **A** dñs. **Añ.** **O** M ne quod dat mihi

pater, ad me ve nio et: & eum, qui venit ad me, nō

e iji am foras. *ps.* Benedictus. Seculorum. Amen.

Inte.

pore pas
cali.

Ad bñs.

Ego sum resurrectio & vita:

qui credit in me, etiam si mortuus fuerit,

viuet: & omnis qui uiuit & credit in me, non mori-

etur in æternū. *ps.* Benedictus. Seculorū. Amen.

Ad missam Introitus.

R

E quiem æ te rnam do na

ei s domi ne, & lux per-

pe tu a lu ce a t e is. ✠

Te de cet hymnꝰ Deus, in Syon, & ti bi reddetur

votum in Hierusalem. Ex au di o ra ti onē meam

ad te ónis ca ro veni et. Re qui em æ ter.

Ter
dica
tur.

Ter
dica
tur.

K Yri e léi son. Xpe léi sō.

Ter
dica
tur.

Kyri e léi sō. Kyri e

léi sō. **R**e qui é æter nam

do na ci s do mi

m

Officium mortuorum.

ne & lux per-

ipse tu a-

lu ce at

e

Ia memo ri a a te

na

e sunt iu ob su

sti ab audi ti one ma

la

no in ti me-
m ij

Officium mortuorum. 230

bu

nt

Tractus
pro defun-
ctis.

A

bsol ue do mine

2

nimas omnium fide li ū defuncto ru

m ab omni vin culo

deli

cto

ru

m.

Et

gra ti a tu a illis succurren te,

me an tur e na-

dere iudi ci um vlti ni

s. **Et** lu cis æter

nae be a ti tu di
m iij

Officium mortuorum.

ne perfru i.

¶ Tra-
ctus pro
clericis.

¶ Icut cer uis

de si dera t ad fontes aqua-

ru m, i ta

de si dera t a nima me a ad te

de u s. **S** itit uit ani-

ma me a ad De ū vi-

uu m: quando ve-

ni a m & appa re bo

ante fa mod ci em De obit me

Officium mortuorum.

in die

Offi. **D**omine Iesu Christe rex glo-

riæ libera animas fi-

de liū de functo rūdema nu infer ni,

& de profūdo la cu: libera eas de ore

le o nis, ne absorbe at e as tar ta rus,

ne cadat in obscu ra: sed signi fer san-

ctus Mi cha el repræsentet e a s

in lu cem san ctã, quã olim Abra hæ

promi si sti, & se-

Officium mortuorum.

mi ni e ius. **¶** Hosti as &

pre ces tibi domine offe ri mus: tu sus.

ci pe pro a nimabus illis, qua rum ho di e me-

mo ri am agi mus: fac e as domi ne de

mor te transi re a d vi tam,

Sanctus. Sanctus. Sanctus. Dñs Deus Sa ba oth ple-

ni sit coeli & terra glo ri a tu a: o fan-

na in ex cel sis. Bene dictus, qui ve nit

in no mine domi ni, o fana

in ex cel sis. **A** Gn' De i, qui tol lis pec ca-
n ij

Officium mortuorum.

ta mun di dona e is re qui ē. Agn^o De-

i qui tol lis pec cata mun di dona e is re-

qui ē. Agn^o De i qui tollis peccata mū di dona e is

requi ē sēpiter nā. **Cóm. D** Vx æ ter na luceat e-

i s do mi ne. Cū sanctis tu is in æter-

nu m, qui a pi us es. Requi é æternã dona

e is domine & lux perpetu a luce at e is. Cum

Finitur officium defunctorum.

Incipiunt intonationes
Cantici angelorum & præfationum, vt
requirit festorum diuersitas: & ora-
tiones, quibus ecclesia vtitur in
offerendo, simulque sa-
cer canon.

**¶ Intonationes de Gloria in excelsis, Secundum
varietatem festiuitatum.**

¶ In festis solennibus & duplicibus.

Gloria in excelsis Deo.

¶ In festiuitatibus angelorum.

Gloria in excelsis Deo.

¶ In festis semiduplicibus, & nouem lectionum.

Gloria in excelsis Deo.

In missis votiuis beatæ Mariæ, & in ijs, q̄ in sabbatis dicuntur.

Gloria in excelsis Deo.

ET in terra pax hominibus bonæ volūtatis. Laudamuste. Bñdicimuste. Adoramus te. Glorificam⁹ te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriā tuā. Dñe Deus rex cœlestis Deus pater omnipotēs. Dñe fili vnigenite Iesu Christe. *Spiritus & alme orphanorū paraclete.* Dñe Deus, agnus Dei, filius patris. *Primo genit⁹ Mariæ virginis matris.* Qui tollis peccata mūdi, miserere nobis: Qui tollis peccata mūdi, suscipe deprecationē nostram. *Ad Mariæ gloriam.* Qui sedes ad dexterā patris, miserere nobis. Quoniā tu solus sanctus. *Mariā sanctificās.* Tu sol⁹ dñs. *Mariā gubernās.* Tu solus altissimus. *Mariam coronans.* Iesu Christe, cū sancto spiritu, in gloria dei patris, Amen. *Et nota quòd textus de rubro interpositus dicitur rātum in missis de beata virgine Maria.*

Dum celebrans infuderit vinū in calicem, minister offeret ei ampullā aquę dicēs, Bñdicite. Et celebrans faciens signum crucis sup apullā aquę dicat, Dñs ipse te benedicat, cuius spiritus in mundi primordio ferebatur super aquas. In noīe patris & filij & spiritus sancti, amen. Et infundens aquam in calicem super vinum, dicat.

EX latere dñi nostri Iesu Christi sanguis & aqua exisse perhibetur: & ideo nos pariter cōmiscemus, vt misericors Deus vtrūq; ad medelā animarū nostrarū sanctificare dignetur. Per eūdē Christum dñm nostrum, amen. *Deinde celebrans ante altare inclinat⁹, dicat hanc orationē. Oro.*

MVnda cor meum & labia mea omni ponens Deus, qui labia Esaiæ prophetae calculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratione mundare dignare:

Ordo ad celebrandam missam .

vt sanctum euangelium tuū
dignè valeam nuntiare . Per
Christum dñm nrm . Amen .

*Et statim subiungat , lube
dōne benedicere . Dñs sit in
corde meo & in labijs meis , vt
dignè & cōpetenter annuntiē
sanctum euangelium suum .*

*Dicto euangelio celebrās di-
cat , Credo , si dicendum sit .*

*¶ In festis solennibus & du-
plicibus .*

Qredo in vnū Deum .

*¶ In dñicis diebus Aduētus ,
& à Septuagesima vsq; ad
Pascha , & per octauas festo-
rum solennium .*

Qredo in vnum Deum .

Patrem omnipotentē fa-
ctorem cœli & terræ , vi-
sibilem omnium & inuisibi-
lium . Et in vnū dñm Iesum
Christū filiū Dei vnigenitū .
Et ex patre natum ante oīa se-
cula . Deū de Deo , lumen de
lumine , Deū verum de Deo
vero . Genitum nō factū con-
substantialē patri , per quem
oīa facta sunt . Qui ppter nos
homines & propter nostram
salutem , descēdit de cœlis . Et
incarnatus est de spiritu sancto
ex Maria virgine . *Et homo fa-
ctus est .* Crucifixus etiam pro
nobis sub Pōtio Pilato passus
& sepultus est . Et resurrexit
tertia die , secūdum scripturas .
Et ascēdit in cœlum , sedet ad
dexterā patris . Et iterum ven-
turus est cū gloria iudicare vi-
uos & mortuos : cuius regnī
non erit finis : Et in spiritum
sanctum , dñm & viuificātem :
qui ex patre filioq; procedit .
Qui cum patre & filio simul

ado-

adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per prophetas. Et vnā sanctā catholicam & apostolicā ecclesiā. Confiteor vnū baptisma in remissionem peccatorū: & expecto resurrectionē mortuorum. Et vitam vēturiseculi, Amen. *In expli-*

cationē corporalium. In tuo conspectu quæsumus dñe hæc munera tibi sint placita, vt nos tibi semper placere valeam. Per xpm dñm nrm. amē.

¶ Quando Celebrans offert hostiā super aram, dicat, Oꝛo:

Acceptabilis sit Maieitati tuæ, oīpotens Deus, oblatio hæc, quā tibi offerimus pro reatibus & facinoribus nostris, & pro stabilitate sanctę ecclesię catholicę, nec non & animabus omniū fideiū defunctorum. Per Christum dñm nostrum. Amen.

Quando offert calicem, dicat.

Offerimus tibi dñe calicē salutaris, tuā deprecātes

clementiam: vt in conspectu diuinę maiestatistuę pro nostra & totius mūdi salute cum odore suauitatis ascēdat. amē. *Tunc inclinatus manibus iū-*

ctis, dicat. **I**n spiritu humilitatis, & in animo cōtrito suscipiamur dñe à te: & sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodiē: vt placeat tibi dñe Deus. *Hic faciat crucis signū super hostiā & calicē simul, dicens.*

Veni sanctificator omnipotens æterne Deus: & bene **✠** dic hoc sacrificium tuo sancto nomini preparatū. *Deinde lauet manus, dicens psal.* Lauabo inter innocentes manus meas &c. *vsq; in finē.* cum gloria patri. *Tunc inclinet se ante altare manibus iūctis, & dicat hanc orationem.*

Suscipe sancta trinitas hęc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam passionis, resurrectionis, & ascensionis

Praefatio communis in diebus dominicis & festis.

tionis Iesu Christi dñi nostri:
& in honorem beatæ Mariæ
semper virginis: & beati Io-
annis baptistæ: & sanctorum
apostolorum Petri & Pauli, &
istorum & omnium sancto-
rum, vt illis proficiat ad ho-
norem, nobis autem ad salu-
tem: & illi pro nobis interce-
dere dignetur in coelis, quorū
memoriam facimus in terris.
Per Christum dñm nostrū.

*Amen. Deinde vertens se ad
populum dicat: Orate fratres
pro me, vt meum ac vestrum
sacrificium acceptabile fiat*

apud Deum patrem omnipo-
tentem. *Circūstantes respon-
deat.* Suscipiat dñs sacrificiū
de manibus tuis, ad laudem
& gloriam nominis sui: ad
utilitatem quoq; nostram, &
totius ecclesiæ suæ sanctæ.
*Ame. Quòd si nemo adfuerit
qui respōdeat, ipsemet Ce-
lebrās dicat: Suscipiat dñs sa-
crificium de manibus meis
& omnia alia vt supra.*

*Praefatio communis, quæ
generaliter dicitur in diebus
dñicis, & festis, in quibus alia
propria non assignatur.*

P Er omnia secula seculorū. Amen. Dñs

vo biscia. Et cū spiritu tuo. Sursum corda.

Habe mus ad do minum. *✠*. Grati as aga mus

domino De o nostro. *✠*. Dignum & iustum est.

V Erè Dignum & iustum est, æquum & fa

lu ta re nos tibi semper & vbiq; gratias

a gere domine sancte pater omnipotens æterne

Prefatio communis.

De us, per Chri stum domi num nostrū. Per quem

maicsta tem tuam landant an ge li adorant domina

ti o nes, tremunt po testa tes, Coeli coelorumq;

virtutes, ac be a ta fe raphin, so ci a exul

ta ti o ne conce lebrāt. Cū quibus & nostras

voces ut admitti iubeas deprecamur: sup-

lici confessione dicentes.

Præfatio simplex quæ dicitur in missis pro defunctis.

P Et omnia secula seculorum. *Re.*

Amen. *Re.* Dñs vobiscum. *Re.* Et cū spiri tu tu o. *Re.*

Sursum corda. *Re.* Habemus ad dñm. *Re.* Gratias agamus

Præfatio simplex in missis pro defunctis.

domino Deo nostro. *✠* Dignum & iustum est.

V Erè dignū & iustum est, æquum & salu-

rare nos tibi semper & ubique gratias agere.

domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus: per

Christum dominum nostrū. Per quē maiestatem tuam

laudant angeli : adorant domi na ti ones, tremūt po-

testates. Coeli coelorumq; virtutes, ac be ata se-

raphin, soci a exultati one concelebrāt. Cū quibus

& nostras voces vt admitti iubeas, deprecamur :

supplici confessi one dicentes.

Præfatio duplex in natiuitate domini.

In natiuitate domini ad omnes missas, & quotidie vsq; ad epiphaniam. Et in missis votiuis virginis Mariæ, vsq; ad purificationem; & in diebus purificationis, annuntiationis, & commemorationis eiusdem: & in festo corporis Christi cum suis octauis dicitur sequens præfatio.

A Terne De us. Quia per incarnati
verbi myste rium, noua mentis nostræ oculis
lux tuæ clari ta tis inful sit. Ut, dum
vi si bi li ter De um cognos cimus, per hunc in

inui si bi lum amorem ra pi amur. Et

i de o cum angelis & archangelis, cum thronis

& domi nati o nibus, cumque omni mili-

tia coelestis ex er citus, hymnū gloriae tuæ

ca ni nus, si ne si ne dicentes.

Præfatio duplex in epiphania domini.

¶ Infra actionem. In missa de galli cantu dicitur.

Communicantes, & noctem sacratissimam celebrâtes : qua
beatæ Mariæ, &c. In alijs verò missis, & per totam octavam
inclusivè dicitur.

Communicantes, & diem sacratissimum celebrantes :
quo beatæ Mariæ intemerata virginitas huic mûdo edi-
dit salvatorè. Sed & memoriam venerantes: in primis eiusdè
gloriosæ, semperq; virginis Mariæ, genitricis eiusdem Dei
& dominus nostri Iesu Christi: sed & beatorum, &c.

¶ In epiphania domini & per totam octavam
dicitur sequens præfatio.

Terne De us. Quia cum vnigenitus

tus in substantia nostræ mortalita tis ap-

pa ru it, in noua nos immorta li tatis suæ

luce re para uit . Et i deo cum an-

gelis & archangelis: cū thronis & dominati.

onibus, cumq; omni militia caelestis exer-

citus, hymnum gloriae tuae canimus

fi ne fi ne di cen tes.

Præfatio de cruce.

Communicantes, & dicem sacratissimum ce- *Intra aq.*
lebrantes: quo vnigenitus tuus in tua tecum gloria co-
æternus, in veritate carnis nostræ visibiliter corporalis appa-
ruit. Sed & memoriam venerantes, in primis gloriosæ sem-
perq; virginis Mariæ genitricis eiusdē Dei & domini nostri
Iesu Christi. Sed, &c. *Et dicitur per totā octauam inclusiue.*

In missis sancte crucis dicatur sequens præfatio.

Æ Terne De us. Qui salutem humani ge-
neris in ligno crucis constituisti: vt, vnde
paors' ori e ba tur, inde vita resur geret

Et qui in ligno vin ce bat, in ligno quoq; vin-

ce re tur: per Chri stū domi nū nostū. Per quem

maiestatem tuam laudant ange li: a dorant domi-

nati o nes, tremunt po testa tes. Coeli celo-

rumq; virtutes, ac be ata se raphin, so ci a

Præfatio duplex tempore paschali.

In festo sancto paschæ vsq; ad ascensionē dicitur præfatio
sequens, & in die paschæ & per octauas, & in octaua
die dicatur, potissimum die: deinceps vero non
dicatur, die: sed, in hoc potissimum
gloriosius.

Erè dignum & iustum est, æquum & fa-

lu ta re. Te quidem domine omni tempore,

sed in hoc potissimū die glori osi ūs prædi ca re:

cū pascha nostrum immola tus est Christus. Ipse

enim verus est agnus: qui ab stulit pec-

ca ta mundi. Qui mortem nostrā mo ri endo

Præfatio duplex tempore paschali.

Intra actionem dicatur,

Communicantes & diem sacratissimum celebrâtes, resurrectionis domini nostri Iesu Christi secū dum carnē. Sed & memoriam venerantes, in primis gloriosæ semperq; virginis Mariæ, genitricis eiusdē Dei & domini nostri Iesu Christi. Sed & beatorū apostolorum, &c. *Alia infra actionē.*

Hanc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & curi & familiæ tuę, quam tibi offerimus, pro his quoq; quos regenerare dignatus es ex aqua & spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus domine vt placatus accipias, &c. *quæ dicatur vsq; ad sabbatum in albis inclusiuē.*

In die ascensionis, & quotidie vsq; ad vigiliā pentecostes exclusiuē dicitur sequens præfatio, si infra idem tempus non celebretur de aliquo festo præfationem propriam non habente.

Aterne De us: per Christū domi num nostrū.

(Musical notation on a four-line staff with square neumes)

Qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis

Præfatio duplex in ascensione domini.

manifestus ap pa ruit : &, ipsis cernētibus, est ele-

uatus in cœ lum: vt nos diu ni ta tis suæ tri-

bu eret esse parti cipes. Et i deo cū ange-

lis & archangelis cū thronis & domina ti o nibus:

cūq; omni mi li ti a cœlestis ex er citus, hymnū

gloriae tuæ ci nimus si ne si ne dicen tes.

¶ Infra actionē. **C**ommunicantes & diem sacratissimum celebrantes, quo dñs noster vnigenitus filius tuus vitam sibi fragilitatis nostræ substantiam in gloriae tuæ dextera collocavit. Sed & memoriam venerantes, in primis gloriosæ semperq; virginis Mariæ genitricis eiusdem Dei & dñi nostri Iesu Christi. Sed & beatorū apostolorū, &c. **Et dicitur tantūm vsq; ad octauum diem inclusiue.**

In festo Pētecostes, vsq; ad sabbatū vigiliæ Trinitatis inclusiue dñi præfatio sequēs: & in missis votiuis de Spū scto, quæ per anni circulū dicūtur: sed in ipsis omittatur Hodierna die.

Æterne De us, per Christum do mi num nostrum.

Qui ascendens super omnes cœlos, sedēsq; ad dexteram

Præfatio duplex in festo pentecostes.

tuam, promissū spiritum sanctū hodierna die in

lios adopti o nis effudit. Qua propter profu-

sis gau dijs, totus in orbe ter rarum mundus

exul tat. Sed & supernæ virtutes, atq; ange-

licæ po te sta tes hymnum gloriae tuæ

concinunt si ne si ne dicen tes.

In **Infra** **C**ommunicantes & diem sacratissimū Pentecostes celebrantes, quo spiritus sanctus apostolis in igneis linguis apparuit. Sed & memoriā, &c. **Alia in-**

Hanc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed **fra a&** & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoq;, quos regenerare dignatus es ex aqua & spiritu sancto tribuenseis remissionem peccatorum, quæsumus domine vt placatus, &c. **Et dicant vsq; ad sequens sabbatum inclusiue.**

In festo sanctissimæ Trinitatis, & in missis votiuis Præfatio.

Aterne Deus. Qui cum vnigenito filio

tuo & spiritu sancto, vnus es De us: vnus es

08 07 **Præfatio duplex sanctissimæ Trinitatis:**

dominus: non in vnus singularitate per sonæ, sed

in vnus trinitate substantiæ. Quod enim de

tua gloria reuelante te credimus, hoc de filio

tu o, hoc de spiritu sancto, sine differentia discre-

tionis sentimus. Ut in confessione veræ sempiter-

naq; de i ta tis, & in personis propri etas, & in

essenti a v nitas, & in maiestate' ado re tur

æqua litas. Quem laudant angeli, atq; archan-

geli, cherubin quoq; & se raphin: qui non cessant

clamare quo ti di e vna vo ce di cen tes.

In festiuitatibus beatissimæ virginis Mariæ, & per earum octauas dicatur Præfatio sequens, mutato nomine secundum qualitatem festi. In vigilijs autem festiuitatum eius & in missis votiuis, & in festo niuium, dicatur Et te in ueneratione. In festis uero purificationis annuntiationis, & cōmemorationis eiusdem dicatur præfatio de natiuitate Christi.

A

Terne De us. Et te in uenera ti one

uisitacione,
assumptione,
natiuitate,
præfætatione,
conceptione,
pietate,

beatæ & gloriosæ sempérq; virginis

Ma ri æ, exultantibus animis lauda re, bene-

dicere & præ dica re. Quæ & vnigenitum tuum

sancti spiritus obumbratione concepit: & virgi-

nitatis gloria permanente, huic mūdo lumen æternū

ef fu dit, Iesum Christū do mi nū nostrum. Per quē

*Et reliqua vt
in prima præ-
fatione.*

Sanctus. **S**anctus. **S**anctus, dominus Deus
Sabaoth. Pleni sunt coeli & terra, gloria
tua. Hosanna in excelsis. **B**enedictus qui
venit in nomine domini. Hosanna in ex-
celsis.

Canon.

E igitur
 clemen-
 tissime
 pater, per
 Iesū Chri-
 stum filium tuum do-
 minum nostrum, sup-
 plices rogamus & peti-
 mus: vti accepta ha-
 beas & benedicas hæc
 ✠ dona, hæc ✠ mune-
 ra, hæc ✠ sancta sacri-
 ficia illibata: In primis
 quæ tibi offerimus pro
 Ecclesia tua sancta ca-
 tholica, quam pacifi-
 care, custodire, aduna-
 re, & regere digneris
 toto orbe terrarū: vna
 cum famulo tuo Papa
 nostro **N.** & antistite

nostro **N.** & rege no-
 stro **N.** & omnibus or-
 thodoxis atque catho-
 licæ & apostolicæ fi-
 dei cultoribus,

Oratio pro viuis.

Memento domine
 famulorū famu-
 larumque tuarum **N.**
 & **N** Et omnium cir-
 cunstantium, quorum
 tibi fides cognita est &
 nota deuotio: pro qui-
 bus tibi offerimus, vel
 qui tibi offerūt hoc sa-
 crificium laudis pro se
 suisque omnibus, pro
 redemptione animarū
 suarum, pro spe salu-
 tis, & incolumitatis
 suæ: tibi que reddunt

Canon.

vota sua æterno Deo,
vivo & vero.

Infra actionem.

Communicantes &
memoriam vene-
rantes in primis glori-
ose semperque virginis
Mariæ genitricis Dei
& dñi nostri Iesu Chri-
sti. Sed & beatorum a-
postolorum ac marty-
rum tuorū, Petri, Pau-
li, Andreæ, Iacobi, Io-
annis, Thomæ, Iacobi,
Philiphi, Bartholo-
mæi, Matthæi, Simo-
nis & Thadæi, Lini,
Cleti, Clementis, Six-
ti, Cornelii, Cypriani,
Laurentii, Chryfogo-
ni, Ioānis & Pauli, Col-
mæ & Damiani. Et o-
mnium sãctorum tuo-

rum, quorum meritis
precibusque concedas,
vt in omnibus prote-
ctionis tuæ muniamur
auxilio. Per eundem
Christum dominū no-
strum. Amen.

Infra actionem.

Hanc igitur obla-
tionem seruitutis
nostræ, sed & cunctæ
familiæ tuæ quæsumus
domine vt placatus ac-
cipias, diesque nostros
in tua pace disponas:
atque ab æterna dam-
natione nos eripi, & in
electorum tuorum iu-
beas grege numerari.
Per Christum dominū
nostrum. Amen.

Quam oblationem tu
Deus in omnibus quæ-

mus bene ✠ dictā, ascri-
 ✠ ptam, ra ✠ tā, ratio-
 nabilē, acceptabilēque
 facere digneris: vt no-
 bis cor ✠ pus & san- ✠
 guis fiat dilectissimi fi-
 lij tui domini nostri Ie-
 su Christi.

Qui pridie quā patere-
 tur, accepit panē in san-
 ctas ac venerabiles ma-
 nus suas: & eleuatis o-
 culis in coelū, ad te deū
 patrē suū omnipotētē,
 tibi gratias agens, bene
 ✠ dixit ac fregit, dedit
 que discipulis suis di-
 cēs: Accipite & mādu-
 cate ex hoc omnes.

HOC EST ENIM
 CORPVS MEVM.

Si simili modo postea
 quā coenatum est, acci-

piens & hūc præclarū
 calicē in sanctas ac ve-
 nerabiles manus suas,
 item tibi gratias agēs,
 bene ✠ dixit, deditque
 discipulis suis dicens:
 Accipite & bibite ex
 eo omnes.

HIC EST ENIM
 CALIX SANGVI-
 NIS MEI, NOVI
 ET ÆTERNI TE-
 STAMENTI, MY-
 STERIVM FIDEI:
 QVI PRO VOBIS
 ET PRO MVLTIS
 EFFVNDETVR IN
 REMISSIONEM
 PECCATORVM.

Hæc quotiescūque fe-
 ceritis, in mei memo-
 riam facietis.

Vnde & memores do-

Canon.

mine nos serui tui, sed triarchæ nostri Abra-
& plebs tua sancta, Chri hæ, & quod tibi obtulit
sti filij tui domini no- summus sacerdos tuus
stri tam beatæ passio- Melchisedec, sanctum
nis, necnon & ab infe- sacrificium, immacu-
ris resurrectionis, sed & latam hostiam.

in cœlos gloriosæ ascē **S**upplices te rogamus
sionis, offerimus præ- omnipotēs Deus, iube
claræ maiestati tuæ de hæc perferri per ma-
tuis donis ac datis, ho- nus sancti angeli tui in
stiam ✠ puram, hostiã sublimẽ altare tuum, in
✠ sanctam, hostiam ✠ conspectu diuinæ ma-
immaculatã, panem ✠ iestatis tuæ: vt quot-
sanctum vitæ æternæ, quot ex hac altaris par-
& calicẽ ✠ salutis per- ticipatione sacrosanctũ
petuæ. filij tui cor ✠ pus & san-

Supra quæ propitio ac ✠ guinẽ sumptimus,
sereno vultu respicere omni bene ✠ dictione
digneris: & accepta ha cœlesti & gratia reple-
bere, sicuti accepta ha amur. Per eundẽ Chri-
bere dignatus es mu- stũ dominum nostrum.
nera pueri tui iusti A- Amen.
bel, & sacrificium pa-

Oratio pro defunctis.

Memento etiã dñe Alexandro, Marcelli-
 famulorum famu no, Petro, Fœlicitate,
 larũque tuarum **N** qui Perpetua, Agatha, Lu-
 nos præcesserunt cum cia, Agnete, Cæcilia,
 signo fidei & dormiunt Anastasia. Et cũ omni-
 in somno pacis: ipsis bus sanctis tuis: intra
 domine, & omnibus in quorũ nos confortium
 Christo quiescentibus non æstimator meriti,
 locum refrigerii, lucis, sed veniẽ quæsumus lar-
 & pacis vt indulgeas gitor admitte. Per
 deprecamur. Per eun- Christũ dñm nostrum,
 dem Christum domi- **Non dicitur** Amen.
 num nostrum. Amen. **P**er quem, hæc omnia
Nobis quoque pecca- dñe semper bona creas,
 toribus famulis tuis de sancti ✠ ficas, viui ✠ fi-
 multitudine miseratio cas, bene ✠ dicis, & præ-
 num tuarũ sperãtibus, stas nobis., per ip ✠ sũ,
 partẽ aliquam & socie- & cum ip ✠ so, & in ip-
 tatem donare digneris ✠ so, est tibi Deo patri
 cũ tuis sanctis apostolis ✠ omnipotenti, in vni-
 & martyribus: cum Io- tate spiritus ✠ sancti,
 anne, Stephano, Ma- omni honor & gloria.
 thia, Barnaba, Ignatio,

Cantus in oibus festis & in dñicis diebus.

Per omnia secula seculorum. **R.** Amen.

Oremus. **P**ræceptis salutaribus moniti, & di-

uina institutione formati, audemus dicere,

Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur no men

tu um. Adueniat regnū tuū. Fiat voluntas tua, si-

cut in cœlo & in terra. Panē nostrū quotidianū da

nobis ho di è. Et dimitte nobis debita nostra : sicut

& nos dimittimus debitoribus nostris . Et ne nos in-

ducas in tentationem. **R.** Sed libera nos à malo. amē.

In mis-
sis defun-
ctorum.

P Er omnia secula seculorum. **R.** Amen.

Canon.

Oremus, **P**receptis salutaribus moniti, & diuina in-

stitutione formati, audemus dicere. **P**ater noster

qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum

tuum. Fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: & dimitte

nobis debita nostra: sicut & nos dimittimus debitori-

bus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. *Re.* Sed

libera nos à malo. Amé.

Libera nos quaesumus dñe ab omnibus malis praeteritis praesentibus, & futuris: & intercedete beata & gloriosa semperque virgine Dei genitrice Maria, & beatis apostolis tuis Petro & Paulo at-

que Andrea, cum omnibus sanctis, da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiae tuae adiuti, & a peccato simus semper, liberi: & ab omni perturbatioe, securi. Per eundem dñm nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate spūs sancti Deus.

¶ Cantus in festis & dominicis diebus.

P

Et omnia secula seculorū, *R.* Amen. *P* ax *✠* domini

fit *✠* semper vobis *✠* cum. *R.* Et cum spiritu tuo

Catus
in missis
defunctorum.

P

Et omnia secula seculo rū. *R.* Amen. *P* ax *✠*

domini fit *✠* semper vobis *✠* cū. *R.* Et cū spiritu tuo.

HÆc sacrosancta cō omnibus fumentibus,
mistio corporis & salus mentis & corpo-
sanguinis dñi nostri Ie- ris, & ad vitam æter-
su Christi, fiat mihi & nam capeffendā præ-

paratio salutaris. Te
præstāte, Deus noster,
qui æternus viuis & re
gnas Deus per omnia
secula seculorū. Amē.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, dona
nobis pacem.

In missis defūctorum
ad primum & secundū
Agnus dei. sine vlla pe
ctoris tūlione loco Mi
serere nobis, **dicatur**
dona eis requiem. **Ad**
tertiū vero, dona eis re
quiē sempiternam. **Et**
li non celebretur pro

defunctis, antequā su
matur Pax, dicatur
hæc oratio.

Domine Iesu Chri
ste, qui es vera pax
& vera concordia, fac
nos pacificari in hac
sancta hora.

Dicta oratione Celebrās os
culetur altare. Si verò cele
bret pro defunctis illam non
dicat, nec altare osculetur.
Deinde inclinatus dicat se
quentes orationes.

Domine facte pater
omnipotēs æterne
Deus da mihi hoc cor
pus & sanguinē filii tui
dñi nostri Iesu Christi
ita sumere, vt merear
per illud remissionem
oniū peccatorū meorū
accipere: & tuo sancto
spiritu repleri: quia tu

es Deus benedictus, & omnia secula seculorū.
 præter te non est alter: Amen. **Oratio.**
 cuius regnum & imperium sine fine permanet in secula seculorū.
Amen. **Oratio**
Domine Iesu Christi ste fili Dei viui, qui ex volūtate patris cooperante spiritu sãcto, per mortem tuã mūdū viuificasti, libera me per hoc sacrosanctum corpus & sanguinẽ tuū ab omnibus iniquitatibus meis, & vniuersis malis: & fac me tuis sēper inhærere mādatis, & a te nunquã separari permittas. Qui cum eodẽ patre viuis & regnas in vnitāte eiusdẽ spiritus sãcti Deus, Per omnia secula seculorū, Amen.

**Hic accipiat patenam cū cor-
pere Christi: & cum maxima
humilitate & reuerētia dicat,
Panem cœlestem acci-
piam, & nomen domi-
ni inuocabo.**

**Hic tondat ter pectus, dicens,
Domine non sum di-
gnus, vt intres sub tectū
meum: sed tantum dic
verbo, & sanabitur ani-
ma mea.**

**Hic sumat corpus domini si-
gnans se prius, dicens,
Corpus domini nostri
Iesu Christi ✠ custo-
diat animam meam in
vitam æternam. Amē.**

**Hic postea si quid remanserit
in patena, cum digito reponat
in calicem: & postea cum re-
uerētia accipiat ipsum, dicens.**

**Quid retribuam do-
mino, pro omnibus que**

retribuit mihi? calicē
salutaris accipiam, &
nomen domini inuo-
cabo: laudās inuocabo
dominum, & ab inimi-
cis meis saluus ero.

**Hic sumat sanguinem, signās
se prius, dicens,**

**Sanguis domini nostri
Iesu Christi ✠ custo-
diat animam meam in
vitā æternam. Amen.**

**Sumpto sanguine postea di-
gitos perfundat vino & aqua,
dicens,**

**Quod ore sumpsimus
domine, pura mēte ca-
piamus: & de munere
tēporali fiat nobis re-
mediū sēpitemnū, amē.**

**Completa sumptione sacra-
menti, dicat,**

**Corpus tuū dñe quod
sumpsi, & sanguis quē**

Canon.

potavi, adhæreat visceribus meis: & præsta ut in me non remaneat scelerum macula, quæ tam sancta & pura refecerunt sacramenta. Qui vivis & regnas cum Deo patre in unitate spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Finis missæ & data benedictione, si danda est, inclinans se Celebrans ante medium altaris summæ Trinitati dicat orationem.

Placeat tibi sancta trinitas obsequium seruitutis meæ: & præsta ut sacrificium, quod oculis tuæ maiestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que & omnibus, pro quibus illud obtuli, sit te misere-

rante propitiabile. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Oratione hac dicta, osculetur altare, deinde dicat Dominus vobiscum.

¶ Initium sancti euangelij secundum Ioannem.

In principio erat verbum; & verbum erat apud Deum: & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil. Quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat lux hominum: & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium: ut testimonium perhiberet de lumine: ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux ve-

ra, quæ illuminat omnem
hominem venientem in hunc
mundum. In mundo erat, &
mundus per ipsum factus est,
& mundus eum non cogno-
uit. In propria venit: & sui eum
non receperunt. Quotquot
autem receperunt eum, dedit
eis potestatem filios Dei fieri:
his qui credunt in nomine eius.
Qui non ex sanguinibus, neq;
ex voluntate carnis, neq; ex
voluntate viri, sed ex Deo nati
sunt. Et verbum caro factum

est: & habitavit in nobis. Et
vidimus gloriam eius, gloriã
quasi unigeniti à patre: plenũ
gratia & veritatis. *Descendens
ante medium altaris, genibus
flexis dicat, Salve regina.*

*¶ Sequuntur intonationes,
promissis cantatis terminan-
dis.*

*¶ Sequens cantus dicitur in
festis solennibus, etiam si fiat
de beata Maria.*

Te

missa est.

*¶ Sequens cantus dicitur in missis
beatae Mariae, quæ in sabbatis cele-
brantur, & in votivis eiusdem.*

Te mis sa est

Sequens cantus dicatur in missis Angelorum.

Te missa est.

Cantus sequens dicatur tempore resurrectionis
vsque ad vigiliam Trinitatis, & per to-
tam octauam corporis Christi.

Te missa est, al leluia, alle-

luia.

Sequentes intonationes dicantur in missis, in quibus non dicitur Gloria in excelsis Des.

Cantus sequens dicatur in festis solennibus.

B

Enedicamus do-

mi no.

Cantus sequens est de beata Maria.

B

E ne di camus do mino.

Cantus sequens dicatur in missis votivis totius anni.

B

E ne di camus do mino.

Cantus sequens dicatur in missis pro defunctis.

R Equi es cant in pa ce.
vel aliud.

R Equies cant in pa ce.

In na-

Ene di carnis do
Carnis leonis dicitur in melle dicitur in melle

Ene di carnis do
Carnis leonis dicitur in melle dicitur in melle

cat
Q
pul
D
us.
D
G
L
illu
fui
int
ga
H

In Natiui-

tate domini missa in gallicantu.

Officium.

Dominus dixit ad me, filius meus es tu: ego hodie genuite. **vers.**

Quare fremuerunt gentes: & populi meditati sunt inania? **p.**

Dominus dixit ad me, filius meus. **vers.** Gloria patri & filio. **p.**

Dominus dixit ad me. **Oratio.**

Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarescere, da quaesumus, ut cuius lucis mysteria in terra cognouimus, eius quoque gaudijs in caelo perfruamur. Qui tecum uiuit & regnat.

Lectio Esaiæ prophetae.

Hæc dicit dominus, Populus, qui ambulabat in tene-

bris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis lux orta est eis. Multiplicasti gentem: non magnificasti lætitiā. Lætābuntur coram te, sicut qui lætantur in messe, sicut exultāt victores capta præda quādō diuidunt spolia. Iugum enim oneris eius, & virgam humeris eius, & sceptrum exactoris eius superasti, sicut in die Madian. Quia omnis violēta prædatio cum tumultu, & vestimentum mistū sanguine, erit in cōbustionē & cibus ignis. Paruulus enim natus est nobis: & filius datus est nobis: Et factus est principatus super humerum eius: & vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius, Deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Multiplicabitur eius imperium: & pacis nō erit finis. Super solium Dauid, & super regnum eius sedebit: ut cōfirmet illud, & corroboret in iudicio & iustitia a modo, & vsq; in sēpiternum.

A Imne-

Immediatè dicatur epistola sequens.

¶ Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Titum.

Charissime, Apparuit gratia Dei saluatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, vt abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè & iustè & piè viuamus in hoc seculo: expectâtes beatam spem, & aduentum gloriæ magni dei & saluatoris nostri Iesu Christi: qui dedit semetipsum pro nobis: vt nos redimeret ab omni iniquitate: & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorè bonorum operum. Hęc loquere & exhortare in Christo Iesu domino nostro. *resp.* Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te. *vers.* Dixit dominus dño meo, sede à dextris meis: donec ponā inimicos tuos, scabellum pedū tuorū. Alleluia. Alleluia. *vers.*

Dñs dixit ad me: filius meus es tu: ego hodiè genui te. Alleluia.

¶ Sequentia sancti euangelij secundum Lucam.

In illo tempore, Exijt editum à Cæsare Augusto, vt describeretur vniuersus orbis. Hęc descriptio prima facta est à præfide Syriæ Cyrino. Et ibāt omnes vt profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem & Ioseph à Galilæa de ciuitate Nazareth, in Iudæam ciuitatem Dauid, quæ vocatur Bethleem: eò quòd esset de domo & familia Dauid: vt profiteretur cum Maria desponsata sibi vxore prægnante. Factum est autè cum essent ibi, impleti sunt dies vt pareret: & peperit filium suum primogenitum. & pannis eum inuoluit, & reclinavit eum in præsepio: quia nõ erat ei locus in diuerforio. Et pastores erant in regione eadè vigilantes & custodientes vigilias noctis super gregem suum.

Et

Et ecce angelus domini stetit iuxta illos, & claritas Dei circumfulsit illos: & timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus, Nolite timere. Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie Saluator qui est Christus dominus in ciuitate Dauid. Et hoc vobis signum: Inuenietis infantem pannis inuolutum & positum in praesepio. Et subito facta est cum angelo multitudo militiae coelestis laudantium Deum, & dicentium. Gloria in altissimis Deo: & in terra pax hominibus bonae voluntatis. Credo in vnum Deum.

Offertorium.

Lætentur caeli, & exultet terra, ante faciem domini: quoniam venit.

Secreta.

Accepta tibi sit Domine quæsumus hodiernæ fe-

stiuuitatis oblatio: vt tua gratia largiente, per hæc sacrosancta commercia in illius inueniamur forma: in quo tecum est nostra substantia. Qui tecum viuit & regnat.

Præfatio.

Quia per incarnati. **Et dicatur quotidie vsque ad epiphaniam domini, Infra actionem.**

Communicantes & noctem sacratissimam celebrantes: quæ beatæ Mariæ intemerata, &c.

Et dicantur quotidie vsque ad octauam Natiuitatis inclusiue Sed in hac missa tantum dicatur noctem. Deinceps vero diem.

Commu.

IN splendoribus sanctorum Iuxta vtero ante luciferum genui te.

Post commu.

DA nobis quæsumus domine Deus noster: vt qui Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi mysterijs frequentare gaudemus:

In natiuitate domini missa de luce.

dignis conuersationibus ad eius
mereamur peruenire cōfortiū.

Qui tecū uiuit & regnat. **vers.**
Dominus uobiscū. **Resp.** Et cū
spiritu tuo. **Deinde diaconus**
uersus ad populum dicat, Ite
missa est. **ueius loco si placue-**
rit, Verbum patris hodiè. Et si.
militer fiat per totā octauam.

In secunda missa surgente
aurora. Officium.

Lux fulgebit hodiè su-
per nos, quia natus est
nobis dominus: & vo-
cabitur admirabilis Deus, prin-
ceps pacis, pater futuri seculi: cu-
ius regni nō erit finis. **vers.** Do-
minus regnauit, decorem indu-
tus est, indutus est dominus for-
titudinem, & præcinxit se. **p.**
Lux fulgebit hodiè super. **vers.**
Gloria patri & filio. **p.** **L**ux
fulgebit. **G**loria in excelsis
Deo. **Oratio.**

DA nobis quæsumus ōni-
potens Deus, ut qui noua

incarnati uerbi tui luce perfun-
dimur: hoc in nostro resplēdeat
opere: quod per fidem fulget in
mente. Per eundem dominum
nostrum Iesum Christum.

Lectio Esaiæ prophetae.

Hæc dicit dominus: Spiri-
tus dñi super me, eo quòd
unxerit me. Ad annuntiādum
māsuetismisit me: ut mederer
contritis corde, & prædicarem
captiuis indulgentiam: & clau-
sis apertionem, ut prædicarem
annum placabilem domino, &
diem ultionis Deo nostro: Ut
consolarem omnes lugentes, ut
ponerem consolationem lugē-
tibus Sion: & darem eis coronā
pro cinere, oleū gaudij pro lu-
ctu, pallium laudis pro spiritu
mæroris. Et uocabūtur in ea for-
tes iustitiæ, plātatio dñi ad glo-
rificandū. Ecce dominus audi-
tū fecit in extremis terræ. Dici-
te filiæ Sion: Ecce Saluator tuus
uenit: ecce merces eius cū illo,
& opus illius corā eo. Et uoca-
bunt

bunt eos populus sanctus, re-
depti à dño Deo nostro. **Statim**
dicatur sequēse pistola ¶ **Lectio**
epistolæ beati Pauli ap. ad Titū.

Charissime, Apparuit be-
nignitas & humanitas Sal-
uatoris nostri Dei: non ex operi-
bus iustitiæ quæ fecimus nos:
sed secūdū suā miā saluos nos
fecit, per lauacrū regñrationis et
renouatiōis spūs sancti: quē effu-
dit in nos abūdē p̄ Iesū Christū
Saluatorē nostrū: vt iustificati
gratia ipsius hæredes simus se-
cundū spē vitæ æternæ. in Chri-
sto Iesu dño nostro. **Ref.** Bene-
dictus qui venit in nomine dñi:
Deus dñs & illuxit nobis. **Vers.**
A dño factū est illud: & est mi-
rabile in oculis nostris. **Alleluia,**
Alleluia. vers. Dñs regnauit, de-
corē induit: induit dñs fortitu-
dinē, & præcinxit se virtute. **Al-**
leluia. ¶ **Sequentia sancti**
euangelij secundum Lucam.
In illo tempore, Pastores lo-
quebantur ad inuicem: Trā-

seamus vsq; Bethleē, & vide-
mus hoc verbū quod factū est,
quod fecit dñs & ostēdit nobis.
Et venerunt festinātes: & inuene-
runt Mariā & Ioseph, & infantē
positū in præsepio. Vidētes autē
cognouerūt de verbo, quod di-
ctū erat illis de puero hoc. Et oēs
qui audierunt mirati sunt: & de
his quæ dicta erant à pastoribus
ad ipsos. Maria autē conserua-
bat ōnia verba hæc, conferēs in
corde suo. Et reuersi sunt pasto-
res glorificantes & laudātes Deū
in omnibus, quæ audierant &
viderant: sicut dictū est ad illos.

Credo in vnū Deum. **Offert.**
Deus enim firmavit orbē terrę,
qui non cōmouebitur: parata
sedes tua Deus extunc: à seculo
tu es. **Secreta.**

MVnera nostra quęsumus
dñe natiuitatis hodiernę
mysterijs apta proueniāt: & pa-
cē nobis seper infundāt. vt sicut
homo genitus, idē refulsit Deus,
sic nobis hæc terrena substantia

In natiuitate domini ad missam maiorem.

conferat quod diuinum est. Per eundem dñm. **Præfatio & Cōmunicantes. vt supra. Cōm.**

EXulta filia Sion, lauda filia Hierusalé: Ecce rex tuus uenit Sanctus & Saluator mundi.

Post comun.

Huius nos dñe sacramenti sēper nouitas natalis n. stauret, cuius natiuitas singularis humanā repulit uetustatem. Per eundem dñm nostrum.

In die natiuitatis domini ad missam maiorem. Officium.

Dernatus est nobis, & filius datus est nobis: cuius imperium super humerū eius: & uocabitur nomen eius magni cōsiliij āgelus.

vers. Cantate dño canticū nouū: quia mirabilia fecit. **p.** Puer natus. **vers.** Gloria. **p.** Puer natus:

Gloria in excelsis Deo. **Oratio.**

Concede quęsumus ōnipotēs Deus, ut nos vnigeniti

tui noua per carnē natiuitas liberet: quos sub peccati iugo uetusta seruitus tenet. Per eundem dominū nostrum Iesum Christum filium tuum.

¶ Lectio Esaie prophete.

Hæc dicit dñs, Propter hoc sciet populus meus nomē meū in die illa: quia ego ipse, qui loquebar, ecce adsum. Quam pulchri super montes pedes annuntiantis & prædicantis pacem: annuntiantis bonū, prædicantis salutem, dicentis Sion, regnabit Deus tuus. Vox speculatorum tuorum leuauerunt uocem: simul laudabunt: quia oculo ad oculum uidebūt, cū cōuerterit dominus Sion. Gaude & laudate simul deserta Hierusalem, quia cōsolatus est dñs populum suum: redemit Hierusalem. Parauit dñs brachium sanctum suum in oculis omnium gentium: & uidebūt omnes fines terræ salutare Dei nostri.

Immediatē dicatur epistola sequens

quens.

Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Hebræos.

FRatres, Multifariam, multisq; modis olim Deus loquens patribus in Prophetis, nouissimè diebus istis loquutus est nobis in filio: què constituit heredè vniuersorū: per què fecit & secula. Qui cū sit splendor gloriæ, & figura substatię eius, portās q; omnia verbo virtutis suæ: purgationē peccatorū faciens: sedet ad dexteram maiestatis in excelsis: tantò melior āgelis effectus, quantò differētius præ illis nomen hæreditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum, Filius meus es tu, ego hodie genui te? Et rursum: Ego ero illi in patrem: & ipse erit mihi in filium. Et cū iterum introducit primogenitum in orbem terrę, dicit: Et adorent eum omnes angeli Dei. Et ad angelos quidem dicit: Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos

flammam ignis. Ad Filium autem, Thronus tuus Deus in seculum seculi: virga æquitatis, virga regni tui. Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo exultationis, præ participibus tuis. Et tu in principio domine, terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cœli. Ipsi peribunt, tu autem permanebis: & omnes vt vestimentum veterascent. Et velut amictum mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es: & anni tui non deficient.

Ref. Viderūt omnes fines terrę salutare Dei nostri: iubilate Deo omnis terra. **vers.** Notum fecit dominus salutare suum: ante conspectum gentium reuelauit iustitiam suam. **Alleluia, Alleluia.** **vers.** Dies sanctificatus illuxit nobis: venite gentes, & adorate dominū: quia hodiè descendit lux magna super terram.

Alleluia.

In natiuitate domini ad missam maiorem.

Initium sancti euangelij secundum Ioannem.

IN principio erat verbum, et verbum erat apud Deum: & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat lux hominum: & lux in tenebris lucet: & tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium: vt testimonium perhiberet de lumine, vt oēs crederent per illum. Non erat ille lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est: & mundus eum non cognouit. In propria venit: & sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri: his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus, neque ex volunta-

te carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et verbum caro factum est, & habitauit in nobis (Et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti à patre) plenum gratiae & veritatis. **Credo.** **Offert.** Tui sunt caeli, & tua est terra: orbem terrarum & plenitudinem eius tu fundasti: iustitia & iudicium praeparatio sedis tuae. **Secre.**

Oblata domine munera noua, unigeniti tui natiuitate sanctifica: nosque à peccatorum nostrorum maculis emunda. Per. **Praef.** & **Communicantes vt supra. Com.**

Viderunt oēs fines terrae, salutare Dei nostri. **Post cō.** **P**raesta quae sumus omnipotens Deus, vt natus hodie saluator mundi, sicut diuinae nobis generationis est autor, ita & immortalitatis sit ipse largitor. Qui tecum viuit. **Et in fine.** Ite missa est, vel Verbum patris, vt supra. Et dicatur in fine missae loco supradicti euangelij sancti Ioannis euangelium Epiphaniae, scz **Cum** natus esset.

Circūcisio domini. Officiū.

Ver natus est nobis, & filius datus est nobis: cuius imperium super humerum eius: & vocabitur nomen eius magni consilij āgelus. **vers.** Cantate dño cāticū nouū: quia mirabilia fecit. **p.** Puer natus. **vers.** Gloria. **p.** Puer natus. **Gloria in excelsis Deo. Oratio.**

Deus qui nobis nati saluatoris diem celebrare concedis octauum: fac nos quæsumus eius perpetua diuinitate muniri: cuius sumus carnali cōmercio reparati. Per eundem.

Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Titum.

Charissime, Apparuit benignitas & humanitas Saluatoris. **Vt supra in missa de luce. resp.** Viderunt omnes fines terræ, salutare Dei nostri: iubilare Deo ōnis terra. **vers.** Notū fecit dominus salutare suum:

ante conspectum gentium reuelauit iustitiam suam. **A**lleluia, **A**lleluia. **vers.** Multifariam olī Deus loquēs patribus in prophetis, nouissimē diebus istis locutus est nobis ī filio suo. **A**llel.

Sequentia sancti euangelij secundum Lucam.

Postquā consummati sūt dies octo, vt circūcideretur puer vocatū est nomen eius Iesus: quōd vocatū est ab āgelo, priusquā in vtero cōciperetur. **Credo. Off.**

Tui sunt cœli, & tua est terra: orbem terrarū & plenitudinem eius tu fundasti: iustitia & iudiciū præparatio sedistux. **Secre.**

Præsta quæsumus dñe, vt hæc munera quæ dñi nostri Iesu Christi arcanae natiuitatis mysterio gerimus, purificatæ mētis intelligētia cōsequamur. Per eūdē dñm. **Præfatio. & cōmunicantes. vt supra de natiuitate. Commu.**

Viderunt oēs fines terre, salutare dei nostri. **Post cō.**

Præsta

PRæsta quæsumus dñc, vt quod saluatoris nostri itera ta festiuitate percepinus: perpetuæ nobis redẽptionis conferat medicinam. Per eundem.

¶ Epiphania dñi Officium.

Ecce aduenit dominator dñs: & regnum in manueius: & potestas & imperiũ. **vers.** Deus iudiciũ tuũ regi da: & iustitiã tuã filio regis. **p.** Ecce aduenit. **vers.**

Gloria patri. **p.** Ecce aduenit. Gloria in excelsis. **Oratio.**

Deus qui hodierna die vni genitũ tuũ gẽtibus stella ducere reuelasti: cõcede propitius, vt qui iã te ex fide cognouim9, vsq; ad contẽplandã speciẽ tuæ celsitudinis perducamur. Per.

¶ Lectio Esaiæ prophætæ.

Surge, illuminare Hierusalé, quia venit lumẽ tuũ: & gloria dñi sup te orta est. Quia ecce tenebræ operiẽt terrã, & caligo populos: sup te autẽ orietur dñs: & gloria eius in te videbitur. Et

ãbulabũt gẽtes in lumine tuo, et reges in splẽdore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos, & vide: oẽs isti cõgregati sũt, venerũt tibi Filij tui de lõge veniẽt: & filie tuæ de latere surgẽt: tũc videbis, & afflues, & mirabitur & dilatatur cor tuũ: quãdo cõuersa fuerit ad te multitudo maris, fortitudo gẽtũ venerit tibi. Inũdatio camelorũ operiet te: dromedarij Madiã & Epha. Oẽs de Saba veniẽt, aurũ & thus deferẽtes, & laudẽ dño anũtiantes. **Epistola sequẽs dicatur immediate post istã prophetiã, in hac die tantũ p octauas verò epistola est ipsa prophætia supra dicta. ¶ Ep. b. P. ad Titũ. Charissime, Apparuit. vt supra in missa de aurora. fo. 107 ref.** Oẽs de Saba veniẽt, aurũ & thus deferẽtes: & laudẽ dño anũtiãtes. **ve.** Surge, illũinare Hierusalé: qã gloria dñi sup te orta est **Alleluia. al. vers.** Vidimus stellã eius in oriẽte: & venimus cũ muneribus adorare dñm. **Alleluia.**

Sequentia

¶ *Sequentia sancti euangelij
secundum Mathæum.*

Cum natus esset Iesus in Bethleem Iudæ in diebus Herodis regis, ecce Magi ab oriente venerunt Hierosolymam, dicentes: ubi est qui natus est rex Iudæorum? Vidimus enim stellam eius in oriente, & venimus adorare eum. Audiens autem Herodes rex, turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo. Et congregans omnes principes sacerdotum & scribas populi, sciscitabatur ab eis, ubi Christus nasceretur. At illi dixerunt ei: in Bethleem Iudæ. Sic enim scriptum est per prophetam: Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda. Ex te enim exiet dux: qui regat populum meum Israel. Tunc Herodes clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis. Et mittens eos in Bethleem, dixit: Ite, & interrogate diligenter de puero, et cum

inueneritis, renuntiate mihi: ut & ego veniens adorem eum. Qui cum audissent Regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in oriente, antecedebat eos usque dum veniens staret supra ubi erat puer. Videntes autem stellam, gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domum, inuenerunt puerum cum Maria matre eius: & procidentes adorauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum, thus, & myrrham. Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem: per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. **Credo. Offert. R**eges Tharsis, & insulæ munera offerent: reges Arabum & Saba dona adducent: & adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes seruient ei. **Secreta.**

Ecclésiæ tuæ quæsumus domine dona propitius intueri: quibus non iam aurum, thus, & myrrha profertur. Sed quod

Dominica resurrectionis domini.

quodeisdem muneribus declaratur, immolatur & sumitur Iesus Christus filius tuus. Qui tecum. *Præfatio.* Quia cum vnigenitus. *Infra actionē.* Cōmunicantes. *Commu.*

Vidimus stellam eius in oriente: & venimus cum muneribus adorare dominum.

Post commu.

Præsta quæsumus omnipotens Deus, vt quod solenni celebramus officio, purificatæ mentis intelligentia consequamur. Per dominum nostrum.

Et in fine missæ. Ite missa est. *vel si placer.* Stella fulget hodie. *Et notandum quòd Credo Præfatio, & Communicantes. dicuntur per totam octauam inclusiue.*

¶ Dominica resurrectionis domini Officium.

Resurrexi, & adhuc tecum sum, Alleluia: posuisti super me manum tuam, Alleluia: mirabilis

facta est scientia tua, Alleluia, Alleluia. *vers.* Domine probasti me, & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam, & resurrectionem meam. *p.* Resurrexi & adhuc. *vers.* Gloria patri & filio. *p.* Resurrexi & adhuc. *Oratio.*

Deus qui hodierna die per vnigenitum tuum æternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti: vota nostra quæ præueniendo aspiras: etiam ad iuuando prosequere. Per eundem dominum.

¶ Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres, Expurgate vetus fermentum: vt sitis noua conspersio, sicut estis azymi. Etenim pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitie: sed in azymis sinceritatis. *Resp.* Hæc dies lætitiæ quæ fecit dñs: exultemus & lætemur

in

in ea. **vers.** Cōfitemini domino quoniam bonus : quoniam in seculum misericordia eius. Alleluia, Alleluia. **vers.** Pascha nostrum immolatus est Christus. **vers.** Epulemur in azymis sinceritatis & veritatis .

Prosa.

Victime paschali laudes immolant Christiani. Agnus redemit oues: Christus innocēs patri reconciliauit peccatores. Mors & vita, duello conflixere mirando: dux vitæ, mortuus regnat uiuus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via? Sepulchrū Christi uiuentis, & gloriam videre surgentis. Dic nobis Maria quid vidisti in via? Angelicos testes, sudarium & vestes. Dic nobis Maria quid vidisti in via? Surrexit Christus spes mea: præcedet suos in Galileam. Credendum est magis soli Mariæ veraci, quàm Iudeorū turbę fallaci. Scimus Christum surrexisse

à mortuis verè: tu nobis victor rex miserere. Amen. Alleluia. **Et ista prosa dicatur per octauas vsque ad Sabbatum in albis exclusiue.**

Sequentia sancti euangelij secundum Marcum.

In illo tempore, Maria Magdalene & Maria Iacobi & Salome emerūt aromata: vt venientes vngerent Iesum. Et valde manè vna sabbatorum, veniunt ad monumentum : orto iam sole . Et dicebant ad inuicem : Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti ? Et respicientes, viderunt reuolutum lapidem . Erat quippè magus valde . Et introeuntes in monumentum, viderunt iuuenem sedentem in dextris, coopertum stola candida : & obstupuerunt . Qui dicit illis, Nolite expauescere, Iesum quæritis Nazarenū, crucifixū: surre-

In die ascensionis domini.

xit, non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite, dicite discipulis eius, & Petro, quia præcedet vos in Galilæam: Ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Offert. Terra tremuit & quieuit, dum resurgeret in iudicio Deus. Alleluia. **Secreta.**

SVscipe, quæsumus, domine preces populi tui cum oblationibus hostiarum: ut paschali bus initiatæ mysterijs, ad æternitatis nobis medelam, te operante, proficiant. Per dñm, **Præf.**

Te quidem domine omni tempore. **C**ōmunicantes. & Hanc igitur. **Cōm.**

Pascha nostrum immolatus est Christus, Alleluia: itaq; epulemur in azymis sinceritatis & veritatis, Allel. al. al.

Post commu.

Spiritum nobis domine tuæ charitatis infunde: ut, quos sacramētis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordēs. Per dominū nostrum Iesum Chri-

stum filium tuum qui tecum viuit, & regnat in unitate eiusdē spiritus sancti Deus. Per omnia secula seculorum. **resp.** Amen.

vers. Dñs vobiscum. **resp.** Et cū spiritu tuo. **vers.** Ite missa est,

Alle. al. **resp.** Deo gratias. al. al.

Et sic finiatur missa per totam resurrectionē, dicēdo, Ite missa est. **cum duplici all. in diebus**

quibus dicitur, Gloria in excelsis.

Ascensio domini. Officium.

Qui Galilæi quid admiramini aspicientes in cœlum? Alle-

luia: quæ admodum vidistis eū ascendentem in cœlum ita veniet, Allel. al. al. **vers.** Cumque

intuerentur in cœlum euntem illum, ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui

& dixerunt, **p.** Viri Galilæi. **vers.**

Gloria. **p.** Viri Galilæi. **Oratio.**

Concede quæsumus omnipotens Deus, ut, qui hodierna die vnigenitum tuum redemptorem nostrum ad cælos

ascen-

ascēdisse credimus, ipsi quoq;
mente in coelestibus habite-
mus. **Per eundem dominum:**

¶ Lectio actuum apostolorum.

Primum quidē sermonē
fecit de omnibus (ò Theo-
phile) quē coepit Iesus facere &
docere: vsq; in diē qua præci-
piens apostolis per spiritū san-
ctū, quos elegit, assūptus est.
Quibus & præbuit seipsū viuū
post passionē suā in multis ar-
gumētis, per dies quadragīta
apparēs eis, & loquēs de regno
Dei: & cōuescēs præcepit eis,
ab Hierosoly mis ne discede-
rent: sed expectarēt promissi-
onem patris: quā audistis (in-
quit) p̄ os meū. Quia Ioānes
quidem baptizauit aqua: vos
autē baptizabimini spiritu s̄n-
cto, nō post multos hos dies.
Igitur qui conuenerāt, interro-
gabanteum, dicentes: Dñe, si
in tēpore hoc restitues regnū
Israel? Dixit autē eis: Non est
vestrum nosse tēpora vel mo-

mēta, quæ pater posuit in sua
ipsius potestate: sed accipietis
virtutē superueniētis spūs san-
cti in vos: & eritis mihi testes
in Hierusalē, & in ōni Iudæa,
& Samaria: & vsq; ad vltimū
terræ. Et cūm hæc dixisset, vi-
dētibus illis eleuatus est, & nu-
bes suscepit eū ab oculis eorū.
Cūmq; intuerentur in cœlum
euntē illum, ecce duo viri asti-
terunt iuxta illos in vestibus al-
bis: qui & dixerunt: Viri Gali-
læi, quid statis aspiciētes in cœ-
lū? Hic Iesus qui assūptus est à
vobis in cœlū, sic veniet, quē ad-
modum vidistis eum euntē in
cœlum. **Alleluia. vers.** Ascen-
dit Deus in iubilatione: & dñs
in voce tubæ. **Alleluia. allel.**
vers. Ascendo ad patrem meū,
& patrē vestrum: Deum meū,
& Deum vestrum. **Alleluia.**
**¶ Sequentia sancti euangelij
secundum Marcum.**

In illo tēpore, Recūbētibus
vndecim discipulis, appa-

rui illis Iesus: & exprobrauit incredulitatē illorū & duritiā cordis: quia his qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis, Eūtes in mūdū vniuersum, prædicate euāgelium ōni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui verò nō crediderit, cōdemnabitur. Signa autē eos, qui crediderint, hęc sequetur: In nomine meo dæmonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent. Et si mortiferū quid biberint, nō eis nocerebit. super ægros manus imponent, & benè habebunt. Et dñs quidē Iesus postquā locutus est eis, assūptus est in coelū, & sedet à dextris Dei. Illi autē profecti prædicauerunt vbiq; dño cooperāte, & sermonē cōfirmante, sequentibus signis.

Offert. *V*iri Galilæi quid admiramini aspicientes in coelū? hic Iesus, qui assumptus est à vobis in coelū, sic veniet, quē-

admodū vidistis eum ascendentē in coelū: **Allel. Secreta.**

Suscipe dñe munera, quæ pro filij tui gloriosa ascensione deferimus: & concede propitius, vt à præsentibus periculis liberemur: & ad vitā pueniamus æternā. Per eūdem dñm.

Præfatio. *Q*ui post resurrectionem. **Et dicitur vsq; ad vigiliā pentecostes exclusiue, etiā si celebretur de aliquo festo, quod propriā præfationē non habeat. Cōmunicātes, & diem. Et dicitur vsq; ad diem octauum inclusiue. Cōmun.**

Psalite domino, qui ascendit super coelos coelorum ad orientē: Alleluia. **Post cō.**

Præsta nobis quæsumus ōnipotens & misericors Deus, vt quæ visibilibus mysterijs sumenda percepimus: inuisibili consequamur effectu. Per dominum. **Et finiatur missa cū** *Ite missa est Allel. al. Et similiter dicatur, p octauā.*

In die sancto Pentecostes.

Officium.

Spiritus domini repleuit orbem terrarum alleluia: & hoc quod continet omnia, scientiam habet vocis, Alleluia, alleluia, alleluia. *vers.* Exurgat Deus: & dissipentur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum, à facie eius. *p.* Spiritus domini. *vers.* Gloria patri. *p.* Spiritus domini. *Oratio.*

Deus qui hodierna die corda fidelium sancti spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere: & de eius semper consolatione gaudere. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate eiusdem spiritus sancti.

Lectio auctorum apostolorum.

In diebus illis, Cum complerentur dies Pentecostes,

erant omnes discipuli pariter in eodem loco. Et factus est repente de caelo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis: & repleuit totam domum, ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersitæ linguæ, tanquam ignis: seditque supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto: & coeperunt loqui varijs linguis, prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in Hierusalem habitantes Iudæi viri religiosi ex omni natione, quæ sub caelo est. Facta autem hac voce, conuenit multitudo, & mente confusa est: quoniam audiebat vnusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes, & mirabantur adinuicem dicentes: Nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt? Et quomodo nos audiimus vnusquisque linguam nostram in qua nati sumus?

In die sancto pentecostes :

Parthi, & Medi, & Elamite, & qui habitant Mesopotamiam, Iudaeam, & Cappadociam, Pontum, & Asiam: Phrygiam, & Paphlagoniam, Aegyptum, & partes Lybiae, quae est circa Cyrenen, & aduenae Romani: Iudaei quoque, & Profelyti, Cretes, et Arabes: audiui meos loquentes nostris linguis magnalia Dei.

Alleluia. vers. Emitte spiritum tuum, & creabuntur: & renouabis faciem terrae. **Alleluia, al. vers.** Veni sancte spiritus, reple tuorum corda fidelium: & tuae amoris in eis ignem accende. **Et dum dicitur iste vers. s.** Veni sancte spiritus. **Prosa.** **Prosa.**

Veni sancte spiritus, & emitte coelitus lucis tuae radium. **V**eni pater pauperum: veni dator munerum: veni lumen cordium. **C**onsolator optime: dulcis hospes animae: dulce refrigerium. **I**n labore requies: in

æstu temperies: in fletu solatiū. **O** lux beatissima, reple cordis intima, tuorum fidelium. **S**ine tuo numine, nihil est in homine: nihil est innoxium. **L**aua quod est sordidum: riga quod est aridum: sana quod est saucium. **F**lecte quod est rigidum: foue quod est frigidum: rege quod est deuium. **D**a tuis fidelibus, in te confidentibus sacram septenarium. **D**a virtutis meritum: da salutis exitum: da perenne gaudium, Amen. **Et in fine dicitur Alleluia. Ista prosa dicitur per totam octauam, vsq; ad festum Trinitatis exclusiue.**

¶ **Sequentia sancti euangelij secundum Iohannem.**

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis: Si quis diligit me, sermonem meum seruabit: & pater meus diliget eum: & ad eum veniemus: & mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me, sermones meos non seruat. Et sermonem quem audistis, non est

est meus, sed eius, qui misit me, patris. Hæc loquutus sum vobis apud vos manens. Paracletus autem spiritus factus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia: et suggeret vobis omnia, quæcunque dixerò vobis. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum: neque formidet. Audistis, quia ego dixi vobis: vado & venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique: quia vado ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi vobis, priusquam fiat: ut cum factum fuerit, credatis. Iam non multa loquar vobiscum. Venit enim princeps mundi huius: & in me non habet quicquam. Sed ut cognoscat mundus, quia diligo patrem: & sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio. **Offer**

Confirma hoc Deus, quod

operatus es in nobis: à templo tuo, quod est in Hierusalem: tibi offeret reges munera: Alleluia.

Secreta.

MVnera quæsumus domine oblata sanctifica: & corda nostra sancti spiritus illustratione emunda. Per dominum nostrum, in unitate eiusdem. **Præfatio.** Qui ascendens. **Cōmunicantes.** & **H**anc igitur. **Communio.**

Factus est repente de caelo sonus aduenientis spiritus vehementis, ubi erant sedentes, alleluia: & repleti sunt omnes spiritu sancto, loquentes magnalia Dei: Alleluia, Alleluia.

Post commun.

Sancti spiritus dñe corda nostra mundet infusio: & sui roris intima aspersione fecundet. Per dominum, in unitate eiusdem. **Finiaur missa cum duplici Alleluia. & sic fiat per totam octauam vsque ad sabbatum inclusiue.**

Dominica sanctæ Trinitatis.
Officium.

Benedicta sit
 sancta Tri-
 nitas: atque
 indiuidua v-
 nitas: confi-
 tebimur ei,

quia fecit nobiscū misericor-
 diā suam. **vers.** Benedicamus

patrē, & filium cū sancto spi-
 ritu: laudemus, & superexalte-
 mus in secula. **p.** Benedicta sit,

vers. Gloria patri. **p.** Benedicta
 sit. **Oratio.**

Omnipotens sempiterne
 Deus, qui dedisti famu-
 lis tuis, in confessione veræ fi-
 dei, æternæ Trinitatis gloriam
 agnoscere, & in potentia ma-
 iestatis adorare vnitatē: quæ-
 sumus, vt eiusdem fidei fir-
 mitate ab omnibus semper
 muniamur aduersis. Per do-
 minū nostrum Iesum Chri-
 stum filium tuum. Qui te-
 cum.

Lectio libri Apocalypsis
 beati Ioannis apostoli.

IN diebus illis, Vidi ostium
 apertum in cœlo: & vox pri-
 ma, quam audiui, tanquam
 tubæ loquentis mecū, dicens:
 Ascende huc & ostendam tibi
 quæ oportet fieri citō. Post
 hæc, statim fui in spiritu. Et
 ecce sedes posita erat in cœlo:
 & supra sedem sedens. Et qui
 sedebat, similis erat aspectui
 lapidis iaspidis, & sardinis. Et
 iris erat in circuitu sedis, simi-
 lis visionis smaragdinae. Et in
 circuitu sedis, sedilia viginti
 quatuor: & supra thronos, vi-
 ginti quatuor seniores seden-
 tes circumamicti stolis albis:
 & habebant in capitibus eo-
 rum coronas aureas. Et de
 throno procedebant fulgura:
 & tonitrua, & voces: & se-
 ptem lampades ardentes ante
 thronum: quæ sunt septem
 spiritus Dei. Et in conspectu
 sedis, tanquā mare vitreum

simile

simile crystallo : & in medio sedis & in circúitu sedis, quatuor animalia plena oculis antè & retrò. Et animal primum, simile leoni: & secundum animal, simile vitulo: & tertium animal, habens faciem quasi hominis: & quartum animal, simile aquilæ volanti. Et quatuor animalia singula eorum habebant alas senas: & in circúitu, & intus plena sunt oculis. Et requiem non habebant die ac nocte, dicentia : Sanctus, Sanctus, Sanctus, dominus Deus omnipotens, qui erat, & qui est, & qui venturus est. Et cum darent illa animalia gloriam & honorem, & benedictionem sedenti super thronum viuenti in seculi seculorum, procidebát viginti quatuor seniores ante sedentem in throno : & adorabant viuentem in secula seculorum. **Resp.** Benedictus es domine qui intuéris aby-

fos: & sedes super cherubin. **vers.** Benedicite Deum cœli: quia fecit nobiscum misericordiam suam. **A**lleluia, Alleluia. **vers.** Benedictus es domine Deus patrum nostrorum, & laudabilis in secula: **A**lleluia. **vel vers.** Qualis pater, talis filius, talis spiritus sanctus. **vers.** O adoranda Trinitas: ò veneranda vnitas: ò perfecta deitas: ò claritas luminis.

¶ Sequentia sancti euangelij secundum Ioannem.

IN illo tempore, Erathomo ex Pharisæis, Nicodemus nomine, princeps Iudæorum. Hic venit ad Iesum nocte, & dixit ei: Rabi, scimus quia à Deo venisti magister. Nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis: nisi fuerit Deus cum eo. Respondit Iesus, & dixit ei: Amen amen dico tibi,

B iij nisi

nisi quis renatus fuerit denuò, non potest videre regnū Dei. Dixit ad eū Nicodemus: quomodo potest homo nasci cum sit senex? Nunquid potest in ventrē matris suæ iterū introire & renasci? Respondit Iesus: Amen amen dico tibi, nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua, & spiritu sancto, nō potest introire in regnum Dei. Quod natum est ex carne, caro est: & quod natum est ex spiritu, spiritus est. Nō mireris, quia dixi tibi, oportet vos nasci denuò. Spiritus ubi vult spirat: & vocem eius audis: sed nescis vnde veniat: aut quò vadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit Nicodemus, & dixit ei: Quomodo possunt hæc fieri? Respondit Iesus, & dixit ei: Tu es magister in Israel, & hæc ignoras? Amen amen dico tibi: quia quod scimus loquimur: & quod vidimus testamur: & testimonium no-

strum non accipitis. Si terrena dixi vobis, & non creditis: quomodo si dixerō vobis cœlestia, credetis? Et nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo, filius hominis qui est in cœlo. Et sicut Moses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis: vt ōnis, qui credit in ipso, non pereat: sed habeat vitam æternam.

Offertorium.

Benedictus sit Deus pater: vni-genitusque Dei filius: sanctus quoque spiritus: quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Secreta.

Sanctifica quæsumus dñe Deus noster, per tui sancti nominis inuocationem, huius oblationis hostiam: & per eā nosmetipsos tibi perfice munus æternum. Per dominum nostrum.

Præfatio. Qui cum vni-genito filio.

Communio.

Benedicimus Deū cœli: & coram omnibus uiuentibus

uentibus cōfitebimur ei: quia fecit nobiscum misericordiā suam.

Post commun.

PRoficiat nobis ad salutē corporis & animæ, quæsumus dñe Deus, huius sacramenti susceptio: & sempiternę sanctę Trinitatis, eiusdemque indiuiduę vnitatis confessio.

Per dñm. **Et finiatur cum** Ite missa est. **& sine** Alleluia.

In die corporis Christi Officium.

Cibavit eos ex adipe frumenti: Alleluia: & de petra, melle saturavit eos. Alleluia, Alleluia, Alleluia. **vers.** Exultate Deo adiutori nostro: iubilate Deo Iacob, **p̄.** Cibavit eos ex, **vers.** Gloria patri. **p̄.** Cibavit eos ex.

Oratio.

DEus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tuę memoriam reliquisti: tribue quęsumus, ita nos cor-

poris & sanguinis tui sacramenta venerari: vt redemptionis tuę fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui vivis & regnas cum Deo patre.

Lectio epistolę beati Pauli apostoli ad Corinthios.

FRatres, Ego enim accepi à domino, quod & tradi di vobis: quoniam dominus noster Iesus Christus in qua nocte tradebatur, accepit panem: & gratiam agens fregit, & dixit: Accipite, & manducate. Hoc est corpus meum: quod pro vobis tradetur. Hoc facite, in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic calix nouum testamentum est: in meo sanguine: Hoc facite, quotiescunque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescūque enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem domini annuntiabitis, donec

veniat. Itaque quicumq; manducauerit panem hunc, & biberit calicem domini indignè, reus erit corporis & sanguinis domini. Probet autem se ipsum homo: & sic de pane illo edat: & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit: non diucans corpus domini. **Resp.**

Oculi omnium in te sperant domine: & tu das illis escam in tempore opportuno. **vers.**

Aperis tu manum tuã: & imple omne animal benedictione. **Alleluia, Alleluia. vers.**

Caro mea verè est cibus: & sanguis meus verè est potus: qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. **Alleluia.**

Et notandum est quod quandounque ex deuotione istam missam celebrare contigerit, a septuagesima vsque ad pascha, post responsorium dicatur tra-

ctus sequens. Misit me pater viuens: & ego viuo propter patrem: & qui manducat me, viuet propter me. vers.

Locutus est populus contra dominum: anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo. Tempore verò resurrectionis, non dicatur resp. sed eius loco Alleluia: Hic est panis viuus, qui de coelo descendit: Alleluia, Alleluia. vers. Caro mea, &c.

Alleluia, vt supra.

¶ Sequentia sancti euangelij secundum Ioannem.

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis, & turbis Iudæorum: Caro mea verè est cibus: & sanguis meus verè est potus. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo. Sicut misit me viuens pater, & ego viuo propter patrem: Et qui manducat me, & ipse viuet propter me. Hic est panis, qui de coelo descendit

dit. Non sicut manducauerunt patres vestri manna: & mortui sunt. Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.

Offertorium. Sacerdotes domini incensum, & panes offerent Deo: & ideo sancti erunt Deo suo: & non polluent nomen eius, Alleluia.

Secreta. Ecclesiæ tuæ, quæsumus domine, vnitatis & pacis propitius dona concede: quæ sub oblatiis muneribus mysticè designantur. Per dominum nostrum Iesum Christum filium.

Præfatio. Quia per incarnati. **Communio.** Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem domini annuntiabitis donec veniat. itaq; quicumque manducauerit panem, vel biberit calicem domini indignè, reus erit corporis & sanguinis domini, Alleluia.

Post communionem.

FAc nos quæsumus domini mediunitatis tuæ sempiterna fruitione repleri: quam pretiosi corporis & sanguinis tui, temporalis perceptio prefigurat. Qui viuis & regnas cum Deo patre. **Et finiatur missa cum** Ite missa est, Alleluia, Alleluia.

Purificatio beatæ Mariæ, Officium.

Suscipimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui: secundum nomen tuum Deus, ita & laus tua in fines terræ: iustitia plena est dextera tua. **vers.** Magnus dominus, & laudabilis nimis in ciuitate Dei nostri in monte sancto eius. **vers.** Gloria patri. **p.** Suscepimus.

Oratio. Omnipotens æpiterne Deo, maiestatem tuam supplices exoramus: vt sicut vnigenitus

tus filius tuus hodierna die cū
nostræ carnis substantia in tē-
plo est præsentatus: ita nos fa-
cias purificatis tibi mentibus
præsentari. Per eundem dñm.

¶ Lectio Malachie pphetæ.

HÆc dicit dñs: Ecce, ego
mitto angelū meū: & præ-
parabit viā ante faciē meā. Et
statim veniet ad tēplū suū do-
minator, quē vos quæritis: &
angelus testamenti, quem vos
vultis. Ecce venit, dicit dñs ex-
ercituū. Et quis poterit cogi-
tare diē aduentus eius? Et quis
stabit ad vidēdum eum? Ipse
enim quasi ignis conflans: &
quasi herba fullōnum. Et se-
debit conflans, & emundans
argētū: & purgabit filios Leui.
Et colabit eos quasi aurum &
quasi argentum: & erunt dño
offerentes sacrificia in iustitia.
Et placebit dño sacrificiū Iu-
da, & Hierusalem, sicut dies
seculi: & sicut anni antiqui: di-
cit dominus omnipotens. *resp.*

Suscepimus Deus misericor-
diam tuā in medio tēpli tui: se-
cundum nomen tuum, ita &
laus tua in fines terræ. *vers.* Si-
cut audiuius, ita & vidimus
in ciuitate Dei nostri. **A**lle-
luia, Alleluia. *vers.* Post partū
virgo inuolata permansisti,
Dei genitrix intercede pro no-
bis. **A**lleluia. **Si venerit post
Septuagesimam, non dicatur
Alleluia: sed loco eius & ver-
sus, dicatur Tractus.** Nunc
dimittis seruū tuum domine,
secundum verbum tuum in
pace. *vers.* Quia viderunt
oculi mei salutare tuum. *vers.*
Quod parasti ante faciē om-
nium populorum. *vers.* Lu-
men ad reuelationem gen-
tium & gloriam plebis tuæ Is-
rael.

**¶ Sequentia sancti euangelij
secundum Lucam.**

Postquā impleti sunt dies
purgationis Mariæ secū-
dum legē Mosis, tulerūt Iesum

Purificatio beatæ Mariæ.

Blasij epi & mart. fo. 119.

in Hierusalem, vt sisterent eū dño: sicut scriptum est in lege dñi: Quia ōne masculinum adaperiens vuluā, sanctū dño vocabitur. Et vt darēt hostiā, secundū quod dictū est in lege dñi: par turturum, aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in Hierusalē, cui nomen Simeon: & homo iste iustus & timoratus, expectans consolationē Israel: & spiritus sanctus erat in eo. Et responsū acceperat à spiritu sancto, non visurum se mortē, nisi prius videret Christū dñi. Et venit in spiritu in tēplū. Et cū inducerent puerū Iesum parētes eius, vt facerent secundū cōsuetudinē legis pro eo: & ipse accepit eum in vlnas suas, & benedixit Deū, & dixit: Nunc dimittis seruū tuum dñe, secundū verbū tuū in pace: Quia viderunt oculi mei salutare tuū: Quod paraſti ante faciē ōnium populorum: Lumen ad reuelationē

gentium, & gloriā plebis tuæ Israel. **Offert.** Diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum et in seculum seculi. **Secreta.**

EXaudi dñe p̄ces nostras: Et vt digna sint munera, q̄ oculis tuę maiestatis offerim⁹, subsidium nobis tuę pietatis impēde. Per dñm. **Præf.** Quia per incarnati. **Comm.**

Respōsum accepit Simeō à spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi videret Christum domini. **Post cōm.**

Perfice in nobis quęsumus dñe gratiā tuā: qui iusti Simeonis expectationē implesti: vt sicut ille mortem non vidit priusquā Christum dñi videre mereretur, ita & nos vitā obtineamus æternā. Per eūdē do.

Blasij epi & mar. Officium.

Statuit ei dñs testamentū pacis: & principē fecit eum: vt sit illi sacerdotij dignitas in æternum

num. *vers.* Inueni David seruum meum oleo sancto meo unxi eum. *vers.* Gloria. *p.* Satuit.

Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, qui sanctum Blasium presulem martyremque tuum in agone certaminis tuo amore roborasti, ad sis ecclesie tue precibus: & da ut, cuius triumphum recolimus in terris, eius precibus adiuuemur in coelis. Per dominum nostrum.

¶ Lectio libri sapientie.

BEatus vir qui inuentus est sine macula: & qui post aurum non abiit: nec sperauit in pecunia, & thesauris. Quis est hic, & laudabimus eum? Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo: & perfectus inuentus est: & erit illi gloria aeterna. Qui potuit transgredi, & non est transgressus: & facere mala, & non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in domino: & elec-

mos ynasillius enarrabit omnis ecclesia sanctorum. *resp.*

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit Deo. vers.

Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi.

Alleluia. all. vers. Posuisti dñe super caput eius coronam de lapide pretioso. Alleluia.

A septuagesima vsque ad pascha quia non dicitur Alleluia loco eius & versus dicatur sequens Tractus. Desiderium anime eius tribuisti ei: & uoluntate labiorum eius non fraudasti eum. vers.

Quoniam praeuenisti eum in benedictionibus dulcedinis. *vers.*

Posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso.

¶ Sequentia sancti euangelij secundum Mattheum.

IN illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Vigilate quia nescitis qua hora dominus uester venturus sit. Illud autem scitote: quoniam si sci-

ret pater familias, qua hora fur venturus esset, vigilaret utiq; & non sineret perfodi domum suam. Ideo & vos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis venturus est. Quis putas est fidelis servus, & prudens, quem constituit dominus super familiam suam: ut det illis cibum in tempore? Beatus ille servus, quem cum venerit dominus eius, inuenierit sic facientem. Amen dico vobis, quoniam super omnia bona sua constituet eum. *Offer.*

In virtute tua domine latabitur iustus: & super salutare tuum exultabit vehementer: desiderium anime eius tribuisti ei.

Secreta.

Sacrificijs quæsumus domine placare oblati: & supplicante pro nobis presule martyreque tuo Blasio, per hæc ab omnibus nequitiarum nostrarum liberemur insidijs. Per dominum. *Communio.*

Domine quinque talenta tradidisti mihi: ecce alia quinque superlucratus sum. Eugc serue bone & fidelis: quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam: intra in gaudium domini tui. *Post com.*

Corporis & sanguinis tui domine Iesu Christe venerabile sacramentum, dilecti Blasij martyris tui atque pontificis opitulantis meritis, nos ad celestis mensæ perducatur conuiuium. Qui viuis & regnas.

Sancti Martinini archiepiscopi Bracaren. conf. & doc.

Officium.

In medio ecclesie aperuit os eius: & impleuit eum dominus spiritu sapientie & intellectus: stolam glorie induit eum. *vers.* Iucunditate & exultatione thesaurizauit super eum. *p.* In medio. *vers.* Gloria. *p.* In medio. *Oratio.*

Deus

DEus qui populo tuo eter-
næ salutis beatum Mar-
tinū ministrū concessisti: p̄sta
quæsumus, vt quē patronum,
ac doctore vitæ habuimus in
terris, intercessorē semper ha-
bere mereamur in coelis. Per.

**Lectio epistolæ beati pauli
apostoli ad Timotheum.**

Charissime, Testificor co-
rā Deo & xp̄o Iesu, qui iu-
dicaturus est viuos & mortuos:
& per aduentū ipsius & regnū
eius: p̄dica verbū: insta oppor-
tunē, importunē: argue, obse-
crā, increpa in ōni patientia: &
doctrina. Erit enī tēpus, cūm
sanā doctrinā nō sustinebunt:
sed ad sua desideria coacerua-
bunt sibi magistros prurientes
auribus: & à veritate quidē au-
ditū auertent: ad fabulas autē
cōuertētur. Tu verò vigila in
ōnibus: labora: opus fac euan-
gelistæ: ministeriū tuū imple:
sobrius esto. Ego enim iā deli-
bor: & tēpus meæ resolutionis

instat. Bonum certamen certa-
ui: cursum cōsummaui: fidem
seruaui. In reliquo reposita est
mihi corona iustitiæ: quā red-
det mihi dñs in illa die iustus
iudex. Non solū aut mihi: sed
& his, qui diligūt aduētū eius.

ref. Inueni David seruū meū:
oleo factō meo vnxi eum: ma-
nus enī mea auxiliabitur ei: &
brachiū meum cōfortabit eū.

vers. Nihil p̄ficiet inimicus in
eo: & filius iniquitatis nō noce-
bit ei. **A**llel. alle. **ver.** Elegit te
dñs sibi in sacerdotem mag-
nū ī populo suo. **A**lle. **Tract 9.**

Beatus vir qui timet dñm: in
mādatis eius cupit nimis. **vers.**

Potens in terra erit semen eius:
generatio rectorū bñdicetur.

vers. Gloria, & diuitiæ in do-
mo eius: & iustitia eius manet
in seculū seculi. **¶** **Sequentia**

facti euāgelij secundū Matth.

In illo tempore, Dixit Iesus
discipulis suis parabolā hāc:
Homo quidā peregrē profi-
ciscens

ciscens vocauit seruos suos: & tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinq; talēta, alij autē duo, alij vero vnū: vnicuiq; secūdu propriā virtutē: & profectus est statim. Abijt autē qui quinq; talenta acceperat: & operatus est in eis: & lucratus est alia quinq;. Similiter qui duo acceperat, lucratus est alia duo. Qui autē vnū acceperat, abiēso fodit in terrā: & abscondit pecuniā dñi sui. Post multū verò tēporis venit dñs seruorū illorū: & posuit rationē cū eis. Et accedēs qui quinq; talēta acceperat, obtulit alia quinq; talēta, dicēs: Dñe quinq; talēta tradidisti mihi: ecce alia quinq; super lucratus sum. Ait illi dñs eius, Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te cōstituā: intra in gaudiū dñi tui. Accessit autē & qui duo talenta acceperat, & ait: Dñe duo talēta tradidisti mihi: ecce alia duo super lucratus

sum. Ait illi dñs eius: Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te cōstituā: intra in gaudiū dñi tui. **Offert.** Beatus seruus, quē cū venerit dñs, inuenerit vigilatē: amē dico vobis, super oīa bona sua cōstituet eum. **Secre.**

OMnipotens sempiterne Deus, munera maiestati tuę oblata, p̄ intercessionē beati Martini cōfessoris tui atq; pontificis, ad p̄petuā fac nobis p̄ficere salutē. Per dñm. **Cō.**

Domine quinq; talenta tradidisti mihi: ecce alia quinq; super lucratus sū: Euge serue bone & fidelis, quia ī pauca fuisti fidelis, super multa te cōstituā: intra in gaudiū dñi tui.

Sacramenta salutis nostrę suscipientes, cōcede quęsumus misericors deus, vt beati Martini cōfessoris tui atq; pōtificis nos vbiq; oratio adiuuet: ī cuius veneratiōe hęc tuę obtulim⁹ maiestati. Per.

Benedicti abbatis. Officiū.

Iustus ut palma florebit, sicut cedrus libani multiplicabitur: plantatus in domo dñi, in atrijs domus Dei nostri. **vers.**

Bonū est confiteri dño: & psallere nomini tuo altissime. **vers.**

Gloria patri. **p.** Iustus. **Oratio.**

Omnipotens sempiterne Deus, qui hodierna die carnis eductū ergastulo beatū confessorē tuum Benedictum subleuasti ad cælum: concede quæsumus tuis famulis hæc festa celebratibus, cunctorū veniā delictorum: ut qui exultantibus animis eius claritati cōgaudent, ipso apud te interueniente, cōsociētur & meritis. Per.

Lectio libri sapientiar.

Iustus cor suū tradidit ad vigilādum diluculo ad dñm, qui fecit illū: & in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suū in oratione, & pro delictis suis deprecabitur. Si enim dñs magnus voluerit, spiritu

intelligētię replebit illū: & ipse tanquā imbres mittet eloquia sapiētię suę: & in oratione cōfitebitur dño: & ipse diriget cōsiliū ei9, & disciplinā: & in absconditis suis cōsiliabitur. Ipse faciet palā disciplinā doctrinę suę: & in lege testamenti dñi gloriabitur. Collaudabunt multi sapiētiā eius, & vsq; in seculū nō delebitur. Nō recedet memoria eius: & nomen eius requiretur à generatione in generationē. **Ref.**

Os iusti meditabitur sapiētiā: & lingua eius loquetur iudiciū. **vers.** Lex dei eius in corde ipsius: & nō supplātabūtur gressus eius. **Alle.**

vers. Iustus ut palma florebit, sicut cedrus libani multiplicabitur. **Alle.**

A septuagesima vsq; ad pascha. Trac. Beatus vir. ut suprā. fo. 120. ¶ Sequētia. s. euāgelij secūdū Mar.

In illo tēpore, Dixit Simon Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te: quid ergo erit nobis?

Iesus

Ies9 aut dixit illis: Amen dico vobis, quod vos qui sequuti estis me in regeneratiōe, cū sederit filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos sup sedes duodecī tribus Israel. Et oīs qui reliquerit domū, vel fratres, aut sorores, aut patrē, aut matrē, aut vxorē, aut filios, aut agros ppter nomen meū, cēn-
 tuplum accipiet, & vitā aeternā possidebit. **Offer.** Desiderium animæ eius tribuisti ei dñe: & voluntate labiorū eius nō fraudasti eū: posuisti in capite ei9 coronā de lapide pretioso. **Secre.**

Oblatis quæsumus dñe, ob honorē beati Benedicti cōfessoris tui, placare muneribus: & tuis famulis, ipsius interuentu, cunctorū tribue peccatorum indulgētiā. **Per. Cō.**

Beatus seruus, quē, cū venerit dñs, inuenerit vigilate: amen dico vobis super oīa bona sua cōstituet eū. **Post cō.**

Perceptis tui corporis & san-

guinis dñe sacramentis concede nobis, supplicante beato Benedicto confessore, vt quæ pro illius venerando gerimus obitu, nobis proficiāt ad medelam. Qui viuis & regnas.

Fructuosi archiepi Bracar. confes Officium.

Statuit ei dñs testamentū pacis: & principē fecit eum: vt sit

illi sacerdotij dignitas in aeternū. **vers.** Inueni David seruum meum, oleo sancto meo unxi eū. **vers.** Glor. p̄ Stat. **Oratio.**

Deus quinos ad venerandā huius diei festiuitatē beati confessoris tui atq; pontificis Fructuosi gaudentibus animis puenire fecisti: da quæsumus, vt quē hīc peculiarem pastorem āplectimur, eius precibus indulgētiā habere mereamur in coelis. **Per dñm.**

Lectio libri sapientie:

Dilectus Deo & hominib⁹, cuius memoria in bene-

Fruētuoſi confef. pontificis.

ditione eſt. Simile fecit illū in gloria ſanctorū: & magnificauit eū in timore inimicorū: & in verbis ſuis mōſtra placauit. Glorificauit eū in cōſpectu regum: & iuſſit illi corā populo ſuo: & oſtēdit illi gloriā ſuā. In fide & lenitate ipſius ſanctū fecit illū: & elegit eū ex ōni carne. Audiuit enī vocē ipſius: & induxit illū in nube. Et dedit illi cor ad p̄cepta: & legē vitæ, & diſciplinæ. **ref.** Ecce ſacerdos magnus qui in diebus ſuis placuit Deo. **verſ.** Nō eſt inuētus ſimilis illi, qui cōſeruaret legē excelfi. **All. al. ver.** Iurauit dñs, & nō p̄nitebit eū: tu eſ ſacerdos in æternū ſecundū ordinē Melchizedec, **All.** ¶ **Sequētia ſancti euangelij ſecundū Mat.**
In illo tēpore, Dixit Ieſus diſcipulis ſuis: Vigilate, quia nescitis qua hora dñs ueſter venturus ſit. Illud autē ſcitote: quoniā ſi ſciret pater familias, qua hora fur vēturus eſſet, vi-

gilaret vtiq;: & nō ſineret p̄fo. di domū ſuā, Ideo & vos eſtote parati: quia nescitis qua hora filius hōinis vēturus eſt. Quis putas eſt fidelis ſeruus, & prudēs, quē cōſtituit dñs ſuus ſupra familiā ſuā: vt det illis cibū in tempore. Beatus ille ſeruus, quē, cū venerit dñs ei⁹, inuenerit ſic faciētē. Amen dico vobis, quoniā ſup ōnia bona ſua cōſtituet eū. **Offe.** Inueni David ſeruū meū, oleo ſacto vnxi eū: man⁹ enī mea auxiliabitur ei: & brachiū meū cōfortabit eū.
Omnipotēs ſempi-**Secr.** terne Deus, hęc munera tuę maiestati oblata, per interceſſionē beati Fruētuoſi cōfeſſoris tui atq; pōtificis, ad perpetuū nobis tribue prouenire ſubſidium. Per dñm. **Cōmu.**
Beatus ſeruus, quē cū venerit dñs, inuenerit vigilātē: amē dico vobis, ſuperoiā bona ſua cōſtituet eū. **Postcō.**
Præſta quæſumus oīpotēs Deus

fo. Deus, vt de perceptis muneri-
 bus gratias exhibetes, interce-
 dente beato Fructuoso confes-
 sore tuo atq; pōtifice, beneficia
 potiora sumamus. Per dñm.

**Petri martyris Archiepi
 Bracarenfis. Officium.**

Protexisti me deus à
 cōuetu malignan-
 tiū, alle. à multitudi-
 ne operatiū iniquitatē, alle. all.

vers. Exaudi deus orationem
 meā: cū deprecor, à timore ini-
 mici eripe animā meā. **p.** Pro-
 texisti. **vers.** Gloria. **p.** Protex.

Deus, qui prēsēn-
 tē diē beati Petri martyris
 tui atq; pōtificis martyrio cōse-
 crasti: presta quęsumus, vt quē
 pastorē nostrū annua celebra-
 te recolim9, eius meritis & pre-
 cibus donū tuę gratiē cōsequa-
 mur. **p.** **Lectio libri sapiētia.**

Stabant iusti in magna cō-
 stantia aduersus eos qui se
 angustiauerūt: & qui abstule-
 runt labores illorū. **Videntes**

turbabuntur timore horribili:
 & mirabuntur in subitatione
 insperatę salutis, gemetes prę
 angustia spiritus, dicetes intra
 se, pœnitentiā agentes & prę
 angustia spiritus gemetes: Hi
 sunt, quos aliquādo habuimus
 in derisū: & in similitudinē im-
 properij. Nos insensati vitā eo-
 rum æstimabamus insaniā: &
 finē illorum sine honore. Ecce
 quomodò cōputati sunt inter
 filios dei: & inter sanctos fors
 illorū est. **Alleluia. vers.** Ange-
 lus dñi descendit de cœlo: &
 accedens reuoluit lapidē, & se-
 debat super eū: **Alle. all. vers.**
 Posuisti dñe super caput eius
 coronā de lapide pretioso. **All.**
Sequētia. f. euāg. secūdū Ioan.
In illo tēpore dixit Iesus dis-
 cipulis suis: Ego sum vitis ve-
 ra, & pater meus agricola est.
 Omnem palmitē in me nō fe-
 rentē fructum, tollet eū: & om-
 nem, qui fert fructū, purgabit
 eum, vt fructuum plus afferat.

Iam vos mundi estis propter sermonē quē loquutus sum vobis. Manete in me: & ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi māserit in vite: sic neq; vos, nisi in me māseritis. Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructū multū: quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non māserit, mittetur foras sicut palmes, & arefcet, & colligēt eū, & in ignē mittēt: & ardet. Si māseritis in me, & verba mea in vobis māserūt, quod cūq; volueritis petetis, & fiet vobis. **Credo. Offert.** Confitebūtur cœli mirabilia tua dñe: & veritatē tuā in ecclesia sanctorum. **Alleluia. alle. Secret.**

MVnera tibi dñe oblata factifica: & intercedēte beato Petro martyre tuo atq; pontifice, per hęc nos à peccatorū nostrorū maculis emūda. **Per do. Pref. Te quidē. Cōm.**

Ego sum vitis vera, & vos palmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructū multū. **Allel. allel. Post cōm.**

PRæsta quæsumus omnipotēs deus, vt beati Petri martyris tui atq; pōtificis cœlestibus mysterijs celebrata solennitas indulgētiā nobis tuę propitiationis acquirat. **Per. Et si de eo celebretur ex deuotione extra tēpus paschale, fiat officiū, Statuit. fo. 119. vt supra in missa sancti Blasij, præter orationes, quæ in hoc eodē officio beati Petri cōtinentur.**

Antonij cōfessoris. Officiū.

Qui iusti meditabitur sapientiā, & lingua eius loquetur iudiciū: lex Dei eius in corde ipsius. **vers.** Noli æmulari in malignātibis: neq; zelaueris facientes iniquitatem. **vers.** Gloria pa. p. **Oratio.**

Ecclēsiā tuā Deus beati Antonij cōfessoris tui solennitas

lennitas votiua lætificet: vt spiritalibus sepe muniamur auxilijs, & gaudijs perfrui mereatur æternis. Per dñm.

¶ Lectio libri sapientiæ.

Iustum deduxit dñs per vias rectas, & ostendit illi regnũ dei: & dedit illi scientiã sanctorũ. Honestauit illũ in laboribus: & cõpleuit labores illius. In fraude circũueniẽtium illi adfuit: & honestũ fecit illũ. Custodiuit illũ ab inimicis: & à seductoribus tutauit illũ. Et certamen forte dedit illi, vt vinceret: & sciret, quoniã omniũ potentior est sapientia. Hæc veditũ iustũ nõ dereliquit, sed à peccatoribus liberauit eũ: descenditq; cũ illo in foueã, & in vinculis nõ dereliquit illũ, donec afferret illi sceptrũ regni, & potẽtiã aduersus eos, qui eũ deprimebãt: & mendaces ostendit qui maculauerũt illum: & dedit illi claritatẽ æternã, dñs deus noster. **Ref.** Iustus vt pal-

ma florebit, sicut cedrus libani multiplicabitur in domo dñi.

vers. Ad annũtitadũ manẽ misericordiã tuã: & veritatẽ tuã per noctẽ. **Allel. all. vers.** Iustũ

deduxit dñs per vias rectas, & ostẽdit illi gloriã suam, Allel.

A septuagesima vsq; ad Pascha. Trac. Beatus vir vt suprà in missa sancti Martini archiepiscopi. fo. 120.

¶ Sequentia sancti euãgelij secundũ Lucã.

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis, Nemo accendit lucernã, & in abscondito ponit, neq; sub modio, sed suprà cãdelãbrũ: vt qui ingrediũtur lumen videãt. Lucerna corporis tui, est ocul9 tuus. Si oculus tu9 fuerit simplex, totũ corp9 tuũ lucidũ erit. Si autẽ nequã fuerit, etiã corpus tuũ tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen, quod in te est, tenebræ sint. Si ergo corpus tuũ totũ lucidũ fuerit, nõ habẽs aliquã partẽ tenebrarũ, erit lucidũ totum: & si-

Geraldi Archiepiscopi Bracarenfis .

cut lucerna fulgōris illumina-
bit te. *Offer.* Desideriū anime
eius tribuisti ei dñe: & volunta-
te labiorū eius nō fraudasti eū:
posuisti in capite eius coronā
de lapide pretioso. *Secreta.*

PResens oblatio fiat dñe po-
pulo tuo salutaris: pro quo
dignatus es patri tuo te viuētē
hostiā imolare. *Qui uiuis. Cō.*

Iustus dñs & iustitiā dilexit,
Lequitatem vidit vultus eius.

Diuinis dñe mu- *Post cō.*
neribus satiati, quæsu-
mus, vt beati Antonij cōfesso-
ristui meritis gloriosis, saluta-
ris victimæ desideratum sen-
tiamus effectum. Per dñm.

Geraldi archiepiscopi Bra-
carensis. *Officium.*

Inclytus Dei con-
fessor, lucerna ar-
dens ante Deū, ho-
diē coronatus cœ-

los ingreditur, cū quo cœlestes
cohorte ouāt. *vers.* Vbi sine fi-
ne regnat cū Christo gemma

& vita prælatorū: *p.* Inclytus.
vers. Gloria *p.* Incly. *Oratio.*

OMnipotens sempiterne
deus: qui huius diei festi-
uitatē ad laudem cōfessoris tui
atq; pontificis Geraldi venera-
ri præcepisti: præsta quæsu-
mus, vt quē pastore dediti no-
bis in terris, intercessorem no-
strum largiaris in cœlis. Per.

Lectio libri sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui
in diebus suis placuit Deo:
& inuentus est iustus: & in tē-
pore iracundiæ factus est recō-
ciliatio. Non est inuentus si-
milis illi: qui conseruaret legē
excelsi. Ideo iureiurando fecit
illum dñs crescere in plebē suā.
Benedictionē omniū gentium
dedit illi: & testamētū suū con-
firmauit super caput eius. Co-
gnouit eū in bñdictiōibus suis:
conseruauit illi misericordiam
suā: & inuenit gratiā corā ocu-
lis dñi. Magnificauit eū in cō-
spectu regū: & dedit illi coro-

nam

nam gloriæ. Statuit illi testamentum sempiternum, & dedit illi sacerdotium magnum: et beatificavit illum in gloria: Fungi sacerdotio & habere laudem in nomine ipsius, & offerre illi incensum dignum in odore suauitatis. *Resp.*

*H*onorabilem festiuitatem diei hodiernæ corde & animo deuotè veneremur: qua beatus Geraldus Christi confessor ex hoc seculo lætus migravit ad cœlos. *vers.* Beatus itaque Geraldus, per actum suæ vitæ tempore, cœlorum agminibus comitatur. *Allel.* *allel.* *vers.* Hic est seruus dei Geraldus, qui obitu suo cum diabolo dimicans eum deuicit. *Allel.* *Sequētia. s. euāg. secū dū Lucā.*

*I*n illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Sint lumbi vestri præcincti: & lucernæ ardentes in manibus vestris. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando reuertatur à nuptijs: ut cum venerit & pulsauerit, confestim aperiant

ei. Beati serui illi, quos, cum venerit dominus, inuenerit vigilantes. Amen dico vobis quod præcincti se: & faciet illos discubere: & transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia, & si in tertia vigilia venerit, & ita inuenerit, beati sunt serui illi. Hoc autem scitote: quoniam si sciret pater familias, qua hora fur veniret, vigilaret utique: & non fineret per fodi domum suam. Et vos estote parati: quia qua hora non putatis, filius hominis veniet. *Offert.* Gaude ciuitas Bracarensis cum tanto patrono, quem Deus in te sepeliri permisit: pro quo immensa miracula à Deo obtinuisti. *Secret.*

*A*ccepta sit in conspectu tuo domine sacratæ plebis oblatio: & beati Geraldus confessoris tui atque pontificis supplicatione, fiat salutaris: pro cuius solennitate defertur. Per dominum. *Com.*

*Q*uam gloriosus es Dei confessor cum quo in

Missa sancti spiritus.

caelis gaudet agmina factorum.

Deus fidelium remunerator animarum, presta ut beati Geraldii confessoris tui atque pontificis, cuius veneranda celebramus festiuitatem, precibus indulgentiam consequamur. Per dominum. *Et haec missa dicatur ratum in die. Per circulum vero anni in missis votiuus fiat officium, Statuit. ut supra in missa sancti Fructuosi fo. 122. exceptis orationibus, epistola & euangelio quae erunt de missa sancti Geraldii.*

De sancto spiritu. Officium.

Spiritus domini repleuit orbem terrarum: allel. & hoc, quod continet omnia, scientiam habet vocis, allel. allel. *vers.* Exurgat Deus, et dissipentur inimici eius: & fugiat, qui oderunt eum, a facie eius. *vers.* Gloria. Spiritus. *A septuagesima usque ad pascha alius introitus. Et in offer. & co. non dicatur Alleluia. Officium.*

Dum sanctificatus fuero in vobis, congregabo vos de vniuersis terris, & effundam super vos aquam mundam, & emundabimini ab omnibus inquinamentis vestris: & dabo vobis spiritum nouum.

vers. Benedicam dominum in omni tempore: semper laus eius in ore meo.

vers. Gloria. Dum. *Oratio.*

Deus qui corda fidelium sancti spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere: & de eius semper consolatione gaudere. Per dominum. in unitate eiusdem.

Lectio actuum apostolorum.

In diebus illis, Cum audissent apostoli, qui erant Hierosolymis, quia recepisset Samaria verbum dei: miserunt ad eos Petrum & Ioannem. Qui cum venissent, orauerunt pro ipsis: ut acciperent spiritum sanctum. Non dum enim in quemquam illorum venerat: sed baptizati tantum erant in nomine domini Iesu. Tunc imponebant ma-

nus

nus super illos: & accipiebant spiritū sanctū. *vers.* Beata gens cuius est dñs Deus eorū: populus quē elegit dñs in hæreditate sibi. *vers.* Verbo dñi coeli firmati sūt: & spiritu oris eius oīs virtus eorum. *Allel. allel. vers.* Veni sãcte spiritus, reple tuorū corda fideiū: & tui amoris in eis ignē accēde. *Alle.* *A septuagesima vsq; ad pascha quia nō dicitur Allel. dicitur eius loco Trac.* Laudate dñm oēs gētes: & collaudate eū oēs populi. *vers.* Quoniã cōfirmata est super nos misericordia eius: & veritas dñi manet in eternū. *Te resurrectionis non dicitur ref. sed eius loco Alle. vers.* Verbo dñi coeli firmati sunt: et spiritu oris eius oīs virtus eorū. *All. all. vers.* Veni sãcte. *vt supra. All. Sequētia. s. euāg. secūdū Ioan.*

IN illo tempore Dixit Iesus discipulis suis: Si quis diligit me, sermonē meū seruabit, & pater meus diliget eū, & ad eū veniemus, & mansionē apud eū faciemus. Qui nō diligit me, sermones meos nō seruat. Et sermonē, quē audistis, nō est meū: sed eius qui misit me, patris. Hæc loquutus sū vobis, apud vos manēs. Paracletus autē spiritus sanctus, quē mittet pater in nomine meo, ille vos docebit oīa, & suggeret vobis oīa, quaecunq; dixero vobis. Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis. Non quomodo mūdus dat, ego do vobis. Nō turbetur cor vestrum, neq; formidet. Audistis, quia ego dixi vobis: vado & venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis vtiq; quia vado ad patrē, quia pater maior me est. Et nūc dixi vobis priusquā fiat: vt cū factū fuerit, credatis. Iam nō multa loquar vobiscū. Venit enim princeps mūdi huius, & in me nō habet quicquā. Sed vt cognoscat mūdus, quia diligo patrē: & sicut mādatū dedit mihi pater, sic facio.

Offert.

Missa spiritus sancti.

Offert. *C*onfirma hoc Deus, quod operatus es in nobis: à téplo sancto tuo, quod est in Hierusalem: tibi offerent reges munera, Alleluia. **Secreta.**

MVnera quæ sumus dñe oblata sanctifica: & corda nostra sancti spūs illustratione cōfirma. Per do. in vnitae eiusd.

Præf. de spiritu sc̄to, dū tñ nō dicatur Hodierna die. **Cōm.**

Factus est repētē de celo sonus aduenientis spiritus vehementis, vbi erāt sedentes, allel. & repleti sunt omnes spiritu sancto loquētes magna-lia dei, alleluia, alle. **Post cōm.**

Sancti spiritus dñe corda nostra mundet infusio: & sui roris intima aspersione fecūdet. Per do. in vnitae eiusd.

¶ Ad postulandam gratiam spiritus sancti officiū vt supra cū sequentibus orationibus.

DE9, cui omne cor patet, & oīs volūtas loquitur: & quē nullum latet secretum:

Missa in honorem crucis.

purifica per infusionē sancti spiritus cogitationes cordis nostri: vt te p̄fectē diligere, & dignē laudare mereamur. Per dñm. in vnitae eiusdē. **Secr.**

Hæc oblatio dñe, quæ sumus, cordis nostri maculas emundet: vt sancti spiritus digna efficiatur habitatio. Per do. in vnitae eiusd. **Post cōm.**

Concede quæsumus omnipotēs deus factū nos spiritū votis p̄mereri sedulis: quatenus eius gratia & ab ōnibus liberemur tētationibus: et peccatorū nostrorum indulgentiam mereamur accipere. Per dñm. in vnitae eiusdem.

¶ In honorem sanctæ crucis. Officium.

DOs autem gloriari oportet in cruce dñi nostri Iesu christi: in quo est salus vita & resurrectio nostra: per quē saluati & liberati sumus. **vers.** Deus misereatur nostri, & benedicat nobis:

illu-

illuminet vultum suum super nos & misereatur nostri.

Gloria patri. p. Nos.

Deus qui vnigeniti filij tui dñi nostri Iesu xpi: p̄tioso

sanguine viuificæ crucis vexillū sanctificare voluisti: con-

cede q̄s: eos qui eiusdē sanctæ crucis gaudēt honore: tua quo-

que vbiq; protectiōe gaudere. Per eundē.

Lectio epistolæ b. Pauli. apo. ad Philippenses.

Fratres Christus factus est pro nobis obediens vsque

ad mortē: mortē autē crucis. Propter quod & Deus exalta-

uit illū: & donauit illi nomen, quod est super ōne nomē: vt in

noīe Iesu ōne genu flectatur, cœlestiū, terrestriū, & inferno-

rum. Et oīs lingua cōfiteatur: quia dñs Iesus xps est in gloria

Dei patris. **Ref.** Christ⁹ factus est pro nobis obediens vsq; ad

mortē, mortē autē crucis. Propter quod & Deus exalta-

uit illum: & dedit illi nomen,

quod est super ōne nomē. **Allel. vers.** Dulce lignum, dulces

clauos, dulcia ferens pondera; quæ sola fuisti digna sustinere

regē cœlorum & dñm. **Allel. A septuagesima vsq; ad pascha Trac.**

Crucē tuā adoramus dñe: & tuā gloriosā recolimus

passionem. **vers.** Salua nos xpe saluator per virtutem crucis.

vers. Qui saluasti Petrū in mari, miserere nobis. **Tēpore verò**

resurrectiōis nō dicitur res. sed eius loco. **Allel. vers.** Dicite in

gentibus quia dñs regnauit à li-gno. **Alle. al. vers.** Dulce lignū

& c. Alle. vt supra. **Sequētia sancti euangelij secundū Mat.**

In illo tēpore ascendēs Iesus Hierosolymā a sūpsit duo-

decī discipulos suos secretò: & ait illis: Ecce ascēdimus Hiero-

solymā, & filius hoīs tradetur principibus sacerdotū, & scri-

bis, & cōdēnabūt eū morte, et tradēt eū gētibus ad illudēdū

& flagellādū, & crucifigendū: &

Missa beatæ Mariæ tempore aduentus.

& tertia die resurget. **Offert.**
Protege dñe plebē tuā per si-
gnū sanctæ crucis ab oībus in-
sidijs inimicorū oīum: vt tibi
gratā exhibeamus seruitutē: et
acceptabile tibi fiat sacrificiū
nostrum. Alleluia. **Secreta.**

Hæc oblatio dñe quæsu-
mus ab oībus nos purget
offēsis: quæ in ara crucis imo-
lata, etiā totius mūdi tulit of-
fensā. Per. **Præf. Qui sal. Cō.**

Per signū crucis, de inimicis
nostris libera nos Deus noster.

Adesto nobis dñe **Postcō.**
Deus noster: & quos factæ
crucis lætari facis honore: eius
quoq; ppetuis de fēde subsidijs
Per. ¶ **Sequitur missæ votiuæ**

virginis Mariæ, quæ dici solēt
per āni circulū in die sabbati.

¶ **Missæ beatæ Mariæ in ad-**
uentu vsq; ad natiuitatem dñi.

Orate cœli de sūper:
& nubes pluāt iustū:
aperiatur terra & ger-
minet saluatorem. **vers.** Et iu-

stitia oriatur simul: ego dñs
creauieum. **vers.** Gloria. **p.** Ro-
rate. **G**loria ī excelsis. **Oratio.**

Deus qui de beatæ Mariæ
virginis vtero verbum
tuū, āgelo nuntiāte, carnē susci-
pere voluisti: p̄sta supplicibus
tuis, vt qui verē eā genitricem
Dei credimus, eius apud te iter-
cessiōibus adiuuemur. Per eū-
dē. ¶ **Lectio Esaiæ propheta.**

In diebus illis, Loquutus est
dñs ad Achaz, dicēs: Pete ti-
bi signū à dño Deo tuo in pro-
fundū inferni, siue in excelsum
suprà. Et dixit Achaz: Nō pe-
tā, & non tentabo dñm. Et di-
xit: Audite ergo domus Da-
uid: Nūquid parum vobis est
molestose esse hoībus, quia mo-
lesti estis & Deo meo? Propter
hoc dabit dñs ipse vobis signū.
Ecce virgo concipiet, & pariet
filium: & vocabitur nomē eius
Emmanuel. Butyrum & mel
cōmedet, vt sciat reprobare
malū, & eligere bonū. **ref.** Tol-

lite portas, principes, vestras,
& eleuamini portæ æternales:
& introibit rex gloriæ. *vers.*

Quis ascendet in montē dñi:
aut quis stabit in loco sc̄to ei⁹?
innocēs manib⁹, & mūdo cor
de. *A*llel. alle. *vers.* Ecce virgo

concipiet, & pariet filiū Iesum
Christū. *A*lleluia. ¶ *Sequētia*
sancti euāgelij secūdum Luc.

In illo tēpore, Miss⁹ est āge
l⁹ Gabriel à Deo in ciuitatē
Galilææ, cui nomē Nazareth,
ad virginem desponsatā viro,
cui nomen erat Ioseph, de do
mo David: & nomen virginis
Maria. Et ingressus angelus ad
eā, dixit: Aue gratia plena, dñs
tecū: bñdicta tu in mulierib⁹.

Quę cū audisset, turbata est
in sermone eius: & cogitabat
qualis esset ista salutatio. Et
ait āgelus ei: Ne timeas Maria:
inuenisti enī gratiā apud Deū.
Ecce concipies in vtero, & pa
ries filiū: & vocabis nomen ei⁹
Iesū. Hic erit magnus, & filius

altissimi vocabitur. Et dabit
illi dñs Deus sedē David patris
eius: & regnabit in domo Ia
cob in eternū: & regni ei⁹ non
erit finis. Dixit autē Maria ad
āgelum: Quomodo fiet istud,
quoniā virū non cognosco? Et
respōdēs āgelus, dixit ei: Spūs
sanctus superueniet in te: & vir
tus altissimi obumbrabit tibi.
Ideoq; & quod nascetur ex te
sanctū, vocabitur filius Dei. Et
ecce Elisabeth cognata tua: et
ipsa cōcepit filiū in senectute sua
Et hic mēsis est sextus illi, quę
vocatur sterilis: quia non est
ī possibile apud deū ōne verbū.
Dixit autē Maria: Ecce ancilla
dñi, fiat mihi secūdū verbum
tuū. *Off.* Aue Maria gratia ple
na, dñs tecū: bñdicta tu in mu
lieribus, & benedictus fructus
ventris tui.

Secreta.

In mentibus nostris quæ su
mus dñe veræ fidei sacramē
ta confirma: vt qui cōceptū de
virgine Deū verū, & hoiem cō
fitemur

Missa beatæ Mariæ à natiuitate vsque ad purific.

fitemur: per eiusdem salutifera resurrectionis potentiã, ad æternã mereamur peruenire lætitiã. Per eundem.

Præfa. de beata Maria. Communio.

ECcce virgo concipiet, & pariet filiũ: & vocabitur nomen eius Emanuel.

GRatiã tuã q̄s dñe mentibus nostris infunde: vt qui ágelo nuntiãte xp̄i filij tui incarnationem cognouimus: per passionem eius & crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem.

A natiuitate dñi vsq; ad purific. sanctæ Mariæ exclusiue Officiũ.

Vltũ tuũ deprecabũtur oēs diuites plebis: adducẽtur regi virgines post eã: proximæ eius adducẽtur tibi in lætitiã & exultatione. *vers.* Eructauit cor meũ verbũ bonum: dico ego opera mea regi. *ver.* Gloria. *p.* Vultũ. *Gloria in ex.* *Oratio.*

DEus qui salutis æternæ beatę Marię virginitate foecunda humano generi præmia præstitisti: tribue quæsumus, vt ipsam pro nobis intercedere sentiamus: per quã meruimus autorẽ vitæ suscipere, dñm nostrũ.

Lectio epistolę b. Pauli apostoli ad Titũ.

Charissime, Apparuit benignitas & humanitas saluatoris nostri Dei, nõ ex operibus iustitię: quę fecim⁹ nos: sed secũdũ suã misericordiã saluos nos fecit, per lauacrũ regenerationis & renouationis sp̄s facti, quę effudit in nos abũdẽ per Iesum xp̄um saluatorẽ nostrũ: vt iustificati gratia ipsius, hæredes simus secũdũ sp̄ẽ vitę æternæ: In xp̄o Iesu dño nostro. *Ref.* Diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternũ. *vers.* Propter veritatẽ & mansuetudinẽ & iustitiã: & deducet te mirabiliter dextera tua. *Allel. alle.*

vers.

vers. Post partum virgo inuio-
lata permāsisti, dei genitrix in-
tercede pro nobis. **Alle. Tem-
pore septuagesimæ Trac.** Gau-
de Maria. **vt infra in missa se-
quenti. ¶ Sequentia sancti
euangelij secundum Lucam.**

In illo tempore, Pastores lo-
quebātur ad inuicē: Trāseā-
mus vsq; Bethleē, & videamus
hoc verbū quod factum est:
quod fecit dñs, & ostendit no-
bis. Et venerunt festinantes: &
inuenērunt Mariā, et Ioseph, et
infantē positū in præsepio. Vi-
dētes autē cognouerunt de ver-
bo quod dictū erat illis de pue-
ro hoc. Et omnes, qui audie-
runt, mirati sunt: & de his quæ
dicta erāt à pastorib; ad ipsos:
Maria autē conseruabat ōnia
verba hæc: conferens in corde
suo. Et reuersi sunt pastores
glorificātes & laudātes Deū in
omnibus, quæ audierāt, et vide-
rāt: sicut dictū est ad illos. **Off.**

Felix nāq; es sacra virgo Ma-

ria, & omni laude dignissima:
quia ex te ortus est sol iustitiæ
Christus Deus noster. **Secret.**

MVneribus nostris quæ su-
mus dñe precibusq; sus-
ceptis, & coelestibus nos mūda
mysterijs, & intercedēte bea-
ta virgine Dei genitrice Maria
clementer exaudi. Per eundē.

Præfa. Quia per incar. **Cōm.**

BEata viscera Mariæ vir-
ginis, quæ portauerunt
æterni patris filium. **Postcō.**

HÆc nos communio dñe
purget à crimine: & inter-
cedēte beata dei genitrice Ma-
ria, coelestis remedij faciat esse
confortes. Per eundem.

**¶ A purificatione beatæ Ma-
riæ vsq; ad pascha: & post festū
Trinitatis vsq; ad aduentum
domini. Officium.**

Salue sancta parens,
enixa puerpera regē:
qui cœlum terrāq; re-
git in secula seculorū. **vers.** Vir-
go Dei genitrix, quæ totus nō

Missâ beatæ Mariæ A purific. vsq; ad pascha. f

capit orbis, In tua se clausit vi-
scera factus homo. **V. Gloria. p.**
Salve sancta parens. **Gloria in**
excelsis Deo. **Oratio.**

Concedenos famulos tu-
os quæsumus dñe Deus,
perpetua mentis & corporis sa-
nitate gaudere: & gloriosa be-
atæ Mariæ semper virginis in-
tercessione, à præsentis liberari
tristitia: & æterna perfrui læti-
tia Per. ¶ **Lectio libri sapiëntie.**

AB initio & æte secula crea-
ta sum, & vsq; ad futurum
seculum non desinam: & in habita-
tione sancta coram ipso ministra-
ui. Et sic in Sion firmata sum,
& in ciuitate sanctificata simi-
liter requieui, & in Hierusalém
potestas mea: Et radicaui in po-
pulo honorificato, & in partes
Dei mei hæreditas illius: & in
plenitudine sanctorum detentio
mea. **V. Benedicta & venera-
lis es virgo Maria: que sine ta-
ctu pudoris effecta es mater sal-
uatoris. V. Virgo Dei genitrix,**

quæ totus non capit orbis, In
tua se clausit viscera factus ho-
mo. **A. l. all. V. Salve virgo ma-
ter Dei, templum sancti spiritus, quæ
sola vocari dignè meruisti re-
gina cælorum & dñia. All. v. P. A. P.**
alle. **V. Quæ est ista tam formo-
sa, pulchra ut luna, electa ut
sol, terribilis ut castrorum acies
ordinata? Alleluia. vel Allel-
alle. V. Virga Iesse floruit: vir-
go Deum & hominem genuit:
pacem Deus reddidit, in se recõ-
cilians inimicis. Alle. A. lxx.**
**vsq; ad pascha, quia non dicitur
Alleluia eius loco dicatur Tract.**
Gaudere Mariam virginem, cum
cunctas hæreses sola interemisti. **V. Quæ
Gabrielis archangeli dictis cre-
didisti. V. Dum virgo Deum & ho-
minem genuisti: & post partum
virgo inuiolata permansisti. V.**
Dei genitrix intercede pro no-
bis. ¶ **Sequentia sancti**

euangelij secundum Lucam.

In illo tempore, Loquente
Iesu ad turbas, extollens vo-
cem

cem quēdam mulier de turba,
dixit illi: Beatus venter qui te
portauit, & vbera quæ su xisti.
At ille dixit: Quinimo, Beati
qui audiunt verbū Dei, & cu-
stodiunt illud. **Offert. R** ecor-
dare virgo mater dū steteris in
conspectu Dei, vt loquaris pro
nobis bonū: & vt auertas indi-
gnationē suā ab hac familia tu
propitia, mater eximia pelle vi-
tia, fer remedia reis in via, dās
in patria vitæ gaudia, pro qui-
bus dulcia tu præconia laudes
cū gratia suscipe, pia virgo Ma-
ria à nobis, amen. **Secreta.**

T Va dñe propitiatione, &
beatæ Mariæ semper vir-
ginis intercessiōe, ad perpetuā
atq; præsentē hæc oblatio no-
bis proficiat prosperitatē & pa-
cē. **Præf. de beata Maria Cō.**

A Ve regina coelorum mater
regis angelorum: ò Maria
flos virginū, velut rosa vel li-
liū, funde preces ad filiū pro sa-
lute fidelium. **Post cōmun.**

S Vmptis dñe salutis nostrę
subsidijs, da quæsumus beatę
Marię sēp virginis patrocinijs
nos vbiq; prōtegi: in cui' vene-
ratiōe, hæc tuę obtulimus ma-
iestati Per. **¶ Missa tempore
resurrectionis. Officiū m.**

Alue sancta parens,
enixa puerpera re-
gē: qui cœlū terrāq;
regit in secula seculorum, alle. **✠.**
Virgo Deigenitrix, quē totus
nō capit orbis, In tua se clausit
viscera factus homo. **✠.** Gloria.
p. Salue, **G** lia ī excel. **Oratio.**
P Rosit nobis semper quæ-
sumus omnipotens pater,
& præcipue inter hæc pascha-
lia filij tui solēnia, continuata
Deigenitricis Mariæ memo-
ria: quæ & astitit vulnerata cha-
ritate in cruce, pēdenti, & astat
à dextris regina in cœlo, re-
gnanti. Per eundem.

Lectio libri Ezechielis pphete.

I N diebus illis, Cōuertit me
ad viā portę factuarij exteri-

Missæ beatæ Mariæ. Tempore resurrectionis.

oris, quæ respiciebat ad orientem: **vers.** Quæ est ista. **vt supra.**
& erat clausa. Et dixit dñs ad **Sequētia. s. euāg. secundū Ioā.**
me. Porta hæc clausa erit: et nō
In illo tēpore, Stabant iuxta
aperietur, & vir non trāfiet per
crucē Iesu mater eius, & so-
eā: quoniā dñs Deus Israel in-
ror matris eiꝰ Maria Cleophe:
gressus est per eā: eritq; clausa
& Maria Magdalene. Cū vi-
pricipi. Princeps ipse sedebit
disset ergo Iesus matrē & dis-
in ea: vt cōmedat panē coram
cipulū stātē quē diligebat, di-
dño. Per viā vestibuli portę in-
cit matri suę. Mulier, ecce filius
gredietur: & per viā eius egre-
tuus. Deinde dicit discipulo:
dietetur. **Resp. Allel. vers.** Ange-
Ecce mater tua. Et ex illa hora
lus dñi descēdit de cœlo, & ac-
accepit eā discipulus in suam.
cedens reuoluit lapidē, & sede-
Offert. Angelus dñi descēdit
bat super eū. **Allel. allel. vers.**
de cœlo, & dixit mulieribus,
Surrexit dñs: & occurrēs muli-
quæ quæritis surrexit, sicut di-
eribus ait, auete: tūc accesserūt
xit vobis. **Alleluia. Secreta.**
& adorauerūt pedes eius. **All.**
Propitietur nobis quæ fu-
Tp̄e ascētionis vsq; ad pentec.
mus dñe illius agni pascha-
Allel. all. vers. Ascendit Deus
lis oblatio acceptissima (cū be-
in iubilatiōe: dñs in voce tubę.
atę Deigenitricis Marię pia in-
Allel. alle. vers. Quæ est ista tā
teruēctione) quæ ipsa genuit per-
formosa, pulchra vt luna, ele-
petua virginitate. **Qui tecū.**
cta vt sol, terribilis vt castrorū
Præf. de beata Maria. Cōm.
acies ordinata? **Alle. Tp̄e verò**
Beata es virgo Maria, quæ
pentec. Allel. vers. Emitte spi-
dñm portasti creatorem
ritū tuū, & creabuntur: & reno-
mundi: intercede pro nobis,
uabis faciē terræ. **Allel. allel. Alleluia.**

Post commu:

Per

Per hæc sacramenta pascha-
lia nos tibi clementissime
Deus beatę sęp virginis Marię
oratio cõciliet: quæ nobis pa-
nem angelorum & cœlestem
alimoniã generavit dñm no-
strũ Iesũ xpm filiũ tuũ. Qui.

**¶ Missa in honorem sancto-
rum angelorum. Officium.**

Benedicite dñm oēs
angeli eius: potentes
virtute, qui facitis
verbũ eius: ad audiendam vocẽ
sermonũ eiꝰ. **℞.** Benedic anima
mea dño: & oĩa quæ intra me
sunt nomini sancto eiꝰ. **℞.** Glo-
ria. **p.** Benedicite dñm. **Glo-
ria in excelsis. Oratio.**

Perpetuum nobis dñe tue
miserationis presta subsi-
diũ, quibus & angelica presti-
tisti suffragia nõ deesse. **p.** dñm.

**¶ Lectio libri apocalypsis
beati Ioannis apostoli.**

In diebꝰ illis, Dixit mihi an-
gelus: Scribe: Beati, qui ad
cœnam nuptiarũ agni vocati

sunt. Et dixit mihi: Hęc verba
Dei vera sunt. Et cecidi ante
pedes eius, vt adorarẽ eum. Et
dixit mihi: Vide ne feceris: cõ-
seruustuꝰ sum, & fratrũ tuorũ
habẽtium testimonium Iesu,
Deũ adora. **℞.** Benedicite do-
minũ omnes angeli eius: po-
tẽtes virtute, qui facitis verbũ
eioꝰ. **℞.** Bñdic anima mea dño,
& oĩa interiora mea nomen
sanctũ eius. **Allel. ℞.** sancte Mi-
chaël archangele defende nos
in prælio: vt non pereamus in
tremendo iudicio. **A septua-
gesima vsq; ad pascha Tract.**
In conspectu angelorũ psallã
tibi dñe: & adorabo ad tẽplũ
sanctum tuũ & cõfitebor no-
mini tuo. **℞.** Factum est silẽtiũ
in cœlo: & accepit ågelus thu-
ribulũ: & ipleuit illud de igne
altaris. **℞.** Et ascẽdit fumꝰ arõ-
matũ in conspectu dñi de ma-
nu ågeli. **Tpe autẽ resurrectio-
nis, Alle. ℞.** Angelus dñi. & c.
vt supra in missa beatę Marię.

Missa pro salute hominum tempore pestis.

Sequentia. s. euāg. secūdū Ioā.

IN illo tempore, Ascendit Iesus Hierosolymam. Est autē Hierosolymis in Probatica, piscina, quæ cognominatur Hebraicē Bethsaida: quinque porticus habēs. In hisiacebat multitudo magna languentiū, cæcorū, claudorum, aridorū: expectātiū aquæ motum. Angelus autē dñi secūdū tēpus descendebat in piscinā: & mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motionē aquę, san⁹ fiebat à quacūq; detinebatur infirmitate. *Offert.* **S**tetit angelus iuxta arā tēpli: habēs thuribulū aureū in manu sua: & data sunt ei incēsa multa: & ascendit fumus aromatū in cōspēctū Dei, Allel. allel. *Secreta.* **H**ostias tibi dñe laudis offerim⁹ suppliciter deprecātes: vt easdē, āgelico pro nobis interueniēte suffragio, placat⁹ accipias: & ad salutē no-

strā puenire cōcedas. *p do. cō.* **B**enedicite oēs angeli dñi dño: hymnū dicite, & sup exaltate eū in secula. *Post cō.*

Repleti dñe benedictione celesti suppliciter imploram⁹: vt quod fragili celebramus officio, sanctorum angelorum atq; archangelorū nobis pdesse sentiamus auxilio. *Per dominum.*

Missā pro salute hominum tempore pestis quā instituit Clemens papa. vj. cū collegio cardinaliū cōcedēs oīb' dicētib', vel cū accēsis cādelis audientibus. cclx. dies indulgē. Offm.

Recordare dñe testamenti tui, & dic angelo pcutiēti, cesset iā manus tua, vt nō desoletur terra: & ne p das omnē animā viuā. *Qui regis Israel intende: qui deducis velut ouē Ioseph.* *Gla p* Recordare. *Or.* **D**eus qui non mortem sed pœnitentiā desideras peccatorum

catorum: populum tuumque
sumus dñe ad te conuerte pro-
pitius: vt dñi tibi deuotus exti-
terit, iracundiæ tuę flagella ab
eo clemēter amoueas. p. dñm.

¶ Lectio libri regum.

In diebus illis, Immisit dñs
pestilētiā in Israel, de manē
vsq; ad tēpus constitutum: &
mortui sunt ex populo à Dan
vsq; ad Bersabecē septuaginta
millia virorū. Cūq; extēdisset
manum suā angelus dñi super
Hierusalē vt disperderet eam,
misert⁹ est dñs super afflictio-
nē, & ait angelo percutiēti po-
pulū, Sufficit nūc: cōtine ma-
nū tuā. Erat autē angelus dñi
iuxta areā Areuna Iebusei. Di-
xitq; David ad dñm, cū vidif-
set angelū cēdētē populū, Ego
sum qui peccaui, & ego inique
egi. Isti qui oues sunt, quid fe-
cerūt? Vertatur, obsecro, ma-
nustua cōtra me: & cōtra do-
mū patris mei. Venit autē Gad
ppheta ad David in die illa:

& dixit ei, Ascēde, & cōstitue
dño altare in area Areuna Ie-
busei. Et ascēdit David iuxta
sermonē Gad: quē præceperat
ei dñs. Emit ergo David areā:
& ædificauit ibi David altare
dño: & obtulit holocausta &
pacifica. Et propitiatus est dñs,
terræ: & cohibita est plaga ab
Israel. **¶** Misit dñs verbū suū,

& sanauit eos de interitu eorū.

¶ Cōfiteāt⁹ dño misericordiæ
eius, & mirabilia ei⁹ filijs homi-
nū. **Allel. allel. ¶** Saluabo po-
pulum meū in medio Hierusa-
lē: et ero eis in deū in x̄itate &
iustitia. **All. A septuagesima**

vsq; ad pascha dicitur Tract.

Dñe nō secūdū peccata nra fa-
cias nobis: neq; secundum ini-
quitates nostras retribuas no-
bis. **¶** Domine ne memineris
iniquitatum nostrarum an-
tiquarum: citò anticipent
nos misericordiæ tuæ: quia
pauperes facti sumus nimis.

¶ Vers. Adiuua nos Deus salu-

Missa pro salute hominum. Tempore pestis.

taris noster: & propter gloriam filius Dei. Et increpans non sine-
nominis tui domine libera nos, & bat ea loqui, quia sciebant ipsum
propitius esto peccatis nostris esse Christum. Facta autem die,
propter nomen tuum. **T**pe vero egressus ibat in desertum locum: et
paschali non dicitur sed eius turbæ requirebant eum, & ve-
loco **A**llel. **Angelus domini de-** nerunt usque ad ipsum: & deti-
scendit de caelo: & accedens re- nebant illum, ne discederet ab
uoluit lapidare, & sedebat super eis. Quibus ille ait, Quia &
eum. **A**llel. allel. **Saluabo,** alijs ciuitatibus oportet me euā-
ut supra. **A**lleluia. gelizare regnum Dei: quia ideo
Sequentia sancti euangelij missus sum. Et erat predicans
secundum Lucam. in Synagogis Galilææ. **Offer.**
In illo tempore, Surgens Ie- **Stetit pontifex inter mortuos**
sus de Synagoga, introiuit & viuos, habens thuribulum
in domum Simonis. Socrus autem aureum in manu sua: offerens in-
Simonis tenebatur magnis fe- censi sacrificium placauit iram domini,
bris: & rogauerunt illum pro & cessauit quassatio à domino. **Se.**
ea. Et stans super illam, impera- **S**ubueniat nobis quæsumus
uit febrim: & dimisit illam. Et con- domine sacrificij presentis o-
tinuo surgens ministrabat illis. blatio: quæ nos & ab erroribus
Cum sol autem occidisset, omnes vniuersis potenter absoluat: &
qui habebant infirmos varijs à totius eripiat perditionis in-
languoribus, ducebant illos ad cursu. Per. **Comunio.**
eum. At ille singulis manus **M**ultitudo languentium,
imponens curabat eos. Exi- & qui vexabatur à spiri-
bant autem demonia à multis cla- tibus immundis veniebant ad
mantia, & dicentia, quia tu es eum, quia virtus de illo exibat,
&

& sanabat omnes. **Post cōm.**

EXaudi nos Deus salutaris
noster: & intercedēte bea-
ta Dei genitrice semperq; vir-
gine Maria cū oībus sanctis,
populū tuum ab iracundię tuę
terroribus liberum, & miseri-
cordiæ tuæ fac largitate secu-
rum. Per eundem dñm.

**¶ Pro salute hominum tem-
pore pestis: preces.**

Recordare dñe testamēti tui,
& dic angelo percutienti, ces-
set iā manus tua. **ḡ.** Vt nō de-
foletur terra: & ne perdas oēm
animā viuum. **ḡ.** Cōuerte nos
Deus salutaris noster, et auerte
iram tuā à nobis. **ḡ.** Vt non. **ḡ.**

Gloria patri. **ḡ.** Vt nō. **celebrās**

Kyrie eleison. Christe eleiso.

Kyrie eleison. Pater noster. ḡ.

Et ne nos. **ḡ.** Sed libera nos.

ḡ. Deus repulisti nos. **Quidi-**

catur à choro vsque in finem

cum ḡ. Gloria patri. **Deinde**

celebrans dicat ḡ. Dñe non se-

cūndum peccata nostra facias

nobis. **ḡ.** Neque secundū ini-
quitates nostras retribuas no-
bis. **ḡ.** Saluos fac seruos tuos et
ancillas tuas. **ḡ.** Deus meus
sperātes in te. **ḡ.** A peste & mor-
te subitanea. **ḡ.** Libera nos dñe
Deus noster. **ḡ.** Sancta Dei ge-
nitrix virgo semper Maria. **ḡ.**
Intercede pro nobis ad dñm
Deum nostrum. **ḡ.** Ora pro
nobis beate Sebastiane. **ḡ.** Vt
digni efficiamur promissio-
nibus Christi. **ḡ.** Dñe exaudi
orationem meā. **ḡ.** Et clamor
meus ad te veniat. **ḡ.** Dñs vo-
biscum. **ḡ.** Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

DEus, qui culpa offende-
ris, poenitentia placaris,
preces populi tui supplicantis
propiti⁹ respice: & flagella tuæ
iracūdię, quę pro peccatis no-
stris meremur, auerte. **Oratio.**

Parcedomine, parce po-
pulo tuo: vt his flagella-
tionibus castigatus in tua mi-
seratione respiret. **Oratio.**

Oratio.

Missa pro defunctis

Concede quæsumus om-
nipotens Deus, vt qui ex
merito nostrę actiõis, hac pe-
ste affligimur, per merita bea-
tissime virginis Marię, & inef-
fabilem clementiam tuam ab
ea liberemur.

Oratio.

Omnipotens sempiterne
Deus, qui meritis beati
Sebastiani martyristui quãdã
generalẽ pestẽ hominũ
tiferã reuocasti:
cibus tuis, vt
peste reuocanda
fidentia ad eum confugi-
suis meritis & precib⁹ ab omni
peste & subitanea morte libe-
remur. Per Christum dñm.

*¶ Missa pro fidelibus defun-
ctis cum orationibus pro di-
uersitate personarum cū epi-
stolis & euangelijs secundum
varietatem dierum.*

Equiem aternam
dona eis dñe: &
lux ppetua luceat
eis. *✠* Te decet

hymnus Deus in Sion: & tibi
reddetur votum in Hierusalẽ.

✠ Exaudi orationem meã: ad
te ois caro veniet. *¶* Requie.

¶ Propñenti defuncto. Oño.

Deus cui proprium est mi-
fereri semper & parcere:
te supplices exoram⁹ pro ani-
ma famulitui. **N**quã de hoc
seculo hodie migrare iussisti:
vt nõ tradas eã in manibus ini-
mici: neq; obliuiscaris in tunc:
sed iubeas eã a sanctis
suscipi. & ad patriam paradisi
perduci: vt quia in te sperauit
& credidit, nõ pœnas aternas
sustineat: sed gaudia sēpiterna
possideat. Per dñm nostrum
Iesum Christũ filium tuum.
Qui tecum viuit & regnat.

Secreta.

Propitiare quæsumus dñe
animæ famuli tui. **N**pro
quo tibi hostiã laudis immo-
lamus, maiestatẽ tuam suppli-
citer deprecantes: vt per hæc
piæ placationis officia perue-
nire

nire mereatur ad requie sem-
piternam. Per **Post commun.**

PRæsta quesumus onipo-
tēs Deus vt anima famuli
tui. **N.** quæ hodie de hoc se-
culo migravit, his sacrificijs
purgata & à peccatis expiata
indulgentiã pariter & vitam
capiat sempiternã. Per dñm.

**Auertendum est quod in co-
textu sequentiũ orationũ vbi
intermiscetur dictiones rubec.
si celebretur pro vno, legatur
ditiões nigra, Si verò pro plu-
ribus legatur dictiones rubec.
Pro episcopo defuncto. Oro.**

DEus qui inter apostolicos
famulos tuos
sacerdotes famulũ tuum
pontificali fecisti dignitate vi-
gere, presta q̄sumus, vt eorum
aggregetur

quoq; perpetuo aggregetur
consortio. Per dñm. **Secreta.**
SVscipe dñe quesumus pro
anima famuli tui p̄tificis
quas tibi offerimus hostias: vt

q̄bus

cui in hoc seculo p̄tificale do-
nasti meritũ, dones & p̄miũ. p.

PROpitiare domi-
ne supplicatiõibus n̄ris, &
animas famulorũ tuorũ p̄tificũ
animam famuli tui pontificis,
in viuorũ regiõe, eternis gau-
dijs iubeas sociari. Per.

Pro sacerdote defuncto. Oro.

Omnipotēs se p̄terne De-
i, quã sine spe mise-
ri-
aibz famuloz tuorũ sacerdotũ
anima famuli tui sacerdotis:
vt qui de hac vita in tui nomi-
decesserũt:

nis confessione decesserit, san-
ctorum tuorum numero fa-
cias congregari. Per. **Secreta.**

PROpitiare q̄sumus dñe ani-
mabz famuloz tuorũ q̄bus
mæ famuli tui pro qua tibi
hostias placationis offerimus:

& quia in hac luce in fide m̄-
serũt
fit catholica, in futura vita ei

retri-

Pro defunctis.

retributio condonetur aeterna. Per dominum. **Post cōm.**

PRæsta quæsumus omni-
animas famu-
potens Deus, vt animã famu-
lor tuor sacerdotũ
li tui acerdotis ab angelis
susceptas

Lucis susceptam in præparata
habitacula deduci facias bea-
orum. Per dominum.

Pro laico defuncto. Oratio.

DEus cui proprium est mi-
fereri semper & parere,
animab⁹ famuloꝝ tuor
propitiare animæ famuli tui:
eor

et omnia eius peccata dimitte,
absoluti
vt mortis maculis absolutus
mereantur

transire mereatur ad vitam.
Per dominum. **Secret.**

Animas famuloꝝ tuor
Animam famuli tui quæ-
sumus dñe ab omnibus vitijs
cōditionis humane hæc absol-
uat oblatio: quæ totius mundi
tulit immolata peccata. Per.

Post cōmunionem.

PRæsta quæsumus domine
aiabus famuloꝝ tuorũ
animæ famuli tui mise-
ricordiã sempiternã, vt morta-
expeditas
libus nexibus expeditam lux
ear

eã æterna possideat. Per dñm.

Pro femina defuncta. Or.

QVæsum⁹ dñe p tua pie-
aiab⁹ famularũ tuarũ
tate miserere aĩæ famule tuæ:
exutas

& à cōtag ijs mortalitatis exutã
in æternæ saluationis partem
restituere. Per dñm. **Secreta.**

His sacrificijs dñe q̄sum⁹
animæ famularũ tuarum
anima famulæ tuæ à
exuatur:

peccatis oĩb⁹ exuatur: sine qui-
bus à culpa nemo liber extitit:
vt per hæc piæ placationis of-
ficia, perpetuam misericordiã
consequantur.

cōsequatur. Per dñm. **Post c.**

Inueniant

Inueniat quæsumus dñe
ani-

animę famularū tuarū

anima famulę tuę lucis æter-
confortiū: cuius perpetuę

consequutę sunt

itię cōsequuta est sacramē-
Per do. **Pro patre & matre.**

DEus, qui nos pa- **Oratio.**
trē & matrē honorare præ-
cepisti, miserere clemēter ani-
mabꝫ parētū nostrorū, eorūq;
peccata dimitte: nosq; cū eis in
æternę claritatis gaudio fac
viuere. Per dñm. **Secreta.**

SVscipe dñe sacrificiū, quod
tibi pro animabus parētū
nostrorū offero: eisq; gaudiū
sempiternū in viuorū regione
cōcede: nosq; cū illis foelicitati
sanctorū cōiūge. Per. **Post cō.**

COelestis participatio sa-
cramenti quę sumus dñe
animabus parentū nostrorum
requiem & lucē obtineat per-
petuam: nosq; cum illis gratia
tua coronet æterna. Per dñm.

**¶ Pro consanguineis & bene-
factoribus.** **Oratio.**

DEus venię largitor & hu-

manę salutis amator, quęsu-
mus clementiã tuã, vt nostrę
cōgregationis fratres, propin-
quos, amicos, et benefactores,
qui ex hoc seculo transierunt,
beata Maria semper virgine
intercedēte cum omnibus san-
ctis tuis, ad perpetuę beatitu-
dinis confortium peruenire
concedas. Per dñm. **Secreta.**

DEus, cuius misericordię
non est numerus, suscipe
propitius preces humilitatis
nostrę: & animabus famulorū
tuorum fratrū, propinquorū,
amicorū, & benefactorum no-
strorū, quibꝫ tui nominis dedi-
sti cōfessionē, per hęc sacramē-
ta salutis nostrę, remissionē cū
ctorū tribue peccatorum. Per
dñm nostrum. **Post commu.**

PRęsta quę sumus omni-
potēs & misericors Deus,
vt animę famulorum tuorum
fratrum, propinquorū, amico-
rum, & benefactorū nostrorū,
pro quibus hoc sacrificiū lau-
dis

Pro defunctis.

dis, tuę obtulim' maieſtati, per huius virtutę ſacramęti a peccatis omnibus expiatę, lucis perpetuę, te miſerante, recipiāt beatitudinem. Per dñm.

In anniuersario defuncti.

Oratio.

DEſ indulgętiarũ dñe, da **alab' famuloꝝ tuoz, quoz** animę famuli tui, (cuius anniuersariũ deſiſtionis dię cõmemoramus) refrigerij ſedę, quietis beatitudinę, & luminis claritatę. Per dñm. **Sec.**

PRopitiare dñe ſupplicati-
animab' fa-
onibus noſtris pro anima fa-
muloꝝ tuoz, quoz
muli tui, cuius hodię añua
quib

dies agitur, pro quã tibi offerimus ſacrificiũ laudis, vt eam ſanctorũ tuorum conſortio ſociare digneris. Per dñm. **Post cõ.**

PRęſta dñe quęſumus vt **animę famuloꝝ tuoz quoz** anima famuli tui, cuius anniuersariũ deſiſtionis dię

cõmemoramus, his ſacrificijs **purgatę**

purgata indulgętiã pariter & re-
capiāt

quię capiat ſępiternã. Per dñm.

Pro pueris defunctis recen-
ter baptizatis. Oratio.

DE', qui ad cõleſte regnũ, non niſi renatis per aquã et ſpiritũ ſanctũ pãdis introitũ, multiplica ſuper animã famuli tui miſericordiã tuã: & cui do- naſti cõleſte & incõtaminatũ tranſitũ poſt baptiſmi ſacra- mętum, da ei æternorũ pleni- tudinem gaudiorũ. Per dñm. In vnitate eiufdem. **Secreta.**

PRopitiare dñe animę fa- muli tui, pro qua tibi offerimus ſacrificium laudis: vt eã ſanctorũ tuorũ conſortio ſociare digneris. p dñm. **Post cõ.**

PRopitiare dñe animę fa- muli tui: vt quem in fine iſtius vitę regenerationis fõ- te mundati, ad cõleſtis regni beatitudinę facias peruenire. Per dñm noſtrum Ieſum.

Pro

Pro his qui iacent in coe-
meterio.

Oratio.

DEus, cuius miseratione
animæ fidelium requi-
escunt, famulis & famulabus
tuis omnibus, hîc & ubiq; in
Christo quiescētibus da pro-
pitius veniam peccatorum: vt
à cunctis reatibus absoluti, te-
cū sine fine lætentur. Per eun-
dem dñm nostrum. **Secreta.**

PRO animabus famulorū,
famularumque tuarum
omnium catholicorū hîc &
vbique in Christo dormientiū
hostiam dñe suscipe benignus
oblatam, vt hoc sacrificio sin-
gulari vinculis horrédæ mor-
tis exutæ, vitā mereatur æter-
nam. Per eundē dñm. **Post cō.**

DEus fidelium lumen ani-
marum, adesto supplica-
tionibus nostris: & da famulis
& famulabus tuis, quorū cor-
pora hic & vbique in Christo
requiescunt, refrigerij sedem,
quietis beatitudinem, & lumi-

minis claritatē. Per eundē dñm.

Pro vno vel pluribus de-
functis.

Oratio.

INclina dñe aurem tuam ad
preces nostras, quibus mise-
ricordiam tuā supplices depre-

animā famuli

camur: vt animas famulorum
famulęq; tui tuę, quam
famularūq; tuarum, quas de
hoc seculo migrare iussisti, in
pacis ac lucis regione consti-
tuas, & sanctorū tuorū iubeas

consortem

esse consortes. Per dñm. **Secre.**

ANnue nobis domine, vt
animę famuli
animabus famulorū fa-

mulię tui tuę
mularūq; tuarum hæc profit
oblatio, quā immolādo totius
mundi tribuisti relaxari deli-
cta Per dñm. **Post cōmuni.**

animā famu-

ABsoluedñe animas famu-
li famulęq; tui, tuę

lorum famularumq; tuarum
ab omni vinculo delictorum:
vt in resurrectionis gloria

inter

inter sanctos tuos resuscitati respirent. Per dominum.

¶ Pro oib9 defunctis. Oratio.

Fidelium Deus omnium conditor & redemptor, animabus famulorum famularumq; tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam sepe optauerunt, pijs supplicationibus consequatur. Qui vivis. **Sec.**

Hostias quaesumus Domine, quas tibi pro animabus famulorum famularumq; tuarum offerimus, propitiatus intende: ut quibus fidei Christianae meritum contulisti, dones & praemium. Per. **Post com.**

Animabus quaesumus domine famulorum famularumque tuarum oratio proficiat supplicatium: ut eas & a peccatis omnibus exuas, & tuae redemptionis facias esse participes. Qui vivis &.

¶ Feria secunda.

¶ Lectio libri Machabaeorum.

In diebus illis, Vir fortissimus Judas facta collatione,

duodecim millia drachmas argenti misit Hierosolymam offerri pro peccatis, mortuorum sacrificium: bene & religiose de resurrectione cogitas. Nisi enim eos, qui ceciderant, resurrecturos speraret, superfluum videretur, & vanum, orare pro mortuis. Et quia considerabat, quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio, pro defunctis exorare: ut a peccatis solvantur.

¶ Feria tertia.

¶ Lectio epistolae beati Pauli apostoli ad Thessalonicenses.

Fratres, Nolumus vos ignorare de dormientibus: ut non contristemini, sicut & caeteri, qui spem non habent. Si enim credimus quod Iesus mortuus est, & resurrexit: ita & Deus eos, qui dormierunt per Iesum, adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus, in verbo domini, quia nos qui vivimus, qui residui

su-

sumus in aduētū dñi, nō prae-
ueniemus eos qui dormierūt,

Quoniam ipse dñs in iussu &
in voce archangeli, & in tuba

Dei descēdet de caelo: & mor-
tui qui in Christo sunt, resur-

gēt primi. Deinde nos qui vi-
uimus, qui relinquimur, simul

rapiemur cū illis in nubibus
obuiām Christo in aëra: & sic

semper cum dño erimus. Itaq;
consolamini inuicem in ver-

bis istis. ¶ *Feria quarta.*
¶ *Lectio epistolae beati Pauli*

apostoli ad Corinthios.
¶ *Ratres, Christus resurre-*

xit à mortuis: primitiæ dor-
mientium. Quoniam quidē

per hominem mors: & per ho-
minē resurrectio mortuorū.

Et sicut in Adam omnes mo-
riūtur, ita & in Christo omnes

uiuificabuntur. Vnus autem
quisq; in suo ordine. Primitiæ

Christus. ¶ Feria quinta.
¶ *Lectio libri apocalyp. beati*

Ioānis apostoli.

IN diebus illis, Andiu vocē
de caelo dicentē mihi, Scri-

be. Beati mortui qui in dño
moriūtur. A modò iam dicit

Spiritus, vt requiescant à labo-
ribus suis. Opera enim illorū

sequūtur illos. ¶ *Feria sexta*

¶ *Lectio epistolae beati Pauli*

apostoli ad Corinthios.
¶ *Ratres, Ecce mysteriū m-*

vobis dico, Omnes quidē
resurgemus: sed non omnes

immutabimur. In momēto,
in ictu oculi, in nouissima tu-

ba: (canetenim tuba) & mor-
tui resurgēt incorrupti: & nos

immutabimur. Oportet enī
corruptibile hoc induere in-

corruptionē: & mortale hoc
inducere immortalitatē. Cū

autem mortale hoc induerit
immortalitatem, tunc fiet ser-

mo qui scriptus est. Absorpta
est mors in victoria. Vbi est

mors victoria tua? Vbi est
mors stimulus tuus? Stimulus
autem mortis, peccatum est.

Virtus verò peccati, lex. Deo panes die ac nocte, dū dicitur
autē gratias, qui dedit nobis mihi per singulos dies, vbi est
victoriā. Perdo. ¶ **Sabbato.** Deus tuus? **Alius tractus pro**
Ep̄a, Fratres, Christus resurrege. **C**ōmouisti dñe terram
xit. **vt supra feria quarta.** Sana cōtritiones eorum, quia
Requiē æternā dona eis dñe: & lux perpetua luceat eis. **¶** Vt fugiant à facie
animæ eorum in bonis demo- arcus, vt liberentur dilecti tui.
rētur: & semen eorū hæreditet **¶** **Alius tractus pro laico.** De
terram. **¶** In memoria eterna profundis clamaui ad te dñe,
erunt iusti, ab auditione mala dñe exaudi vocē meā. **¶** Fiāt
non timebunt. **Tractus pro o-** aures tuæ intendētes in orem
mnibus defunctis. Absolue serui tui. **¶** Si iniquitates ob-
dñe animas omnium fidelium seruaueris dñe, dñe quis susti-
defunctorū ab omni vinculo nebit? **¶** **Alius trac. pro feminis.**
delictorū. **¶** Et, gratia tua illis Qui semināt in lachrymis, in
succurrēte, mercantur euadere gaudio metent. **¶** Euntes ibāt
iudiciū vltiōis. **¶** Et lucis eter- & flebant mittentes semina
nię beatitudine perfrui. **¶** **Alius** sua. **¶** Veniētes autem veniēt
tractus pro episcopo seu sacer- cum exultatione, portantes
dote. Sicut cernus desiderat manipulos suos.
ad fontes aquarū, ita desiderat ¶ **Feria secunda.**
anima mea ad te Deus. **¶** Siti- ¶ **Sequentia sancti euangelij**
uit anima mea ad Deū fontē **secundum Ioannem.**
viuū, quandò veniā & appare- **I**n illo tempore, dixit Iesus
bo ante faciem Deimei? **¶** discipulis suis & turbis lu-
Fuerunt mihi lachrymæ meæ dxorum. **¶** Omne, quod dat
mihi

mihī pater, ad me veniet: & eū, qui venit ad me, non eiciā foras: quia descendi de cœlo, non vt faciā volūtātē meam: sed volūtātē eius qui misit me. Hęc est enim volūtas eius, qui misit me patris: vt omne quod dedit mihī, nō perdam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hęc est autem volūtas patris mei qui misit me: vt omnis qui videt filium & credit in eum, habeat vitam æternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die.

¶ *Feria tertia.*

¶ *Sequentia sancti euangelij secundum Ioannem.*

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis, & turbis Iudeorū. Ego sum panis viuus, qui de cœlo descendi. Siquis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternū. Et panis, quē ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Litigabant ergo Iudæi ad inuicem, dicentes,

Quomodō potest hic nobis carnē suā dare ad māducādū? Dixit ergo eis Iesus, Amen amen dico vobis, nisi manducaueritis carnē filij hominis, & biberitis eius sanguinē, nō habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & bibit meū sanguinem, habet vitam æternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die.

¶ *Feria quarta.*

¶ *Sequentia sancti euangelij secundum Ioannem.*

In illo tempore, Dixit Martha ad Iesum: Dñe, si fuisses hīc, frater meus nō fuisset mortuus. Sed & nūc scio, quia quęcunq; poposceris à Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Iesus: Resurget frater tuus. Dicit ei Martha, Scio quia resurget in resurrectione in nouissimo die. Dicit ei Iesus: Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiā si mortuus fuerit, viuet: & oīs qui viuit, et credit in me, nō

moriatur in æternum. Credis hoc? Ait illi, Vtiq; dñe. Ego credidi, quia tu es Christus fili Dei viui, qui in hac mundū venisti.

Feria quinta.

Sequētia facti euāg. secū dū Io.

In illo tempore, dixit Iesus discipulis suis & turbis Iudæorū. Amen amen dico vobis, quia venit hora & nūc est, quando mortui audient vocē filij dei: & qui audierint, viuet. Sicut enim pater habet vitā in semetipso, sic dedit & filio habere vitā in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere: quia filius hominis est. Nolite mirari hoc, quia veniet hora, in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocē filij Dei: & procedēt qui bona fecerunt, in resurrectionē vitæ. Qui verò mala egerunt, in resurrectionem iudicij.

Feria sexta.

Euangelium, In illo tempore Dixit Iesus discipulis suis, &

turbis Iudæorū. Ego sum patris viuis. **vt supra feria tertia.**

Sabbato.

Sequētia. i. euāgel. secū dū Io.

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis, & turbis Iudæorum. Sicut pater suscitatur mortuos & viuificat, sic & filius quos vult viuificat. Neq; enim pater iudicat quēquam, sed omne iudiciū dedit filio: vt oēs honorificent filiū, sicut honorificant patrem. Quinō honorificat filium, non honorificat patrē, qui misit illum: Amen amen dico vobis, quia qui verbū meū audit, & credit ei qui misit me, habet vitam eternā: & in iudiciū nō venit: sed trāsijt à morte ī vitā. **Offi.**

Domine Iesu Christe rex gloriæ, libera animas omnium fidelium defunctorū de manu inferni, & de profundo lacu: libera eas de ore leonis ne absorbeat eas tartarus: ne cadāt in obſcurum: sed signifet

san-

sanctus Michaël representet
eas in lucem sanctam. Quam
olim Abrahæ promifisti & se-
mini eius. ✠ Hostias & preces
tibi dñe offerimus : tu suscipe
pro animabus illis, quarū ho-
diè memoriã agimus : fac eas
dñe de morte transire ad vitã.

p. Quam olim Abrahæ pro-
misisti. **Cōmun.**

Lux æterna luceat eis dñe,
Cum sanctis tuis in æter-
nū quia pius es. ✠ Requiem
æternam dona eis dñe, & lux
perpetua luceat eis. **p.** Cum
sanctis tuis.

**Regimento pera reconciliar ygreja junctamente
com ho adro que não for consagrada.**

Item quando a ygreja for jnuiolada por ser feito de-
lito em ella, he jnuiolado tambem o adro se está a ella
conjuncto, & desuiolar se háo por esta mane yra.

Primeyramente, o Prior,
ou cura da mesma ygreja
vestido cō Amicto, Alua, Sto-
la, & capa se a ouuer, & se não
seja cō sobrepellizia & Stolla
cō outro sacerdote ao menos,
cō Sobrepellizia, é qualquer
dia, se a ygreja esteuer é lugar
pouoado : & não estádo, seja é
domingo ou sancto pella me-
nhaã, junctos cō o pouo é pro-
cifsão á porta principal da bá-
da de dëtro, cō a cruz aleuan-

tada, tomará aguo a benta cō
o yssopo, exorcizada com sal
& comecem **Añã.** Asperges
me, & proseguirã os outros,
& acabada a **Añã.** Diga tãbê
cō os clerigos a versos o psal-
mo **Miserere mei Deus.** Com
Gloria pñi. E é tãto q se disser,
o Prior, ou cura andarã lãçãdo
auguo abêta por toda ygreja,
começãdo da parte direita cō-
tra o altar moor, & tornarã
pella outra banda atee o lugar

E iij donde

donde começou. E quando chegar alli onde foy feito o Sacri-
 legio, allí mais vezes lançará a-
 guoa bétã. E acabado a **Añã,**
 & o **psalmo,** torne se outra vez
 a começar o **Psalmo,** & sayrá
 a pçissão ao adro. E é tanto q̃
 se disser o **Psalmo,** o mesmo sa-
 cerdote lançará a guoa bétã por
 elle assi como d'etro na ygreja.
 E acabado o **Psalmo,** tornará
 a pçissão d'etro a ygreja d'onde
 começou, o dito sacerdote irá
 ao lugar onde foy o delicto, &
 dirá as orações seguintes come-
 çado soomête cō Orem^o. **Oñ.**
OMnipotēs & misericors
 Deus, qui sacerdotibus
 tuis tantam præ ceteris gratiã
 contulisti, vt quicquid in tuo
 nomine digne p̃fecteq; ab eis
 agitur, à te fieri credatur: quę-
 sumus immensam clementiã
 tuã, vt quicquid modo visita-
 turi sumus, visites: et quicquid
 benedicturi sumus, benedicas.
Fazendo o final da cruz. Sitq;
 ad nostrã humilitatis introi-

tum sanctorũ tuorum meritis,
 fuga demonũ, & angeli pacis
 ingressus. Per Christum dñi
 nostrum. **¶** Amen. E acaba-

da, diz Oremus: E o diacono
 ou sacerdote, não estãdo diaco-
 no, diz **Flectamus genua, Le-
 uate** E o reconciliante diz,

AVfer à nobis domine cū-
 ctas iniquitates nostras,
 vt ad loca tuo sancto nomini
 purificanda, puris mereamur
 mentibus accedere. Per Chri-
 stum dominum nostrum.

¶ Amen. Oremus **Flectamus
 genua, Leuate.**

Domine pie, qui agrũ fi-
 guli pretio sanguinis tui
 in sepulturã peregrinorũ cõ-
 parari voluisti, quęsumus di-
 gnãter reminiscere clementis-
 simi huius mysterij tui: tu es
 enĩ dñe figulus noster: tu quie-
 tis nostrę ager: tu es agri huius
 pretiũ: tu dedisti etiã & susce-
 pisti: tu de pretio & in pretio
 viuifici sanguinis nos quiescere
 fecisti & donasti: tu ergo dñe

qui es offensionis nostræ cle-
mentissimus indultor, expe-
ctatissimus iudicator, iudicij
tui superabundatissimus mi-
serator, iudicium tuæ iustæ se-
ueritatis abscondens, post mi-
seratione tuæ pię redēptionis,
adesse exauditor & effector no-
stræ recōciliationis, hoc cimi-
teriū, mausoleū peregrinorū
tuorū cœlestis patrię incolatū
expectatū benignus purifica-
& recōcilia: & hic tumultorū
& tumultandorum corpora de
potentia & pietate tuæ resur-
rectionis ad gloriam incorru-
ptionis non damnans sed glo-
rificans resuscita. Qui ventu-
rus es iudicare viuos & mor-
tuos & sc̄m per ignē. *R.* Amē.

E acabada, váte poor é joe-
thos os sacerdotes nos de graos
do altar moor, & opouo do ar-
co do cruzeyro pabayxo, &
comecessẽ a Ladaynha: & quã
do chegarẽ á q̄lle verso q̄ diz,
Vt nos exaudire digneris, Le-
uantarẽ ha o sacerdote: & lan-

candoa bẽção tres vezes, diga,
Vt hanc ecclesiam, & altare
hoc, atq; cimiterium purgare,
& reconciliare digneris. *R.*

Terogamus audi nos. E isto
repetirã tres vezes. E postos
de joelhos, profeguirão a lada-
ynha atee o fim. E acabada,
diz o recōciliante, Oremus, &
o diacono, **Flectamus genua,**
Leuate, & logo esta oração,

DEus, qui peccati veteris
hæreditariã mortem, in
qua posteritatis genus omne
successerat, Christi filij tui dñi
nostri passione soluisti, da pro-
pitius, vt cõformes eidem ef-
fecti: sicut imaginẽ terreni pa-
rentis naturæ necessitate geri-
mus, ita imaginẽ cœlestis, gra-
tiæ sanctificatione portemus
Iesu Christi dñi nostri. Qui
tecum viuut & regnat in vni-
tate spiritus sancti Deus: per
oĩa secula seculorū. *R.* Amen.

E ella acabada, se nam ou-
uer dauer missa, lancarã o sa-
cerdote a bẽçam do pouo.

Reconciliação do adro per si.

E quando o adro se não ouuer teriū reconciliare digneris. *Re.*
de reconciliar jutamente cō a Terogamus audi nos: repetia
y greja, nã se diz a oraçã; **D**ñe do tres vezes com a bençãõ. E
pie: **N**e **H**oc cimiteriū: nẽ faie postos outra vez de joelhos,
a pçisãõ ao adro. Mas acabã- profeguirã. a ladaynha atee o
do a primeira vez a **A**ñã Af- fim sem prezes. A qual acaba
pergesme, & o **P**salmo se hãõ da, se tornarãõ sacerdote a leuã
de dizer as duas orações. f. tar, & tomarã aguoã benta &
Omnipotẽs & misericors de- começará **A**ñã Asperges me,
us, & **A**ufer à nobis. E logo & acabada, começe o **P**salmo,
se dirã a Ladaynha. Misere mei Deus. & se dirã
Reconciliação do adro per si. todo sem gloriã pñi. E é quãto
NO dia q̃ se ouuer de reco se differ a **A**ñã & **P**salmo, o
ciliar o adro q̃ deue ser sacerdote lançará aguoã benta
domingo, ou sançto pela me per todo o adro, começãdo da
nhaã, não estãdo a ygreja é lu parte direita pa a ezquerda. E
gar pouoado: q̃ se estiuer serãé quando chegar ha q̃lle lugar
qual q̃r dia, jutos os clerigos q̃ onde foy feito o sacrilegio, lá-
hijestiuerẽ é pçisãõ, cõ o sa- çará alli aguoã benta mais ve-
cerdote vestido cõ sobrepeli- zes. E acabada a **A**ñã & **P**sal-
zia, & stolla cõ a cruz aleuan- mo & assi á dãdo todo o adro
rada diante, sa yrãõ ao meo do com aguoã benta, o sacerdote
adro, & postos de joelhos, co- se tornarã ao lugar õde se disse
meçarãõ a ladaynha: E tãto q̃ a ladaynha, & alli em pee dirã
chegarem á q̃lle passo q̃ diz, absolute. Oremus. E o diaco-
Vt nos exaudire digneris, Se no se o ouuer, ou hũ dos sa-
leuantará o sacerdote & lançã- cerdotes dirã **F**lectamus ge-
do a bẽçãõ dirã. **V**t hoc cimi- nua, **L**euãte.

Omnipotēs & misericors
Deus, qui sacerdotibus
tuis tantā prę cęteris gratiam
contulisti, vt quicquid in tuo
nomine digne pfecteq; ab eis
agitur, a te fieri credatur: quę-
sumus immensam clementiã
tuã, vt quicquid modo visita-
turi sumus, visites, et quicquid
benedicturi sumus, benedicas.

fazendo o final da cruz. Sitq;
ad nostre humilitatis introitū,
sanctorum tuorū meritis, fuga
dæmonum, & angeli pacis in-
gressus. Per eundē xpm. Ore-
m' **Flectamus genua Leuate.**

A Vfer à nobis dñe cunctas
iniquitates nostras, vt ad
loca tuo sancto nomini puri-
ficãda, puris mereamur men-
tibus accedere. Per eundem
Christum domin. Oremus.

Flectamus genua, Leuate.

Domine pie, qui agrū fi-
guli pretio sanguinis tui
in sepulturã peregrinorum cõ-
parari voluisti, quęsumus di-
gnanter reminiscere clemen-

tissimi huius mysterij tui: tu es
enim dñe figulus noster: tu
quietis nrę ager: tu agri huius
pretium: tu dedisti etiã & sus-
cepisti: tu de pretio & in pretio
viuifici sãguinis nos quiescere
fecisti & donasti: tu ergo dñe
quies offensionis nostrę cle-
mentissimus indultor, expe-
ctatissimus iudicator, iudicij
tui superabundatissimus mi-
serator, iudicium tuę iustę se-
ueritatis abscondens, post mi-
serationē tuę pię redemptionis
adesse exauditor & effector no-
strę recõciliationis, hoc cimi-
teriū, mausoleū peregrinorū
tuorū celestis patrię incolatū
expectatiū benignus purifica
& recõcilia: & hic tumulatorū
& tumulandorum corpora de
potentia & pietate tuę resur-
rectionis ad gloriã incorrupti-
onis nō damnans sed glorifi-
cans resuscita. Qui vëturus es
iudicare viuos & mort. &c.

Eacabado isto, o sacerdote
se tornara com a pçisão pa a

egreja dizendo o psalmo *De profundis* E chegãdo ao altar dirã no fim do psalmo hũa oraçãopollos defunçtos. E logo *Requiescãt in pace* & se virarã pa o pouo & lhe lãçarã a bêçã: se não ouuer dauer missã .

Coniuratio cõtra locustas.

O *Ordo ad benedicendum & exorcizandũ fructus:*

cõtra locustas, brucũ, & omne animal corrosiuũ. Primo sacerdos accipiat super polliceũ cũ stola & cruce & aqua benedicta. Et veniens ad agrum vel vineam, vbi locusta vel brucus vel animal corrosiuum est vel deuenetur, dicat vt sequitur

ad orientem. V. Adiutorium nostrũ in nomine dñi. R. Qui fecit coelũ & terrã. V. Sit nome dñi bñdictũ. R. Ex hoc nũc & vsq; in sc̃pm. V. Bñdicamus patre & filiũ cũ sancto spiritu. R. Laudemus & superexaltemus eũ in sc̃la. V. Benedictus es dñe in firmamento caeli. R. Et laudabilis & gloriosus & superex-

altatus in secula. V. Benedicat & custodiat segetẽ istã omnipotẽs & misericors dñs. R. amẽ dñe exau. R. Et cla. V. Dñs vobiscũ. R. Et cũ. Orem. Oĩ.

P *Reces nostras quæsumus dñe clementer exaudi: vt qui iustẽ pro peccatis nostris affligimur, & hãcauium, vermiũ, seu muriũ, aut locustarũ, vel aliorũ animalium persecutiõnẽ patimur, pro tui nominis gloria ab ea misericorditer liberemur: vt procul à tua potentia expulsi, nullã noceãt: & hos cãpos, agros, vel vineas, aut aquas, in tranquillitate & quiete dimittãt: quatenus ex eis surgẽtia & orta tuã maiestati deseruiãt, & nãe necessitati subueniãt. Per Chr. Oremus.*

O *Mnipotens sempiternus Deus, omnium bonorum remunerator, & peccatorum maximus miserator, in cuius nomine oĩa genua flectuntur coelestia, terrestria, & infernalia, tua potẽtia nobis pecca-*

toribus omnipotēter cōcede: vt quod tua misericordia cōfisi agimus, per tuam gratiam efficacē cōsequamur effectū: quatenus hos pestiferos vermes vel mures, aues, vel locustas, aut alia animalia corrosiua per nos seruos tuos maledicendos maledicas, segregādos segreges, exterminādos extermines: vt per tuā clementiā ab hac peste liberati, gratiarū actiones maiestati tuę liberē agamus. Per Christ. **Postea dicatur sequens Exorcismus.**

EXorcizo vos pestiferos vermes, mures, aues, seu locustas, aut alia animalia corrosiua, per Deū patrē omnipotentē, & Iesum xp̄m filiū eius, & spiritum sanctū ab vtrōq; procedentē: vt confestim recedatis ab his campis, seu vineis, vel aquis, nec amplius in eis habitetis: sed ad ea loca trāseatis, in quibus nemini nocere possitis: pro parte oīpotentis Dei, & totius curiæ coelestis, & ec-

clesiæ sanctę Dei vos maledicēns, vt, quocunq; ieritis, sitis maledicti, deficientes de die in diē in vos ipsos, & decrescētes: quatenus reliquię de vobis nullo in loco inueniantur, nisi necessaria ad salutē & vsum humanū. Quod prestare dignetur, qui vēturus est iu. Oremus.

DEo, qui ad salutē humani generis maxima quęq; sacramēta in aquarum substantia cōdidisti, adesto propitius inuocationibus nostris, & elemēto huic multimodis purificationibus preparato virtutē tuę bñdictionis infunde, vt creatura tua ista mysterij tui, tibi seruiens ad abijciēdos demones, morbosq; pellēdos, diuinę gratiæ sumat effectū: vt quicquid ī agris, vel vineis, vel hortis, vel segetibus fidelium tuorū hæc vnda resperferit, careat omnium mūditiā, liberetur a noxijs animalib⁹, nō illi resideat spiritus pestilēs. **Amē.**
Non aura corrupens. **Amē.**

Coniuratio contra locustas.

Non brucus aut tinea demo- mittas introire angelum per-
liēs. **Amē.** Nō locusta mordēs. cutiētē in eos, neq; animal ali-
Amē. Nō vētus vrens. **Amen.** quod infructuosum. De celo
Nō grādo cōterēs. **Amē.** Nō dñe pone signū tuū in eis. Et
tēpestas cōturbās. **Amen.** Nō protege eos, & non erit in eis
calor siccās. **Amen.** Nō ziza- plaga nocēs. **✠** Ostende nobis
nia perturbās. **Amē.** Discedāt dñe misericordiā tuā. **R.** Et sa-
ab eo oēs insidiæ latentis ini- lutare tuum da nobis. **✠** Do-
mici, & si quid est quod inco- mine exaudi orationē meam.
lunitati eius inuideat aut qui- **R.** Et clamor meus ad te ve-
eti, aspersione huius aquæ ef- niat. **✠** Dñs vobiscum. **R.** Et
fugiat atq; discedat: vt salubri cum spiritu tuo. **Orem⁹.** **Oro.**
tas per inuocationē tui sancti **E**Xaudi nos dñe sancte, pa-
nominis expetita, ab oībus sit ter omnipotens, æterne
impugnationibus defensa. Per Deus: & mittere dignare san-
Christ. **Postea sacerdos vadat** ctum angelū tuum de cœlis:
cū aqua bñdicta per totū asper qui custodiat, foueat, ptegat,
gēdo & dicēdo. **R.** Vidi aquā vifitet, & defendat omnes fru-
egrediētē de tēplo à latere ctus in his agris vel vineis exi-
dextro. Alleluia: & oēs ad quos stētes. Per Christū dñm nrm.
puenit aqua ista salui facti sūt. **R.** **Amen.** Et benedictio Dei
Allel. Allel. Allel. **✠** Cantate omnipotentis pa- **✠** tris, & fi-
dño canticū nouum: quia mi- **✠** lij, & spiritus **✠** sancti, de-
rabilia fecit. Gloria p̄ri. Sicut scendat & maneat super hos
erat. Signum salutis pone dñe fructus: & angelus dñi bonus
in fructibus istis: & non per- custodiat eos semper. Amen.

Sanctæ Mariæ de niuibus.
Officium.

Lacuit diuinae prouidentiae egregia urbem matris suae habi-

taculo decorare: vt dum a populo veneratur frequenter in terris: opem suae intercessionis de coelis gaudeat aduenisse. *✠.*

Cōtra naturam temporis aer nimia frigoris cōgelatione cōstringitur: vt imber de super fuso, niuē pariter & algorem ministraret. *p.* Placuit diuinę.

✠. Gloria p̄ri. *p.* Placuit. *O. rō.*

DEus qui hodierna die ad declarandam genitricis tuę gloriam in æstiuiscaloribus, niuis inusitato descensu locum quo ei templum ædificaretur dignatus es demonstrare: tribue quęsumus, vt eius obsequijs insistentes ab æstu cōcupiscētię refrigerati: candore innocentie super ni-

uem dealbemur. *Qui uiuis.*

Lectio libri sapientie.

AB initio & ante secula creata sum, & vsq; ad futurum seculum nō desinam: & in habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in Sion firmata sum, & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in Hierusalē potestas mea. Et radicaui in populo honorificato, & in partes Dei mei hereditas illius: & in plenitudine sanctorum detentio mea. *✠.*

Requisierunt locū, mox verō papa Liberius fossorium letus accipiens sicut nix designauerat proprijs manibus cœpit effodere. *✠.* Immensi igitur miraculi tam pōtifex & curia quam clerus & populus admiratione dixerunt, benedictus Deus. *Allel. allel. ✠.* Omnipotenti Deo immēsas gratias persoluerenō oportet, quia cum simus omnium meritorum sublimatione priuati, ad spiri-

In die assumptionis beate Mariæ.

tuale suæ genitricis obsequiū nos dignatus est disputare.

Alleluia. ¶ **Sequentia sancti euangelij secundum Lucam.**

In illo tempore, Loquente Iesu ad turbas: extollens vocem quædā mulier de turba dixit illi. Beatus venter qui te portauit & vbera quæ suxisti: At ille dixit. Quinimò. Beati qui audiunt verbum Dei: & custodiunt illud. **Offert.** Illis verò patricius propter ea, quæ sibi & vxori suæ fuerant reuellata: omnia quæ habebāt beatæ Mariæ cōferētes, ipsam venerabilem basilicam sibi fecerunt hæredem. Allel. **Sec.**

Mvnera quæsumus dñe apud clementiam tuam filij tui genitricis cōmendat oratio, pro qua idcirco tātum miraculum operari dignatus es: vt pro peccatis nostris apud te fiducialiter intercedat. Per eundē do. **Præf. beate Mariæ.**

Aterne Deus & te in ve. **Cō.**

Quam perfectam basilicam idem Liberius papa in honore Dei & beatissimæ eius genitricis cōsecrauit, allel.

Sumpta dñe sacra. **Postcō.** menta ob honorē gloriose Mariæ semper virginis: cuius candorem niuis mirabiliter hodierna die patenter populis demōstrati: eiusdem dominæ nostræ precibus, nobis quæsumus, perpetuam proficiant ad salutem. Per.

¶ **Assumptio beate Mariæ.** **Officium.**

Audeam 9 omnes in domino diem festum celebrantes:

tub honore Mariæ virginis: de cuius assumptione gaudent angeli & collaudant filiū Dei. **¶** Gaudent angeli & exultant archangeli: lætatur iusti, & congratulantur omnes sancti. **¶** Gaudeamus omnes. **¶** Gloria patri. **¶** Gaudeamus omnes.

Oratio.

Ve-

Veneranda nobis dñe huius diei festiuitas opem conferat salutarem: in qua sancta Dei genitrix mortem subiit temporalem: ne tamē mortis nexib9 deprimi potuit: quę filiū tuum dñm nostrum de se genuit incarnatum. Qui tecū vi.

¶ Lectio libri sapiētię.

In omnibus requiem quęsiui, & in hereditate dñi morabor: tunc pręcepit & dixit mihi creator omnium, & qui creauit me, requieuit in tabernaculo meo: & dixit mihi. In Iacob inhabita, & in Israel hereditare: & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante secula creata sum: & vsq; ad futurum seculum non desinā: & in habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in Sion firmata sum, & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in Hierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato, & in partes Dei mei hereditas illius: & in plenitudine sanctorū detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in Libano & quasi cypressus in monte Sion. Quasi palma exaltata sum in Cades: & quasi plantatio rosę in Hierico. Quasi oliua speciosa in cāpis: & quasi platanus exaltata sum iuxta aquam. In plateis sicut cinnomū & balsamum aromatizās odorē dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris. **Re.** Propter veritatem & mansuetudinem & iustitiam, & deducet te mirabiliter dextera tua. **¶** Audi filia & vide & inclina aurem tuam: quia concupiuit rex speciē tuam. **Allel.** **¶** Assumpta est Maria in coelū, gaudēt angeli: & collaudantes benedicūt dñm. **Allel.**

¶ Sequentia sancti euangeliū secundum Lucam.

In illo tpe, Intrauit Iesus in quoddā castellum, & mulier quędā Martha nomine exce-

pit illum in domum suam, & huic erat soror nomine Maria. Quæ etiam sedens secus pedes domini audiebat verbũ illius, Martha autẽ satagebat circa frequens ministerium. Quæ stetit, & ait. Dñe nõ est tibi curæ: quod soror mea reliquit me solã ministrare? Dic ergo illi: vt me adiuuet. Et respondens dixit illi dominus. Martha Martha sollicita es: & turbaris erga plurima. Porrò vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. **Offertor.**

Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te Deus in æternum & in seculũ seculi. **Secret.**

Sv bueniat quæsumus dñe plebi tuæ Dei genitricis oratio, quam & si pro conditione carnis migrasse cognoscimus: in cœlesti gloria apud te pro nobis orare sentiamus. Per eundem dñm. **Præf.** Et te

in assumptione. **Jo. 31. Cõm.**

Dilexisti iustitiã & odisti iniquitatem: propterea vnxit te deus deustu. **Post c.**

Mensæ cœlestis participes effecti imploramus clementiam tuam dñe Deus noster: vt qui festa Dei genitricis colimus: à cunctis malis imminētibus eius intercessionibus liberemur. Per eũdem.

Natiuitas beatæ Mariæ .
Officium .

Audeamus õnes in domino diem festum celebrantes, sub honore Mariæ virginis: de cuius natiuitate gaudet angeli & collaudant filiũ dei.

V. Magnus dominus & laudabilis nimis in ciuitate Dei nostri, in monte sancto eius. **p.**

Gaudeamus. **V.** Gloria. **p.** Gaudeamus.

Oratio.

Svpplicationem seruorum tuorum Deus miserator exaudi: vt qui in natiuitate dei

genitricis & virginis Mariæ congregamur: eius intercessionibus a te de instantibus periculis eruamur. Per eundem.

¶ Lectio libri sapientie .

Dominus possedit me in initio viarum suarum : antequam quicquam faceret à principio, ab æterno ordinata sum, & ex antiquis antequam terra fieret. Nondum erant abyssi: & ego iam cõcepta erã. Necdum fontes aquarum eruperant, necdum montes graui mole constiterãt. Ante colles ego parturiebar: adhuc terram non fecerat, & flumina & cardines orbis terræ. Quando præparabat coelos a deram : quando certa lege & gyro vallabat abyssos. Quando æthera firmabat sursum, & librabat fontes aquarũ. Quãdò circumdabat mari terminum suum: & legem ponebat aquis ne transirèt fines suos. Quãdò appendebat fundameta terre:

cum eo eram cuncta cõponēs. Et delectabar per singulos dies ludens coram eo omnitépore, ludens in orbem terrarum, & delitiæ meæ esse cum filiis hominum. Nunc ergo filij audite me. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam & estote sapientes: & nolite abijcere eam. Beatus homo qui audit me: & qui vigilat ad fores meas quotidie, & obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenit, inueniet vitã, & hauriet salutem à dño. **¶ Benedicta & venerabilis es virgo Maria que sine tactu pudoris inuenta est mater saluatoris. ¶ Virgo Dei genitrix quem totus nõ capit orbis in tua se clausit viscera fetus homo. Allel. allel. ¶ Natiuitas tua Dei genitrix virgo gaudium attulit vniuerso mũdo: quia ex te ortus est sol iustitiæ xps Deus noster. Allel.**

¶ Initium sancti euangelij secundum Matthæum .

In die natiuitatis beatæ Mariæ.

Liber generationis Iesu Christi filij Dauid: filij Abraham. Abraham genuit Isaac Isaac autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Iudá & fratres eius. Iudas autem genuit Phares & Zaram de Thamar. Phares autem genuit Efron. Efron autem genuit Aram. Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit Naafon. Naafon autem genuit Salmon. Salmon autem genuit Booz de Raab. Booz autem genuit Obed ex Ruth. Obed autem genuit Iesse. Iesse autem genuit Dauid regem. Dauid autem rex genuit Salomonem ex ea quæ fuit Uriæ. Salomon autem genuit Roboá. Roboam autem genuit Abiam. Abias autem genuit Asa. Asa autem genuit Iosaphat. Iosaphat autem genuit Ioram. Ioram autem genuit Oziam. Ozias autem genuit Ioathá. Ioathá autem genuit Achaz.

Achaz autem genuit Ezechias. Ezechias autem genuit Manassen. Manasses autem genuit Amon. Amon autem genuit Iosian. Iosias autem genuit Iechoniam & fratres eius in transmigratione Babylonis. Et post transmigrationem Babylonis. Iechonias genuit Salathiel. Salathiel autem genuit Zorobabel. Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud autem genuit Eliacim. Eliacim autem genuit Azor. Azor autem genuit Sadoch. Sadoch autem genuit Achim. Achim autem genuit Eliud. Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit Matthan. Matthan autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, de qua natus est Iesus: qui vocatur Christus. **Offert.** Felix nâque es sacra virgo Maria & omni laude dignissima: quia ex te ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster.

Secret.

Vni.

V Nigeniti tui nobis dñe succurrat humanitas: vt qui natus de virgine matris integritatem non minuit sed sacrauit, in natiuitatis eius solennijs, á nostris nos piaculis exuens: oblationem nostram sibi faciat acceptá, Iesus Christus dominus noster. Qui tecum viuit & reg. **Præfatio.** Et te in natiuitate. **Cómun.**

BEata viscera Mariæ virginis que portauerunt æterni patris filium. **Postcóm.**

S Vmpsimus dñe celebritatis annuæ votiua sacramenta præsta quæsumus, vt & temporalis nobis vitæ remedia præbeant & æternæ. Per.

Sanctorum Fabiani & Sebastiani martyrum. Offiá.

Intret in cōspectu tuo domine gemitus compeditorū redde vicinis no-

stris septuplum in sinu eorum: vindica sanguinē sanctorum tuorum qui effusus est. **¶** Deus venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt téplum sanctum tuum: posuerunt Hierusalem in pomorum custodia. **¶** Gloria patri. **¶** Intret in conspectu. **Oratio.**

I Nfirmiuitatem nostram respice omnipotens Deus: & quia pondus propriæ actionis grauat: beatorum martyrum tuorum Fabiani & Sebastiani intercessio gloriosa nos protegat. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, Qui tecum.

¶ Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Hebræos.

F Ratres, Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt re-promissiones. Obturauerunt ora leonum: extinxerunt impetum ignis. Effugauerunt aciem gladij, conualuerunt

Sanctorum Fabiani & Sebastiani martyrum.

de infirmitate: fortes facti sunt in bello. Castra verterunt exterorum. Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alij autem distenti sunt, non suscipientes redemptionem, vt meliorem inuenirent resurrectionem. Alij verò ludibria & verbera experti: insuper & vincula & carceres. Lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt. Circūierunt in melotis, in pelli bus caprinis, egētes, āgustiati, afflicti: quibus dignus nō erat mūdus, in solitudinibus errātes, in mōtibus, & in spelūcis, & in cauernis terræ. Et hi oēs testimonio fidei probati inuēti sunt. In Christo Iesu domino nostro. **G**loriosus Deus in sanctis suis, mirabilis in maiestate, faciens prodigia. **D**extera tua domine glorificata est in virtute, dextera manus tuæ confregit inimicos. **A**lleluia, allel. **S**ancti tui domine

benedicent te: gloriam regni tui dicent. **A**lleluia.

Sequentia sancti euangelij secundum Lucam.

In illo tempore, Descendēs Iesus de mōte stetit in loco campestri, & turba discipulorum eius: & multitudo copiosa plebis ab omni Iudæa & Hierusalem: & maritima & Tyri & Sidonis qui venerant vt audirent eum, & sanarētur à langoribus suis. Et qui vexabantur a spiritibus immundis, curabantur. Et omnis turba quærebat eum tangere: quia virtus de illo exibat, & sanabat omnes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos: dicebat. Beati pauperes: quia vestrum est regnum Dei. Beati qui nūc esuritis, quia saturabimini. Beati qui nunc fletis, quia ridebitis. Beati eritis, cū vos oderint homines, & cū separauerint vos, & exprobrauerint, & eiecerint nomen vestrum, tanquam

tanquam malum propter filiū
hominis. Gaudete in illa die,
& exultate: ecce enim merces
vestra multa est in cœlo. *Offe.*
Lætamini in domino, & exul-
tate iusti, & gloriamini ones
recti corde. *Secret.*

Hostias tibi domine bea-
torum martyrum tuorū
Fabiani & Sebastiani dicatas,
meritis benignus assume : &
ad perpetuum nobis tribue
prouenire subsidium. Per do-
minum nostrum. *Cōm.*

Multitudo languētium,
& qui vexabantur à spi-
ritibus immundis, veniebant
ad eum, quia virtus de illo exi-
bat & sanabat omnes. *Postcō.*

Refecti participatione mu-
neris sacri quæsumus
domine Deus noster: vt quorū
exequimur cultum, sentiamus
effectum. *Per.*

Vincentij martyris. Offm.

*Etabitur. & cetera
de communi vnus
martyris. fo. 148.*

*præter orationes quæ sequun-
tur. Oratio.*

Adesto quæsumus domi-
ne supplicationibus no-
stris, vt qui ex iniquitate no-
stra reos nos esse cognosci-
mus: beati Vincentij martyris
tui intercessione liberemur.
Per dominum. *Secret.*

Muneribus nostris quæ-
sumus domine preci-
busq; susceptis: & cœlestibus
nos munda mysterijs, & cle-
menter exaudi. Per dominum
nostrum. *Postcōm.*

Quæsumus omnipotens
Deus, vt qui cœlestia ali-
menta percepimus: interce-
dente beato Vincentio mar-
tyre tuo: per hæc cōtra omnia
aduersa muniamur. Per dñm
nostrum.

**In cōmuni vnus martyris
Officium.**

Lætabitur iustus in domino & sperabit in eo & laudabuntur omnes recti corde. *℟.* Exaudi Deus orationem meam cum deprecor, à timore inimici eripe animam meam. *℟.* Gloria.

p. Lætabitur.

Oratio.

Pæsta quæsumus omnipotens Deus: vt qui beati **N** mart yris, tui natalitia colimus: à cunctis malis imminetibus eius intercessione liberemur. Per dominum.

Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Timotheum.

Charissime, Memor esto dominum Iesum Christum resurrexisse à mortuis ex semine David secundum euāgelium meum, in quo laboro vsq; ad vincula, quasi malè operans: sed verbum Dei non est alligatum: Ideo omnia sustineo propter electos: vt & ipsi salutem consequantur, quæ est in Christo Iesu, cum

gloria cœlesti. Tu autem affectus meam doctrinam, institutionem, propositum, fidem, longanimitatem, dilectionem, patientiam, persecutiones, passiones: qualia mihi facta sunt Antiochiæ, Iconij, Lystris, quales persecutiones sustinui: & ex omnibus me eripuit dominus. Et omnes qui volunt pie viuere In Christo Iesu: persecutionem patientur. *℟.* **D**ñe præuenisti eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso. *℟.* Vitam petijt a te, & tribuisti ei: longitudinem dierum in seculum seculi. **A**lleluia. allel. *℟.* Gloria & honore coronasti eum dñe: & constituisti eum super opera manuum tuarum. Allel. **A** septuagesima vsq; ad pascha. **T**rac. **D**esiderium animæ eius tribuisti ei: & voluntate labiorum eius non fraudasti eum. *℟.* Quoniã præuenisti eum, in benedictionibus

nibus dulcedinis. *V.* Posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso. *¶* **Sequentia sancti euangelij secundum Ioannem.**

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis. Amen, amen dico vobis. Nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert. Qui amat animam suam perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo: in vitam aeternam custodit eam. Si quis mihi ministrat: me sequatur. Et ubi sum ego: illic & minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit, honorificabit eum pater meus qui est in caelis. *Offert.* **D**esiderium anime eius tribuisti ei domine & voluntate labiorum eius non fraudasti eum: posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso.

Oblatis domine quæsumus placare munibus, & intercedente beato *N.*

martyre tuo a cunctis nos defende periculis. *Per.* **Com.**

Qui mihi ministrat, me sequatur: & ubi ego sum illic & minister meus erit:

Sit nobis domine *Post c.* reparatio mentis & corporis celeste mysterium: ut cuius exequimur cultum, sentiamus auxilium *Per dominum.*

¶ *In communi plurimorum martyrum.* **Officium:**

Sapientiam sanctorum narrent populi: & laudem eorum nuntiet ecclesia:

nomina autem eorum uiuent in seculum seculi. *V.* Exultate iusti in domino rectos decet collaudatio. *V.* Gloria patri. *P.* Sapientiam sanctorum. *Oratio.*

Deus qui nos concedis sanctorum martyrum tuorum *N.* & *N.* natalitia colere: da nobis in eterna beatitudine de eorum societate gaudere. *p.*

Epistola. Sancti per fidem. *ve*

Commune plurimorum martyrum.

Supra in missa sanctorum Fabiani et Sebastiani martyrum fo. 146. qua dicta dicat sequens R.

Gloriosus Deus in sanctis suis: mirabilis in maiestate faciens prodigia. ✠. Dextera domini glorificata est in virtute: dextera manus tua confregit inimicum. Alleluia. allel. ✠. Iusti epulentur & exultent in conspectu Dei, & delectentur in lætitia. Allel. **A septuagesima vsq; ad pascha quia nõ dicitur Allel. loco eius & ✠. dicatur sequens Tract. Qui seminant in lachrymis in gaudio metent. ✠. Euntes ibant & flebant mittentes semina sua. ✠. Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.**

¶ Sequentia sancti euangelij secundum Lucam.

In illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis. Cùm audieritis prælia & seditiones: nolite terreri. Oportet enim primũ hæc fieri: sed nondum statim

finis. Tũc dicebat illis. Surge gens contra gentem, & tegnũ aduersus regnũ: & terremotus magni erunt per loca, & pestilentia, & fames: terroresq; de celo & signa magna erũt. Sed ante hæc omnia iniiciet vobis manus suas, & persequentur, tradetes in synagogas et custodias, trahentes ad reges, et præfides propter nomen meum: Continget autem vobis in testimonium. Ponite ergo in cordibus vestris non præmeditari, quẽadmodũ respõdeatis. Ego enim dabo vobis os et sapientiam: cui non poterunt resistere et contradicere omnes aduersarij vestri. Trademini autem à parëtibus et fratribus et cognatis et amicis: et morte afficiet ex vobis. Eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Et capillus de capite vestro non peribit. In patientia vestra possidebitis animas vestras. **Offertorium.**

Iustorum

Iustorum animæ in manu dei sunt: & non tanget illos tormentum malitię: visi sunt oculis insipientium mori: illi autem sunt in pace.

Secret.

MVnera tibi dñe nostrę deuotionis offerimus: quę & pro tuorum tibi grata sint honore iustorũ: & nobis salutaria te miserante reddantur. Per.

Cõma.

Multitudo languētium & qui vexabantur a spiritibus immundis veniebant ad eum, quia virtus de illo exibat & sanabat omnes.

Postcõ.

Pręsta nobis quęsumus dñe: intercedentibus sanctis martyribus tuis *N. & N.* vt quod ore contigimus, pure mente capiamus. Per.

In cõi vnius cõf. põt. Offin.

Statuit ei dominus testamentum pacis & principem fecit eum: vt sit illi sacerdotij dignitas in eternum. *Inueni Da.*

uid seruum meum: oleo sancto meo vnxi eum. *Gloria pñi.*

p Statuit.

Oratio.

DA quęsumus omnipotens Deus, vt beati *N.* confessoris tui atq; pontificis veneranda solennitas & deuotione nobis augeat & salutę.

Per. *Lectio libri sapientię.*

Ecce sacerdos magnus qui in dieb⁹ suis placuit Deo & inuentus est iustus: & in tēpore iracundię factus est recõciliatio. Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excelsi. Ideo iureiurando fecit illum dñs crescere in plebem suam. Benedictionem omniũ gentium dedit illi: & tastamentum suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis, & conseruauit illi misericordiam suã & inuenit gratiam coram oculis dñi. Magnificauit eum in conspectu regum: & dedit illi coronam glorię. Statuit ei

Commune confessoris pontificis.

testamentum sempiternum,
& dedit illi sacerdotiū magnū:
& beatificauit illum in gloria.
Fungi sacerdotio: & habere
laudē in nomine ipsius. Et of-
ferre illi incensum dignum in
odorem suauitatis. **R.** Ecce sa-
cerdos magnus qui in diebus
suis placuit Deo. **R.** Nō est in-
uentus similis illi qui conser-
uaret legē excelsi. **A**llel. allel.
R. Iurauit dñs & non pœnite-
bit eū: tu es sacerdos in eternū
secundum ordinem Melchi-
sedec. **A**llel. **A septuagesima**
vsq; ad pascha, quia nō dicitur
Allel. loco illius & R. dicatur
Tract. **B**eatus vir qui timet
dñm, in mandatis eius cupit
nimis. **R.** Potens in terra erit se-
men eius: generatio rectorum
bñdicetur. **R.** Gloria & diuitie
in domo eius: & iustitia eius
manet in seculum seculi.

Sequētia. s. enāg. secūdū Lu.

In illo tempore, Dixit Iesus
discipulis suis, Sint lūbi ve-

stri præcincti, & lucernæ ar-
dentes in manibus, vestris: &
vos similes hominibus expe-
ctantibus dñm suum, quādo
reuertatur à nuptijs: vt cū ve-
nerit & pulsauerit, confestim
aperiāt ei. Beati serui illi, quos
cum venerit dñs: inuenerit vi-
gilātes. **A**mē dico vobis, quod
præcinget se, & faciet illos dis-
cūbere, & trāsiens ministrabit
illis. Et si venerit in secunda
vigilia, & si in tertia vigilia ve-
nerit, & ita inuenerit: beati sūt
serui illi. Hoc autem scitote,
quoniā si sciret paterfamilias
qua hora fur veniret: vigilaret
vtiq;, & nō sineret perfodi do-
mum suā. Et vos stote parati,
quia qua hora nō putatis filius
hominis veniet. **O**ffer. Inueni
David seruū meum oleo san-
cto meo vnxi eum: manus e-
nim mea auxiliabitur ei: & bra-
chiū meū confortabit eū. **Sec.**

Sancti tui dñe quæsumus
nos vbiq; latificent, vt dū
eorum

eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus. Per. **Cōm.**

Fidelis servus & prudens, quem constituit dominus super familiam suam: ut det illis in tempore tritici mensuram. **Post cōmu.**

Praesta quaesumus oīpōtens Deus, ut de perceptis muneribus gratias exhibentes intercedente beato **N.** confesore tuo atq; pōtifice, beneficia potiora sumamus. Per dñm.

Comune unius virginis & martyris. Officium.

Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem: propterea vinxit te Deus, Deus tuus.

leo letitiae praecōsortibus tuis. **Eructavit cor meum verbū bonum: dico ego opera mea regi. Gloria. p. Dile. Oratio.**

Exaudi nos Deus salutaris noster: ut sicut de beatæ

N. virginis & martyristuæ festiuitate gaudemus: ita piæ deuotionis erudiamur affectu. Per dominum.

Lectio epistolæ beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres, Qui gloriatur, in dño gloriatur. Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est: sed quem Deus cōmēdat. Vtinam sustineretis modicū quid insipientiæ meæ: sed & supportate me. **Amulor enim vos Dei emulatione. Despondi enim vos vni viro virginē castam exhibere xpo.**

Propter veritatē & māsfuetudinem & iustitiam: & deducet te mirabiliter dexterā tuā.

Audi filia & vide & inclina aurem tuam: quia concupiuit rex speciem tuam. Allel allel.

Specie tua & pulchritudine tua intende prosperè procede & regna. Allel. Tract. Qui

feminant, ut supra in millā plurimorū martyru. fo. 148.

Sequentia. s. euāg. secū dū Mat.

IN illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc. Simile est regnum cœlorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas, exierunt obviam sponso & sponsæ. Quinq; autem ex eis, erant fatuæ: & quinq; prudētes. Sed quinq; fatuæ: acceptis lampadibus non sumpserunt oleū secū. Prudētes verò acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Moram autem faciente sponso: dormitauerūt omnes, & dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus venit, exite obviam ei. Tunc surrexerunt omnes virginis illæ, & ornauerunt lampades suas. Fatuæ autem sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostræ extinguuntur. Responderunt prudētes dicentes. Ne fortè non sufficiat nobis & vobis: ite potius ad vendentes, &

emite vobis. Dū autē irēt emere, vēnit spōsus & quæ paratæ erant, intrauerunt cum eo ad nuptias: & clausa est ianua. Nouissimè verò veniūt & reliquæ virginis, dicentes. Dñe, dñe, aperi nobis. At illerespōdens, ait. Amen dico vobis, nescio vos. Vigilate itaq;: quia nescitis diē neq; horam. **Offert.**

Diffusa est gratia in labijs tuis, ppter eā benedixit te Deus in æternū, & in seculū sc̄i. **Secre.**

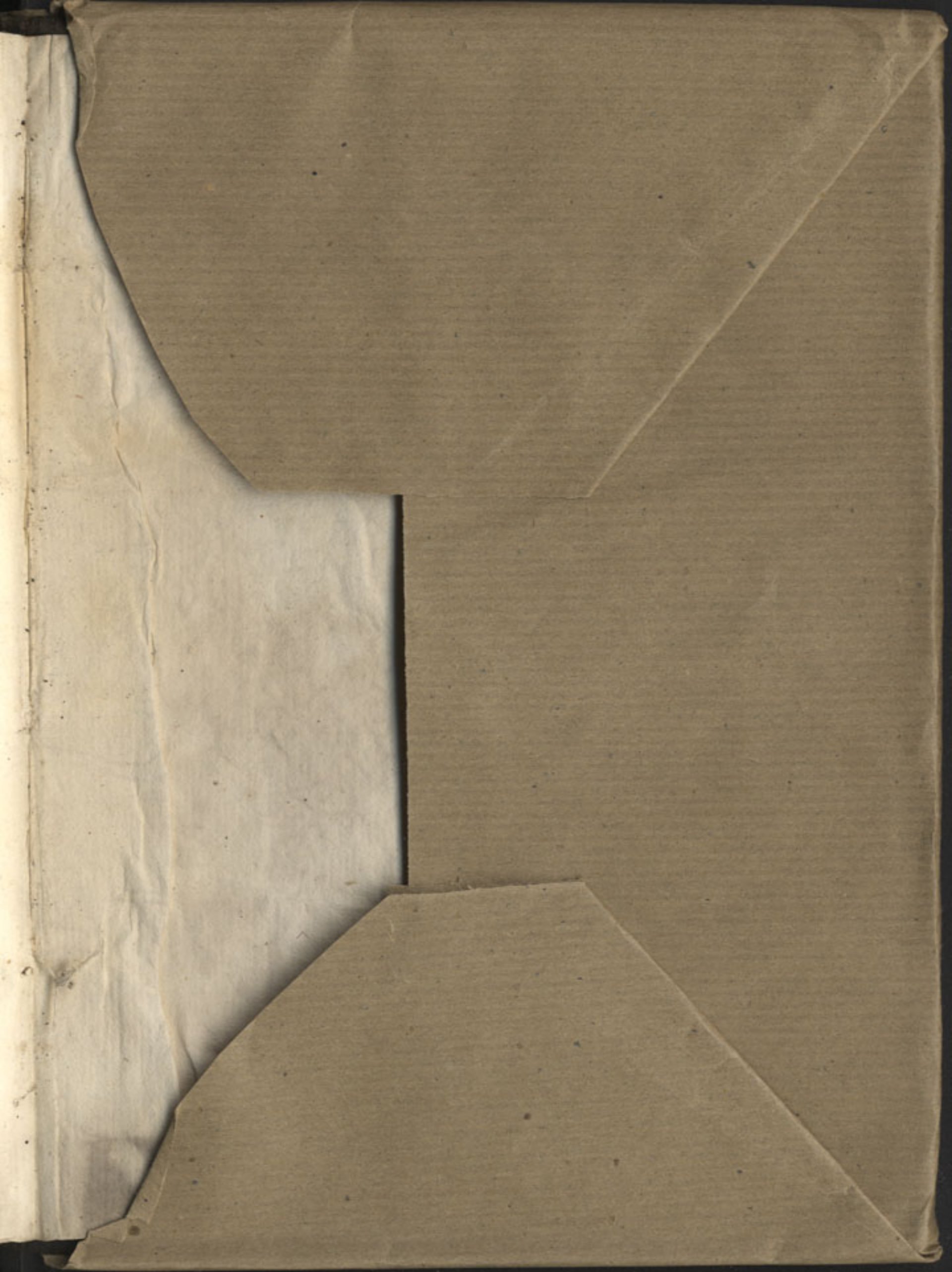
Acepta tibi sit dñe sacratę plebis oblatio pro tuorū honore sanctorū, quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxiliū. p. **Cō.**

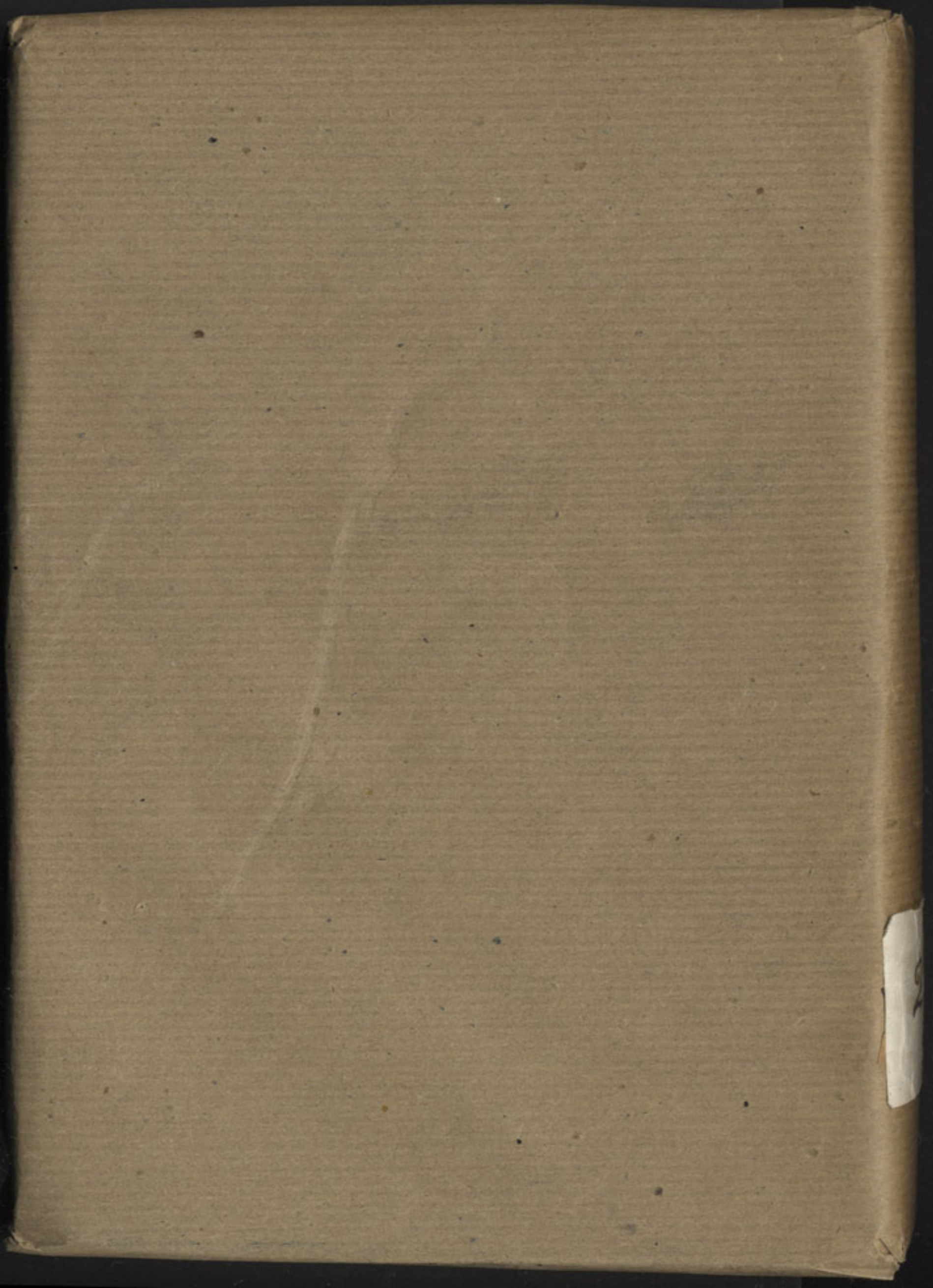
Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem: propterea vnxit te Deus Deus tuus. **Post c.**

Satiasti domine familiam tuā muneribus sacris: eius quæ sumus interuentione nos refoue, cuius solennia celebramus. Per dñm.

Finis.

M.I.
214